Cecilia Fasth · Anita Kannermark

Form i fokus

ÖVNINGSBOK I SVENSK GRAMMATIK · Del B

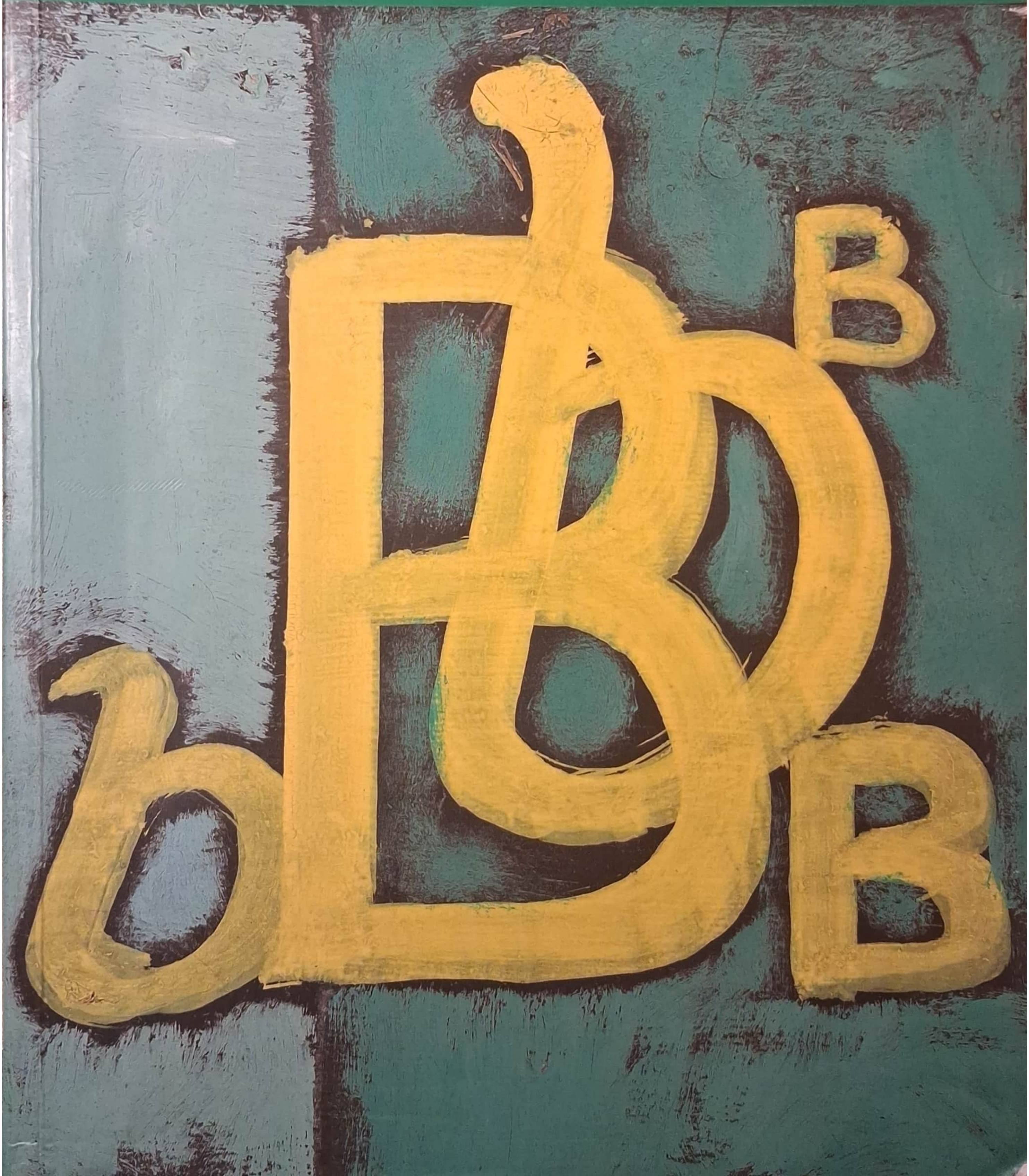

Skannat med CamScanner

FORM I FOKUS är tre övningsböcker i svensk grammatik för undervisning i sfi, sva och svenska som främmande språk.

De är avsedda för vuxna studerande som nyligen börjat studera svenska eller som vill ha en ordentlig repetition av grunderna i grammatiken från nybörjarnivå.

FORM I FOKUS lär ut hur det svenska språket är uppbyggt och hur det används med hjälp av

- enkla regler
- tydliga mönsterexempel
- övningar av olika slag

I böckerna presenteras ordklasserna och ordföljden i svenskan. Varje ordklass inleds med en kort översikt som kan användas för introduktion eller repetition. Därefter kan den studerande själv eller i samråd med läraren välja ut det avsnitt han/hon behöver träna på.

Övningarna är rikt varierade och språket är vardagligt. Boken innehåller både fria och bundna övningar.

Till de tre böckerna – A, B och C – finns separata facit.

Folkuniversitetets förlag

339 kr

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

Cecilia Fasth · Anita Kannermark

Form i fokus

ÖVNINGSBOK I SVENSK GRAMMATIK Del B

Folkuniversitetets förlag

Skannat med CamScanner

Folkuniversitetets förlag
Skomakaregatan 8
223 50 Lund

Tel. 046-14 87 20
info@folkuniversitetetsforlag.se
www.folkuniversitetetsforlag.se

Kopieringsförbud

Detta verk är skyddat av lagen om upphovsrätt. Vid tillämpning av skolkopieringsavtalet (även kallat Bonus-avtalet) är detta verk att se som ett *engångsmaterial*. Engångsmaterial får enligt avtalet över huvud taget inte kopieras för undervisningsändamål.

Kopiering för undervisningsändamål av denna bok är således helt förbjuden.

Utan tillåtelse av förlaget kommer kopiering utöver avtalet att innebära ett *otillåtet mångfaldigande*. Ett sådant intrång medför straffansvar och kommer att ge upphov till skadeståndsskyldighet enligt 53 och 54 §§ lag (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk.

Granskare: Anita Andersson

Teckningar: Marie Söderman
Omslag: John Wasden
Omslagsillustration: Daniel Perry

Andra upplagan 2017, tredje tryckningen 2022

© 1997 Cecilia Fasth, Anita Kannermark och Folkuniversitetets förlag, Lund
Tryckt hos Bulls Graphics 2022
ISBN 978-91-7434-706-7

Skannat med CamScanner

Till Dig som använder Form i fokus Del B

Form i fokus Del B är en övningsbok för dig som redan har grundkunskaper i grammatik (sfi eller motsvarande) och som vill befästa och förbättra dem.

Form i fokus Del B är i första hand avsedd för lärarledd undervisning, men boken är också lämplig för dig som studerar på egen hand. *Facit* finns till de flesta övningarna.

I *Form i fokus Del B* presenterar vi ordklasserna och ordföljden i svenskan.

Till varje ordklass finns
- en definition
- en översikt
- regler
- typexempel
- övningar

Till ordföljden finns
- översikter
- regler
- typexempel
- övningar

Du kan arbeta med *Form i fokus Del B* på det sätt som passar dig bäst, men vi föreslår att du börjar med att läsa igenom de första sidorna till varje avsnitt (markerade med en grön rand i marginalen):

Ordklasser	7
Satsdelar	8
Substantiv	9
Räkneord	36
Verb	42–43
Pronomen	97–98
Adjektiv	143
Adverb	167
Konjunktioner	195
Prepositioner	213
Ordföljd	223

Därefter kan du öva varje avsnitt för sig och jämföra med facit.

Om du väljer att inte läsa avsnitt för avsnitt föreslår vi att du övar i följande ordning:

Avsnitt	*Sida*	*Grammatik*
Ordföljd	223–224	översikt
	225–229	repetition av ordföljden i huvudsats och bisats
Verb	42–43	de fyra konjugationerna
	44	användning av verbformer
	45–47	övning på verbformer
	48–62	tempussystemet
	63–68	hjälpverb
	69–70	tempuskongruens
Konjunktioner	195	översikt
	196–201	samordnande konjunktioner
	202–212	underordnande konjunktioner
Adverb	190–194	konjunktionella adverb
Substantiv	9	översikt
	10–12	de fem deklinationerna
	13–15	övning på substantivets former

Skannat med CamScanner

	16–19	sammansatta substantiv
	20	genitiv
Räkneord	36	översikt
	37	substantiverade grundtal
	38–41	räkneord m.m.
Pronomen	97–98	översikt
	99–105	personliga pronomen
	106–109	reflexiva pronomen
	110–117	possessiva pronomen
	118–131	indefinita pronomen
Substantiv	21–35	användning av obestämd och bestämd form
Adjektiv	143	översikt
	144	adjektiv med speciella former
	145–151	adjektiv och substantiv
	152–154	sammansatta substantiv
	155–163	adjektivets komparation
	164–166	övning på att känna igen adjektiv
Pronomen	137–142	relativa pronomen
Ordföljd	242–245	emfatisk omskrivning
Pronomen	132–136	interrogativa pronomen
Adverb	167	översikt
	168–172	interrogativa adverb
Ordföljd	237–241	indirekt tal
Adverb	173–175	tidsadverb
	176–180	rumsadverb
	181–184	sättsadverb
	185–186	gradadverb
	187–189	satsadverb
Ordföljd	230–232	mer om satsadverbialets placering i huvudsats
	233–234	två adverbial
Verb	71–80	perfekt particip
	81–87	passivum
	88–93	transitiva och intransitiva verb
	94–96	lucktext
Ordföljd	235–236	partikelverb
	246–248	lucktext
Prepositioner	213–222	övning

Efter att ha gått igenom *Form i fokus Del B* har du fått mycket goda grunder i svensk grammatik och förhoppningsvis en vilja att veta ännu mera om hur det svenska språket är uppbyggt. Möjligheter till detta får du i *Form i fokus Del C.*

Lycka till med studierna!

Författarna

Skannat med CamScanner

Innehåll

ORDKLASSER *7*

SATSDELAR *8*

SUBSTANTIV *9*

1 Substantivets deklinationer *10*
2 Substantivets former *13*
3 Sammansatta substantiv *16*
4 Genitiv *20*
5 Användningen av obestämd och bestämd form *21*
6–8 Obestämd och bestämd form *25*
9 Substantivets former *31*
10 Lucktext *32*
11 Finn felen! *34*

RÄKNEORD *36*

1 Substantiverade grundtal *37*
2 Räkneord m.m. *38*

VERB *42*

1 Verb fyra konjugationer *42*
2 Användningen av verbformer *44*
3 Alla konjugationer *45*
4 Tempussystemet *48*
5 Imperativ *50*
6 Perfekt *51*
7 Futurum *52*
8 Presenssystemet *54*
9 Perfekt – preteritum *56*
10 Pluskvamperfekt *57*
11 Pluskvamperfekt – preteritum *58*
12 Preteritum – futurum preteritum *59*
13 Pluskvamperfekt – futurum preteritum *60*
14 Preteritumsystemet *61*
15 Huvudverb och hjälpverb *63*
16 Hjälpverb och andra verb med infinitiv *66*
17 Tempuskongruens *69*
18 Perfekt particip *71*
19–21 Perfekt particip – predikativt *72*
22 Perfekt particip – attributivt *77*
23 Perfekt particip – predikativt och attributivt *78*
24–25 Perfekt particip – partikelverb *79*
26 Passiv konstruktion med -s *81*
27 Från passiv till aktiv form *82*
28 Från aktiv till passiv form *83*
29 Passiv konstruktion med -s *84*
30 Passiv konstruktion med bli + perfekt particip *86*
31–34 Transitiva och intransitiva verb *88*
35 Lucktext *94*

PRONOMEN *97*

1–4 Personliga pronomen *99*
5–7 Reflexiva pronomen *106*
8–10 Possessiva pronomen *110*
11–12 Reflexiva possessiva pronomen *114*
13 Possessiva och reflexiva possessiva pronomen *116*
14 Indefinita pronomen *118*
15–16 Indefinita pronomen förenade/självständiga (någon) *119*
17–18 Indefinita pronomen förenade/självständiga (ingen) *121*
19 Indefinita pronomen (inte någon) *123*
20-21 Indefinita pronomen förenade/självständiga (annan, annat, andra) *125*
22–23 Indefinita pronomen förenade/självständiga (all, allt, alla) *127*
24 Indefinita pronomen förenade (många-fler-flest, få-färre) *129*
25 Indefinita pronomen – man *130*
26 Interrogativa pronomen *132*
27 Interrogativa pronomen (förenade) *133*
28 Interrogativa pronomen (förenade och självständiga) *134*
29 Interrogativa pronomen (vad … för) *135*
30 Interrogativa pronomen – utropssatser *136*
31–35 Relativa pronomen *137*

ADJEKTIV *143*

1 Adjektiv med speciella former *144*
2–4 Adjektiv och substantiv *145*
5 Sammansatta adjektiv *152*
6–7 Adjektivets komparation *155*
8 Komparativ eller superlativ? *159*
9–10 Bestämd form superlativ *160*
11–12 Komparativ eller superlativ + substantiv *162*
13 Sök adjektiv i texten! *164*
14 Finn felen! *166*

ADVERB *167*

1–4 Frågande adverb *168*
5–6 Tidsadverb *173*
7–11 Rumsadverb *176*
12–15 Sättsadverb *181*
16–17 Gradadverb *185*
18–19 Satsadverb *187*
20–21 Konjunktionella adverb *190*

KONJUNKTIONER *195*

1–3 Samordnande konjunktioner *196*
4–6 Underordnande konjunktioner *202*

Skannat med CamScanner

PREPOSITIONER *213*
1–3 Prepositioner *213*
4 Finn femton fel! *222*

ORDFÖLJD *223*
1 Huvudsatser *225*
2 Bisatser *227*
3 Satsadverbial i bisatser *229*
4 Satsadverbialets placering i huvudsats *230*
5–6 Satsadverbialet efter obetonat pronomen som objekt *231*
7 Två adverbial (rum + tid) *233*
8 Partikelverb *235*
9 Indirekt tal *237*
10 Indirekt tal *241*
11–12 Emfatisk omskrivning *242*
13 Lucktext *246*

Starka verb (efter avljudsserier) *249*
Oregelbundna verb *251*

Skannat med CamScanner

ORDKLASSER

Varje ord tillhör en ordklass. Det finns nio ordklasser.

Substantiv	Räkneord	Verb
tidning arbete Lennart	en/ett, två första, andra	tänka läsa förstå
Pronomen	**Adjektiv**	**Adverb**
jag, han, hon min, hans, hennes någon, ingen	snäll, lång snällare, längre snällast, längst	då, nu, sedan här, hit, härifrån inte, nog, väl, ju
Konjunktioner	**Prepositioner**	**Interjektioner**
och, eller, men därför att, trots att	på, i, till, med bredvid, mellan	Hej! Skål! Pang! Oh! Aj! Usch! Fan!

Substantiv, räkneord, verb, adjektiv och vissa *adverb* samt *interjektioner* är betydelsebärande ord och innehåller information. De är oftast **betonade.**

Substantiv är ord för personer, saker, djur, växter, tillstånd och ämnen.

Räkneord är grundtal (ett, två, tre) eller ordningstal (första, andra, tredje).

Verb beskriver vad som händer eller vad någon/något gör, är, blir etc.

Adjektiv beskriver och ger information om substantiv och pronomen.

Adverb svarar på frågorna Var? Vart? Varifrån? När? Hur? Hur mycket? Varför? Adverb (t.ex. *inte, kanske*) kan också bestämma en hel sats.

Interjektioner kan vara hälsningsord, ljudimitationer och ord som uttrycker känslor.

Pronomen, konjunktioner och *prepositioner* är normalt **obetonade.**

Pronomen ersätter ett substantiv eller står framför ett substantiv. Pronomen kan också ersätta en sats eller en del av en sats.

Konjunktioner är ord som binder samman satser och satsdelar.

Prepositioner står framför substantiv, pronomen, infinitivuttryck eller en bisats.

När man sätter ihop orden till en sats kallas de **satsdelar.** (Se s. 8!)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Vad heter det på svenska?

SATSDELAR

En sats kan ha bl.a. följande delar:

Subjekt		*Vad?* *Vem?* *Vilka?*	**Min moped** startar inte. **Den** är sönder. **Pontus** arbetar. **Han** trivs på jobbet. **Pontus och Lisa** motionerar. **De** kan inte sluta.
Verb (predikat)			Min moped **startar** inte. Pontus **arbetar**. Pontus och Lisa **har motionerat** länge.
Objekt:	**direkt** (ackusativ-objekt)	*Vad?* *Vem?* *Vilka?*	Pontus har köpt **en ny moped**. Lisa ska träffa **Lennart**. Hämta **mig** i kväll! Rektorn vill tala med **lärarna**.
	indirekt (dativobjekt)	*Till, åt, för, från vem/vilka?*	Pontus betalar 200 kronor **till mig**. Pontus betalar **mig** 200 kronor. Jag ska läsa en saga **för mina barn**.

Predikatsfyllnad efter vissa verb, t.ex. *vara, bli, känna sig, se … ut, verka, låta*

Vad? *Vem? Vilka?* *Hur?*	Lars är **polis**. Han är **glad**. Pelle blev **sjuk** i går. Det är vår **lärare**. Det är **våra lärare**. Barnen ser **trötta** ut. Känner ni er **pigga** nu? Programmet verkar **roligt**. Oj, vad ni låter **ledsna**!

Adverbial	*Var?* *Vart?* *Varifrån?*	Pontus arbetar **på ett stort företag**. Han ska åka **till London**. Han kommer **från Stockholm**.
	När? *Hur?* *Hur mycket/lite?* *Varför?*	Han börjar **klockan åtta**. Han jobbar **hårt**. Han är **ganska** duktig. Han ska sluta **eftersom han har fått ett nytt jobb**.
Satsadverbial		Pontus ska **nog** utbilda sig till präst.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

SUBSTANTIV

Substantiv är ord för personer, saker, djur, växter, tillstånd och ämnen.

Det finns två grammatiska **genus** i svenskan:
– utrum = en-ord
– neutrum = ett-ord

Det finns två **numerus** i svenskan:
– singular = ental
– plural = flertal

Både singular och plural har **obestämd** och **bestämd form**.

Obestämd form singular t.ex.: (en) klocka, (en) hund, (en) polis, (ett) meddelande, (ett) hus
En och *ett* kallas *obestämd artikel*.

Bestämd form singular bildas genom tillägg av ändelserna *-n, -en, -t, -et*.
Dessa ändelser kallas *bestämd slutartikel*.
Exempel: klockan, hunden, polisen, meddelandet, huset

Obestämd form plural bildas genom tillägg av ändelserna *-or, -ar, -er, -n*.
Vissa substantiv får ingen ändelse i obestämd form plural.
Exempel: klockor, hundar, poliser, meddelanden, hus

Bestämd form plural bildas genom tillägg av ändelserna *-na, -a, -en*.
Exempel: klockorna, hundarna, poliserna, meddelandena, husen

Man delar in substantiven i fem **deklinationer** (= grupper):

	Singular		*Plural*	
	Obestämd form	*Bestämd form*	*Obestämd form*	*Bestämd form*
1	en penna	pennan	pennor	pennorna
2	en pärm	pärmen	pärmar	pärmarna
3	en telefon	telefonen	telefoner	telefonerna
4	ett häfte	häftet	häften	häftena
5	ett block	blocket	block –	blocken
	en målare	målaren	målare –	målarna

Skannat med CamScanner

1 Substantivets deklinationer

1:a deklinationen

	Singular		Plural	
			-or	-na
	Obestämd form	Bestämd form	Obestämd form	Bestämd form
1.	en människa	människan	människor	människorna
2.	en ros	rosen	rosor	rosorna

Till 1:a deklinationen hör:

1. *En-ord* som slutar på *-a*. *Obs!* Detta *-a* försvinner i plural.
2. Några få *en-ord* som slutar på *konsonant*, t.ex. en våg, en toffel, en åder.

2:a deklinationen

	Singular		Plural	
			-ar	-na
	Obestämd form	Bestämd form	Obestämd form	Bestämd form
1.	en tolk	tolken	tolkar	tolkarna
	en kam	kammen	kammar	kammarna
	en mun	munnen	munnar	munnarna
	en bro	bron	broar	broarna
2.	en tidning	tidningen	tidningar	tidningarna
	en sjukdom	sjukdomen	sjukdomar	sjukdomarna
	en storlek	storleken	storlekar	storlekarna
3.	en granne	grannen	grannar	grannarna
	en nyckel	nyckeln	nycklar	nycklarna
	en öken	öknen	öknar	öknarna
	en vinter	vintern	vintrar	vintrarna
	en mor/moder	modern	mödrar	mödrarna o → ö
	en dotter	dottern	döttrar	döttrarna o → ö
	en sommar	sommaren	somrar	somrarna
	en morgon	morgonen	morgnar	morgnarna

Till 2:a deklinationen hör:

1. *En-ord* som slutar på *konsonant*.
   En-ord som slutar på *annan vokal än -a*.

2. *En-ord* som slutar på *-(n)ing, -dom, -lek*.

3. *En-ord* som slutar på obetonat *-e, -el, -en, -er, -ar, -on*.
   Undantag: t.ex. en toffel (1), en muskel (3), en möbel (3), en fiber (3).
   Obetonat *-e, -a, -o* faller bort i plural.
   Substantiven *moder* och *dotter* får *omljud* i plural.
   Observera: En-ord som slutar på *-el, -er* får bara *-n* i bestämd form singular.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

3:e deklinationen

	Singular		Plural -er	-na	
	Obestämd form	*Bestämd form*	*Obestämd form*	*Bestämd form*	
1.	en film	filmen	filmer	filmerna	
	en polis	polisen	poliser	poliserna	
	en möjlighet posibilidad	möjligheten	möjligheter	möjligheterna	
	en diskussion	diskussionen	diskussioner	diskussionerna	
2.	en tand diente	tanden	tänder	tänderna	a → ä
	en son	sonen	söner	sönerna	o → ö
3.	en dator ordenador	datorn	datorer	datorerna	
4.	en regel regla/norma	regeln	regler	reglerna	
	en fiber fibra	fibern	fibrer	fibrerna	
5.	ett bageri panadería	bageriet	bagerier	bagerierna	
	en kalori caloría	kalori(e)n	kalorier	kalorierna	
	en idé idea	idén	idéer	idéerna	
6.	ett museum	museet	museer	museerna	
	ett laboratorium	laboratoriet	laboratorier	laboratorierna	
7.	en sko zapato	skon	skor	skorna	
	en händelse hecho	händelsen	händelser	händelserna	

Till 3:e deklinationen hör:

1. *En-ord* som är *enstaviga* och *en-ord* med *betoning på sista stavelsen.*
   Sista stavelsen är ofta ett betonat suffix, t.ex. *-het, -nad, -skap, -när, -ion, -tris, -ör, -ös.*
   Många av dessa substantiv är *låneord*.

2. De flesta substantiv med *omljud* i plural: a → ä, o → ö
   T.ex. en hand, en strand, en stad, en natt, en brand, en bokstav, en rand, ett land, en bok, en fot, en rot
   Observera plural: böcker, fötter, rötter.

3. *En-ord* som slutar på obetonat *-or.*
   Observera: Singular bestämd form får bara *-n*. I plural flyttar betoningen till andra stavelsen.

4. Vissa substantiv som slutar på *-el, -er.* (Se 2:a deklinationen punkt 3.)

5. *En-ord* och *ett-ord* som slutar på *-eri, -ori, -é.*

6. *Ett-ord* som slutar på *-eum, -ium.*

7. *Vissa en-ord* som slutar på *vokal* får bara *-r* i plural
   T.ex. en tå, en ko, en same, en Malmöbo, en vikarie, ett fängelse.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

4:e deklinationen

Singular		Plural	
		-n	-a
Obestämd form	*Bestämd form*	*Obestämd form*	*Bestämd form*
1. ett arbete	arbetet	arbeten	arbetena
ett meddelande	meddelandet	meddelanden	meddelandena
Ett träd	trädet	(två) träd	träden
Observera:			
2. ett öga	ögat	ögon	ögonen
ett öra	örat	öron	öronen
Ett äpple	äpplet	(två) äpplen	

Till 4:e deklinationen hör:

Ett-ord som slutar på *vokal.*

5:e deklinationen

Singular		Plural	
		–	-en/-na
Obestämd form	*Bestämd form*	*Obestämd form*	*Bestämd form*
1. ett beslut	beslutet	beslut	besluten
ett program	programmet	program	programmen
2. ett exempel	exemplet	exempel	exemplen
ett vapen	vapnet	vapen	vapnen
ett nummer	numret	nummer	numren
3. en bagare	bagaren	bagare	bagarna
en resande	resanden	resande	resandena
en tekniker	teknikern	tekniker	teknikerna
en indier	indiern	indier	indierna
4. en man	mannen	män	männen
en far/fader	fadern	fäder	fäderna
en bror/broder	brodern	bröder	bröderna
en lus	lusen	löss	lössen
en mus	musen	möss	mössen

Till 5:e deklinationen hör:

1. *Ett-ord* som slutar på *konsonant.*
2. *Ett-ord* som slutar på obetonat *-el, -en, -er.*
   Observera: Obetonat -e försvinner i bestämd form singular och plural.
3. *En-ord*, ofta personbeteckningar, som slutar på *-are, -ande, (-ende), -iker, -ier.*
   Observera: Bestämd form plural får ändelsen *-na.*
4. Vissa *en-ord* som får *omljud* i plural.

 © 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

2 Substantivets former

Skriv de former som saknas. Se exempel.

	Singular		Plural	
	Obestämd form	*Bestämd form*	*Obestämd form*	*Bestämd form*
1	en anställning (empleo)	anställningen	anställningar	anställningarna
2	en kommun (municipio)	kommunen	kommuner	kommunerna
3	ett kontrakt (contrato)	kontraktet	kontrakt	kontrakten
4	ett arbete	arbetet	arbeten	arbetena
5	en firma (empresa)	firman	firmor	firmorna
6	ett samhälle (sociedad)	samhället	samhällen	samhällena
7	företag	företaget	företag	företagen
8	en blankett (impreso)	blanketten	blanketter	blanketterna
9	en skylt (cartel)	skylten	skylter	skyltarna
10	en bokstav (letra)	bokstaven	bokstäver	bokstäverna
11	en annons (anuncio)	annonsen	annonser	annonserna
12	ett fönster (ventana)	fönstret	fönster	fönstren
13	en kamera	kameran	kameror	kamerorna
14	foto	fotot	foton	fotona
15	en skillnad (diferencia)	skillnaden	skillnader	skillnaderna
16	ett ljud (sonido)	ljudet	ljud	ljuden
17	en nyhet (novedad)	nyheten	nyheter	nyheterna
18	ett intresse (interes)	intresset	intressen	intressena
19	en författare (escritor)	författaren	författare	författarna
20	en diskussion	diskussionen	diskussioner	diskussionerna
21	en man	mannen	män	männen
22	en kille (chico)	killen	killar	killarna
23	en grabb (chico)	grabben	grabbar	grabbarna
24	en son	sonen	söner	sönerna
25	en make (esposo)	maken	makar	makarna
26	ett äktenskap	äktenskapet	äktenskapen	äktenskapena

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

27	en skils/mässa (divorcio)	skilsmässan	skilsmässor	skilsmässorna
28	en bostad (vivienda)	bostaden	bostäder	bostäderna
29	en nyckel (llave)	nyckeln	nycklar	nycklarna
30	ett bostadsområde	bostadsområdet	bostadsområden	bostadsområdena
31	ett öra (oreja)	örat	orön	öronen
32	en undersökning (examen)	undersökningen	undersökningar	undersökningarna
33	en doktor	doktorn	doktorer	doktorerna
34	ett läks/medel (medicamento)	läkemedlet	läkemedel	läkemedlen
35	en affär (asiento)	affären	affärer	affärerna
36	kund (cliente)	kunden	kunder	kunderna
37	en kundvagn (carro de compra)	kundvagnen	kundvagnar	kundvagnarna
38	en vara (mercancía)	varan	varor	varorna
39	ett kvitto (recibo)	kvittot	kvitton	kvittona
40	en föreståndare (jefe)	föreståndaren	föreståndare	föreståndarna
41	ett affärsbiträde	affärsbiträdet	affärsbiträden	affärsbiträdena
42	en kö (cola)	kön	köer	köerna
43	en reporter (reportero)	reportern	reportrar	reportrarna
44	artikel	artikeln	artiklar	artiklarna
45	fotograf	fotografen	fotografer	fotograferna
46	en händelse (hecho)	händelsen	händelser	händelserna
47	en motorcykel	motorcykeln	motorcyklar	motorcyklarna
48	förare (conductor)	föraren	förare	förarna
49	en passagerare	passageraren	passagerare	passagerarna
50	en hjälm (casco)	hjälmen	hjälmar	hjälmarna
51	en olycka (accidente)	olyckan	olyckor	olyckorna
52	en hastighet (velocidad)	hastigheten	hastigheter	hastigheterna
53	en fot (pie)	foten	fötter	fötterna
54	en ben (hueso)	benet	ben	benen
55	en hand (mano)	handen	händer	händerna
56	en arm (brazo)	armen	armar	armarna

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

57	en ortoped (ortopeda)	ortopeden	ortopeder	ortopederna
58	en skada (daño)	skadan	skador	skadorna
59	en advokat	advokaten	advokater	advokaterna
60	en domare (juez)	domaren	domare	domarna
61	ett vittne (testigo)	vittnet	vittnen	vittnena
62	ett arvode (honorario)	arvodet	arvoden	arvodena
63	ett brott (rotura)	brottet	brott	brotten
64	ett fängelse	fängelset	fängelser	fängelserna
65	ett straff (pena)	straffet	straff	straffen
66	en svärson	svärsonen	svärsöner	svärsonerna
67	en svärdotter (nuera)	svärdottern	svärdöttrar	svärdöttrarna
68	en kusin (primo)	kusinen	kusiner	kusinerna
69	ett syskon (hermano/a)	syskonet	syskon	syskonen
70	en broder (hermano)	brodern	bröder	bröderna
71	en syster (hermana)	systern	systrar	systrarna
72	en moster (tía „madre")	mostern	mostrar	mostrarna
73	en faster (tía „padre")	fastern	fastrar	fastrarna
74	ett år (año)	året	år	åren
75	en årstid (estación)	årstiden	årstider	årstiderna
76	en sommar (verano)	sommaren	somrar	somrarna
77	en vinter (invierno)	vintern	vintrar	vintrarna
78	en vår (primavera)	våren	vårar	vårarna
79	en höst (otoño)	hösten	höstar	höstarna
80	en semester (vacaciones)	semestern	semestrar	semestrarna
81	ett dygn (día „24 horas")	dygnet	dygn	dygnen
82	en timme (hora)	timmen	timmar	timmarna
83	en morgon (mañana)	morgonen	morgnar	morgnarna
84	en afton (noche)	aftonen	aftnar	aftnarna
85	en natt (noche)	natten	nätter	nätterna

atardeser

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

3 Sammansatta substantiv
compuesto

Det är det sista substantivet som bestämmer vilken artikel ett sammansatt substantiv har. Vilka enskilda ord känner du igen i de sammansatta orden?

1 Oftast sätter man bara ihop två substantiv till ett sammansatt substantiv.

ett bollhav (mar de bolas) — en boll + ett hav

En klasskamrat (compañero de clase) — en klass + en kamrat

Ett telefonsamtal (llamadas telefonicas) — en telefon + ett samtal (conversacion)

ett barnbidrag (beneficio infantil) — ett barn + ett bidrag (subsidio)

En praktikplats — en praktik + en plats (puesto)

en biljettautomat — en biljett (billete) + en automat

2 Ibland sätter man ett **-s-** framför det sista ordet i sammansättningen när den första delen av ordet är ett sammansatt ord eller ett ord som slutar på vissa suffix, t.ex. *-dom, -het, -itet, -(n)ing.*

En handboll**s**match (partido de balonmano) — en hand + en boll + en match

en sextimmar**s**dag (jornada de seis horas) — sex + timmar + en dag

Ett fritid**s**intresse (interes de ocio) — fri + en tid + ett intresse

ett barndom**s**hem (hogar de la infancia) — en barndom + ett hem

En fastighet**s**ägare (dueño de la propiedad) — en fastighet + en ägare

ett identitet**s**kort (carnet de identidad) — en identitet + ett kort

ett information**s**möte (reunion informativa) — en information + ett möte

ett diskussion**s**ämne (tema de discusion) — en diskussion + ett ämne

en anställning**s**intervju (entervista de empleo) — en anställning + en intervju

3 Ibland lägger man till ett **-s-** även i andra sammansättningar.

En kök**s**stol (silla de cocina) — ett kök (cocina) + en stol (silla)

En dag**s**tidning (periodico diario) — en dag + en tidning

ett skydd**s**ombud (agente de proteccion) — ett skydd + ett ombud (agente)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

OSV. – etc.

tio – ty
sky – sjy

ett ting + en rätt

en kväll + en tidning
tarde

en stad + en del
ciudad parte

en idrott + en förening

ett möte + en plats

ett vittne + ett mål
testigo

4 Ibland försvinner ett obetonat -a eller -e och vi får ett **-s-**.
a veces desaparece sin acento

Ett ett olyck**s**fall — En olycka + Ett fall
accidente

En arbet**s**tid — ett arbete + en tid
hora de trabajo — hora

5 Ofta försvinner ett obetonat -a eller -e.
a menudo

En skolminister — skola + minister
ministro de educacion

Ett flicknamn — flicka + namn
apellido de soltera

Ett soffbord — soffa + bord
mesa de centro

En maginfluensa — en mage + en influensa
gripe estomacal — estomago

En läkarmottagning — en läkare + en mottagning
consultorio medico

En invandrarpolitik — en invandrare + en politik
politica de inmigracion

6 Ibland får man ett extra **-e**.
puede obtienes

Ett lönekrav — en lön + ett krav
requisitos salariales — salario — afirmar

Ett lånevillkor — ett lån + ett villkor
terminos de prestamo — prestamo — terminos

En skattejämkning — en skatt + en jämkning
igualacion de impuestos — suavizado

7 Ibland försvinner ett obetonat -a och ersätts av ett **-e**, **-o** eller **-u**.

En räntesubvention — en ränta + en subvention
subsidio de intereses — interes — subvencion

En reseersättning — en resa + en ersättning
subsidio de viaje — viaje

En kvinnoförening — en kvinna + en förening
asociacion de mujer

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

____ hälsokontroll ____________________

____ varuhus ____________________

____ gatukök ____________________

8 Man kan göra sammansatta substantiv av:

Substantiv + substantiv (Se punkt 1–7!)
Adjektiv + substantiv

____ mobiltelefon ____________________

____ glesbygd ____________________

____ småstad ____________________

____ lillfinger ____________________

____ lillasyster ____________________

____ lillebror ____________________

____ storstad ____________________

____ stortå ____________________

Verb + substantiv

____ städfirma ____________________

____ sopborste ____________________

____ dammtrasa ____________________

____ hyrbil ____________________

____ väntrum ____________________

____ simhall ____________________

____ blandäktenskap ____________________

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Adverb + substantiv

____ närbutik ____________________

____ framtid ____________________

____ hemmiljö ____________________

____ uppgång ____________________

____ nergång ____________________

____ ingång ____________________

____ utgång ____________________

____ hemmalag ____________________

____ bortalag ____________________

____ innebandy ____________________

____ uteservering ____________________

Preposition + substantiv

____ medarbetare ____________________

____ genomresa ____________________

____ påfart ____________________

____ överläkare ____________________

underkläder ____________________

____ mellanmål ____________________

____ förrätt ____________________

____ efterrätt ____________________

Räkneord + substantiv

____ enrummare ____________________

____ hundralapp ____________________

____ andraspråk ____________________

____ tredjedel ____________________

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

4 Genitiv

Det finns två **kasus** i svenskan:

Nominativ	pojke	pojken	pojkar	pojkarna
Genitiv	pojkes	pojkens	pojkars	pojkarnas

Genitiv uttrycker *vem/vilka, vad* som äger eller har något.

Genitiv bildas genom tillägg av ändelsen **-s**.

Om ett namn slutar på *-s, -x-* eller *-z* har man ingen genitivändelse, t.ex. Mats, Alex, Inez. Om ett annat substantiv slutar på *-s* i obestämd form undviker man obestämd form i genitiv, t.ex. vals, hals, dans.

S-genitiven står *framför* sitt huvudord i svenskan. Huvudordet står i obestämd form.

En pojkes röst förändras i puberteten.
Eva har sällskap med en gullig pojke, men hon har ännu inte träffat **pojkens föräldrar**.
Pojkars och flickors lekar är ofta olika.
På scoutlägret i våras fick flickorna inte sova i **pojkarnas rum**.

En chefredaktör är ansvarig för **en tidnings utgivning**.
Midsommarafton är **sommarens höjdpunkt**.

– **Vems bil** är det som står på gatan? – Det är **Annas bil**.
Jonas föräldrar ska flytta till Norge.
Max cykel är stulen.
Heinz syster bor i Tyskland.
Markus mamma heter Maria.
Felix fru heter Sara.
Familjen Gómez släkt är stor.

Priset på en päls är ofta högt. (*Inte:* En päls pris ...)
Ägaren till ett hus är skyldig att underhålla huset. (*Inte:* Ett hus ägare ...)

I stället för s-genitiv har man ofta ett **prepositionsuttryck** med huvudordet i bestämd form (eller ett sammansatt substantiv). Man väljer då en passande preposition, dock inte så ofta prepositionen *av*.

Ägaren till bilen med registreringsnummer AGO 833 ombedes att flytta sin bil.
– Vem har tagit **nyckeln till källaren** (källarnyckeln)? – Det har jag.

Alla såg med spänning fram emot **svaret på den svåra frågan**.
Resultatet på provet var bra.

Det är inte förbjudet att beträda **gräsmattorna i Stadsparken**.
Tvättstugan i huset ska renoveras.

– Jag skulle vilja tala med **föreståndaren för affären** (affärsföreståndaren). – Jaha, det går bra.
– Kan jag få tala med **chefen för låneavdelningen**? – Han är tyvärr upptagen för tillfället.

Vd Markus Jonsson har accepterat **kraven från de anställda**.
Långt utanför fotbollsplanen hördes **jublet från publiken**.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

5 Något om användningen av obestämd och bestämd form av substantivet

Obestämd form

Den obestämda formen använder man:

A om något som är nytt, något som man inte har talat om tidigare. Lyssnaren (eventuellt även talaren) vet inte exakt vilken person eller sak som avses.

	Lyssnaren tänker:
– Vad fick du på födelsedagen? – En bok.	Vilken bok? Lyssnaren vet inte det.
– Var jobbar Karin? – På ett sjukhus i London.	Vilket sjukhus? Lyssnaren vet inte exakt vilket sjukhus, kanske inte heller talaren.

B efter bl.a. följande ord:

en	ett	många	Åsa har en bok, ett block och många pennor.
någon (nån)	något (nåt)	några (nåra)	– Har du någon restaurang, något hotell eller några kaféer att föreslå? undrade mina sommargäster.
ingen	inget	inga	Ella har ingen hemtjänst och inget larm, för hon har inga svårigheter att klara sig själv.
annan	annat	andra	Jag skulle vilja bo i en annan stad och i ett annat land. Det är roligt att träffa andra människor.
varje, var	varje, vart	–	Varje vecka åker Bo till Paris, och varje år åker han till Rom.
varenda	vartenda	–	– Nu kan jag varenda paragraf i grammatiken och vartenda ord i ordlistan, sa Milan.
vilken	vilket	vilka	Vilken barnomsorg är bäst? Vilket gymnasieprogram ska du välja? Vilka tidningar läser du?
sådan (sån)	sådant (sånt)	sådana (såna)	– Jag vill ha en sådan tröja, ett sådant skärp och sådana strumpor i julklapp, sa Lydia.
denna (används ofta i formellt språk)	detta	dessa	– Må denna dag bli ett minne för livet! sa prästen. – Lös detta problem och svara på dessa frågor! sa Ulf.
samma	samma	samma	I dag har Lisa samma bostad, samma arbete och samma fritidsintressen som hon hade för tio år sedan.
possessiva pronomen			Min yrkesutbildning tog fyra år. Mitt arbete är intressant, och mina arbetskamrater är trevliga.
s-genitiv			– Vems bok är det här? – Olles. Katarinas vikariat är slut i morgon. Statsministerns presskonferens börjar klockan tre.
nästa	nästa	–	– Stannar 35:an här? – Nej, vid nästa hållplats. Nästa år tar Erik examen.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

C efter **det + vissa verb**, t.ex. *sitta, ligga, stå, finnas.*
(Se även Pronomen s. 102!)

Det sitter en fågel på vår trappa.
Det finns ett bibliotek i centrum.
Det står två motorcyklar på Storgatan.

D Substantivet använder man *utan artikel* i allmän betydelse. Man tänker inte på någon speciell sak eller person.

Baka bröd, kakor
Dricka vin, sprit, öl, mjölk, kaffe, te

Gå på disko, fest, kalas, uppvaktning; keramik, gymnastik
Gå på handboll, fotboll; museum, konstutställning

Ha tillstånd, lov, semester, jour, prov, tenta, paus, tid, lust, möjlighet, tur, bidrag, problem
Ha reumatism, migrän, ischias, feber; glasögon, linser, hörapparat, tandställning

Ha (läsa, studera) matte, engelska, historia
Köpa bil, cykel, mat, kläder, blommor, lägenhet, hus
Byta tåg, buss, plats; bil, jobb, bostad, kläder

Laga mat; skor, cyklar, bilar
Plocka blommor, svamp

Röka pipa, cigarr, cigarretter, hasch
Spela fotboll, basket, handboll, tennis, golf, ishockey

Spela saxofon, trumpet; teater; roulette, kort
Söka jobb, arbete, bostad

Vara lärare, elev; engelsman; katolik, muslim; centerpartist
Arbeta som vårdbiträde, sekreterare

Åka moped, motorcykel, skidor, skridskor, tefat, rutschbana, färja
Äta frukt, fisk, kött och potatis, godis

Observera:
Om ett substantiv i singular har en bestämning, t.ex. ett adjektiv eller en relativ bisats, används normalt obestämd artikel.

Elsa har migrän i dag. Jag ska gå på museum i London.	Elsa har **en hemsk migrän** i dag. Jag ska gå på **ett nytt museum** i London.
Vi ska ha semester i sommar.	Vi ska ha **en lång semester** i sommar.
Olle är lärare.	Olle är **en duktig lärare**.
	Jag har **en cykel som är blå**.
	Även: Se ut som en fågelskrämma, äta som en häst vara hungrig som en varg, vara envis som en åsna

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Bestämd form

Den bestämda formen använder man:

A när lyssnaren vet vilken person eller sak som avses. Dessutom använder man den bestämda formen om något som är bekant, självklart och unikt. Man använder ofta **han, hon, den, det, de** i stället för den bestämda formen när man fortsätter att tala om en person eller sak.

	Lyssnaren tänker:
– Jag fick en bok på födelsedagen. – Vad heter (boken) den? – Den heter "Lustmördaren".	Vilken bok? Lyssnaren vet att det är den bok som jag fick på födelsedagen.
– Ser du kvinnan som ligger på gatan? – Ja, titta!	Vilken kvinna, vilken gata? Det finns nog bara en kvinna som ligger på den gata som vi ser. Lyssnaren vet alltså vilken kvinna och vilken gata talaren menar.
Eva har fått ett nytt arbete. Lönen är hög.	Vilken lön? Lönen för det nya arbetet.
Jag tittade på en lägenhet i går. Köket är stort och modernt.	Vilket kök? Köket i lägenheten som jag tittade på.
Lena jobbar på förskola. Barnen är snälla.	Vilka barn? Barnen på Lenas förskola.
Jag har köpt nya glasögon. Bågarna var dyra.	Vilka bågar? Bågarna på glasögonen.
Karl har ont i ryggen.	Vilken rygg? Karls rygg.
Olle skakade på huvudet.	Vilket huvud? Olles huvud.
Martin ska hämta barnen klockan tre.	Vilka barn? Martins barn.
Ta ut tvätten ur tvättmaskinen!	Vilken tvätt? Vilken tvättmaskin? Tvätten i tvättmaskinen. Det finns bara en tvättmaskin i bostaden.
Ställ in mjölken i kylskåpet.	Vilken mjölk? Den som står framme. Vilket kylskåp? Det finns bara ett.
Statsministern har avgått.	Vilken statsminister? Det finns bara en.
Kärnkraften ska avvecklas.	Vilken kärnkraft? Det finns bara en.
SM slutar i dag.100-metersfinalen går klockan tre.	Vilken 100-metersfinal? Det finns bara en.
Det ringer. Ta telefonen!	Vilken telefon? Den som ringer.

B efter följande ord:

den	det	de
den här	det här	de här
den där	det där	de där

– När gifte du dig?	– Den 10 augusti. Den dagen glömmer jag aldrig.
– Vad ska du bli?	– Läkare. Det yrket har alltid intresserat mig.
– Fick du pengar tillbaka på skatten?	– Ja, och de pengarna behöver jag verkligen.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Kommentar:

Efter t.ex. *båda, bägge, halva, hela, förra, första, sista* står substantivet i bestämd form om dessa ord inte föregås av ett ord som följs av obestämd form.

Åke har två barn. Båda barnen går i gymnasieskolan.
men: Hans båda barn ...

– Vad har vi i läxa? – Halva sidan tre.

– Varför har du bara ätit halva äpplet? – Det var inte gott.

Jag har sovit gott hela natten.
– Ska du se programmet om Kina i kväll?
– Ja, men jag hinner tyvärr inte se hela programmet, för jag börjar jobba klockan tio.

Förra veckan var jag i Malmö. Förra året hade jag semester på våren.
men: Min förra fru ...

Första båten till Danmark går klockan fem. Första tåget norrut går klockan fyra.
Första veckorna på kursen i svenska var svårast.
men: Annas första dag i skolan ...

Sista bussen från centrum går klockan två på natten. Sista tåget hem går klockan ett.
Sista sidorna i den här boken handlar om ordföljd.
men: Detta är vår sista arbetsvecka.

C Den bestämda formen använder man också i vissa uttryck då man inte tänker på någon speciell sak eller person utan mer på funktionen, t.ex.

Gå till frissan, fotografen, sjukgymnasten, doktorn, tandläkaren, sjukhuset, vårdcentralen
Gå till/på arbetsförmedlingen
Gå till skolan, i skolan, till kyrkan, i kyrkan
Gå på/till banken, biblioteket, apoteket
Gifta sig i kyrkan, på rådhuset
Kontakta socialen, hemtjänsten, barnomsorgen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan
Gå på toaletten

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

6 Obestämd och bestämd form (med eller utan artikel)

Skriv rätt form av substantiven. Se exempel.

1 – Vilken __storlek__ har du på __skor__?
– 40. (en storlek, en sko)

2 __treorna__ i det nya hyreshuset blev uthyrda först. (en trea)

3 Erik går ofta på __konserten__. Han gillar musik. (en konsert)

4 – Kom så går vi ut på __balkongen__ och tar __ett bloss__.
– Ja, det gör vi. (en balkong, ett bloss)

5 – Vems är __bilen__ som står på gården?
– Det är min. (en bil)

6 Stefan går till __arbetsförmedlingen__ för att söka jobb. (en arbetsförmedling)

7 Bo hade __tårar__ i __ögonen__ när han kom hem i går kväll. (en tår, ett öga)

8 Man väntar ofta med att skaffa ______ nu för tiden. (ett barn)

9 – Kan jag inte få ______?
– Jo, kanske när du fyller sex år. (en fotboll)

10 Det gör ont i ______ när jag hostar. (ett bröst)

11 Jag kan inte cykla till ______, för ______ på framhjulet är sönder. (ett jobb, ett däck)

12 Det är tråkigt att gå i ______ när det är vackert väder. (en skola)

13 ______ är ansvariga för ______ i Sverige. (en kommun, en äldreomsorg)

14 – Finns den här jackan i storlek 42?
– Jag ska se efter på ______. (ett lager)

15 Om det brinner bör man ringa efter ______. (en brandkår)

16 Eva fick ______ när hon fyllde år. (en dator)

17 Nu har Jan skrivit under ______ på sin nya lägenhet. (ett kontrakt)

18 – Vad gillar du ______ i Sverige?
– Det är bra. (ett klimat)

19 Mia kan inte ha ______. Hon är allergisk mot pälsdjur. (en hund)

20 – Såg du ______ på tv i går?
– Ja. Det var bra. (ett naturprogram)

21 Svenska är ett av ______ i gymnasieskolan. (ett kärnämne)

22 Tom opererades i går. ______ ser fint ut, och ______ ska tas bort om en vecka. (ett sår, ett stygn)

23 ______ slåss om ______ före ett val. (ett parti, en väljare)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

24 – Har du satt på ________________?
– Ja, du behöver inte oroa dig. (ett larm)

25 – Var är ________________?
– Det står i ________________. (ett strykjärn, ett kök)

26 Det finns ________________ på ________________. (ett frimärke, en Pressbyrå)

27 I Skåne brukar ________________ inte ligga kvar många dagar. (en snö)

28 Jag ska ge dig ________________, min unge vän. Använd aldrig droger! (ett råd)

29 ________________ på vårt jobb gillar ________________. (en personal, en chef)

30 – Röker du?
– Ja, men bara ________________. (en pipa)

31 Orvar har ________________. Det klär honom. (ett skägg)

32 En person mördades i Åre i går kväll. ________________ är en gåta. (ett mord)

33 – Vad ska vi ha till middag i dag?
– ________________. (en köttbulle)

34 Man kan vända sig till ________________ för att få busstider. (en trafikupplysning)

35 Peter dömdes i går. ________________ och ________________ var eniga.
________________ blev två års fängelse. (en domare, en nämndeman, ett straff)

36 I en barnfamilj brukar ________________ vara högt. (ett matkonto)

37 – Vad önskar du dig i julklapp?
– ________________. (en bok)

38 Katarina går på ________________ en gång i veckan. (en gymnastik)

39 Rune har ________________ som nästan är helt svart. Bara ________________ är vita.
(en katt, en tass)

40 – Glöm inte att stänga av ________________ innan du går hemifrån!
– Nej då. (en spis)

41 Olle har ________________, men ________________ är hemligt.
(en telefon, ett nummer)

42 Smärtor i ________________ är ett av ________________ på influensa.
(en muskel, ett symtom)

43 Jag var hos ________________ i morse. ________________ var alldeles fullt av folk, så jag fick vänta länge. (en läkare, ett väntrum)

44 – Kommer du på ________________ i morgon?
– Nej. Jag har tyvärr fått förhinder. (ett möte)

45 – Vad är ________________ med denna övning? (ett mål)
– Det är att lära sig att använda obestämd och bestämd form av substantivet.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

7 Obestämd och bestämd form (efter vissa ord)

Skriv rätt form av substantiven. Se exempel.

1 Choklad innehåller många kalorier. (en kalori)
2 Jag jobbade hela ________ i går, men i dag är jag ledig. (en dag)
3 Nästa ________ ska jag ha semester. (en vecka)
4 Den här kursens ________ är ganska omfattande. (ett innehåll)
5 – Har du hört den här ________ förut? – Ja, många gånger. (en låt)
6 Enver vet inte vilken ________ han ska välja. (en utbildning)
7 – Nu vill jag flytta hemifrån.
– Var har du fått de ________ ifrån? Du är ju bara 16 år! (en idé)
8 Ewa var på en anställningsintervju förra ________. (en vecka)
9 "Dessa ________ får ej vidröras", stod det på en skylt. (ett föremål)
10 På rea kan man ofta handla varor för halva ________. (ett pris)
11 Män och kvinnor talar inte riktigt samma ________. (ett språk)
12 Min nya chef vill titta på mitt ________. (ett gymnasiebetyg)
13 Jag blir nervös varje ________ jag träffar rektorn. (en gång)
14 – Har du Dagens Industri? – Nej, den ________ har jag inte. (en tidning)
15 Det finns inga ________ kvar till 9-föreställningen i kväll. (en plats)
16 – Har du ________ att låna mig? – Ja, vänta ska du se. (ett plåster)
17 – Var har du köpt de där ________? – Hos Skomans. (en sko)
18 Jag har inte haft semester på hela ________. (ett år)
19 Kalle tar inget ________ för sina ________. (ett ansvar, en handling)
20 Två ________ på fängelset i Tidaholm misshandlade ett par ________ förra veckan. (en fånge, en vakt)
21 Jag undrar vilket ________ man fattade på mötet i går? (ett beslut)
22 – Vet du vilka ________ det är på Finlands ________? (en färg, en flagga)
– Ja, den är blå och vit.
23 De där ________ där borta kostar ungefär en miljon styck. (ett hus)
24 Ni bör läsa allt som står i ert ________, även det finstilta. (ett kontrakt)
25 Ester har bott i samma ________ sedan 1995. (en lägenhet)
26 – Det här ________ kom precis från Rom. – Tack, det var bra. (ett mejl)
27 Utan någon ________ är det svårt att få jobb. (en erfarenhet)
28 Ove har haft samma ________ en hel vecka nu. Har han inga andra ________, eller tvättar han varje dag? – Jag vet inte. (kläder, kläder)
29 Innan Ida dog fick barnbarnen alla hennes ________. (ett smycke)
30 Samtliga ________ i vår kurs är närvarande i dag. (en deltagare)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

31 – Vad använder man det här ________________ till? – Man skär glas med det. (ett verktyg)

32 Det ska bli roligt att träffa dina ________________. (en vän)

33 – Ska du se nästa ________________ också? – Nej. (ett program)

34 Jag skulle vilja träffa Olle och hans ________________. (en familj)

35 Elin verkar trivas med sitt ________________ som brevbärare. (ett arbete)

36 Man blir äldre och äldre för varje ________________ som går. (ett år)

37 Tänk om det fanns något ________________ där alla var jämlika! (ett samhälle)

38 Du måste skriva under de här ________________ innan du går. (ett papper)

39 Man bör sköta sig så att ens ________________ inte klagar på en. (en granne)

40 Jag har inte träffat mina ________________ på två år. (en bror)

41 Åsa ringer hem till sina föräldrar varenda ________________. (en kväll)

42 Ivan har höga betyg i vartenda ________________ utom idrott. (ett ämne)

43 – Nu har det regnat i tre veckor. Detta ________________ gör mig tokig, sa Jan. (ett regnande)

44 – Är ni nöjda med era ________________? – Jadå. (ett betyg)

45 – Vad snygg du är i håret sedan du har klippt dig! Vad tycker Josef om din ________________? – Han har inte lagt märke till den än. (en frisyr)

46 – Kan du hjälpa mig med de här ________________? – Javisst. (en kasse)

47 Man kan överklaga myndigheternas ________________ i länsrätten. (ett beslut)

48 Farmor passar våra ________________ medan vi arbetar. (ett barn)

49 – När får du ditt ________________? – I slutet av månaden. (ett studiestöd)

50 – Har du inte läst färdigt än?
– Nej, jag har halva ________________ kvar. (ett kapitel)

51 – Är det många som ringt på er ________________? – Ja, massor. (en annons)

52 Erik och Anna ska flytta till Lund. Deras ________________ behöver hjälp. Mamman ligger på sjukhus, och pappan sitter i rullstol. (en förälder)

53 – Ni måste ändra er! – Nej, vårt ________________ står fast. (ett beslut)

54 – Det finns ingen ________________ som kan stå ut med det här ________________ från gatan, sa Yngve och stängde fönstret. (en människa, ett buller)

55 – Har du inga andra ________________ i livet än fotboll? – Nej. (ett intresse)

56 Jag har aldrig sett sådana ________________ förr. Vilken vacker färg! (en ros)

57 – Kan du ta den där ________________ till mig? – Javisst. Varsågod! (en gaffel)

58 – Ungdomar super för mycket. – Var har du fått de ________________ ifrån?
– Det är inga ________________. Det är sant. (en fördom, en fördom)

59 – Kan du förklara det där sista ________________ igen? – Ja. (ett exempel)

60 Nu är denna ________________ slut. (en övning)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

8 Obestämd och bestämd form

Skriv rätt form av substantiven. Se exempel.

1 Vi ska gå på *fotboll* i kväll. *Matchen* börjar kl. 18.00.
(en fotboll, en match)

2 ________ använder våra ________ till olika saker.
(en kommun, skattepengar)

3 – Av vilken ________ har Olle inte betalat sin ________?
– Jag vet faktiskt inte. (en anledning, en skatt)

4 Det finns ingen ________ här, så jag går till ________ och köper ________ till mina ________. (en kiosk, ett postombud, ett frimärke, ett brev)

5 – Min ________ är så dålig. ________ räcker aldrig.
– Du får kanske ta ett extrajobb. (en ekonomi, pengar)

6 I går var jag och lyssnade på ________ i ________.
(en debatt, en riksdag)

7 – Vem var det som inte ville ha ________? – Det var jag. Jag kör. (ett vin)

8 – Hur ska vi få bukt med ________ bland våra ________?
– Jag vet inte. Det är ett stort problem. (en arbetslöshet, en ungdom)

9 – Ditt ________ måste snart förnyas. – Ja, jag vet. (ett körkort)

10 – Det ringer! Eva, du kan väl ta ________? – Ja, ja. (en telefon)

11 Det är äckligt med ________ i ________. Jag måste slå ihjäl alla ________ som flyger omkring här i ________.
(en fluga, en mat, en fluga, ett kök)

12 Vi var hemma hela ________ förra ________. (en semester, ett år)

13 Adam hade tur. Han befann sig i närheten av ________ när han blev akut sjuk på semestern i Spanien. (ett sjukhus)

14 Man kan söka ________ om man har låg inkomst. (ett bostadsbidrag)

15 Jag har tittat på ________ i dag. Det var jättesnyggt men för dyrt.
(ett regnställ)

16 Ulla träffar alla sina ________ varje ________. (en kusin, ett år)

17 –Ta ________ som ligger på ________ i ________! – Ja.
(en tidning, ett matbord, ett kök)

18 Äldre och handikappade kan få hjälp av ________. (en hemtjänst)

19 Sjukpenningens ________ beror på ens ________. (en storlek, en inkomst)

20 – Ska du verkligen begära 35 000 kronor för din ________? – Ja.
– Det ________ får du aldrig för den rishögen. (en bil, ett pris)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

21 När ________________ kommer, ska vi köpa ________________ till ________________.
En jacka till Pia och nya jeans till Pontus. (ett barnbidrag, kläder, ett barn)

22 – Kan du hjälpa mig med ________________ vid nästa ________________?
– Javisst, gärna. (en barnvagn, en hållplats)

23 Tim fyller snart 50 år. Hans båda ________________ ska ordna en fest då. (en son)

24 ________________ tappar alla sina ________________ på hösten. (ett träd, ett löv)

25 ________________ på ________________ är inte så lätta.
(en uppgift, ett högskoleprov)

26 Nu har vi läst lite mer än halva ________________ om substantiv. ________________
kommer att gå som en dans. (ett kapitel, en rest)

27 Ann fick ________________ på sin ________________ om socialbidrag. Hon ska
överklaga nämndens ________________. (ett avslag, en ansökan, ett beslut)

28 Julio har bott i samma ________________ i hela sitt ________________. (ett hus, ett liv)

29 – Vilket ________________ hade din ________________?
– Hon var ________________. På den ________________ var det inte så vanligt att
kvinnor jobbade utanför hemmet. (ett yrke, en mormor, en hemmafru, en tid)

30 I morgon får vi duscha och äta ________________ tidigt, för ________________ stängs
av klockan åtta. (en frukost, ett vatten)

31 – Du bör titta på det här ________________. Det finns några ________________ som vi
måste diskutera. – Jaha. (ett avtal, en punkt)

32 – I dag ser du piggare ut än förra ________________ jag träffade dig.
– Ja, jag hade precis haft ________________ då. (en gång, en influensa)

33 Maja klär bra i ________________ och ________________. (en kjol, en blus)

34 – Betalar ni fortfarande 10,1 % i ränta på ert ________________? – Ja. (ett lån)

35 Vi köpte ________________ på torget i morse. ________________ var dyra,
men ________________ var billiga. (en grönsak, en tomat, en morot)

36 – Har den där ________________ som sökte mig i går ringt? (en man) – Nej.

37 Vilket ________________! ________________ öser ju ner. (ett väder, ett regn)

38 Jag kan inte ta ut pengar på mitt ________________, för jag kommer
inte ihåg ________________. (ett bankomatkort, en kod)

39 Jag hoppas att du har fyllt i alla ________________ i den här ________________.
(ett exempel, en övning)

40 Nu kan du nog använda substantivets ________________. (en form)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

9 Substantivets former – övning till lucktext "Ett barndomsminne"

	Singular		Plural	
	Obestämd form	Bestämd form	Obestämd form	Bestämd form
1	ett barndomsminne	barndomsminnet	barndomsminnen	barndomsminnena
2	en bänk			
3	en påse			
4	en prinsessa	prinsessan	prinsessor	prinsessorna
5	en hand			
6	en mössa	mössan	mössor	mössorna
7	ett ansikte			
8	en tanke			
9	en morgon	morgonen	morgnar	morgnarna
10	en person			
11	en människa			
12	en förälder	föräldern	föräldrar	föräldrarna
13	en mor			
14	en far			
15	ett barn			
16	en paus			
17	en kyrka			
18	en mun			
19	en ängel			
20	ett huvud			
21	ett år			
22	en natt			
23	ett öga			
24	en karamell			
25	en präst			
26	en tår			
27	en mage			
28	en kaka			

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

10 Lucktext

Välj bland substantiven på föregående sida. Använd lämpliga substantiv i rätt form i luckorna. Se exempel.
Obs! Samma substantiv kan användas flera gånger i texten.

Ett barndomsminne

Jag kände mig som en prinsessa i min nya, vita päls- mössa som jag hade fått i julklapp. Jag hade länge önskat mig en sådan mössa. Det var en tidig juldags- morgon, och jag hade för första gången fått följa med mina föräldrar till julottan.

Jag var kanske åtta eller nio __________. Jag minns inte så noga. Jag tror inte att någon __________ kan känna sig så stolt som jag kände mig när jag satt där i kyrkbänken mellan min __________ och min __________. Nu var jag inget litet __________ längre. Nu började jag bli stor, och ingen hade en sådan fin __________ som jag. Med stora __________ tittade jag på allt nytt.

På väggen till vänster om oss fanns predikstolen, och plötsligt stod __________ där. Hur hade han kommit dit? Kunde han flyga som en __________? tänkte jag. Många __________ snurrade i mitt __________ medan jag försökte lyssna på vad __________ sa.

– Mamma, jag mår illa.

– Hysch! Det går nog över. Tänk på något annat!

– Men mamma, jag mår så illa. Jag måste kräkas.

Jag mådde verkligen illa, och jag hade verkligen ont i __________. Jag vet inte om det berodde på alla __________ och __________ som jag hade ätit på julafton eller om det berodde på att jag hade varit vaken nästan hela __________. Kanske var det en blandning av för mycket godis och för lite sömn.

– Mamma, nu kräks jag!

Min beslutsamma __________ tog snabbt av mig min vita, fina __________, höll den framför __________ på mig, och sedan kräktes jag i den.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

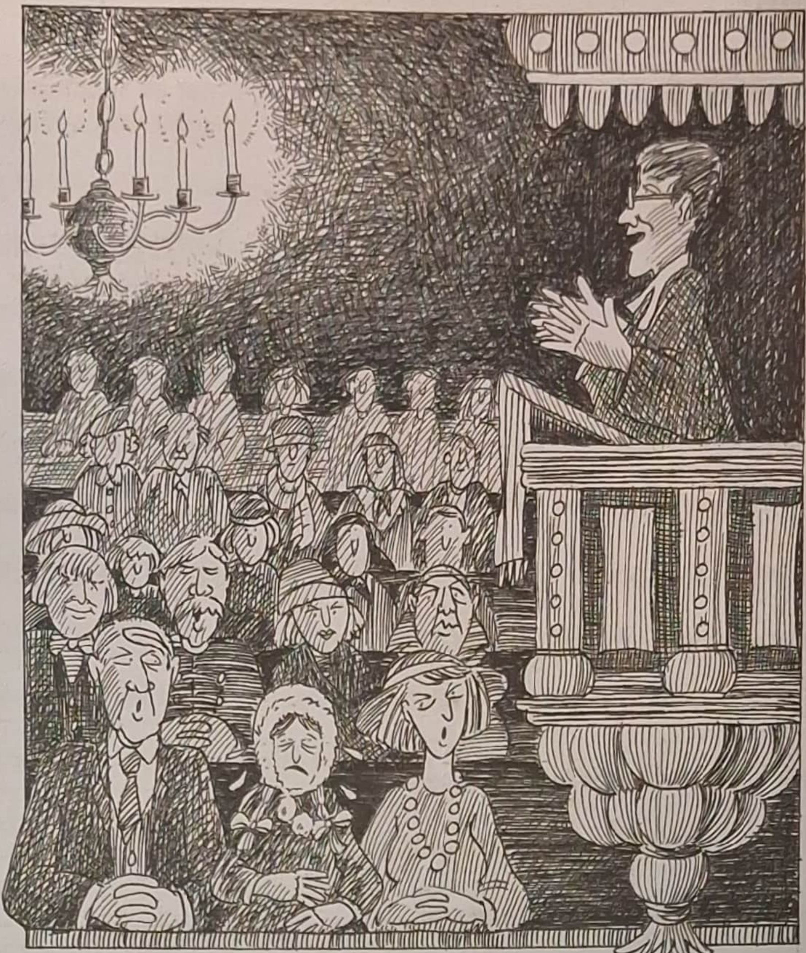

Min ______ såg mycket besvärad ut. Än i dag kommer jag ihåg hur han svettades. Alla ______ som satt omkring oss såg också besvärade ut, och ______ uppe i predikstolen gjorde en kort ______ och harklade sig.

– Ursäkta, sa min ______ när vi försökte komma förbi dem som satt i samma ______ som vi. Mamma var alldeles röd i ______. Hon sa ingenting. Jag skämdes, och ______ rann.

Pappa höll mig i den ena ______. I den andra höll han mössan, hårt ihopknuten som en ______. Min fina, vita ______! Så tyst vi kunde smög vi ut ur ______. Då kände jag mig verkligen inte som någon prinsessa!

Skrivuppgift:

Berätta om ett barndomsminne.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

11 Finn felen!

Bland nedanstående meningar finns 22 felaktigt använda former av substantiven. Vilka är de? Rätta dem. Se exempel.

1 – Jag ska träffa mina vänner i kväll.

2 – Var bor dina ~~kompisarna~~? – Här i staden. kompisar

3 – Jag känner en man som heter Herbert.

Känner du också den mannen?

– Nej, jag känner ingen mannen som heter Herbert.

4 Vi ska ha semester i augusti.

5 Det regnade under hela semester i fjol.

6 – Har ni katt?

– Ja, vi har grå katt som heter Pigge Sigge.

7 I eftermiddag ska jag gå på kurs i matlagning.

8 Hans Börjesson måste använda hörapparat.

9 Jag glömmer aldrig första dagen i skolan.

10 Elsa spelar pianot mycket bra.

11 Det är vackert vädret i dag.

12 Jag skulle vilja ha ett annat jobbet.

13 Katarina har ett intressant jobb.

14 Ditt jobb verkar också intressant.

15 Frida åker buss till skolan varje dag.

16 Hur dags brukar ni äta middagen? – Klockan fem.

17 Gustav dricker alltid vattnet till maten.

18 John är engelsman, men han ser ut som en spanjor.

19 Mario är katolik, men hans fru är en protestant.

20 Leo studerar vid universitet i Uppsala.

21 – Tror du att Axel är socialist?

– Ja, jag vet att han är en övertygad socialist.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

22 Anette Sundström går i kyrkan varje söndag. ______

23 Jag vet att Norges huvudstaden heter Oslo, men jag ______
vet inte vad huvudstaden i Finland heter. ______

24 – Kan jag få låna dina glasögonen en stund? ______
– Nej tyvärr. Jag lånar inte ut mina glasögon. ______

25 Amanda målar naglarna. ______

26 Jag måste tvätta håret. ______

27 Oskar har ont i tanden. Det är första gången han
har tandvärk. ______

28 – Varför har Fredrik alltid samma jackan på sig? ______
– Jag vet inte. Han har kanske ingen annan jacka. ______

29 Niklas hälsar på sina föräldrar varenda vecka. ______

30 Min lön utbetalas den 25:e varje månaden. ______

31 – Kommer du nästa vecka? ______
– Nej. Jag är tyvärr upptagen hela nästa veckan. ______

32 Väder var vackert i går. ______

33 Himlen är alldeles blå i dag. ______

34 I morse sken solen från en klarblå himmel. ______

35 Familjen Svensson ska flytta nästa månad. ______

36 Bengt var sjukskriven förra månad. ______

37 Jag är hungrig, för jag har inte ätit på hela dagen. ______

38 Paula bodde utomlands hela förra året. ______

39 – Är de här platser lediga? – Javisst. ______

40 Jag skulle vilja ha ett kilo av de där små päronen. ______

41 Erik och Vera bor i samma huset. ______

42 Hur är väder i ditt hemland i januari? – Vackert. ______

43 – Är det ditt paraply som står där borta? ______
– Nej, det är det inte. Jag tror att det är Mias paraply. ______

44 Denna övning är inte så lätt. ______

45 Detta exempel får bli det sista på den här övningen. ______

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

RÄKNEORD

Grundtal

0	noll			21	tjugoen/ett
1	en/ett	11	elva	22	tjugotvå …
2	två	12	tolv	30	trettio
3	tre	13	tretton	40	fyrtio
4	fyra	14	fjorton	50	femtio
5	fem	15	femton	60	sextio
6	sex	16	sexton	70	sjuttio
7	sju	17	sjutton	80	åttio
8	åtta	18	arton	90	nittio
9	nio	19	nitton	100	(ett) hundra
10	tio	20	tjugo	101	(ett)hundraen/ett
				200	tvåhundra
				1 000	(ett) tusen, ettusen
				1 000 000	en miljon

Ordningstal

1:a	första	11	elfte	21	tjugoförsta
2:a	andra	12	tolfte	22	tjugoandra …
3:e	tredje	13	trettonde	30	trettionde
4:e	fjärde	14	fjortonde	40	fyrtionde
5:e	femte	15	femtonde	50	femtionde
6	sjätte	16	sextonde	60	sextionde
7	sjunde	17	sjuttonde	70	sjuttionde
8	åttonde	18	artonde	80	åttionde
9	nionde	19	nittonde	90	nittionde
10	tionde	20	tjugonde	100	hundrade
				101	(ett)hundraförsta
				200	tvåhundrade
				1 000	tusende
				1 000 000	miljonte

Första och **andra** slutar på -a och förkortas 1:a, 2:a. De andra ordningstalen slutar på -e och får -e när de förkortas, t.ex. 3:e, 4:e.

Substantiverade räkneord

1	en etta – ettan – ettor – ettorna	7	en sjua
2	en tvåa	8	en åtta
3	en trea	9	en nia
4	en fyra	10	en tia
5	en femma	11	en elva
6	en sexa	12	en tolva

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

1 Substantiverade grundtal (muntliga/skriftliga övningar)

A **Bilar** — Vilken bil och årsmodell har …?

Lars (Saab -91) Lars har en Saab nittioetta.

Ali (Volvo -03) ______

Mona (Golf -96) ______

Emilio (Polo -08) ______

Maja (Mercedes -06) ______

Henning (Fiesta -99) ______

B **Placering** — På vilken plats kom … i höjdhoppet?

1 Patrik
2 Emil
3 Hamid
4 Martin
5 Tommy
6 Oskar
7 Enver
8 Kjell
9 Ingmar
10 Milan
11 Klas
12 Lars

Milan kom tia. — Kjell ______

Patrik ______ — Martin ______

Enver ______ — Ingmar ______

Klas ______ — Emil ______

Tommy ______ — Hamid ______

Oskar ______ — Lars ______

C **Åldersgrupp** — Vilken åldersgrupp tillhör …?

Ann 1978
Nadira 1991
Eva 1973
Tom 1989
Jasmin 1964
Bo 1972
Gert 1965
Erik 1981
Sara1994
Frans 2004

Ann är sjuttioåtta. — Nadira ______

Eva ______ — Tom ______

Jasmin ______ — Bo ______

Gert ______ — Erik ______

Sara ______ — Frans ______

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

2 Räkneord m.m. (muntliga/skriftliga övningar)

A **Hur ofta?**
uttrycker man med:

> varje = var, vart, varenda, vartenda
> varannan, vartannat
> var tredje, vart tredje etc.

1 måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag ___varje dag___

2 januari, april, juli, oktober ______

3 1990, 1992, 1994 ______

4 1972, 1976, 1980, 1984 ______

5 måndag, onsdag, fredag ______

6 1970, 1975, 1980, 1985 ______

7 1990, 1991, 1992, 1993, 1994 ______

8 vecka 6, 12, 18, 24 ______

B Så här uttrycker man **delar** av en hel:

1/1	en hel	2/6	två sjättedelar
1/2	en halv	3/7	tre sjundedelar
1/3	en tredjedel	4/8	fyra åttondelar
1/4	en fjärdedel	5/9	fem niondelar
1/5	en femtedel	6/10	sex tiondelar
		etc.	

1/1 månad	= en hel månad	1/1 kvartal	= **ett** helt kvartal
1/2 banan	= en halv banan	1/2 äpple	= **ett** halvt äpple
1/3 månad	= en tredjedels månad	1/3 kvartal	= **ett** tredjedels kvartal
1/4 sekund	= en fjärdedels sekund	1/4 år	= **ett** fjärdedels år
3 1/2 månad	= tre och en halv månad	3 1/2 år	= tre och **ett** halvt år
etc.		etc.	

C

1/1	1/2	1/3	2/4	3/4	1/5	3/5
4/5	2/6	3/6	1/7	3/7	3/8	4/8
5/8	1/9	7/9	5/10	6/10	6/12	8/12

Hur uttrycker man ovanstående tal?

1 Vilka tal är lika stora som 0,5? ___1/2,___

2 Vilka tal är större än 0,5? ___1/1,___

3 Vilka tal är mindre än 0,5? ___1/3,___

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

D Sammansättningar med **-tal** och **-tals**

ett hundratal	= cirka hundra
hundratals	= många hundra

1 Det kom ett *tiotal personer* till kyrkan i söndags. cirka tio personer

2 Det finns *hundratals fotbollsklubbar* i Sverige. ____________

3 Ester har bjudit *ett femtiotal gäster* på sitt bröllop. ____________

4 *Ett hundratal båtar* ligger i hamnen i Båstad. ____________

5 *Tusentals sjuksköterskor* strejkade hösten 1995. ____________

6 *Ett tusental biljetter* har sålts till konserten i kväll. ____________

7 *Miljontals kronor* försvinner ut ur vårt land. ____________

E **År, årtionde** och **århundrade**

1 Vilket år föddes Carl XVI Gustaf? (1946) Nittonhundrafyrtiosex

2 Mellan vilka år levde Olof Palme? (1927–1986) ____________

3 På vilket århundrade dog Napoleon I? (1769–1821) ____________

4 Vilket årtionde blev The Beatles kända? (1960–) ____________

5 Under vilket århundrade levde Mozart? (1756–1791) ____________

6 Vilket år infördes barnbidraget i Sverige? (1947) ____________

7 På vilket århundrade föddes Shakespeare? (1564–1616) ____________

8 Vilket år dog Gustav Vasa? (1496–1560) ____________

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

9 Mellan vilka år levde Platon? (427–348 f.Kr.)

10 Vilket år blev Eiffeltornet klart? (1889)

11 Vilket år grundades Uppsala universitet? (1477)

12 Vilket årtionde mördades John F. Kennedy? (1963)

13 Vilket år avskaffades apartheid i Sydafrika? (1996)

14 Under vilket årtionde vann ABBA melodifestivalen? (1974)

15 Vilket år fick man högertrafik i Sverige? (1967)

F **Kungar och drottningar**

Vad heter följande kungar? Skriv regentnumret med bokstäver.

1 Gustav II Adolf Gustav den andre Adolf

2 Karl X Gustav

3 Karl XII

4 Gustav III

5 Karl XIV Johan

6 Oskar I

7 Karl XV

8 Oskar II

9 Gustaf V

10 Gustaf VI Adolf

11 Carl XVI Gustaf

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

G Måttsord Hur säger man?

1 1 l en liter 1 dl ______

1 cl ______ 1 ml ______

2 1 kg ______ 1 hg ______

1 g ______ 1 mg ______

3 1 km ______ 10 km = ______

1 m ______ 1 dm ______

1 cm ______ 1 mm ______

4 1 km^2 ______ 1 m^2 ______

1 dm^2 ______ 1 cm^2 ______

1 mm^2 ______

5 1 m^3 ______ 1 dm^3 ______

1 cm^3 ______ 1 mm^3 ______

Öva vidare.
Hur många deciliter går det på två liter?
etc.

6 Vad köper Anna? (3 dl grädde) en trea grädde

7 Vad köper Maria? (2 dl kaffegrädde) ______

8 Vad köper Sven? (33 cl Coca-Cola) ______

9 Vad köper Oskar? (100 cl yoghurt) ______

10 Vad beställer Inga? (4 cl cognac) ______

11 Vad beställer Per? (6 cl vodka) ______

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

La forma base del verbo se encuentra en el imperativo no en el infinitivo como en el español.

VERB

Verb beskriver vad som händer eller vad någon/något gör, är, blir etc.

1 Verbens fyra konjugationer (grupper)

Grupp 1-3 har svag (regelbunden) böjning. Grupp 4 har stark eller oregelbunden böjning.

	Grupp 1	Grupp 2a		2b	Grupp 3
Infinitiv	måla	bygga	köra	söka	tro
Imperativ	måla!	bygg!	kör!	sök!	tro!
Presens	målar	bygger	kör	söker	tror
Preteritum	målade	byggde	körde	sökte	trodde
Supinum	målat	byggt	kört	sökt	trott
Perfekt particip	målad	byggd	körd	sökt	trodd
	målat	byggt	kört	sökt	trott
	målade	byggda	körda	sökta	trodda
Presens particip	målande	byggande	körande	sökande	troende

Verben i *grupp 1* har **-a** i alla former eftersom stammen (= imperativ) slutar på -a.
Verben i *grupp 2* får ett **-e** i presens eftersom stammen slutar på konsonant.
De verb som har -r i stammen, t.ex. *lära, göra,* får ingen ändelse i presens.
I *grupp 2b* är ändelsen **-te** i preteritum i stället för -de. Det gäller alla regelbundna -er-verb som har **p, t, k, s, x** i stammen, t.ex. *hjälpa, sköta, värka, låsa, sätta, växa*. Orsaken är att det är lättare att uttala de konsonanterna tillsammans med -t än med -d.
Vissa verb i grupp 2 får **omljud**, d.v.s. byter vokal, eller får någon annan förändring:

böra	–	bör	borde	bort
dölja	dölj!	döljer	dolde	dolt
göra	gör!	gör	gjorde	gjort
smörja	smörj!	smörjer	smorde	smort
glädja	gläd!	gläder	gladde	glatt
lägga	lägg!	lägger	la(de)	lagt
svälja	svälj!	sväljer	svalde	svalt
säga	säg!	säger	sa(de)	sagt
sälja	sälj!	säljer	sålde	sålt
sätta	sätt!	sätter	satte	satt
välja	välj!	väljer	valde	valt
vänja	vänj!	vänjer	vande	vant
betyda	–	betyder	betydde	betytt
hända	–	händer	hände	hänt
byta	byt!	byter	bytte	bytt
gifta	gift!	gifter	gifte	gift
känna	känn!	känner	kände	känt
glömma	glöm!	glömmer	glömde	glömt
skilja	skilj!	skiljer	skilde	skilt

Verben i *grupp 3* har lång vokal i stammen. Vokalen är dock kort i preteritum, supinum och perfekt particip. Därför får vi **-dde, -tt.**

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Grupp 4

	Starka verb		*Oregelbundna verb*	
Infinitiv	binda	sjunga	förstå	ligga
Imperativ	bind!	sjung!	förstå!	ligg!
Presens	binder	sjunger	förstår	ligger
Preteritum	band	sjöng	**förstod**	**låg**
Supinum	bundit	sjungit	förstått	**legat**
Perfekt particip	bunden	sjungen	förstådd	-legad
	bundet	sjunget	förstått	-legat
	bundna	sjungna	förstådda	-legade
Presens particip	bindande	sjungande	förstående	liggande

Starka verb har **avljud**, d.v.s. byter vokal efter vissa mönster. I preteritum byter man vokal, och man har ingen ändelse (undantag: kom, sov, var). I supinum byter man ibland vokal, och ändelsen är **-it**.

Oregelbundna verb har inget regelbundet böjningsmönster. De har böjningsformer som man känner igen från de regelbundna grupperna.

Se verblistan s. 249!

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

2 Användning av verbformer

Infinitiv använder man efter infinitivmärket *att*, efter de flesta hjälpverb och efter en del andra verb. (Se s. 63!)

Det är roligt **att lära** sig nya saker.
Lars **kunde skriva** när han var fem år.
Karin har aldrig **vågat flyga**, för hon är flygrädd.

Imperativ använder man för att uppmana (be) någon att göra något.

Kamma dig! **Ring** polisen omedelbart! **Kör** inte så fort! **Rök** inte så mycket! **Klä** på dig! **Drick** mjölk!
(se s. 50!)

Presens och **preteritum** använder man när man vill uttrycka tempus (tid).

Jag **läser** nu. Jag **läste** i går.
Jag **ska** läsa läxan i kväll. Teresa **sa** att hon **skulle** läsa läxan efter tv-programmet.
Jag **har** läst franska. Jag **hade** läst engelska i tio år när jag **träffade** John.

Supinum använder man efter hjälpverbet **ha** (ha, har, hade).

Har du **sovit** gott? Eva **hade sovit** i två timmar när telefonen ringde.
Du ser pigg ut. Du måste **ha sovit** gott.

Perfekt particip används

– som adjektiv	Eva köpte en **begagnad** cykel. Den var **ommålad**.
– som adverb	Lena tittade **intresserat** på Saras nyfödda kattungar.
– som substantiv	AB Bengtsson & Söner har 300 **anställda**.

Presens particip används

– som adjektiv	Jag såg ett **spännande** program på tv i går. Se upp för **lekande** barn! Elsa är en mycket **förstående** mamma. Små barn är **beroende** av sina föräldrar.
– som adverb, ofta vid rörelseverb	Vädret är **strålande** vackert i dag. En polisbil kom **körande** i hög fart. Lilla Emma sprang **gråtande** hem till sin mamma. I morse kom Yngve **leende** emot mig och berättade en glad nyhet.
– som substantiv	Min bostadsrättsförening har nu valt **en ny ordförande**. Per Månsson har fått **ett meddelande** från ekonomiavdelningen. "**Gående** hänvisas till andra sidan gatan", stod det på en skylt.

Verb med infinitiv på -a får **-ande** i presens particip.
Verb med infinitiv på en annan vokal än -a får **-ende**.

Presens, preteritum och imperativ är *finita verbformer* (uttrycker tempus).
De andra verbformerna är *infinita verbformer* (kan inte själva uttrycka tempus).

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

3 Alla konjugationer

Skriv de former av verben som saknas. Se exempel.

Infinitiv	*Imperativ*	*Presens*	*Preteritum*	*Supinum*
tolka	tolka!	tolkar	tolkade	tolkat
lära			lärde	
resa				rest
ankomma			ankom	
avgöra				avgjort
avtala			avtalade	
köra			körde	
klä			klädde	
beskriva				beskrivit
säga			sa(de)	
hyra			hyrde	
föreläsa				föreläst
tro				trott
stiga			steg	
erbjuda				erbjudit
kamma			kammade	
bygga				byggt
anställa			anställde	
väcka				väckt
sitta				suttit
frysa			frös	
bero			berodde	
slänga			slängde	
höja				höjt
förhöra			förhörde	
blåsa				blåst
ansöka			ansökte	
fly				flytt
dra(ga)			drog	

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

så			sådde	
behöva				behövt
föra			förde	
införa				infört
tänka			tänkte	
springa				sprungit
gråta			grät	
förfölja			förföljde	
äga				ägt
röra			rörde	
spy			spydde	
skina				skinit
sjunga			sjöng	
öva				övat
gälla			gällde	
väga				vägt
störa			störde	
förstöra				
byta				bytt
släcka			släckte	
nå				nått
sno			snodde	
anta(ga)				antagit
lägga			la(de)	
erlägga				
hälla				hällt
spilla			spillde	
låsa				låst
ske			skedde	
hinna				hunnit
bre			bredde	
avbryta				avbrutit
le			log	

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*
Skannat med CamScanner

vända	______	______	______	vänt
använda	______	______	______	______
svänga	______	______	______	svängt
skrika	______	______	______	skrikit
flyga	______	______	flög	______
avsluta	______	______	______	avslutat
avsky		______	avskydde	______
drömma	______	______	______	drömt
leka	______	______	lekte	______
sätta	______	______	______	satt
ersätta	______	______	______	______
våga	______	______	______	vågat
glömma	______	______	glömde	______
klippa	______	______	klippte	______
sköta	______	______	______	skött
bry	______	______	brydde	______
stryka	______	______	______	strukit
rymma	______	______	______	rymt
tända	______	______	tände	______
lösa	______	______	______	löst
avgå	______	______	avgick	______
märka	______	______	märkte	______
lysa	______	______	______	lyst
upplysa	______	______	______	______
förlåta	______	______	förlät	______
sänka	______	______	sänkte	______
välja	______	______	______	valt
värka		______	värkte	______
orka		______	orkade	______
växa	______	______	______	växt/vuxit
uppstå		______	uppstod	______
möta	______	______	mötte	______
avslå	______	______	avslog	______

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

4 Tempussystemet

före NU

A

PERFEKT

- avslutad aktivitet men okänd eller pågående tidpunkt

När? Okänd tidpunkt eller t.ex. i dag, den här veckan, i år.

Kalle **har jobbat** i Wien i två år. Nu **jobbar** han i Prag.
Ulla **har läst** ryska i Moskva.
Bosse **har** bara **haft** två veckors semester i år.

- påbörjad men ej avslutad aktivitet

Anders **har jobbat** inom sjukvården sedan 1991, och han **trivs** bra där.

B

PRETERITUM = DÅ

- avslutad aktivitet och bestämd avslutad tidpunkt

När? i går 1978 när jag var liten

Jag **köpte** en cykel förra veckan.

före DÅ

PLUSKVAMPERFEKT

- avslutad aktivitet före DÅ

I fredags **var** Åsa trött (2),
för hon **hade jobbat** hårt hela veckan (1).

- påbörjad men ej avslutad aktivitet före DÅ.

När jag **hade bott** i Paris i två månader **träffade** jag Jean, min blivande man.

efter DÅ

FUTURUM PRETERITUM

- en aktivitet efter DÅ (skulle + infinitiv)

I morse **var** Ulla nervös (1),
för hon **skulle ha** ett test klockan tolv. (2)

PLUSKVAMPERFEKT

- för aktivitet nr 1 om det finns två eller flera aktiviteter efter varandra.

Anna **studerade** vid universitetet 1996 och **hade** då två terminer kvar till sin examen.
När hon **hade tagit** sin examen (1) **skulle** hon **söka** jobb (2).
När hon **hade fått** jobb (1) **tänkte** hon **flytta** till en större lägenhet (2).

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Börja här! ⇩

NU

PRESENS

- pågående aktivitet

Alex **jobbar** inom sjukvården nu.
Jag **ser** att du **fryser**.
Hamid **studerar** svenska nu.

- något allmänt

Det **regnar** och **blåser** på hösten.

- en vana

Anders **åker** buss till jobbet.

PRETERITUM

- ett omdöme om något i nutid

Det **var** tråkigt att höra att Tom har blivit arbetslös.
Det **var** en vacker tavla!

efter NU

Framtid (futurum) uttrycks på olika sätt:

PRESENS + tidpunkt

- framtida aktivitet

Eva **flyttar** till Lund nästa vecka.

SKA + infinitiv (+ tidpunkt)

- subjektivt; någon har sagt, bestämt, lovat …

Åsa **ska söka** jobb på Ikea.
Vi **ska åka** till Umeå på lördag.
Meteorologerna har sagt att det **ska bli** snö i morgon.

KOMMER ATT + infinitiv

- objektivt; prognos

Karin **kommer att bli** en bra chef.

PERFEKT

- för aktivitet nr 1 om det finns två eller flera aktiviteter efter varandra i framtiden.

När jag **har läst** läxan (1) **ska** jag **hjälpa** dig (2).
När jag **har diskat** (1) **måste** jag **ringa** till Ove (2).
Jag **kan hjälpa** dig (2) när jag **har städat** (1).

Kommentar till tempussystemet

Presenssystemet
- presens
- perfekt
- olika sätt att uttrycka futurum efter NU

Preteritumsystemet
- preteritum
- pluskvamperfekt
- olika sätta att uttrycka futurum efter DÅ

Man blandar inte gärna tempus från de olika systemen. (Se s. 69!)

Presens eller preteritum använder man som "grundtempus" när man beskriver eller berättar något. Man börjar med den första händelsen och fortsätter sedan att berätta i kronologisk ordning.

Ibland måste man ställa flera aktiviteter i tidsrelation till varandra. Då använder man perfekt, pluskvamperfekt, futurum och futurum preteritum enligt ovanstående regler.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

5 Imperativ

anmäla sig	motionera mera	stanna hemma	tvätta sig
bre en macka	röra på sig	stiga upp	vara tyst
dricka lite vatten	skynda sig	sy sina egna kläder	vila sig
klä på sig	slipa	säga upp sig	åka till Paris
köra försiktigt	sluta röka	ta en taxi	äta

Vad tycker du att jag ska göra? Välj aktivitet. Se exempel.

1 – Jag är trött. – Vila dig!

2 – Den här kniven är slö. – ______!

3 – Jag har inga kläder på mig. – ______!

4 – Jag pratar för mycket. – ______!

5 – Jag är sen. – ______!

6 – Jag vågar inte gå ensam hem. – ______!

7 – Jag har suttit stilla för länge. – ______!

8 – Jag har inte råd att köpa kläder. – ______!

9 – Väckarklockan har ringt. – ______!

10 – Jag är smutsig. – ______!

11 – Jag vill gå på kursen i engelska. – ______!

12 – Det är halt ute. – ______!

13 – Jag trivs inte på arbetet. – ______!

14 – Jag vill ha en smörgås. – ______!

15 – Jag är törstig. – ______!

16 – Jag röker för mycket. – ______!

17 – Jag är hungrig. – ______!

18 – Jag vill inte gå på bio. – ______!

19 – Jag har dålig kondition. – ______!

20 – Jag vill se Eiffeltornet. – ______!

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

6 Perfekt

beställa biljetter	försova sig	inte kunna nå	läsa
bo länge	gömma	inte regna	parkera fel
drömma	inte bre	inte skriva	reparera bilen
duscha	inte hinna	inte stryka	släcka lampan
fråga	inte höra nyheterna	köra länge	ställa

Svara på frågorna. Välj aktivitet. Se exempel.

1 – Varför kommer du så sent? – Jag har försovit mig.

2 – Hur vet du att den här boken är bra? – ______.

3 – Varför har du fått parkeringsböter? – ______.

4 – Varför är det så vått i badrummet? – ______.

5 – Varför vet du inte vad som har hänt i dag? – ______.

6 – Hur vet du att Pelle kommer? – ______.

7 – Hur kan du vara säker på att vi kommer in på matchen i kväll? – ______.

8 – Varför har du skrikit så i natt? – ______.

9 – Varför finns det inga färdiga smörgåsar? – ______.

10 – Var är nyckeln till kassaskåpet? – ______.

11 – Varför står cykeln på balkongen? – ______.

12 – Varför är det så mörkt här i rummet? – ______.

13 – Hur kan Åke vara en sån duktig chaufför? – ______.

14 – Hur kan du veta så mycket om Paris? – ______.

15 – Varför är det så torrt ute? – ______.

16 – Varför är din skjorta så skrynklig? – ______.

17 – Varför är du så smutsig om händerna? – ______.

18 – Varför får Sara inget brev från Mikael? – ______.

19 – Varför har du inte bäddat sängen? – ______.

20 – Varför har du inte talat med Patrik? – ______.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

7 Futurum (Se s. 49!)

presens | ska + infinitiv | kommer att + infinitiv | perfekt

Välj rätt alternativ. Se exempel.

1 – Var ska ni fira jul nästa år? – Hos mina svärföräldrar.
(a) ska ni fira b) har ni firat c) kommer ni att fira

2 Ulla ________ sin tenta i morgon. Det är jag nästan säker på.
a) ska klara b) har klarat c) kommer att klara

3 – När ________ i kväll? – Klockan sju.
a) börjar matchen b) har matchen börjat c) kommer matchen att börja

4 Ingeborg ________ namnsdag i morgon.
a) har b) ska ha c) kommer att ha d) har haft

5 – Akta dig! Du ________ benen om du hoppar. – Asch!
a) ska bryta b) kommer att bryta c) har brutit

6 – Du ________ bättre om du tar den här medicinen, sa doktorn.
a) ska må b) kommer att må c) har mått

7 Jag ska köpa en lägenhet när jag ________ 50 000 kronor.
a) sparar b) ska spara c) kommer att spara d) har sparat

8 Om du ________ senare än vi har bestämt, måste du ringa.
a) kommer b) kommer att komma c) har kommit d) ska komma

9 Det kommer att bli mycket tomt efter min son när han ________.
a) ska flytta b) har flyttat c) kommer att flytta

10 – Hur stor inflation ________ i Sverige nästa år? – Det vet jag inte.
a) ska vi ha b) kommer vi att ha c) har vi haft

11 På lördag är jag ledig. Då ________ fönster.
a) ska jag putsa b) kommer jag att putsa c) har jag putsat

12 – Har du bestämt var du ________ till hösten? – Ja, i Umeå.
a) studerar b) ska studera c) kommer att studera d) har studerat

13 Evy och Alf ska åka på bröllopsresa när de ________.
a) gifter sig b) ska gifta sig c) kommer att gifta sig d) har gift sig

14 När Vera ________ uppkörningen ska hon bjuda på tårta.
a) ska klara b) kommer att klara c) har klarat

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

15 – Var ______________________? – På torget. Det brukar finnas gott om plats där.
a) ska vi parkera b) kommer vi att parkera c) har vi parkerat

16 – Tåget ______________________ om en minut. Vi måste skynda oss. – Ja, ja.
a) går b) kommer att gå c) har gått

17 Åke har druckit mycket vin i kväll. Han ______________________ dåligt i morgon.
a) mår b) ska må c) kommer att må d) har mått

18 Åsa och Bo ska flytta till en lägenhet när de______________________ sin villa.
a) säljer b) ska sälja c) kommer att sälja d) har sålt

19 – Du ______________________ om du går ut i så tunna kläder. – Nej då.
a) ska frysa b) kommer att frysa c) har frusit

20 – Karin ______________________ 75 år på lördag. Det får vi inte glömma. – Nej.
a) fyller b) kommer att fylla c) har fyllt

21 – Har du sett den nya filmen? – Nej. Jag ______________________ den i kväll.
a) ser b) ska se c) kommer att se d) har sett

22 – När ______________________ i eftermiddag? – Klockan fyra.
a) börjar mötet b) kommer mötet att börja c) har mötet börjat

23 – Sluta sola nu! Du ______________________ om du ligger i solen längre. – Asch!
a) ska bränna dig b) kommer att bränna dig c) har bränt dig

24 – Vi kan väl gå och fika när vi ______________________ färdigt? – Javisst.
a) handlar b) ska handla c) kommer att handla d) har handlat

25 Olle läser juridik nu. Han säger att han ______________________ advokat.
a) blir b) ska bli c) kommer att bli d) har blivit

26 Om vi inte går och lägger oss nu ______________________ jättetrötta i morgon.
a) ska vi vara b) kommer vi att vara c) har vi varit

27 När jag ______________________ mina studier ska jag åka utomlands.
a) avslutar b) ska avsluta c) kommer att avsluta d) har avslutat

28 Tor slarvar mycket med sina studier, men nästa år______________________ bli färdig med sin examen.
a) försöker han b) ska han försöka c) har han försökt

29 Jag måste skynda mig hem i dag, för jag ______________________ tvättid klockan fem.
a) har b) ska ha c) kommer att ha d) har haft

30 När jag ______________________ färdigt den här övningen måste jag ta paus.
a) skriver b) ska skriva c) kommer att skriva d) har skrivit

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

8 Presenssystemet (Se s. 48 och 49!)

presens perfekt futurum imperativ

Välj rätt alternativ. Se exempel.

1 En österrikare vinner nog slalomtävlingen i morgon.
(a) vinner nog b) har nog vunnit c) ska nog vinna

2 Jag ________________ i Eslöv i tre år, och jag trivs bra här.
a) bor b) har bott c) ska bo

3 Det ________________ nyttigt att äta frukt och grönsaker.
a) är b) har varit c) ska vara

4 – ________________ ytterdörren? – Ja, det har jag.
a) Låser du b) Kommer du att låsa c) Har du låst

5 – Vad gör Emil nu för tiden? – Han ________________ tavlor.
a) målar b) kommer att måla c) har målat

6 När jag ________________ tvätten ska jag åka och handla.
a) hänger b) har hängt c) ska hänga

7 – Var inte nervös! Du ________________ provet i morgon. – Tror du det? – Ja.
a) har klarat b) kommer att klara c) ska klara

8 – Tobias hund är farlig. ________________ dig! – Ja, ja.
a) Akta b) Aktar c) Aktar du d) Ska du akta

9 Man mår bättre om man ________________ näringsrik mat.
a) äter b) kommer att äta c) ska äta

10 – Lena ________________ hela natten, och hon mår fortfarande dåligt. Jag måste nog ringa till doktorn. – Ja, det är nog bäst.
a) spyr b) har spytt c) ska spy

11 – ________________ vattnet, för det är fullt av bakterier! – Nej då.
a) Drick inte b) Dricka inte
c) Dricker inte d) Ska du inte dricka

12 – Du talar ju flytande franska. – Ja, jag ________________ franska i Paris i två år.
a) har läst b) kommer att läsa c) ska läsa

13 Posten ________________ i morgon, för det är lördag.
a) kommer inte b) ska inte komma c) har inte kommit

14 – Du får inte tveka längre. ________________ nu! – Jag kan inte.
a) Bestäm dig b) Bestämma dig c) Bestämmer dig d) Ska du bestämma dig

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

15 – Varför kan du inte läxan? – Det ________________ på att jag var sjuk i går.
a) beror b) har berott c) ska bero

16 Firma Person & Söner behöver arbetskraft. De ____________________ ungefär hundra personer under de tre kommande månaderna.
a) anställer b) har anställt c) ska anställa

17 Jag ska åka jorden runt när jag ____________________ tillräckligt med pengar.
a) sparar b) kommer att spara c) har sparat

18 – ____________________ lampan är du snäll! – Ja, vänta lite.
a) Släck b) Släcka c) Ska du släcka d) Släcker

19 – Jag ________________ några mackor till er. De står i kylskåpet. Varsågoda! – Tack.
a) brer b) har brett c) ska bre

20 – ________________________ än? Gästerna kommer ju snart. – Jag är snart klar.
a) Klär du inte om dig b) Har du inte klätt om dig c) Klä inte om dig

21 – Hur ofta ____________________ till din bästa kompis? – En gång om dagen.
a) ringer du b) har du ringt c) ska du ringa

22 – ______________________ om vad Nisse säger! – Varför inte det?
a) Bry dig inte b) Bryr dig inte c) Du har inte brytt dig d) Ska du inte bry dig

23 – Varför ser du så fundersam ut? – Jag ____________ på min framtid.
a) tänker b) har tänkt c) ska tänka

24 – Var ______________________ den här datorn? – Ställ den i chefens rum!
a) ställer jag b) har jag ställt c) ska jag ställa d) kommer jag att ställa

25 – ____________________ på knappen så öppnas dörren! – Jaha.
a) Tryck b) Trycka c) Ska du trycka d) Trycker

26 – Nu ____________________ i telefon i en timme. Vi måste nog sluta snart. – Så synd!
a) pratar vi b) har vi pratat c) ska vi prata d) kommer vi att prata

27 Anders ______________________ våra biljetter på Centralen. De ligger hemma på skrivbordet.
a) hämtar b) har hämtat c) kommer att hämta d) ska hämta

28 Nu kan jag det här. Jag ____________________ 28 exempel.
a) skriver b) har skrivit c) kommer att skriva d) ska skriva

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

9 Perfekt – preteritum (Se s. 48!)

studera något	arbeta som …	bo i …	vara med om en olycka
vinna något	gifta om sig	ljuga	rida
gifta sig	idrotta	flytta till …	sälja något
utbilda sig till …	spela något	bygga något	börja röka
fly	fylla 20 år	köra för fort	skilja sig
sluta röka	snatta	svimma	gå på gymnasiet
läsa på Komvux	göra lumpen	studera i …	föda barn

Vad har du gjort i ditt liv? Välj aktiviteter.	När gjorde du det?
Jag har gift mig.	Jag gifte mig 2007.
	Det gjorde jag 2007.
______.	______.
	______.
______.	______.
	______.
______.	______.
	______.
______.	______.
	______.
______.	______.
	______.
______.	______.
	______.
______.	______.
	______.
______.	______.
	______.
______.	______.
	______.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

10 Pluskvamperfekt – avslutad aktivitet före DÅ (Se s. 48!)

bada länge i havet	få blommor	läsa mycket	ta penicillin
bo där länge	förlora sina pengar	måla om	träna mycket
bryta benet	glömma	stuka foten	~~tömma~~
flytta	klippa sig	släcka lampan	vinna pengar
fylla 85 år	ligga framme länge	bara sova två timmar	åka på semester

Välj lämpliga aktiviteter och skriv färdigt bisatserna. Se exempel.

1 Pauls chokladask var tom eftersom han hade tömt den.
2 Stina mådde bättre efter en vecka eftersom ______.
3 Karin kunde inte gå eftersom ______.
4 Vilhelm var gammal eftersom ______.
5 Marias kök var fräscht eftersom ______.
6 Brynäs vann ishockeymatchen eftersom ______.
7 Brödet var torrt eftersom ______.
8 Fredriks lägenhet var tom eftersom ______.
9 Majas elever kunde läxan bra eftersom ______.
10 Ivar var fattig eftersom ______.
11 Erkki var rik eftersom ______.
12 Emma var glad eftersom ______.
13 Nadja hade inga böcker med sig till skolan eftersom ______.
14 Elna och Oskar var inte hemma eftersom ______.
15 Sofia hade kort hår eftersom ______.
16 Åke haltade mycket eftersom ______.
17 Det var mörkt i Fatimas rum eftersom ______.
18 Viktor och Hugo var alldeles blåfrusna eftersom ______.
19 Lotta kände till stan bra eftersom ______.
20 Emira var trött eftersom ______.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

11 Pluskvamperfekt – preteritum (Se s. 48!)

bli nervös	gå sönder	svimma
börja krångla	göra mål	träffa en ny kvinna
~~få löneförhöjning~~	må bättre	ta slut
få jobb	ringa polisen	vricka foten
få punktering	rymma	vinna SM

Vad hände? Välj lämpliga aktiviteter och skriv färdigt huvudsatserna. Se exempel.

1 När Karl-Olof hade jobbat på Kamus i ett år *fick han löneförhöjning*.

2 När Bosse hade tävlat i höjdhopp i fem år ____________________.

3 När Ulf hade cyklat halvvägs till jobbet ____________________.

4 När Johan hade varit änkeman i två år ____________________
____________________.

5 När Per hade väntat på Linnea utanför biografen i en timme __________
____________________.

6 När Frida hade duschat i 30 minuter ____________________.

7 När en okänd man hade förföljt mig i en vecka ____________________
____________________.

8 När Nadja hade suttit hos tandläkaren i två timmar ____________________.

9 När "Kofoten" hade suttit inne på Kumla-anstalten i tre år ____________________.

10 När Petra hade tagit penicillin i tre dagar ____________________.

11 När matchen mellan Trelleborg och Landskrona hade pågått i 10 minuter __________
____________________.

12 När Gösta bara hade sprungit några meter ____________________.

13 När motorn hade gått i 30 minuter ____________________.

14 När jag hade sökt jobb i flera månader ____________________.

15 När vi hade tittat på tv i tre timmar ____________________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

12 Preteritum – futurum preteritum (Se s. 48!)

~~ha tentamen~~	ha gäster	stiga upp tidigt	ta en långpromenad
inte flytta	fylla 80 år	gå först kl. 5	snart föda barn
handla mycket	tävla i OS	fira silverbröllop	sy kläder till sina barn
lämna sitt land	få högre lön	dra ut en tand	vissna
åka till Indien	köra långt	snart gifta sig	köra upp nästa dag

Välj lämpliga aktiviteter och skriv färdigt bisatserna. Se exempel.

1 Pontus läste inte mycket trots att han skulle ha tentamen.

2 Marta städade inte trots att ______.

3 Lina läste hyresannonser trots att ______.

4 Rebecca ställde inte klockan på ringning trots att ______.

5 Anna Larsson var på Centralen kl. 4 trots att ______.

6 Ulla tog på sig högklackade skor trots att ______.

7 Anna hade mycket pengar med sig till stan eftersom ______.

8 Inez såg inte så gammal ut trots att ______.

9 Evy tränade mycket eftersom ______.

10 Tomas sa adjö till sina vänner eftersom ______.

11 Pia tog inga vaccinationer trots att ______.

12 Maria var inte rädd trots att ______.

13 Stina var smal trots att ______.

14 Emma köpte en symaskin eftersom ______.

15 Erik vattnade sina blommor för att ______.

16 De anställda var inte nöjda trots att ______.

17 Gösta tankade bilen full eftersom ______.

18 Måns var inte lycklig trots att ______.

19 Janne var nervös eftersom ______.

20 Emil och Marta planerade en fest eftersom ______.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

13 Pluskvamperfekt – futurum preteritum (Se s. 48!)

skulle han börja på universitetet	skulle jag lämna tillbaka den på biblioteket
skulle hon börja ett nytt liv	skulle de skaffa barn
skulle vi få lugn och ro	skulle han ge sig iväg
skulle hon köpa en ny tv	skulle han bila till Paris
~~skulle hon söka jobb~~	skulle vi köpa en båt
skulle hon stanna och tanka	skulle de flytta in
skulle han meddela personalen	skulle hon ta ut delpension
skulle han börja med ett nytt	

Kombinera bisatserna med ovanstående huvudsatser. Se exempel.

1 När Hanna hade tagit sin examen skulle hon söka jobb.

2 När vi hade sparat 150 000 kronor ____________________.

3 När Maj-Britt hade fyllt 60 år ____________________
____________________.

4 Så snart Mia hade kommit ut ur fängelset ____________________
____________________.

5 Så fort Peter hade fått sitt körkort ____________________.

6 Så fort jag hade läst ut boken ____________________
____________________.

7 När Max och Inga hade byggt färdigt sitt hus ____________________.

8 Så fort Martin hade packat sina väskor ____________________.

9 När Britta hade fått löneförhöjning ____________________.

10 När chefen hade fattat sitt beslut ____________________.

11 Så snart Bosse hade blivit klar med sitt projekt ____________________
____________________.

12 När Lars hade tagit studentexamen ____________________.

13 När Åsa och Anders hade gift sig ____________________.

14 När Anna hade kört 10 mil ____________________.

15 När vi hade löst alla problem ____________________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

14 Preteritumsystemet (Se s. 48!)

preteritum pluskvamperfekt futurum preteritum

Välj rätt verbform. Se exempel.

1 Kajsa *cyklade* till havet i går. (cykla)

2 Ninnis man ________________ när hon kom hem, så allt var rent och fint. (städa)

3 Eftersom Fatima inte ________________ på flera månader ringde jag till henne i går. (höra av sig)

4 I går ringde jag till polisen, för jag ______________ inbrott i lägenheten. (ha)

5 När väckarklockan ringde i morse steg jag upp direkt, för jag ________________ på allt roligt jag ________________ under dagen. (tänka, göra)

6 När Patrik hade varit gift i tre år ______________ han kär i en annan kvinna. (bli)

7 I förmiddags var jag jättenervös, för jag ______________________ i teknisk fysik klockan ett. (tentera)

8 För fem år sedan _____________ Lena och Ulf i Sydafrika. (bo)

9 I går morse _____________ Måns reda på att hans mamma ____________________ på besök på eftermiddagen, så han började genast städa. (få, komma)

10 Efter det att jag ____________________ fick jag erbjudande om ett nytt jobb inom samma koncern. Jag visste inte om jag __________________________ erbjudandet. (säga upp sig, acceptera)

11 När jag kom hem i går kväll var jag ganska trött, men när jag ________________ en halvtimme fick jag nya krafter. (vila)

12 I söndags kväll var min lilla flicka röd om kinderna, för hon _______________ ute och _______________ hela dagen. (vara, leka)

13 I morse _____________ jag min bror klockan sex, för han __________________ med sju-bussen. (väcka, åka)

14 Det var inte så konstigt att potatisen aldrig började koka, för Elsa ________________ att sätta på plattan. (glömma)

15 När Lotta ____________________ sina barn gick de ut och lekte i snön. (klä på)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

16 När jag ______________ två timmar i natt vaknade jag av ett konstigt ljud. (sova)

17 I går ______________ Åke sanningen för sin fru. Hela tiden var han lite orolig för

om hon ______________ honom eller inte. (berätta, förlåta)

18 När Anders och Malin ______________ ihop i fem år ______________ de tvillingar. (vara, få)

19 I går kväll var Anna-Karin trött. Hon ______________ i tolv timmar. (jobba)

20 När Roland ______________ arbetslös i två månader ______________ han jobb på Ikea. (vara, få)

21 Oskar gick ut på balkongen, för han ______________. (röka)

22 Lisa hittade inte sin katt, för den ______________ sig i en garderob. (lägga)

23 När jag var 18 år var jag inte säker på om jag ______________ att studera.

Till slut ______________ jag mig för att söka jobb i stället. (fortsätta, bestämma)

24 Ester blev besviken på sin man när han lämnade henne. Hon hade aldrig trott att han

______________ det. (göra)

25 Jag ______________ på födelsedagskalas i lördags, men jag blev sjuk, så jag

______________ stanna hemma. (gå, få)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

15 Huvudverb och hjälpverb

En sats måste alltid innehålla minst ett verb. Det kan stå i imperativ, presens eller preteritum. Om det finns flera verb efter varandra är det bara det första verbet som markerar tid. Detta verb kallas *finit verb* och står tillsammans med subjektet.

1 **Huvudverb** är ett verb som kan stå som enda verb i en sats och markera tid. Huvudverbet är det viktigaste verbet i en verbkedja.

läsa	**Läs** den här boken!
cykla	Oskar **cyklar** till jobbet varje dag.
träna	Pelle **tränade** fotboll i går.
tvätta	Lotta har **tvättat** i dag.

2 **Hjälpverb** är verb som oftast används i förbindelse med andra verb.

Man använder *infinitiv* efter de flesta former av följande hjälpverb:

skola	måste	böra	kunna	vilja	få	lär (bara presens)

Man använder även *infinitiv* efter vissa andra verb, t.ex.

bruka	behöva	orka	våga	töras	börja	sluta
hinna	tänka	ämna	försöka	slippa	låta	råka

Ibland kan man se infinitiv med *att* efter vissa av ovanstående verb, t.ex. *orka, sluta, slippa.*

Man använder *supinum* efter verbet

ha (ha, har, hade)

Man använder *perfekt particip* efter verben

vara	bli

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Något om användningen av hjälpverben och vissa andra verb

		Uttrycker:
skola	Det ska bli oväder i natt.	framtid
	Eva ska åka till London på semester. Hon undrade om vi skulle följa med. Jag ska (gå) på bio i kväll.	framtid + vilja, plan
	Du ska (= måste) borsta tänderna innan du lägger dig.	tvång, krav, uppmaning
	Man ska inte stjäla.	råd, förmaning
	Jag skulle vilja titta på en kappa. Skulle du vilja hjälpa mig ett tag?	artighet
	skall används ibland i stället för **ska** i formellt språk	
måste	Jag måste (= är tvungen att) stiga upp nu, men du behöver inte göra det, för du har ju sovmorgon. I går måste jag (= var jag tvungen att) jobba över. Jag måste (gå) hem nu.	tvång, krav, plikt
	Ni måste vara tysta nu!	uppmaning
	Varför kommer de inte? Det måste ha hänt något.	förmodan
	Observera: "måste inte" ersätts av **behöver/behövde inte**	
böra	Du bör läsa lite mer om du vill ha bra betyg. Min lärare sa att jag borde läsa lite mer.	råd
	Klockan bör vara tio nu. Tore bör snart vara framme i Paris.	förmodan
kunna	Jag kan simma 1 000 meter.	kunskap, förmåga
	Jag kunde inte ringa dig i går.	möjlighet
	Kan jag hjälpa dig?	förslag, erbjudande
vilja	Jag vill ha mat nu. Jag vill (gå) hem nu.	vilja, önskan
få	Du får spela fotboll utomhus. Du får låna bilen i dag.	tillstånd, tillåtelse
	Man **får inte** slå sina barn.	förbud
	Nej, nu får (= måste) ni gå och lägga er. Klockan är mycket. I går kväll hade jag glömt nyckeln, så jag fick (= måste) sitta ute och vänta i två timmar.	tvång, uppmaning
	Får jag bjuda på en kopp kaffe?	möjlighet, artighet
	få se, få höra, få veta etc. I går fick jag veta att Maria skulle gifta sig.	inträdande handling
lär (bara presens)	Orvar lär vara miljonär. Den nya filmen på Plaza lär vara mycket bra. Det lär vara vackert runt Gardasjön i Italien.	antagande som är grundat på uppgift från någon annan

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

bruka	Helena brukar stiga upp klockan sju.	vana
behöva	Vi behöver öva mycket på verben. – Mamma, behöver (= måste) jag äta upp allt? – Nej, det behöver (= "måste") du inte.	behov, nödvändighet tvång, krav
orka	Jag orkar inte jobba mer nu. Jag orkar inte se dig mer.	fysisk och psykisk styrka
våga *töras*	Vågar du köra bil mitt i Paris? Jag törs inte berätta sanningen för mina föräldrar.	mod
börja/sluta	Vi börjar arbeta klockan åtta, och vi slutar arbeta klockan fem.	början/slut
hinna	Jag hann inte (hade inte tid att) ringa dig i går.	tid
tänka *ämna*	Jag tänker stanna hemma under semestern. = formellt språk	plan, avsikt
försöka	Jag försöker alltid göra mitt bästa.	försök, avsikt
slippa	Du slipper (= "måste inte", är inte tvungen, behöver inte) diska i dag.	ej tvång
låta	Linus ville låna min bil i går. Jag lät honom låna den.	tillstånd
råka	Jag råkade köra på en fågel i morse.	av en händelse göra något, utan plan eller vilja

ha	Har du varit i London? Ove hade lagat middag när Karin kom hem i går kväll.

vara	Min cykel är stulen. Huset var nerbrunnet när jag kom hem. Gatorna i centrum har varit avspärrade i flera timmar.	resultat
bli	+ perfekt particip Åsa **blir hämtad** vid skolan varje dag. Inbrottet i vår skola **blev anmält** till polisen i går. Mina pengar **har blivit stulna** under natten. Vi **ska bli underrättade** om de nya reglerna under dagen.	passivum = hämtas = anmäldes = har stulits = ska underrättas

Några av dessa verb kan också vara huvudverb, t.ex.

kunna	Jag kan allt nu.
orka	Hur orkar du allt?
sluta	Tom slutar skolan klockan tre i dag.
försöka	Nu har jag försökt allt.
ha	Martin har en söt hundvalp.
vara	Lena är journalist. Ulf var lite ledsen i går. Det är kallt ute.

behöva	Jag behöver pengar.
börja	Vi börjar en ny kurs i morgon.
hinna	Vissa personer hinner allt.
slippa	Ni slipper läxa till i morgon.
bli	Lena vill bli journalist. Ulf blev lite ledsen i går. Det blir varmare frampå dagen.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

16 Hjälpverb och andra verb med infinitiv

skola	måste (ej i infinitiv)	böra	kunna	vilja	få	lär (bara i presens)

Skriv färdigt meningarna och använd ett lämpligt hjälpverb. Flera alternativ är möjliga. Se exempel.

1 Klockan har ringt. Jag är trött, men *jag måste stiga upp*.

2 Björn gick in på en resebyrå i går, för ______________________.

3 Glöm inte att köpa ägg, för ______________________!

4 Karin sökte till Polishögskolan, för ______________________.

5 Sergio har körkort, så ______________________.

6 Hasse har lånat pengar av Elin. Hon vill ha tillbaka sina pengar nu, så ______________________.

7 Evert har hostat länge nu, så ______________________.

8 Johan är bara 17 år, så ______________________.

9 Jag skulle gärna vilja åka till Venedig, för ______________________.

10 Tåget till Umeå går om en minut, så ______________________.

11 Maria har gått i simskola i två terminer, och ______________________.

12 I morse hade jag 39,5 i feber, så ______________________.

13 I går hade vi mycket att göra på jobbet, så ______________________.

14 Jag måste läsa Läckbergs nya bok, för ______________________.

15 Jag har varit på tio olika anställningsintervjuer den här veckan, så ______________________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

bruka	behöva	orka	våga = töras	börja	sluta

Skriv färdigt meningarna och använd lämpligt verb. Flera alternativ är möjliga. Se exempel.

1 Jag börjar jobba kvart över åtta, så *jag brukar stiga upp halv sju*.

2 Karin kände sig mycket piggare sedan ______________________________

______________________________.

3 Nej, nu måste vi gå in, för ______________________________.

4 Nu kan vi gå ut igen, för ______________________________.

5 Mina skor är utslitna, så ______________________________.

6 Pontus kunde inte stå emot grupptrycket, så ______________________________

______________________________.

7 Jag har jobbat i tio timmar i dag, så ______________________________

______________________________.

8 Det är alldeles mörkt ute, så ______________________________.

9 Greta är ofta irriterad på sin man, för ______________________________

______________________________.

10 Stina är rädd för hästar, så ______________________________.

11 I går var vi lediga från skolan, så ______________________________.

12 Joakim kan inte simma, så ______________________________.

13 Sara vill lära sig att spela fiol, så ______________________________.

14 Mitt piano var mycket tungt, så ______________________________

______________________________.

15 Hunden, som kom emot mig, såg farlig ut, så ______________________________

______________________________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

hinna tänka = ämna försöka slippa låta råka

Skriv färdigt meningarna och använd lämpligt verb. Flera alternativ är möjliga. Se exempel.

1 Jag har köpt en diskmaskin, så jag slipper diska för hand.

2 Markus vill flytta, så ________________.

3 Johanna fyller snart 50 år, men ________________.

4 I dag ska vi äta ute, för ________________.

5 På lördagar och söndagar går mina barn inte till skolan, så ________________
________________.

6 Börje hade stulit pengar från sin mamma, men ________________
________________.

7 Ulla är ganska dålig i matte, men ________________
________________.

8 Emil sparar pengar, för ________________.

9 I morgon är det lördag, så ________________.

10 Det var halt ute i går kväll, så ________________
________________.

11 I går kväll kom jag inte hem förrän klockan elva, så ________________
________________.

12 Min lilla pojke vill inte sova i mörker, så ________________
________________.

13 Olof ville tala med chefen, för ________________.

14 Jag försökte vara försiktig när jag serverade, men ________________
________________.

15 Avbryt mig inte, utan ________________!

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

17 Tempuskongruens

Man blandar inte former från presens- och preteritumsystemet om det inte är nödvändigt.

presens perfekt futurum	preteritum pluskvamperfekt futurum preteritum

NU

Stryk under alla verben.

Erik står och lagar mat nu. Klockan är fyra. Han har bjudit hem sina arbetskamrater på middag. Maten har han köpt på Centrum-Livs.

När Erik och hans kamrater har ätit, ska de gå ut och dansa.
Erik har bara känt sina arbetskamrater i en månad, och det är första gången som han har bjudit hem dem. Därför undrar han lite hur det ska gå.

Klockan sju kommer gästerna. Alla äter, pratar och trivs i varandras sällskap. Maten tar snabbt slut, för alla tycker att den är väldigt god.

Efter maten går Erik och hans kamrater ut och dansar. Kvällen blir hellyckad. Erik kommer inte hem förrän klockan fyra på morgonen, och då är han ganska trött. Han går och lägger sig direkt. Han ska nämligen stiga upp redan klockan sex för att hinna i tid till jobbet.

DÅ

Ändra till preteritumsystemet.

Erik stod och lagade mat i går.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Ibland är det nödvändigt att **blanda tempus** från de olika tempussystemen.

Stryk under alla verb och diskutera tempus.

1 Jag är trött, för jag la mig sent i går.

2 Markus har fortfarande ont i benet som han skadade i somras.

3 Jag har klippt mig i dag, för jag var så långhårig.

4 Pontus är bakfull, för han drack för mycket vin på festen hos Kajsa i går.

5 Det finns inga bullar kvar i frysen, för våra barn åt upp dem när vi var borta i helgen.

6 Maria har slutat sitt jobb som lärare, för hon trivdes inte med det.

7 Det ligger många grenar på marken, för det stormade mycket förra veckan.

8 – Jag kunde inte ringa till skolan i morse, för min mobil är helt urladdad, sa Ylva.

9 Taxichaufförerna strejkar, så jag fick gå hem i natt.

10 Mats är rik, för han vann fem miljoner kronor för ett par år sedan.

11 Rögle-spelarna är besvikna, för de förlorade sista matchen mot Luleå.

12 Kaj läser mycket nu, för han klarade inte sin sista tenta i företagsekonomi.

13 Jag undrar vad våra barn gjorde när vi var borta på semester.

14 Det står i tidningen att två personer blev svårt skadade i en bilolycka i går kväll.

15 Min man frågar alltid vem jag umgicks med innan jag träffade honom.

16 Polisen vill veta vad jag hade för mig mellan klockan tio och elva i går.

17 Jag undrar vem som sköt Olof Palme.

18 Vet du vilket datum han blev skjuten?

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

18 Perfekt particip

Perfekt particip används oftast som ett adjektiv.
Det står alltså *predikativt* efter t.ex. verben *vara, bli, se ut, känna sig, verka, låta,* eller *attributivt* som bestämning före ett substantiv.
Den bestämda formen av perfekt particip = *pluralformen.*

Min lägenhet har inte blivit **städad** på länge.
Det är inte roligt att komma hem till en **ostädad** lägenhet.
Jag trivs inte i den här **ostädade** lägenheten.

Våra biljetter är redan **beställda**.
– Jag skulle hämta tre **beställda** biljetter. Går det bra här?
– Nej, tyvärr. De **beställda** biljetterna måste hämtas i nästa kassa.

Bildörren var **låst**, och jag hade ingen nyckel.
Det är inga problem för en tjuv att öppna en **låst** bildörr,
men jag kunde minsann inte öppna den **låsta** dörren.

På min semester såg jag många gamla kvinnor som var **klädda** i svarta kläder.
I en del länder ser man ofta äldre svart**klädda** kvinnor.
De svart**klädda** kvinnorna, som jag pratade med på min semester, var mycket vänliga.

Olas vänstra ben var **brutet** på två ställen.
När läkaren hade tittat på Olas **brutna** ben bestämde hon att
det **brutna** benet omedelbart skulle opereras.

Perfekt particip bildas av *stammen i supinum + ändelser.*

	Grupp 1	*Grupp 2a*		*Grupp 2b*	*Grupp 3*
Infinitiv	tvätta	höja	hyra	köpa	klä
Imperativ	tvätta!	höj!	hyr!	köp!	klä!
Presens	tvättar	höjer	hyr	köper	klär
Preteritum	tvättade	höjde	hyrde	köpte	klädde
Supinum	tvättat	höjt	hyrt	köpt	klätt
Perfekt particip	tvätta**d**	höj**d**	hyr**d**	köp**t**	kläd**d**
	tvätta**t**	höj**t**	hyr**t**	köp**t**	klä**tt**
	tvätta**de**	höj**da**	hyr**da**	köp**ta**	kläd**da**

	Grupp 4			
	Starka verb		*Oregelbundna verb*	
Infinitiv	binda	skära	förstå	se
Imperativ	bind!	skär!	förstå!	se
Presens	binder	skär	förstår	ser
Preteritum	band	skar	förstod	såg
Supinum	bundit	skurit	förstått	sett
Perfekt particip	bund**en**	skur**en**	förstå**dd**	se**dd**
	bund**et**	skur**et**	förstå**tt**	se**tt**
	bund**na**	skur**na**	förstå**dda**	se**dda**

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

19 Perfekt particip – predikativt

Skriv rätt form av perfekt particip med hjälp av supinumformen. Se exempel.

1 En vara som man har *tillverkat* är tillverkad ______________.

2 Ett brev som någon har postat är ______________.

3 Kläder som man har tvättat är ______________.

4 En person som någon har anställt är ______________.

5 Ett bord som man har beställt är ______________.

6 Papperskorgar som man har tömt är ______________.

7 En tidning som man har läst är ______________.

8 Ett förslag som man har väckt är ______________.

9 Köttbullar som någon har stekt är ______________.

10 En julgran som man har klätt är ______________.

11 Ett frö som man har sått är ______________.

12 Jackor som någon har sytt är ______________.

13 En bok som någon har skrivit är ______________.

14 Ett pass som någon har stulit är ______________.

15 Skjortor som man har strukit är ______________.

16 Stolar som någon har målat är ______________.

17 Ett fönster som man har stängt är ______________.

18 En villa som någon har sålt är ______________.

19 Mat som man har serverat är ______________.

20 Dörrar som man har låst är ______________.

21 Saker som har försvunnit är ______________.

22 Ett paket som man har lämnat är ______________.

23 Personer som man har bjudit är ______________.

24 En bil som någon har reparerat är ______________.

25 Väskor som man har packat är ______________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

20 Perfekt particip – predikativt

Välj rätt alternativ. Se exempel.

1 –Ta inte det där glaset! Det är inte diskat. – Det kvittar.
a) diskad b) diskat c) diskade

2 Usch, så smutsiga mina fönster är! De har inte blivit ________ på länge.
a) putsad b) putsat c) putsade

3 Anna tyckte att någon följde efter henne på gatan. Hon kände sig ________.
a) förföljd b) förföljt c) förföljda

4 – Var har du köpt det där snygga skärpet?
– Det är faktiskt ________ i Paris.
a) köpt b) köpta

5 Tvillingarna Åsa och Pia är alltid ________ i likadana kläder.
a) klädd b) klätt c) klädda

6 – Vi var inte ________ på festen hos Janssons i lördags. – Jaså.
a) bjuden b) bjudet c) bjudna

7 Efter Oskar Franssons död hittade man en massa pengar som var ________ lite överallt i bostaden.
a) gömd b) gömt c) gömda

8 – Jag vill ha biff och pommes frites. Biffen ska vara ordentligt ________ så att den inte är röd inuti. – Det ska vi ordna.
a) stekt b) stekta

9 – När är den här boken ________? – 2017.
a) tryckt b) tryckta

10 Lisa har blivit ________ flera gånger, och alla spådomar har slagit in.
a) spådd b) spått c) spådda

11 Min gamla kappa är så ________. Jag måste nog köpa en ny till hösten.
a) sliten b) slitet c) slitna

12 – Så stökigt det är i ditt rum! Kläder och grejer ligger överallt, och sängen är inte ________. Nu får du verkligen skärpa dig! – Sluta tjata, mamma!
a) bäddad b) bäddat c) bäddade

13 – Har du ordnat allt för er resa nu?
– Ja. Jag har skrivit ut biljetterna, och hotellrummet är ________.
a) bokad b) bokat c) bokade

14 Vardagsrummet hemma hos Ann och Tony är mycket smakfullt ________.
a) inredd b) inrett c) inredda

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

15 Det händer att hyresgäster blir ______________ från sina bostäder om de inte har betalat hyran.
a) vräkt b) vräkta

16 Ett täcke som är ______________ av många tygbitar i olika färger kallas lapptäcke.
a) sydd b) sytt c) sydda

17 Albin och Pia blev inte ______________ när de berättade att de hade sett en elefant vid glasskiosken.
a) trodd b) trott c) trodda

18 Nisse blev ______________ av polisen vid en trafikkontroll i morse.
a) stoppad b) stoppat c) stoppade

19 Felicia, som är väldigt blyg, känner sig ofta ______________ när hon träffar nya människor.
a) besvärad b) besvärat c) besvärade

20 Mia och Max såg mycket ______________ ut när de fick höra att deras mor skulle köpa en häst.
a) förvånad b) förvånat c) förvånade

21 – Får jag bjuda på en kopp kaffe? Det är alldeles ______________. – Ja, tack.
a) nybryggd b) nybryggt c) nybryggda

22 Hanna och Ivar kände sig ______________ när de insåg att huset, som de hade köpt, hade många dolda fel.
a) lurad b) lurat c) lurade

23 – Det lilla röda huset i utkanten av byn verkar ______________. Jag har aldrig sett någon människa där. – Oj! Då är det kanske till salu.
a) obebodd b) obebott c) obebodda

24 Familjen Skoglunds båda barn är mycket ______________.
a) väluppfostrad b) väluppfostrat c) väluppfostrade

25 När Valter var liten blev han ______________ av en ilsken hund. Sedan dess har han varit rädd för hundar.
a) skrämd b) skrämt c) skrämda

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

21 Perfekt particip – predikativt

Skriv rätt form av verben. Se exempel.

1	väcka	Jag gillar inte att bli *väckt* av telefonen mitt i natten.
2	intressera	Ulf såg ______________ ut när hans lärare började tala om datorer.
3	skriva	Jag har fått ett brev som är ______________ med en mycket vacker handstil.
4	irritera	Paula kände sig ______________ över att hon inte hade fått jobbet som hon hade sökt.
5	göra	– Var är de här fina stolarna ______________? – På en möbelfabrik i Småland.
6	känna	Det finns några byggnadsverk som är ______________ i hela världen, till exempel pyramiderna i Egypten och Eiffeltornet i Paris.
7	anställa	– När blev Eva och du ______________ här? – I augusti förra året.
8	klä	Peter Andersson är alltid mycket snyggt ______________.
9	välja	För ett år sedan blev Maria Carlsson ______________ till ordförande i en politisk ungdomsförening.
10	tro	Gamla Augusta blev inte ______________ när hon berättade att hon hade varit hemligt förlovad med en prins i sin ungdom.
11	utbilda	Oskar vill inte arbeta som lärare trots att han är ______________ till det.
12	försvinna	Min katt har varit ______________ i flera dagar nu. Jag undrar var den är.
13	knäppa	När Sally gifte sig hade hon på sig en mycket vacker brudklänning. Den var ______________ med små knappar som såg ut som pärlor.
14	överraska	Gunnar och Gudrun blev verkligen ______________ när de fick ärva en massa pengar efter en avlägsen släkting i USA.
15	presentera	Niklas och Mia blev ______________ för varandra av en gemensam bekant.
16	förfölja	Olle kände sig ______________ när han gick ensam hem på natten, men han vågade inte vända sig om för att se om någon verkligen följde efter honom.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

17 se — Eva Månsson ville inte bli ______________, så hon gömde sig bakom gardinerna när hon tittade på sina nya grannar.

18 sälja — – Har du hört om Svenssons hus har blivit ______________ ännu?
– Ja. Det var en familj från Stockholm som köpte det förra veckan.

19 sy — Monas vackra kläder är ______________ av en finsk sömmerska.

20 bära — Lilla Ebba orkade inte gå själv ända hem, så hon blev ______________ av sin pappa.

21 bada — Katter gillar oftast inte att bli ______________.

22 lura — Kia och Ann kände sig ______________ när de hade öppnat paketet från nätbutiken Lyxofin. Ingenting var som de hade tänkt sig.

23 ta — – Vet du att Olle har blivit ______________ för rattfylleri?
– Nej, vad säger du! Jag visste inte att han drack.

24 informera — Hyresgästerna i det kommunala bostadsbolaget har blivit ______________ om att hyrorna kommer att höjas vid årsskiftet.

25 sminka — Katrin är alltid väldigt ______________. Det tar säkert lång tid för henne att lägga sin make-up.

26 lätta — Clara Olsson såg ______________ ut när doktorn sa att hon var fullt frisk. Hon trodde nämligen att hon hade reumatism.

27 stänga — På söndagarna är Systembolaget ______________.

28 stjäla — Min nya cykel blev ______________ förra veckan.

29 oroa — De anställda på Axelssons möbelfabrik såg ______________ ut när deras chef sa att han var tvungen att säga upp en del av personalen.

30 irritera — Henry verkar så sur och ______________ nu för tiden.
Jag förstår inte vad som har hänt med honom.

31 tillåta — Det är inte ______________ att spela fotboll inomhus här i skolan.

32 erbjuda — Laura har blivit ______________ ett spännande jobb utomlands.

33 slita — Hectors bil är bra, men däcken är lite ______________, så han måste köpa nya.

34 spricka — – Har du sett att det här glaset är ______________? – Oj, då!

35 missförstå — Rita känner sig ______________. Hon tycker inte att någon förstår henne trots att hon gång på gång har förklarat hur hon upplever sin situation.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

22 Perfekt particip – attributivt

Skriv verben i rätt form. Se exempel.

1	läsa	Bibeln är en av de mest _lästa_ böckerna i världen.
2	tvätta	Teresas ny-________ hår glänste i solskenet.
3	berömma	– Vem är Sveriges mest ________ skådespelerska genom tiderna? – Det är kanske Greta Garbo.
4	flyga	Bosse har letat efter sin bort-________ papegoja i flera dagar.
5	bygga	Pia och Paul flyttade in i sitt ny-________ hus i går.
6	starta	Kurt Karlssons ny-________ företag går mycket bra.
7	grilla	– Det fanns ingen ________ kyckling, så jag köpte ett par kotletter i stället, sa Ulf när han kom hem från affären.
8	spä	Siv har hällt för mycket vatten i soppan. Ingen vill äta den ut-________ soppan.
9	stjäla	– Kan du tänka dig att Agneta har fått tillbaka sina ________ smycken! Vilken tur hon har! – Ja, det vill jag lova.
10	tappa	– Är det någon som har hittat mina bort-________ nycklar? – Nej, tyvärr.
11	stryka	Gunnel har hängt in sina ny-________ blusar i garderoben.
12	låna	Jag har ännu inte fått tillbaka mina ut-________ böcker.
13	sänka	– Regeringen kan inte utlova några ________ skatter, sa statsministern i ett tal som han höll i måndags.
14	så	Vår granne, som är bonde, har sagt att vi inte får gå på hans ny-________ åkrar.
15	beställa	– Jag skulle hämta fyra ________ biljetter. – Jaha. Det går bra.
16	lägga	Petterssons ner-________ fabrik ska byggas om till en sporthall.
17	putsa	Jag blev ledsen när det började regna på mina ny-________ fönster i morse.
18	städa	– Nu är jag trött på att se ditt o-________ rum och din
	bädda	o-________ säng, sa Stefan till sin son.
19	torka	– Gå inte på det ny-________ golvet! Det är inte torrt än. – Oj!
20	spricka	– Här står ett ________ glasfat. Får jag kasta det? – Javisst.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

23 Perfekt particip – predikativt och attributivt

berömma	förhöra	smälta	upplysa
bre	försena	sy	uppvakta
bryta	höja	tillåta	översätta
duka	klä	trafikera	
~~krydda~~	misstänka	tända	

Välj lämpligt verb och skriv det i rätt form. Se exempel.

1 Johan har ont i magen, så han kan inte äta starkt kryddad mat.

2 Hemma hos Fredrik drack vi te och åt goda ny-________________ smörgåsar.

3 Marianne blev ________________ av släkt och vänner på sin 70-årsdag.

4 – Är det ________________ att parkera här?
– Ja, men det kostar 15 kronor i timmen.

5 Kokt fisk kan serveras med ________________ smör.

6 Max har börjat övningsköra med sin son på de minst ________________ gatorna i staden.

7 I går samlades många människor utanför Riksdagshuset för att protestera mot de ________________ skatterna.

8 När vi kom till Arlanda flygplats blev vi ________________ om att vårt plan var cirka två timmar ________________.

9 När Hanna gifte sig var hon ________________ i sin mormors vackra brudklänning.

10 När vi hade kommit fram till hotell Svea satte vi oss vid det vackert ________________ bordet. Ljusen var ________________, och maten doftade ljuvligt.

11 – Känner du till någon ________________ svensk skådespelerska?
– Ja. Ingrid Bergman till exempel.

12 Läkaren på akuten har gipsat Pelles ________________ arm.

13 – Vilket vackert draperi! – Ja. Det är ________________ av en peruansk kvinna.

14 Ekonomichefen Hansson, som var ________________ för skattefiffel, blev ________________ av polisen i flera timmar.

15 – Vet du om den här boken är ________________ till svenska?
– Nej, det vet jag inte.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

24 Perfekt particip – partikelverb

I svenskan förekommer ofta verb som följs av en *partikel* (= för det mesta en preposition eller ett adverb).
Verbet får olika betydelser beroende på vilken partikel som följer.
Jämför t.ex. *klä på, klä av, klä om, klä ut; stiga in, stiga upp, stiga av, stiga på.*
Partikeln är alltid *betonad*.

När man bildar perfekt particip av partikelverb sätter man alltid partikeln *före* verbet.
Observera att partikeln och verbet skrivs i *ett* ord.

– Glöm inte att blanketten måste vara **inskickad** senast den 15 mars. – Nej då.
– Det här formuläret är inte korrekt **ifyllt**. – Då får jag fylla i ett nytt.
Erik och Anna är precis **hemkomna** från sin semester.

Exempel på partikelverb:

måla om	sy i
packa upp	sy in
packa ner	sy om
kasta bort	spy upp
dela ut	strö ut
stänga av	bjuda in
stänga in	bjuda hem
ställa in	bjuda ut
ställa ut	dricka upp/ur
ställa fram	hålla av
bygga om	hålla fast
bygga ut	hålla med
	komma in
	komma hem
hyra ut	lägga in
lära ut	lägga ut
köra om	lägga upp
köra på	lägga ner
	lägga fram
resa bort	slå in
låsa in	slå ut
låsa upp	slå upp
knäppa upp	slå av
klippa till	ta bort
gifta om (sig)	äta upp

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

25 Perfekt particip – partikelverb – predikativt

dricka upp	~~låsa in~~	springa bort	sätta in
fylla i	packa ner	stiga upp	tycka om
klä om	parkera fel	stänga av	äta upp
knäppa upp	ringa upp	sy i	
komma hem			

Välj lämpligt verb och skriv det i rätt form. Se exempel.

1 Vi måste kolla var katten är. Tänk om den är *inlåst* i garaget!

2 När våra gäster reste sig från bordet var all mat ____________ och allt vin ____________.

3 – Kan jag få tala med Ingvar?
– Han är tyvärr inte ____________ än, men han kommer nog snart.

4 Mården och Kajsa var inte ____________ när jag ringde i morse, för de hade gått och lagt sig sent i går kväll.

5 När mina gamla fåtöljer hade blivit ____________ i ett nytt, fräscht tyg såg de faktiskt nya ut.

6 – Det här chilenska vinet är mycket ____________, sa expediten på Systembolaget när jag bad henne rekommendera ett gott vin.

7 – Har pengarna från Försäkringskassan blivit ____________ på mitt konto?
– Ja, det har de.

8 Knapparna i vissa kläder brukar vara dåligt ____________. Det är lätt att tappa dem.

9 – Är du säker på att den här blanketten är riktigt ____________?
– Nej, det är jag inte. Du kan väl hjälpa mig att gå igenom den en gång till.

10 Parkeringsvakterna sätter lappar på bilar som är ____________.

11 Obs! Vattnet är ____________ torsdagen den 3 april klockan 11–12.

12 Dagligen kan man se annonser om hundar och katter som är ____________. Hittelön utlovas ofta.

13 Häromdagen blev jag ____________ av en telefonförsäljare som ville att jag skulle köpa ett dyrt tv-abonnemang.

14 – Var är mina svarta byxor? – De är redan ____________ i resväskan.

15 Roger hade på sig en rutig skjorta som var ____________ i halsen.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

26 Passiv konstruktion med -s

För ytterkläder ansvaras ej

Barnvagnar får ej ställas i trappan

Reavaror bytes ej

Lägenhet uthyres i andra hand

Gamla möbler kläs om

HÄR SÄLJS BINGOLOTTER

Passiv form används framför allt i tidnings- och reklamspråk.
Passiv konstruktion används ofta när det inte är nödvändigt att tala om vem/vilka som utför handlingen.

Soporna ska sorteras. (= Man ska sortera soporna.)
Räntorna höjdes i fredags. (= Man höjde räntorna i fredags.)

Om man i en passiv konstruktion vill tala om vem/vilka som utför handlingen använder man prepositionen **av**.

Erfarna civilingenjörer sökes **av** dataföretaget PAC. (= Dataföretaget PAC söker erfarna civilingenjörer.)
"Hamlet" har skrivits **av** Shakespeare. (= Shakespeare har skrivit "Hamlet".)

Verbets passiva form bildas genom tillägg av ändelsen **-s** till de aktiva formerna.
I presens faller *-r* bort. Ofta faller även *-e* bort i presens.

	Infinitiv	*Presens*	*Preteritum*	*Supinum*
1	öppnas	öppnas	öppnades	öppnats
2 a	byggas införas	bygg(e)s inför(e)s	byggdes infördes	byggts införts
2 b	köpas	köp(e)s	köptes	köpts
3	sys	sys	syddes	sytts
4	stjälas se	stjäl(e)s ses	stals sågs	stulits setts

Skannat med CamScanner

27 Från passiv till aktiv form

Ändra från passiv till aktiv form. Börja med *man* som subjekt. Se exempel.

1 Cyklar får ej ställas vid väggen.

Man får ej ställa cyklar vid väggen.

2 Vårt hus byggdes för 100 år sedan.

____________________.

3 Denna vecka säljes äkta mattor billigt i Trelleborg.

____________________.

4 Papper och glas kan återvinnas.

____________________.

5 Nya bilar behöver inte besiktigas de två första åren.

____________________.

6 Oskar Lööf kan inte nås på telefon i dag. Han har rest bort utan sin mobiltelefon.

____________________.

7 Matolja bör användas inom ett år.

____________________.

8 En ny bilmodell visades på tv-reklamen i går.

____________________.

9 Nya lagar och regler införs varje år.

____________________.

10 Fem personer evakuerades vid en lägenhetsbrand i centrala Malmö i går.

____________________.

11 Toaletterna i vår skola städas varje dag.

____________________.

12 Fina sidenblusar måste tvättas och strykas försiktigt.

____________________.

13 Vitt vin bör serveras kallt.

____________________.

14 En kakform måste ofta smörjas och bröas innan något hälles i den.

____________________.

15 Alla kontrakt måste läsas noggrant.

____________________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

28 Från aktiv till passiv form

Ändra från aktiv till passiv form. Börja med de markerade orden. Se exempel.

1 Svenska konstnärer har målat *många vackra tavlor.*

Många vackra tavlor har målats av svenska konstnärer ____.

2 En välkänd antikfirma här i staden köper *gamla fina möbler.*

____.

3 Polisen grep *en beväpnad man i 35-årsåldern* i morse.

____.

4 Ett gäng ungdomar har krossat *många skyltfönster* i natt.

____.

5 Byggfirman "Glas och Betong" ska renovera *vår fastighet.*

____.

6 En okänd man har förföljt *Emma* en längre tid.

____.

7 Nicodemus Tessin d.y. ritade *Stockholms slott.*

____.

8 En ung läkare på vårdcentralen undersökte *Nils* i går.

____.

9 En ilsken telefonsignal väckte *Gunnar* tidigt i morse.

____.

10 En sjukgymnast har behandlat *Maria Larsson* i flera månader.

____.

11 Många personer ser *nyhetsprogrammen på tv.*

____.

12 Adrian Andersson har översatt *den här intressanta boken.*

____.

13 Gustav har övergivit *Inga* efter 30 års äktenskap.

____.

14 En utländsk miljonär har köpt *Erik Anderssons stora villa.*

____.

15 Två maskerade män rånade *jourbutiken på Almvägen* sent i går kväll.

____.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

29 Passiv konstruktion med -s

avbryta	förvara	införa	servera	sälja
bre	granska	klä om	skala	tvätta
bryta	gripa	lägga in	skära	varsla
bygga	grunda	odla	steka	varva
dra av	grädda	pensla	störa	vattna
frankera	höja	renovera	sy	öppna

Välj lämpligt verb och skriv det i rätt form. Se exempel.
Obs! Vissa av verben kan användas mer än en gång.

1 Uppsala universitet grundades 1477.

2 Vår gamla lägenhet är fin nu eftersom den nyligen har ____________.

3 Skatterna kommer troligen att ____________, för staten behöver inkomster.

4 Lunch ____________ varje dag kl. 11.30–14.00.

5 All medicin bör ____________ utom räckhåll för barn.

6 – Allt hopp om att finna de försvunna männen är ute, sa man på tv.
Sökandet ____________ sent i går kväll.

7 Ölandsbron ____________ på 1970-talet.

8 ”Ny risk för storkrig. Vapenvilan har ____________ ”, stod det på löpsedlarna.

9 I skyltfönstret till Inas Modebutik står det: ”Extra erbjudande! 30 % av reapriset ____________ i kassan. Skynda fynda”!

10 Mats Gustavsson har gått i konkurs. Hans villa ____________ på exekutiv auktion på fredag.

11 Det är bra om studier i svenska kan ____________ med praktik.

12 ”Bullarna ____________ med uppvispat ägg och ____________ därefter i tio minuter”, stod det i receptet.

13 – Den här gamla fåtöljen behöver ____________. Sedan blir den som ny igen.
– Ja, kanske det.

14 I lördags natt ____________ två ynglingar på bar gärning när de höll på att bryta sig in i en kvartersbutik.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

15 Om man behöver specialtillverkade kläder kan man gå till Ninas ateljé. Där _______________ kläder i alla storlekar och modeller.

16 "Löken _______________ och _______________ i tunna skivor. Sedan _______________ den i lite matfett tills den blir gyllengul", stod det i receptet.

17 En del krukväxter får inte _______________ för ofta. Då dör de.

18 I Sverige _______________ inte så mycket majs.

19 Mjukost kan _______________ direkt på brödet. Man behöver inget smör.

20 Många sjuka patienter _______________ på lasarettet under influensaepidemin i vintras.

21 – Har du något frimärke till det här kortet? – Ja, men du behöver inte sätta på något frimärke, för här står ju: " _______________ ej. Bokklubben betalar portot."

22 – Den här tröjan måste _______________ för hand. Annars krymper den, sa expediten.

23 – Får jag tala med chefen?

– Nej, hon får inte _______________ nu, för hon sitter i telefon. Det är ett viktigt samtal.

24 Många är kritiska mot polisens sätt att jobba, så nu ska polisens arbete _______________.

25 Tolv anställda på bilfirman "Fyra hjul" har _______________ om uppsägning.

26 De flesta kläder som _______________ i butikerna i Sverige har _______________ utomlands.

27 Varje år _______________ nya lagar och bestämmelser.

28 Dörrarna _______________ automatiskt i många varuhus.

29 Ett nytt bostadsområde ska _______________ utanför staden till hösten.

30 Det här kontraktet är bindande i två år. Det får inte _______________ under denna tid.

31 Göteborg _______________ av Gustav II Adolf på 1600-talet.

32 "Lök, potatis och skinka _______________ i en eldfast form", stod det i receptet.

33 Jag har läst i tidningen att socialbidragen i X-stad ska _______________ av stadens revisorer.

34 En penicillinkur får inte _______________. Man måste ta tabletterna tills de är slut.

35 Glass måste _______________ i frysen. Annars smälter den.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

30 Passiv konstruktion med bli + perfekt particip

Passiv konstruktion med -s kan ibland ersättas av *bli + perfekt particip*.

Ändra följande meningar. Se exempel.

1 En kaféägare här i staden rånades på 25 000 kronor i måndags.

En kaféägare här i staden blev rånad på 25 000 kronor i måndags.

2 En 49-årig kvinna skadades allvarligt vid en trafikolycka i morse.

En 49-årig kvinna blev allvarligt skadad vid en trafikolycka i morse.

3 Statsministern intervjuas ofta.

_______________.

4 Erik anställdes på posten för många år sedan.

_______________.

5 I lördags natt väcktes jag av att det ringde på dörren.

_______________.

6 Toaletterna i skolan har inte städats på flera dagar.

_______________.

7 – Är Eks villa fortfarande till salu? Har den inte sålts än? – Nej. Den är nog för dyr.

_______________.

8 President John F. Kennedy mördades 1963.

_______________.

9 Ett antal terrorister har utvisats från Sverige.

_______________.

10 Samtliga passagerare kontrollerades noggrant innan de gick på planet till Arlanda.

_______________.

11 Alla frågor kan inte besvaras.

_______________.

12 Karl Jansson, som nyligen har blivit pensionär, avtackades på jobbet i onsdags.

_______________.

13 Efter många om och men döptes min systers båda tvillingflickor Amanda och Johanna.

_______________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

14 Det gamla huset på Storgatan har nyligen renoverats.

____.

15 Varje år vräks människor från sina bostäder.

____.

16 Förra veckan tömdes inte soptunnorna eftersom renhållningsarbetarna strejkade.

____.

17 När Jan-Åke och Mona firade guldbröllop bjöds de på restaurang av sina barn.

____.

18 Alla människor vill bemötas med vänlighet och respekt.

____.

19 Förr i tiden *värmdes* husen *upp* med hjälp av vedspisar och kaminer.

Förr i tiden blev husen uppvärmda med hjälp av vedspisar och kaminer.

20 Oskar *lades in* på sjukhuset i förrgår eftersom han hade ont i hjärtat.

____.

21 Badhuset i vår stad *byggdes om* för ett par år sedan.

____.

22 Vi kunde inte ha något möte i går. Det *sköts upp* till nästa onsdag.

____.

23 Föreställningen på Lilla Teatern i kväll har *ställts in* på grund av sjukdom.

____.

24 Mina köksstolar har *målats om* många gånger.

____.

25 Många av de anställda på ortens största företag kommer att *sägas upp.*

____.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

31 Transitiva och intransitiva verb

Transitiva kallas de verb som kan ha ett objekt.

Exempel:	köpa	Jag ska köpa **nya kläder**. *objekt*
	säga	Hanna säger **ingenting**. *objekt*
	lägga	Stina lägger **sig** tidigt varje kväll. *objekt*
	sätta	Vi sätter **oss** i soffan. *objekt*
		Eva sätter **blommorna** i en vas. *objekt*

Intransitiva kallas de verb som inte kan ha något objekt.

Exempel:	ligga	Barnet ligger (i sängen). *adverbial*
	sitta	Vi sitter (i klassrummet). *adverbial*

Några verb kan vara både transitiva och intransitiva.

Exempel:	börja	Per började **skolan** när han var sex år. *objekt*
		– Hur börjar sagan? – "Det var en gång ..."
	sluta	Kalle har slutat **skolan**. *objekt*
		– Hur slutar sagan? – "... och så levde de lyckliga i hela sitt liv".
	handla	Jag måste handla **mat** i dag. *objekt*
		I vissa situationer måste man handla snabbt.

Exempel på några transitiva och intransitiva verb:

Transitiva	*Intransitiva*
bränna	brinna
dränka	drunkna
döda	dö
lägga	ligga
släcka	slockna
ställa	stå
sänka	sjunka
sätta	sitta
söva	somna/sova
väcka	vakna

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

32 Transitiva och intransitiva verb

Välj lämpligt verb och skriv det i rätt form. Se exempel.

bränna **brinna**

– Aj! Jag _brände_ mig när jag skulle ta ut bullarna ur ugnen. – Usch, då!

– Ring efter brandkåren! Det ____________ i köket, skrek Lena. När brandkåren kom, ____________ det överallt i hela lägenheten.

Det är lätt att ____________ sig när man stryker.

Lisa har ____________ alla gamla kärleksbrev.

Det var tur att vi kom hem i tid i går kväll, för stearinljuset på köksbordet hade stått och ____________ i flera timmar.

döda **dö**

Helge är så snäll att han inte kan ____________ en fluga.

Min farfar ____________ innan jag föddes.

Ingen människa har rätt att ____________ någon annan människa.

– Är det sant att man kan ____________ av brustet hjärta? – Det vet jag inte.

lägga **ligga**

– ____________ inte fötterna på bordet! – Ursäkta!

– Var har du ____________ nycklarna? – De ____________ på bordet i hallen.

– Hur dags brukar du gå och ____________ dig? – Jag brukar ____________ mig ganska sent, men i går kväll ____________ jag mig tidigt.

På morgnarna är jag så trött att jag vill ____________ kvar i sängen.

sätta **sitta**

– ____________ inte inne längre! Gå ut och lek en stund! – Men det är så kallt.

– Du kan ____________ dig där borta. – Tack.

– ____________ du bekvämt? – Nej. Jag tror att jag ____________ mig i soffan i stället.

Man måste ____________ blommorna i vatten. Annars vissnar de.

– Vill du vara snäll och ____________ in mjölken i kylskåpet? – Javisst.

I går kväll ____________ Anton och somnade framför tv:n.

ställa **stå**

– Var kan jag ____________ min cykel? – Du kan ____________ den där borta.

– Var ____________ din cykel? – Den ____________ i källaren.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

– Har du sett min nya bok? – Ja. Den ______________ ju i bokhyllan. Ser du inte det?

släcka **slockna**

– ______________ alla stearinljus innan du går hemifrån! – Ja, det ska jag göra.

Alla lampor ______________ plötsligt under åskvädret i måndags.

Brandmännen ______________ bränder.

– Du kan väl hämta lite mer ved, för elden i den öppna spisen håller på att ______________.

– Ja.

Att "______________" kan betyda samma sak som *att somna*.

sänka **sjunka**

Maten blir bara dyrare och dyrare. Jag tror inte att matpriserna kommer att ______________.

Tror du att man kommer att ______________ skatten? – Nja …

Titanic och Estonia är två stora passagerarfartyg som har ______________.

Martina rodnade och ______________ blicken när Jonatan tittade på henne.

söva **sova/somna**

Narkosläkarna ______________ patienterna före en operation. Patienterna ______________ ofta ganska snabbt och ______________ sedan under operationen.

– Hur många timmar ______________ du per natt? – Ungefär sju timmar.

– Hur dags ______________ du? – Vid elvatiden.

väcka **vakna**

Jag brukar ______________ när väckarklockan ringer.

Ibland hoppar katten upp i min säng och ______________ mig.

I morse sov jag så djupt att jag inte ______________ när telefonen ringde.

– Krister, ______________! Det är någon i köket, sa Emilia och försökte ______________ sin man, men han vände sig bara om och fortsatte att sova.

dränka **drunkna**

Man kan inte ______________ sina problem i alkohol.

Många människor ______________ vid Estoniakatastofen 1994.

Varje år ______________ människor i båtolyckor.

Carl Andersson var trött på livet. Han sa att han skulle gå och ______________ sig.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

33 Transitiva och intransitiva verb

Svara på frågorna. Välj lämpliga verb från s. 88 och använd dem i rätt form. Se exempel.

1 Vad bör man försöka göra om det börjar brinna någonstans?

Man bör försöka släcka elden.

2 Vad kan hända när man grillar?

____________________.

3 Vad kan man göra om man behöver vila sig lite?

____________________.

4 Vad gör en sten som man kastar i vattnet?

____________________.

5 Vad gör man när man väntar på sin tur i kassan?

____________________.

6 Vad gör du med dina böcker när du har läst dem?

____________________.

7 Vad kan hända en person som inte kan simma?

____________________.

8 Vad gör man när man slår ihjäl en fluga?

____________________.

9 Vad kan hända om man glömmer att släcka ett stearinljus?

____________________.

10 Vad händer när man blåser ut ett stearinljus?

____________________.

11 Vad bör man göra med en bukett blommor?

____________________.

12 Vad gör man när man har somnat?

____________________.

13 Vad är motsatsen till *somna*?

____________________.

14 Vad gör man när man gör något billigare?

____________________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

34 Transitiva och intransitiva verb

Svara Ja eller Nej på följande frågor. Se exempel.

1 Kan man brinna fingrarna? Nej
2 Kan man bränna fingrarna? Ja
3 Kan man bränna sig på strykjärnet? ____
4 Kan strykjärnet börja brinna? ____

5 Kan man dränka sig? ____
6 Kan man drunkna? ____
7 Kan man dränka en annan person? ____
8 Drunknar man om man dricker vatten? ____
9 Kan man döda någon med gift? ____
10 Dör man om man gifter sig? ____

11 Bör man lägga fötterna på bordet? ____
12 Kan man lägga fötterna på bordet? ____
13 Kan man ligga nycklarna i väskan? ____
14 Kan nycklarna ligga i väskan? ____
15 Kan man ligga sig och läsa? ____
16 Kan man ligga och läsa? ____

17 Sitter du dig på stolen? ____
18 Sätter du dig på stolen? ____
19 Sitter du på stolen? ____
20 Kan blommor sitta? ____
21 Kan man sätta blommor i vatten? ____
22 Kan man sätta sig på golvet? ____
23 Kan man sitta på golvet? ____
24 Kan man sätta skorna i hallen? ____

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

25 Kan skorna sitta i hallen? ______

26 Kan man ställa sig i kö? ______

27 Kan man stå i kö? ______

28 Står böckerna i bokhyllan? ______

29 Ställer man böckerna i bokhyllan? ______

30 Kan cykeln ställa sig i cykelstället? ______

31 Kan man släcka lampan? ______

32 Kan lampan slockna? ______

33 Kan elden slockna? ______

34 Kan brandmännen slockna elden? ______

35 Kan man sänka priserna? ______

36 Kan priserna sänka? ______

37 Kan priserna sjunka? ______

38 Sjunker temperaturen på vintern? ______

39 Kan febern sjunka? ______

40 Kan läkaren söva en patient? ______

41 Kan läkaren somna en patient? ______

42 Kan patienten somna? ______

43 Kan man somna i åtta timmar? ______

44 Kan man sova i åtta timmar? ______

45 Kan man somna på bussen? ______

46 Kan en person vakna en annan person? ______

47 Kan en person vakna? ______

48 Kan en person väcka en annan person? ______

49 Kan telefonen väcka en person? ______

50 Kan man vakna utan väckarklocka? ______

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

35 Lucktext

Skriv rätt form av de verb som står inom parentes.

Sjung i kör!

– Vad fint du sjunger Jenny!

– Oj, ursäkta! Det var inte meningen att störa er.

På lunchrasten satt mina kolleger och pratade entusiastiskt om sina trädgårdar. Nu på våren var det både tulpaner och annat fint som växte i rabatterna. Själv har jag ingen trädgård, men det ____lät____ så trevligt när de ______________ sina blommor. Eftersom jag egentligen inte var så intresserad av växter satt jag och nynnade för mig själv i stället. Jag hade tankarna på annat håll – kring vad vi skulle äta till middag på kvällen och om vi hade ______________ allt inför helgens fotbollsturnering …
(låta, diskutera, komma ihåg)

– Du stör inte alls, men så fint som du sjunger borde du vara med i en kör.

– Nej, det har jag aldrig tänkt på, ______________ jag, fast jag ______________ lite piano när jag var yngre. Men inte kan jag börja i en kör. Vem ______________ barnen då? *(skratta, spela, ta hand om)*

Nästa eftermiddag cyklade jag med min yngste son till biblioteket. När vi ______________ tillbaka böckerna, och ______________ kassen med nya, ______________ vi förbi anslagstavlan där det brukar finnas information om konserter, föreställningar och annat som händer i stan. Av en slump fick jag syn på en lapp där det stod ”Nya körsångare sökes”.

– ______________ lite! utbrast jag. Jag måste läsa vad det står på den här lappen!
(lämna, fylla, gå, vänta)

Nu ______________ jag genast vad jag skulle göra. Även om jag inte ______________ en ton för någon annan än kollegerna i fikarummet så skulle jag söka till kören! Det ______________ kanske på att kollegerna hade uppmuntrat mig, men också på att jag ville ______________ att även jag hade en meningsfull hobby.

– Barnen ______________ ju sin fotboll och sin simning. Nu får det minsann vara min tur!
(veta, ta, bero, känna, ha)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Det var så det gick till när jag ____________________ för att börja sjunga i kör. Jag ______________________ så nervös som den dag då jag skulle träffa dirigenten för att provsjunga. *(bestämma sig, aldrig vara)*

Jag började sjunga, men jag darrade på rösten, så jag ______________ inte om det lät bra. Dirigenten bad mig ______________ litet mer, och då ______________ min oro.
– Du _________ gärna ______________ i vår kör, sa han. Du kommer att passa bra i altstämman. Vi får en annan ny kvinna i kören i kväll också. Vi börjar kvällens repetition om en kvart.
(veta, sjunga, försvinna, få, börja)

Efter uppsjungningen presenterade dirigenten mig och den andra nya kvinnan för kören. Han visade oss var vi ____________________ , och vi ____________________ genast välkomna. Efter den första sången _________________ vi med "Den blomstertid nu kommer" i fyra stämmor. Sopranerna kunde _________ de högsta tonerna utan problem, och jag ____________________ vänja mig vid att sjunga altstämman. Vad vackert det ________!
(sitta, känna sig, fortsätta, ta, börja, låta)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

När vi ________________ den kvällen var jag full av energi. Jag gick hem, sa god natt till barnen och ________________ sedan med ett leende på läpparna och med kvällens sånger klingande i huvudet. Vilken glädje att kunna ________________ musik tillsammans!

(skiljas åt, lägga sig, skapa)

Varje torsdag träffades kören för att sjunga. Min snälla granne ________________ att titta till barnen en stund de kvällar jag gick på körövning. Pojkarna var ju redan så stora att de kunde vara hemma några timmar själva. Det ________________ mycket sällan att jag missade en repetition. Jag ________________ nya sånger och stämmor efter hand, och jag insåg att jag fortfarande kunde ________________ noter ganska bra.

(lova, hända, lära sig, läsa)

Jag var övertygad om att jag ________________ rätt beslut när jag anmälde mig till kören. Jag ________________ bättre och såg alltid fram emot torsdagskvällarnas repetitioner. Allting gick mycket lättare, både på jobbet och hemma med familjen, eftersom jag nu ________________ en egen hobby. Det kan jag för alltid ________________ mina kolleger för.

(fatta, må, ha, tacka)

När kören hade sin vårkonsert ________________ mina kolleger i publiken. Det var ett stort steg för mig att ________________ stå där inför alla. Jag vet inte vem som var mest stolt, jag eller kollegerna. Längst bak i salen satt också mina söner och lyssnade på mig och resten av kören som sjöng ”Den blomstertid nu kommer med lust och fägring stor …”.

(sitta, våga)

Skrivuppgift: ”Ett viktigt beslut i mitt liv”

(Vad fick dig att ta beslutet? Hur gick det?)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

PRONOMEN

Pronomen ersätter ett substantiv eller står framför ett substantiv. Pronomen kan också ersätta en sats eller en del av en sats.

Personliga

subjekt	*objekt*
jag	mig
du	dig
han	honom
hon	henne
den	den
det	det
man	en
vi	oss
ni	er
de	dem

Reflexiva

jag	mig
du	dig
han	**sig**
hon	**sig**
den	**sig**
det	**sig**
man	**sig**
vi	oss
ni	er
de	**sig**

man = indefinit pronomen (Se s. 98!)

Possessiva

	en-ord	*ett-ord*	*plural*
jag	min	mitt	mina
du	din	ditt	dina
han	hans	hans	hans
hon	hennes	hennes	hennes
den	dess	dess	dess
det	dess	dess	dess
man	ens	ens	ens
vi	vår	vårt	våra
ni	er	ert	era
de	deras	deras	deras

Reflexiva possessiva

	en-ord	*ett-ord*	*plural*
jag	min	mitt	mina
du	din	ditt	dina
han	**sin**	**sitt**	**sina**
hon	**sin**	**sitt**	**sina**
den	**sin**	**sitt**	**sina**
det	**sin**	**sitt**	**sina**
man	**sin**	**sitt**	**sina**
vi	vår	vårt	våra
ni	er	ert	era
de	**sin**	**sitt**	**sina**

Bland de reflexiva och reflexiva possessiva pronomenen är det bara 3:e person singular och plural som har speciella former.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Indefinita (förenade)

en-ord	*ett-ord*	*plural*
någon	något	några
ingen	inget	inga
annan	annat	andra
all	allt	alla
		många
		flera
		få
var, varje	vart, varje	
varenda	vartenda	

Indefinita (sjävständiga)

person	*sak*
någon, några	något = någonting
ingen, inga	inget = ingenting
annan, andra	annat
alla	allt = allting
många	
flera	
få	
man	

Interrogativa (förenade)

en-ord	*ett-ord*	*plural*
vilken	vilket	vilka
vad ... för	vad ... för	vad ... för

Interrogativa (självständiga)

person	*sak*
vem, vilka	vad
vems = genitiv	

Relativa

som
vilken, vilket, vilka
vars
vilket, något som

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

1 Personliga pronomen

Subjektsform	*Objektsform*	
jag	mig (mej)	
du	dig (dej)	
han	honom	Syftar tillbaka på manlig person
hon	henne	Syftar tillbaka på kvinnlig person
den	**den**	en-ord i singular (ej person)
det	**det**	ett-ord i singular (ej person)
man	en	indefinit pronomen (Se s. 98!)
vi	oss	
ni	er	
de (dom)	**dem** (dom)	en-ord och ett-ord i plural, personer och saker

– Jag ska se en film i kväll. **Den** heter Agent 007. *subjekt (s)*
– Jaha. Jag ska se **den** på lördag. *objekt (o)*

– Vilket snyggt paraply! Var har du köpt **det**? *(o)*
– På Handskcentralen. **Det** kostade bara 100 kronor. *(s)*

– Var är Eva och Lars?
– **De** är i skolan. *(s)*
– Har du talat med **dem** i dag? *(o)*
– Nej.

– Var är dina böcker?
– **De** ligger på skrivbordet. *(s)*
– Får jag låna **dem**? *(o)*
– Javisst.

Ett personligt pronomen står alltid självständigt (ensamt).

Observera att *den, det, de* även kan vara:

– fristående bestämd artikel — **den** blåa cykeln, **det** höga huset, **de** stora länderna

– demonstrativt pronomen — **den (här/där)** båten, **det (här/där)** paketet, **de (här/där)** båtarna

– determinativt pronomen — Jag ska köpa **den båt som** är billigast, **det hus som** är modernast och **de kläder som** är nyast.
Den (De) som inte vill ha vin kan få öl i stället.
Jag beundrar **den (dem) som** arbetar för freden.
Uppskjut inte till morgondagen **det som** du kan göra i dag!

Den, det, de kan alltså stå både förenat och självständigt medan *dem* bara kan stå självständigt.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

2 Personliga pronomen

Skriv rätt personligt pronomen. Se exempel.

1 – Är du hemma i kväll? – Ja, *jag* är hemma hela kvällen.

2 – Jag har glömt plånboken hemma. Kan du låna ________ 100 kronor? – Javisst.

3 – Vad heter Jans fru? – ________ heter Kajsa.

4 – Bor dina syskon i Sverige? – Nej, ________ bor kvar i mitt hemland.

5 – Jag är allergisk mot den här parfymen. Vill du ha ________? – Nej tack.

6 – Var ligger ditt hemland? – ________ ligger i Asien.

7 – Vi har ett rum ledigt, så du kan få bo hos ________ om du vill.

– Tack, men jag har redan skaffat en ny bostad.

8 – Valter och jag vill gärna bjuda dig och Agneta på middag. Kan ________ komma hem till ________ på fredag?

– Ja tack, gärna. Det ska bli trevligt att komma hem till ________.

9 – Vad heter Marias man? – ________ heter Jakob.

10 – Vilken färg är det på väggarna i ert klassrum? – ________ är vita.

11 Britta fyller år på tisdag, så jag ska köpa en present till ________ i dag.

12 – Var ligger din bok? – ________ ligger på bordet.

13 – Anna, var är du? Jag kan inte se ________. – Här är ________!

14 Per har en alldeles ny cykel. ________ köpte ________ i förrgår.

15 – Vad heter Evas son? – ________ heter Andreas.

16 – Vad gör du och dina kamrater i skolan? – ________ studerar svenska.

17 Jag har ett brev i handväskan. Jag får inte glömma att posta ________.

18 – Tack för att du ringde! Det var kul att prata med ________. – Tack själv! Hej då!

19 – Vad säger du om du vill veta om jag och de andra förstår? – Förstår ________?

20 Min bror bor i en annan stad. Jag brukar ringa till ________ en gång i veckan.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

21 – Vilken färg är det på huset som du bor i? – __________ är rött.

22 – Vad heter Majas flickor? – __________ heter Sara och Amanda.

23 Vi har ännu inte fått veta något om företagets ekonomiska situation, men vår chef kommer troligen att informera __________ om den på personalmötet i morgon.

24 – Varför har du inte med dig ditt lexikon i dag? – __________ är så tungt.

25 – Jag har hört att ni ska flytta. Jag kan hjälpa __________ om ni vill.

– Tack. Det var snällt, men det behövs inte.

26 – Var har du din bok? – Jag har glömt __________ hemma.

27 – Vad har du gett för dina örhängen? – __________ kostade 375 kronor.

28 – Var är min väska? – __________ står ju där på golvet.

29 – Har du pratat med Karin och Inga i dag? – Nej. Jag har inte sett __________.

30 – Var är våra biljetter? – __________ ligger i min handväska.

31 – Kan du och dina föräldrar tala svenska? – Nej, det kan __________ inte.

32 – Vad säger du om du vill veta var jag och min man bor?

– Var bor __________?

33 – Vilken snygg tröja du har! Är __________ ny? – Ja, jag köpte __________ i går.

34 – Ska du och din kompis gå på bio i kväll? – Nej, __________ ska stanna hemma.

35 Mia och Bo har tre hundar. För det mesta är det Bo som går ut med __________.

36 – Är den svenska grammatiken svår? – Nej, __________ är lätt.

37 – Var är mina glasögon? Jag kan inte hitta __________.

– __________ ligger på hyllan i badrummet.

38 – Har du sett Mikaels nya hus?

– Nej, jag har inte sett __________, men jag antar att __________ är fint.

39 – Varför har du inte druckit upp ditt kaffe? – __________ var så starkt.

40 – Tycker ni att den här övningen har varit svår?

– ____.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

3 Personliga pronomen – det

1 *Det* kan syfta *tillbaka* på något som är *känt.*
Det ersätter då (syftar tillbaka på) ett *ett-ord*, *en sats* eller *en del av en sats.*

– När kommer tåget?	– **Det** kommer klockan sju.
– **Sverige är med i EU.**	Många gillar inte **det**.
– **När börjar vi?**	– **Det** vet jag inte.
– Kan du **spela piano**?	– Ja, **det** kan jag.

2 *Det* kan syfta *framåt* på något som är *okänt.* Det kallas då *formellt subjekt* (fs).
Det egentliga subjektet (es) står längre fram i satsen.

A – Vem är det? – **Det** är Adam.

– Vilka är det? – **Det** är Adam och Eva.

– Vad är det? – **Det** är en vitlökspress.

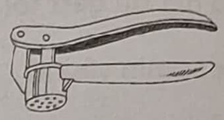

– Vad är det? – **Det** är ett stämjärn.

– Vad är det? – **Det** är två tändstift.

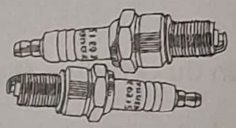

B **Det** är roligt **att dansa**. = **Att dansa** är roligt.
fs v es = *es v*

Det var bra **att du kom**. = **Att du kom** var bra.
fs v es = *es v*

C *Det* står tillsammans med vissa verb + obestämd form av ett substantiv eller ett obestämt pronomen:

sitta	Det sitter två flickor i soffan.	Två flickor sitter i soffan.
ligga	Det ligger en man på gatan.	En man ligger på gatan.
stå	Det står ett paket i hallen.	Ett paket står i hallen.
hänga	Det hänger en lampa i taket.	En lampa hänger i taket.
komma	Det kommer en buss klockan två.	En buss kommer klockan två.
gå	Det går en man på taket.	En man går på taket.
vara	Det är någon i källaren.	Någon är i källaren.
bo	Det bor en ny familj över oss.	En ny familj bor över oss.
finnas	Det finns ett apotek vid torget.	Ett apotek finns vid torget.
fattas	Det fattas två elever i dag.	Två elever fattas i dag.
behövas	Det behövs mycket regn.	Mycket regn behövs.
hända	Det har hänt något i centrum.	Något har hänt i centrum.
börja	Det börjar en ny kurs i dag.	En ny kurs börjar i dag.
sluta	Det slutade en kurs i går.	En kurs slutade i går.
m.fl.		

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

3 Några väderleksuttryck har <u>alltid</u> *det* som subjekt eftersom de inte har något naturligt subjekt:

Det regnar. Det blåser. Det snöar. Det stormar. Det åskar. Det blixtrar.
Det är kallt. Det är varmt. Det är sommar. Etc.

Några verb har <u>ofta</u> *det* som subjekt (man vet då inte vem/vad som gör något) men kan också ha ett annat subjekt.

Det ringer på dörren.
Jämför: Eva ringer på dörren.

Det knackar på dörren.
Jämför: Pelle knackar på dörren.

Det luktar i källaren.
Jämför: Soporna luktar i källaren

Det lyser i garaget.
Jämför: En lampa lyser i garaget.

Det brinner fortfarande i den öppna spisen.
Jämför: Veden brinner fortfarande i den öppna spisen.

Det ekar i den tomma salen.
Jämför: Rösterna ekar i den tomma salen.

Även:
Det svider i såret. Det gör ont i foten. Det blöder i såret. Det värker i huvudet. Det kliar i håret.

4 Om man vill betona en satsdel använder man *emfatisk omskrivning.*
(Se även s. 242!)

Det är … som + presensformer

Det är Eva som sköter växeln.	= Eva sköter växeln.
Det är Per som har ringt.	= Per har ringt.
Det är Olle som ska diska.	= Olle ska diska.

Det var … som + preteritumformer

Det var Eva som skötte växeln.	= Eva skötte växeln.
Det var Per som hade ringt.	= Per hade ringt.
Det var Olle som skulle diska.	= Olle skulle diska.

5 I vissa uttryck:

Det syns att du är sjuk	= Man ser att …
Det hörs att du är förkyld.	= Man hör att …
Det känns att …	= Man känner att …
Det märks att …	= Man märker att …
Det sägs att …	= Man säger att …
Det påstås att …	= Man påstår att …
etc.	

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

4 Personliga pronomen – den, det, de, dem

Välj rätt personligt pronomen. Se exempel.

1 Mias hund har fått valpar. _De_ är jättesöta. Jag såg _dem_ i går.

2 – Peps har gett ut en ny skiva. Har du hört _______? – Nej, _______ har jag inte.

3 – _______ finns många som missbrukar alkohol. Varför gör _______ _______?

– _______ är svårt att svara på. _______ tror nog inte att alkohol är vanebildande.

4 Förr i tiden fanns _______ ofta vuxna hemma. _______ var säkert bra för barnen.

5 – Vad är det? – _______ är en resebroschyr. Du kan titta i _______ om du vill.

6 – Oj, vad _______ har åskat och blixtrat i natt! – Ja, vilket oväder!

7 _______ påstås att _______ är medelålders kvinnor som använder mest värktabletter.

8 – _______ sitter tre elever i sal 6. Vad gör _______ där?

– _______ vet jag inte, men _______ väntar nog på sin lärare.

9 Min dotter har börjat röka, och _______ gillar jag inte.

10 – Är _______ någon som har sett tidningen? – Nej, _______ har nog inte kommit än.

11 Sjuksköterskorna strejkade för några år sedan. I pengar fick _______ ungefär hälften av vad _______ hade begärt. Många stödde _______ under strejken, medan andra var arga för att _______ inte fick den vård _______ behövde.

12 – Vem var _______ som ville ha te? – _______ var jag.

13 – Tyst! _______ knackade på dörren. Vem kan _______ vara så här dags?

– _______ är nog grannen som vill komma in och prata.

14 – Har du träffat dina nya arbetskamrater än? – Ja, jag träffade _______ i går.

15 – Vilka är _______ som sitter där borta?

– _______ är Sofia och Emma. Vet du inte att _______ är hemma igen?

– Nej, _______ visste jag inte.

16 – _______ syns att våren har kommit. Titta på träden! _______ är alldeles gröna. Och vårblommorna! Har du sett _______? Är _______ inte vackra? – Jo.

17 – _______ brinner! Ring efter brandkåren! – _______ har jag gjort. _______ är på väg.

18 – _______ börjar två nya tv-serier den här veckan. Ska du se _______?

– Nej, _______ tror jag inte. _______ verkar inte så bra.

19 – Tuggar du tuggummi nu igen? Spotta ut _______ så att vi kan öva uttal! – Hm!

20 – Vad du ser pigg ut! _______ märks att du har varit ledig några dagar.

– Ja, jag har verkligen kopplat av.

21 – _______ drar. Kan du inte stänga dörren?

– Jag stängde _______ ju nyss. Vem är _______ som har öppnat _______ igen?

22 – Vi får en ny lärare i morgon. – _______ visste jag inte. _______ ska bli roligt.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

23 – _______ vore trevligt om vi kunde gå ut och äta med Inga och Peter en kväll.
– Ja, _______ behöver komma ut, och _______ var länge sen jag träffade _______.

24 – Många vill avveckla kärnkraften så snart som möjligt. Vad tycker du om _______?
– _______ är väl okej om _______ inte skadar samhället för mycket.

25 _______ hörs på dialekten att Erik kommer från Stockholm.

26 – Du kan väl putsa fönstren? Jag har inte putsat _______ på länge. – Okej.

27 _______ ekar i vår lägenhet, för vi har inga möbler i _______ än.

28 – Det finns två kaféer vid torget. Har du varit på _______? – Ja, _______ är populära.

29 – _______ har hänt en liten olycka i sovrummet. Hunden har kissat på mattan.
– _______ var väl inte så farligt.

30 – Har du vattnat blommorna?
– Ja, _______ fick vatten i går. Jag vattnar _______ bara en gång i veckan.

31 – Oh, vilken vacker kappa du har! Var har du köpt _______? – På rea i Tranås.

32 – _______ står någon i trappan. Vem är _______? – _______ är en kompis till mig.

33 _______ går ett tåg klockan tre. Jag hoppas att jag hinner med _______.

34 _______ vore bra om du kunde komma lite senare. Jag är upptagen just nu. – Jaha.

35 – Hur ofta ska du ta din medicin? – Jag ska ta _______ två gånger om dagen.

36 _______ har varit kallt i natt. _______ är is på bilrutorna, så jag måste skrapa _______.

37 – Har du sökt jobbet som elevassistent? – Ja, men _______ var redan tillsatt.

38 – Har du läst läxorna till i morgon? – Nej, men jag ska läsa _______ i kväll.

39 – Är _______ svårt att lära sig svenska? – Nej, _______ är _______ inte.

40 – Vad tycker du om den svenska grammatiken då? – _______ är inte så svår.

41 – Vilka snygga skor du har!
– Tack, _______ var roligt att höra. Jag har köpt _______ på Sko, men _______ var dyra.

42 – Tack för att du hjälpte mig! _______ var snällt av dig. – _______ var så lite så.

43 – Usch, vad _______ svider i ögonen! Jag undrar om jag är allergisk mot något.
– Ja, _______ ser verkligen irriterade ut. _______ är nog bäst att du går till doktorn.

44 _______ bor två ungdomar i våningen över mig. _______ stör mig ibland på nätterna, så jag måste säga till _______. Annars är _______ ganska trevliga.

45 Ulf klarade inte provet i går. _______ förvånar mig, för han hade ju läst mycket.

46 Mormor köpte en begagnad bil i går. _______ var ganska dyr, men _______ är nog en bra bil. Jag har provkört _______, och _______ gick jättebra.

47 _______ hänger två lampor i taket. _______ ser smutsiga ut, så jag ska tvätta _______.

48 _______ ligger många papper på mitt skrivbord. Jag måste plocka undan _______.
_______ är roligare att jobba när _______ är ordning och reda omkring en.

49 Ibland kan _______ hända att _______ haglar i maj.

50 Man använder _______ när _______ inte finns något naturligt subjekt.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

5 Reflexiva pronomen

Reflexiva pronomen syftar tillbaka på subjektet i satsen.

	Personliga pronomen *subjekt*	**Reflexiva pronomen** *objekt*
Jag tvättar mig.	jag	**mig**
Du tvättar dig.	du	**dig**
Kalle tvättar sig.	han	**sig**
Eva tvättar sig.	hon	**sig**
Katten tvättar sig.	den	**sig**
Barnet tvättar sig.	det	**sig**
Man måste tvätta sig.	man	**sig**
Vi tvättar oss.	vi	oss
Ni tvättar er.	ni	er
De tvättar sig.	de	**sig**

Obs! Man är ett indefinit pronomen men fungerar som ett personligt pronomen. (Se s. 118 och 130.)

Vissa verb konstrueras ofta med ett reflexivt pronomen, t.ex.:

akta sig
anmäla sig
anpassa sig
anstränga sig
befinna sig
bekymra sig

bestämma sig
bosätta sig
bry sig om
böja sig
flytta sig
förbereda sig
försörja sig
ge sig iväg
gifta sig
glädja sig
gömma sig
ha på sig
höra av sig

inbilla sig
kamma sig
klippa sig
klä av sig
klä om sig
klä på sig

koncentrera sig
känna sig
legitimera sig
lägga sig
lära sig
måla sig
nöja sig
oroa sig
presentera sig
raka sig
röra (på) sig
skada sig
skilja sig

skriva in sig
skynda sig
skära sig
skärpa sig
sköta sig
slicka sig

slå sig
slå sig ner
spänna sig
sträcka (på) sig
säga upp sig
sätta sig
ta av sig
tvätta sig
uppföra sig
utbilda sig
vila sig
vänja sig
ångra sig

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

6 Reflexiva pronomen

akta sig	klä av sig	lägga sig	raka sig
anstränga sig	klä om sig	lära sig	skynda sig
bestämma sig	klä på sig	sminka sig	sätta sig
gifta sig	koncentrera sig	oroa sig	tvätta sig
kamma sig	~~känna sig~~	presentera sig	vänja sig

Välj lämpligt verb och skriv rätt reflexivt pronomen. Se exempel.

1 Jag brukar känna mig pigg på morgnarna.

2 Adam är smutsig, men han vill inte ______ ______.

3 Man kan inte ______ ______ på det man gör om man samtidigt tänker på andra saker.

4 – Kan jag få låna din kam? Jag måste ______ ______. – Javisst.

5 – Varför är ni här i skolan? – Vi vill ______ ______ svenska.

6 Lisa är sex år. Hon kan ______ ______ ______ själv.

7 – Hur dags brukar ni ______ ______ på kvällen?

– Vi brukar ______ ______ vid elvatiden.

8 Innan man duschar eller badar måste man ______ ______ ______.

9 – ______ ______ för bilarna när du går över gatan! – Ja, ja.

10 Pernilla och Torbjörn ska ______ ______ i kyrkan nästa år.

11 – Ni kan ______ ______ i soffan. Den är ganska bekväm. – Tack.

12 De flesta föräldrar brukar ______ ______ för sina barn.

13 Jag vet inte vad jag ska köpa. Jag har så svårt att ______ ______.

14 Läraren på skolan talar så tyst att eleverna i hans klass verkligen måste ______ ______ för att höra vad han säger.

15 Klockan är mycket. Vi måste ______ ______ för att inte komma för sent.

16 Karin brukar stå länge i badrummet och ______ ______ innan hon går på fest.

17 – Ni kan inte ha de kläderna på festen i kväll. Ni måste ______ ______ ______.

– Okej.

18 Sven har en ny rakapparat. Han gillar att ______ ______ med den.

19 – Har du ______ ______ för våra nya grannar?

– Nej. Jag har inte träffat dem än.

20 Krystyna och Waldemar har haft lätt att ______ ______ vid de nya förhållandena i Sverige.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

7 Reflexiva pronomen

Svara på frågorna/komplettera meningarna. Använd reflexiva verb i rätt form. Se exempel.

1 Vad gör man om man "tar seden dit man kommer"?

Man anpassar sig till en ny situation.

2 – Vad har ni gjort inne hos chefen? – Jo, vi tänker faktiskt starta eget, så

_______________ i dag. Vi slutar om en månad.

3 – Du ser väldigt trött ut. Jag tycker att _______________.

4 Vad bör man göra när man träffar nya människor som inte vet vad man heter?

_______________.

5 Kalle och Stina ville inte att deras mamma skulle se dem? Vad gjorde de?

_______________.

6 – Mamma, vi fryser. – Ja, men ni har ju stått stilla hela tiden.

_______________.

7 – Vet ni nu vilken soffa ni ska köpa?

– Nej, vi _______________.

8 Det ligger en hundralapp på gatan. Lisa ser den och tänker ta upp den. Vad måste hon göra?

_______________.

9 – Hur _______________?
– Sämre än i går, så jag måste nog gå till doktorn.

10 Uno och Ina har beslutat sig för att inte leva tillsammans längre. Vad ska de göra?

_______________.

11 Vad bör man försöka göra om man inte har någon utbildning?

_______________.

12 – Vad långhårig du är! _______________.
– Ja, jag vet. Jag ska gå till frisören på tisdag.

13 Den lilla hunden fryser inte. Varför fryser den inte?

____

_______________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

14 Magnus ringde till studieförbundet "Läralätt" och sa att han ville delta i den datakurs som skulle starta följande vecka. Vad gjorde Magnus?

____.

15 – Ska du inte resa till Kina? Det hade du ju bestämt.

– Ja, det hade jag, men ______________________. Jag stannar hemma i stället.

16 Sture och Ingrid blev verkligen besvikna när deras dotter ringde och sa att hon och hennes barn inte kunde komma hem till dem i jul. Vad hade Sture och Ingrid gjort?

______________________ att få träffa sin dotter och sina barnbarn.

17 – Vill du vara snäll och stänga av tv:n?
– Varför det?
– Jag har många läxor, och ______________________.

18 Ivan och Anna-Greta ______________________ andra människor. De tänker bara på sig själva. Inget annat intresserar dem.

19 – Har Mårten och Sara åkt än?

– Ja, ______________________ för en halvtimme sedan.

20 Anna har verkligen jobbat hårt för att klara av sina nya arbetsuppgifter. Vad har Anna gjort?

____.

21 Bankkassörskan ville se Eriks legitimation. Vad måste Erik göra?

____.

22 För att komma till skolan måste dina barn gå över en livligt trafikerad gata. Vad säger du kanske till dem?

____.

23 – Varsågoda och slå er ner! – Tack, men var ______________________? Alla stolar är ju upptagna.

24 Ni behöver inte ______________________. Här är inte städat på länge, och dessutom är det kallt på golvet.

25 Det syns att katten är mätt och belåten. Hur kan man se det?

____

____.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

8 Possessiva pronomen

Possessiva pronomen använder man för att tala om *vem/vilka* eller *vad* som äger eller har något. De flesta possessiva pronomen böjs efter det ord som de står tillsammans med. Reflexiva possessiva pronomen står tillsammans med ett objekt eller ett adverbial och syftar tillbaka på satsens subjekt.

Possessiva pronomen

	en-ord	*ett-ord*	*plural*
jag	min	mitt	mina
du	din	ditt	din
han	hans	hans	hans
hon	hennes	hennes	hennes
den	dess	dess	dess
det	dess	dess	dess
man	ens	ens	ens
vi	vår	vårt	våra
ni	er	ert	era
de	deras	deras	deras

Reflexiva possessiva pronomen
Obs! 3:e person har en speciell form.

	en-ord	*ett-ord*	*plural*
jag	min	mitt	mina
du	din	ditt	dina
han	**sin**	**sitt**	**sina**
hon	**sin**	**sitt**	**sina**
den	**sin**	**sitt**	**sina**
det	**sin**	**sitt**	**sina**
man	**sin**	**sitt**	**sina**
vi	vår	vårt	våra
ni	er	ert	era
de	**sin**	**sitt**	**sina**

Kalle har en bil. Hans bil står i garaget på nätterna.
Eva lånar ofta hans bil.
Kalle har ett jobb på en fabrik. Hans jobb är snart ledigt.
Eva ska söka hans jobb.
Kalle har fina frimärken. Hans frimärken är värdefulla.
Eva tittar ofta på hans frimärken.

Kalle köpte **sin bil** 2005.

Kalle trivs inte med **sitt jobb**.

Kalle ska sälja **sina frimärken**.

Ulla har en hund. Hennes hund heter Laban.
Grannarna passar ofta hennes hund.
Ulla arbetar på en skola. Hennes jobb är roligt.
Det finns många anställda på hennes arbetsplats.
Ulla har mycket kläder. Hennes kläder är snygga.
Jag lånar ofta hennes kläder.

Ulla fick **sin hund** i julklapp förra året.

Ulla trivs på **sitt jobb**.

Ulla köper **sina kläder** i Stockholm.

Man har en viss handstil. Ens handstil är personlig.
Somliga kan kanske inte läsa ens handstil.
Man har ett visst personnummer. Ens personnummer är viktigt.
Många kan ta reda på ens personnummer.
Man har goda och dåliga sidor. Ens dåliga sidor kan vara ett hinder ibland. En del ser bara ens dåliga sidor.

Man utvecklar **sin handstil** hela livet.

Man vill inte ge **sitt personnummer** till vem som helst.

Man bör försöka ändra **sina dåliga sidor**.

Pia och Åke har en villa. Deras villa är till salu.
Många vill köpa deras villa.
Pia och Åke har ett akvarium. Deras akvarium är nytt.
Grannens barn gillar deras akvarium.
Pia och Åke har fyra barn. Deras barn går inte i skolan.
Farmor passar deras barn.

Pia och Åke har bott i **sin villa** i fem år.

Pia och Åke är intresserade av **sitt akvarium**.

Pia och Åke vill inte ha **sina barn** på förskola.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

9 Possessiva pronomen

Komplettera meningarna. Se exempel.

1 Jag heter Helena i förnamn. Mitt *efternamn är Olsson*.
2 Per kan inte betala hyran. Hans ______.
3 Vi studerar svenska. Vår ______.
4 Lily kan inte jobba mer i kväll. Hennes ______.
5 Ni kan inte köra till jobbet. Er ______.
6 Du måste vara på hållplatsen senast 8.15. Din ______.
7 Oves sista arbetsdag är fredagen den 25/6. Hans ______.
8 Du fyllde 20 år den 25 oktober 2015. Ditt ______.
9 Jag kan inte låsa ytterdörren. Min ______.
10 Vi ska åka från Malmö till Umeå 07.52. Vårt ______.
11 Ni måste tyvärr flytta. Ert ______.
12 Eva och Lisa har börjat första klass. Deras ______.
13 Jag bor ensam i Malmö. Mina ______.
14 Maria kommer från Portugal. Hennes ______.
15 Ni är välkomna hem till oss i kväll. Era ______.
16 Vi måste tyvärr byta lås. Våra ______.
17 Malin och Sofia är ensamma hemma. Deras ______.
18 Lena ska åka till London i morgon. Hennes ______.
19 Ni behöver inte städa. Er ______.
20 Tom och Kerstin vill byta bostad. Deras ______.
21 Jag måste gå till skolan. Min ______.
22 Lars måste tvätta. Hans ______.
23 Du ska genast ringa hem. Dina ______.
24 Jag kan inte sy färdigt blusen i kväll. Min ______.
25 Vi behöver inte skriva mer nu. Vår ______.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

10 Possessiva pronomen

bil	fru	jacka	post	syster
blommor	företag	lägenhet	problem	telefon
byxor	glasögon	lärare	skrivbord	telefonnummer
böcker	hem	man	smörgåsar	~~vänner~~
döttrar	hund	pennor	son	ägg
efternamn	händer	personnummer		

Välj bland ovanstående substantiv och kombinera dem med korrekta possessiva pronomen. Se exempel.

1 Lisa och jag ska ha en fest, och alla _våra_ _vänner_ kommer på festen.

2 Per måste köpa nya kläder. __________ __________ är trasiga, och __________ __________ är för liten.

3 Jag och min man har tre vuxna barn. __________ __________ bor i Kalmar. Han är gift och har barn. __________ __________ är inte gifta. De bor i Sundsvall.

4 – Hur vill du ha __________ __________? Vill du ha det hårdkokt eller löskokt?
– Löskokt, tack.

5 Evas båda syskon bor i Umeå. Hon ska resa dit, för __________ __________ fyller 50 år.

6 – Vad vill ni ha på __________ __________?
– Ost och skinka, tack.

7 Jag kan inte ringa, för __________ __________ fungerar inte.

8 Tore och Sara bor i centrala Göteborg. __________ __________ är jättefin.

9 – Varför skriver du inte?
– Jag har glömt __________ __________ hemma.

10 Ulla är ensam hemma, för __________ __________ har rest till Kina.

11 Krister måste åka buss till jobbet, för __________ __________ är på verkstaden.

12 Ni kan ta fram __________ __________, för vi ska läsa texten på sidan 10.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

13 – Vill du vara snäll och bokstavera ______ ______?

– Javisst.

14 – Kan ni ge mig ______ ______? Jag har glömt det.

– Javisst. Det är 040 – ...

15 Elisabeth är mycket ordentlig. Det är alltid så fint och välstädat i ______ ______.

16 Den första skoldagen minns man för det mesta, och man brukar också komma ihåg vad ______ första ______ hette.

17 – Hej, Erkki! Det var länge sedan. Hur är det med dig, och hur mår ______ ______?

– Jo tack. Vi mår bra båda två.

18 Oskar driver en exportfirma sedan flera år tillbaka. ______ ______ går mycket bra.

19 Det var kallt ute i morse, och lilla Ida hade glömt att ta på sig vantarna. ______ ______ var alldeles röda när hon kom in.

20 – Är det ______ ______?

– Ja, vi köpte den förra veckan. Vi har ju alltid velat ha hund.

21 ______ ______ är viktigt. Det får man inte glömma. Man måste ju uppge det i olika situationer.

22 – ______ ______ är verkligen klädsamma. Var har du köpt dem?

– Hos den nya optikern vid Stortorget.

23 När mina grannar var på semester vattnade jag ______ ______ och tog hand om ______ ______.

24 Om man har bekymmer måste man själv ta itu med dem, för ingen annan kan lösa ______ ______.

25 Så mycket papper det ligger här! Jag måste faktiskt städa på ______ ______.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

11 Reflexiva possessiva pronomen

Skriv rätt reflexiva possessiva pronomen. Se exempel.

1 Erik trivs på _sin_ arbetsplats.

2 Emma tycker inte om __________ svärmor.

3 – Längtar du tillbaka till __________ hemland? – Ja, ibland.

4 Man måste göra __________ läxor om man vill ha bra betyg.

5 Albin och Pia badar __________ hund varje helg.

6 Lars och Kristina ska döpa __________ tvillingar på söndag.

7 Jag måste laga __________ cykel, för jag behöver den i morgon.

8 Liliana ska sälja __________ piano eftersom hon inte har plats för det.

9 Man måste uppge __________ personnummer i många olika situationer.

10 På hösten tappar träden __________ löv.

11 Bageriet på Mjölnaregatan är känt för __________ goda bröd.

12 Många barn vill inte lyda __________ föräldrar.

13 Paul har tappat __________ pass, så han måste skaffa ett nytt.

14 Min fackförening bryr sig verkligen om __________ medlemmar.

15 – Har ni träffat __________ släktingar på sista tiden? – Nej, tyvärr.

16 Johan köper ofta blommor till __________ flickvän.

17 Man måste tänka på __________ framtid.

18 Jorge lyssnar på __________ favoritmusik när han vill koppla av.

19 Olle och jag har bara ett barn. Vi älskar verkligen __________ enda barn.

20 David pratar ofta med __________ bröder i telefon.

21 Gustav Adolfs torg har fått __________ namn efter en svensk kung.

22 Firma "Lås och Bom" bjuder __________ personal på fest två gånger om året.

23 Kyrkan i vår by är känd för __________ vackra torn. Det är 25 meter högt.

24 AB "Nål och tråd" har tvingats säga upp alla __________ anställda.

25 Sverige är berömt för __________ vackra natur.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

12 Reflexiva possessiva pronomen

Använd lämpliga substantiv och komplettera meningarna. Se exempel.

1 Kalle tar sin rock och går utan att säga adjö.

2 Jag visar mitt ______ för polisen.

3 Paula hjälper sina ______ med läxorna nästan varje kväll.

4 Pia och Åke visar foton från sitt ______. De gifte sig för en månad sedan.

5 En väluppfostrad hund lyder alltid sin ______.

6 Ingrids lilla barnbarn sitter på golvet och leker med sina ______.

7 Man måste betala sin ______ i tid. Annars kan man bli vräkt.

8 – Du måste laga din ______. Fickorna är sönder. – Ja, jag vet det.

9 Stina har glömt sitt ______, så hon måste köpa en biljett på stationen.

10 Vi hälsar ofta på våra ______.

11 Man måste själv ta ansvar för sitt ______.

12 Jörgen ser bra med sina ______. De är alldeles nya.

13 Vår tjocka katt ligger och sover i sin ______ hela dagarna.

14 Martin träffar sin ______ varje vecka.

15 Gunnar ska resa utomlands, men han kan inte hitta sitt ______.

16 Den största banken här i staden bjuder alltid sin ______ på julfest.

17 Doktor Lars Malmqvist undersöker sina ______ mycket noga.

18 Man måste ta hänsyn till sina ______, speciellt om man bor i ett flerfamiljshus.

19 Skolbarnen träffar sina ______ varenda dag.

20 Martin Björk har gömt sina ______ under heltäckningsmattan.

21 – Har ni sålt ert ______? – Nej. Vi har inte fått någon annan bostad än.

22 Mia har inte träffat sina ______ på länge. Hon längtar efter dem.

23 Kommunen betalar lön till sina ______.

24 Stockholms slott är mycket uppskattat för sitt ______ vid Strömmen.

25 Vattentornet i vår stad är känt för sin ______. Där kan man äta en god måltid och samtidigt ha en underbar utsikt över hela staden.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

13 Possessiva och reflexiva possessiva pronomen

adress	glasögon	läxor	pass	tankar
arbetsplats	glasögon	löften	personnummer	telefonnummer
chanser	grannar	mamma	resa	utbildning
chef	hemland	meddelande	~~semesterresa~~	utgifter
flickvän	klassrum	modersmål	släktingar	vittnesmål
framtid	klassrum	motorcykel	sommarstuga	väninna
födelsedag	legitimation	möte	språkkunskaper	ytterkläder
föräldrar	lärare	pappa	tacksamhet	ytterområden

Välj lämpligt substantiv och kombinera det med rätt pronomen. Se exempel.

1 Ingalill och Svante har berättat för mig om *sin semesterresa* till Bali. Dessutom har de visat mig en massa fotografier därifrån.

2 – Nu går jag ut, för jag har redan gjort ______________. – Gå du!

3 Vår son Magnus och ______________ kommer hem till oss i kväll. Det ska bli spännande, för vi har inte träffat henne förut.

4 Eleverna i klass 6c står utanför ______________ och väntar på att

______________ ska komma och låsa upp dörren.

5 Tomas och Elin bor fortfarande hemma hos ______________. De har ännu inte flyttat hemifrån.

6 – Ann! Skriv ______________ och ______________ här på listan!
– Okej. Det ska jag göra.

7 Kurt och Ove är bröder. ______________ heter Britt, och ______________ heter Gunnar.

8 Man måste ringa till ______________ när man är sjuk.

9 Hur ska jag kunna veta vad ni tänker på? Jag kan ju inte läsa ______________.

10 På semestern ska vi åka till ______________. Det är skönt att vara där.

11 Man bör hålla ______________.

12 – Har ni träffat ______________ nya ______________ än?
– Nej, men hon ska komma och presentera sig på personalmötet på tisdag.

13 Jag måste förnya ______________, för det går ut om en månad.

14 Man får alltid uppge ______________ när man går till doktorn.

15 – Ni kan väl berätta lite om ______________ Polen nästa vecka?
– Javisst, gärna. Ska vi berätta om landets geografi, historia eller …?

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

16 Expediterna vill oftast se ______________________ när man hämtar ut paket.

17 Nina hade glömt ______________________ hemma, så hon kunde inte läsa.
Hon fick låna Karins, men hon kunde inte se med ______________________.

18 – Hej! Nu är vi här! Du har väl fått ______________________? – Nej, men …

19 På ______________________ fick jag många fina presenter.

20 Björn är ute och mekar med ______________________.

21 Om man bor i en storstad vet man ofta inte vad ______________________ heter.

22 Greta Larsson berättar gärna om ______________________
med kungen, och hon är väldigt stolt över ett foto som togs vid det tillfället.

23 – Hur ofta träffar du ______________________ nu för tiden?
– Sällan. Det blir mest vid speciella tillfällen som bröllop, barndop och begravningar.

24 Eva och ______________________, som heter Lill, drömmer om att resa jorden runt.
De hoppas att de kan göra ______________________ nästa år.

25 Det är nog tur att man inte vet hur ______________________ kommer att bli.

26 Dan vittnade i en rättegång. ______________________ var mycket trovärdigt.

27 Vi måste faktiskt minska ______________________, för vi har fått mycket
sämre ekonomi i år jämfört med förra året.

28 Johan har sökt ett nytt, välbetalt jobb, men ______________________
att få det är nog ganska små. Han har inte tillräckliga meriter.

29 Vladimir talar flytande svenska, men han har inte glömt ______________________
ryska.

30 Mats har verkligen stor nytta av ______________________ eftersom han har
många utländska kontakter.

31 Det var trångt i vår hall när gästerna skulle ta av sig ______________________.

32 Eleverna i S2a upptäckte att det hade varit inbrott i ______________________.
Tv:n var borta och bandspelaren och …

33 För att visa ______________________ ska jag ge Katrin en stor bukett blommor.
Hon har hjälpt mig så mycket.

34 Det är inte så lätt att få tag på en billig och bra bostad i centrala Malmö, men i
______________________ finns det däremot ganska gott om fina, lediga
lägenheter som inte är så dyra.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

14 Indefinita pronomen

Indefinita pronomen betecknar något obestämt. Dessa pronomen kan användas om både människor och saker. Indefinita pronomen kan vara *förenade* eller *självständiga*.

Förenade (och självständiga om tidigare nämnd person eller sak)

en-ord	*ett-ord*	*plural*
någon	något	några
ingen	inget	inga
annan	annat	andra
all	allt	alla
		många – fler(a) – flest
		flera (= många)
		få – färre
varje	varje	–
var	vart	–
varenda	vartenda	–

Observera: I talspråk samt i ledig stil används **nån – nåt – nåra**

Observera: I bestämd form: **andra**

– Jag har inte **någon** hund. Har du **någon**? – Nej. Jag har **ingen** hund.
– Jag har inte **något** piano. Har du **något**? – Nej. Jag har **inget** piano.
– Jag har inte **några** pengar. Har du **några**? – Nej. Jag har **inga** pengar.

– Har du en **annan** penna? – Nej. Jag har ingen **annan**.
– Skriv på ett **annat** papper! – Jag har inget **annat**.
– Ta på dig ett par **andra** byxor! – Jag har inga **andra**.

Ta den **andra** pennan! Den här fungerar inte.
Skriv på det **andra** papperet! Det här är för litet.
Ta på dig de **andra** byxorna! De här är ju smutsiga.

Jag tycker inte om **all** musik. Klockan fem var **allt** bröd slut i Limpans bageri. **Alla** katter är inte gråa.

Pias morfar spelar dragspel **varje/var/varenda dag**. Ove och Tove reser utomlands **varje/vart/vartenda** år.

Det finns **många** böcker i vår skola. Det finns **fler** böcker i bokhandeln än i skolan.
Det finns **flest** böcker på biblioteket.
– Har Johanna några vänner? – Ja, **många.**
Viktor går till affären **flera** (= många) gånger i veckan.

Det finns **få** blommor i parken på hösten. Det finns **färre** blommor i parken i oktober än i september.

Självständiga

personer	*saker*
någon, några	något = någonting
ingen, inga	inget = ingenting
annan, andra	annat
alla	allt = allting
många – fler(a) – flest	
flera (= många)	
få – färre	
man	

– Kan **någon** hjälpa mig ett tag? – Javisst.
– Äter du **något** på kvällen? – Nej, **ingenting.**
– Är det **ingen** som har ringt? – Jo, Leif.
– Det finns ingen **annan** än du, sa Olof till Mia.
– Är det något **annat** du vill säga? – Nej, jag har sagt **allt.**
– **Alla** har inte semester i juli.
– **Många** anser att skatterna i Sverige är för höga.
– Det var **få** som klarade det svåra matteprovet i går. **Flera** är tvungna att göra om det.
Man lär så länge **man** lever.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

15 Indefinita pronomen – förenade

någon – något – några

Välj rätt form. Se exempel.

1 – Har du _någon_ klocka? – Ja, det har jag.

2 – Vi har inte ________ husdjur. Har ni ________? – Ja, en katt.

3 – Har du ________ bröd hemma? – Nej, det är slut.

4 – Vi ska träffa ________ av våra gamla vänner i morgon. – Så trevligt!

5 – Har ni ________ frågor? – Nej. Vi förstår allt.

6 – Finns det ________ kaffe här? – Ja, du kan köpa kaffe och te i automaten.

7 – Har vi ________ bullar kvar? – Ja, det finns ________ i frysen.

8 – Har David ________ pengar? – Nej, det har han inte.

9 Alicia har inte ________ mat hemma, så hon måste gå och handla.

10 – Har du ________ släktingar i Sverige? – Ja, jag har två bröder.

11 Rickard tar med sig ________ smörgåsar till jobbet varje dag.

12 – Har du ________ svenska kompisar? – Ja, många. Har du ________?
– Ja, flera stycken.

13 Vi har bestämt oss för att inte köpa ________ hus. Det blir för dyrt.

14 – Har vi ________ läxa till i morgon? – Nej. Det är ju lördag i morgon.

15 Jag frös om händerna i morse, för jag hade inte ________ handskar på mig.

16 – Finns det ________ ledig plats här? – Ja. Du kan sätta dig där borta.

17 I eftermiddag måste jag uträtta ________ ärenden på stan.

18 Det är synd om Kalle, för han har inte ________ kompisar.

19 – Jag har inte ________ dator. Har du ________? – Ja, det har jag.

20 – Har du varit i Berlin ________ gång? – Nej, det har jag inte.

21 – Har du ________ intyg från ditt senaste jobb? – Ja, det har jag.

22 – Har Per fått ________ sommarjobb i år? – Nej, inte än. Jag tror inte att han
får ________ i år. Det är nog inte så lätt att få jobb i sommar.

23 Kent har inte ________ fast telefon. Han vill faktiskt inte ha ________.

24 – Har du ________ legitimation? – Ja, ett id-kort.

25 – Jag har inte hört ________ nyheter i dag. Har du hört ________? – Nej.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

16 Indefinita pronomen – självständiga

någon, några	något = någonting

Välj lämpligt pronomen. Se exempel.

1 – Köpte du __något__ på rean? – Ja, ett par byxor.

2 – Kan _________ hjälpa mig med disken? – Ja, jag kan göra det.

3 – Har du hört _________ från dina föräldrar? – Nej, det var länge sen.

4 – Är det _________ som vill köra mig till sjukhuset? – Jag kan göra det.

5 – Har du berättat _________ för din mamma? – Nej, inte ännu.

6 – Kan _________ säga mig vad klockan är? – Hon är tio.

7 Jag undrar varför Reza inte kommer. Det måste ha hänt _________.

8 – Är det _________ som har en tia att låna mig? – Ja, varsågod.

9 – Ring så fort du kan om du får reda på _________ om olyckan! – Javisst.

10 _________ måste ha tagit mina nycklar, för jag kan inte hitta dem.

11 Gun ska kanske gifta sig, men hon har inte nämnt _________ om det till mig.

12 – Vill du ha _________ att äta innan du åker? – Ja tack, gärna en smörgås.

13 – Har du talat med _________ i dag? – Ja, med Karin.

14 – Har du _________ att tillägga? – Nej, jag har sagt allt.

15 – Det är _________ som har skickat blommor till dig. Vem kan det vara?
– Ja, gissa det om du kan!

16 – Om man gör _________ glad blir man själv glad. – Ja, det har du rätt i.

17 – Känner du _________? – Nej, jag är helt bedövad.

18 – Jag har _________ som jag skulle vilja tala med dig om. – Jasså.

19 – _________ har sagt att du har ett nytt jobb på gång. – Ja, det är sant.

20 – Har ni _________ emot att vi slutar här? – Nej, inte alls.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

17 Indefinita pronomen – förenade

ingen – inget – inga

Skriv ett lämpligt substantiv eller pronomen. Se exempel.

1 Jag köpte inga skor i går, för det fanns inga som passade mig.

2 Bertil har inget ______________, så han måste gå till arbetsförmedlingen.

3 Pia köper inga ______________, utan hon går till biblioteket och lånar i stället.

4 Bengt har inget ______________. Hans bror är också skallig.

5 – Varför kan du inte följa med till Moskva? – Jag har inget ______________.

6 Det finns inget ______________ nu, så vi får vänta med att duscha.

7 – Kan jag få låna en nagelfil av dig? – Jag har tyvärr ______________ med mig.

8 Margareta bakar inga ______________, för hon är gift med en bagare.

9 Jag behöver ingen ny ______________. Min gamla duger ett tag till.

10 – Varför läser du inga ______________? – Jag tittar på tv i stället.

11 Jonas har ingen ______________, men han har två systrar.

12 Erik har ingen ______________ utan bara en plastkasse att ha sina böcker i.

13 Vi såg nästan inga ______________ när vi gick hem i natt.

14 Bosse är mycket blyg för flickor, så han har ingen ______________.

15 Vi har nästan inga ______________, för vi har precis flyttat in i vår nya bostad.

16 Det finns ingen ______________ i vårt gamla hus, så vi måste ta trappan.

17 – Har Sonja verkligen inga ______________? – Nej. Hon är alltid ensam.

18 Jag har bestämt mig för att sluta röka, så jag har inga ______________ med mig.

19 Ingen ______________ hör vad Olle säger. Han talar både tyst och otydligt.

20 Rolf får inte köra bil, för han har inget ______________.

21 – Har du många läxor till tisdag? – Nej, jag har ______________ alls. Jag är ju ledig då.

22 Det går ingen ______________ till stationen så här tidigt. Du får ta en taxi.

23 – Ursäkta, var ligger apoteket? – Det finns tyvärr ______________ här i byn.

24 Lilla Martina har inga ______________ ännu, så hon kan inte tugga.

25 Det var väl inga ______________ att göra den här övningen, eller hur?

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

18 Indefinita pronomen – självständiga

ingen, inga   inget = ingenting

Välj lämpligt pronomen. Se exempel.

1 – Säg _inget_ till Karin om det här! – Nej då.

2 – ____________ får öppna julklapparna förrän vi har ätit, sa morfar.
– Men snälla morfar ...

3 Gamla Alma Lind hör nästan ____________ utan hörapparat.

4 – Det är ____________ som förstår mig. – Jo, jag förstår dig.

5 Tor kände ____________ på festen hos Patrik, men han hade roligt i alla fall.

6 Rune har provat allt mot sin ischias, men ____________ hjälper.

7 Det var ____________ som visste att Johan skulle förlova sig i lördags.

8 Håkan sa ____________ på mötet i går vilket förvånade alla.

9 – Alla har kommit. Det är ____________ som saknas, så vi kan börja äta, sa Per.

10 Susanne har ____________ emot att byta jobb. Hon vill gärna pröva nya saker.

11 – Varför har ____________ berättat sanningen för mig tidigare? – Ja, säg det!

12 Det är ____________ som tyder på att det ska bli dåligt väder till midsommar.

13 – Varför dricker du ____________? – Jag är inte törstig.

14 Döm ____________ förrän du har tagit reda på alla fakta!

15 – Vad har du gjort i dag? – ____________.

16 Det var ____________ som vågade vittna mot Kent Olsson under rättegången i går.

17 ____________ kan besegra Ulf i schack. Han är jätteduktig.

18 – Varför har du ____________ på fötterna? Det är ju kallt på golvet.
– Jag hittar inte mina tofflor.

19 Det är ____________ som hör vad vår lärare säger, för hon pratar så tyst.

20 Det finns ____________ som är så roligt som grammatik. Eller hur?

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

19 Indefinita pronomen

ingen	→	inte någon
inget	→	inte något
ingenting	→	inte någonting
inga	→	inte några

Man använder *inte* + *någon, något, några* i stället för *ingen, inget, inga* när dessa pronomen står som
- objekt i alla huvudsatser med två eller flera verb
- objekt i alla bisatser

Orsaken är att negationen måste komma på rätt plats.

Ändra meningarna. Se exempel.

Huvudsatser med två verb

1 Liliana har ingen tv.

(vill inte) Hon vill inte ha någon tv.

2 Kent har inga läxor.

(brukar inte) ______________________.

3 Lars köper ingen mat.

(behöver inte) ______________________.

4 Kalle, 15 år, köper inget snus på City-Livs.

(får inte) ______________________.

5 Tomas är förtidspensionerad. Han söker inget jobb.

(kan inte) ______________________.

6 Mohammed och Hamid har inga lån.

(vill inte) ______________________.

7 Petra har ingen semester i sommar.

(ska inte) ______________________.

8 Björn och Bibbi har inga barn.

(vill inte) ______________________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Bisatser

9 Det fanns inga sittplatser kvar.
Många var tvungna att stå eftersom det inte fanns några sittplatser kvar.

10 Ulla har ingen lägenhet.
Ulla bor hos en kompis eftersom ____
____.

11 Det finns inget bröd hemma.
Mamma måste baka eftersom ____
____.

12 Mormor har ingen diskmaskin.
Mormor diskar för hand eftersom ____
____.

13 Det går inga bussar.
Krystyna cyklar till jobbet eftersom ____
____.

14 Lars har ingen rakapparat.
Lars rakar sig med rakhyvel eftersom ____
____.

15 Det finns inga gatlyktor.
Det är mörkt på vägen hem eftersom ____
____.

16 Det finns ingen värme för tillfället.
Det är kallt i vårt hus eftersom ____
____.

17 Oskar har inga kompisar.
Oskar får leka ensam eftersom ____
____.

18 Karin hade ingen erfarenhet som säljare.
Karin fick inte jobbet som hon hade sökt eftersom ______________________________
____.

19 Martin har ingen väckarklocka.
Martin vaknar ofta för sent eftersom ____
____.

20 Sofia har inget pass.
Sofia kan inte åka till Sydamerika eftersom ______________________________________
____.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

20 Indefinita pronomen – förenade

annan – annat – andra

Använd rätt pronomen och kombinera det med ett lämpligt substantiv. Se exempel.

1 Jag vill ha en annan soffa, för den jag har är inte bekväm.
2 Östen tänker flytta till ett ______ ______, för han trivs inte i Sverige.
3 – Har du inga ______ ______ att ta på dig?
– Jovisst, men de här är så sköna.
4 – Kan du inte ta den ______ ______? Den där passar inte till skjortan.
– Jo, det kan jag väl.
5 Åsa skulle vilja ha ett ______ ______, för hon har så obekväma arbetstider.
6 – Jag kan tyvärr inte komma till dig i dag. Det får bli en ______ ______. – Ja.
7 – Kan jag få det ______ ______ som står där borta. Det här kan man inte dricka ur. – Javisst.
8 – Har du bott på någon ______ ______ här i Sverige?
– Nej, det har jag inte.
9 Maria är inte i skolan i dag, men alla de ______ ______ är närvarande.
10 – Kan du något ______ ______ än ditt modersmål?
– Nej, det kan jag inte.
11 – Känner du några ______ ______ än dina grannar här i staden?
– Nej.
12 – Är du bara intresserad av hästar? – Ja. Jag har inga ______ ______.
13 Vi ska flytta till ett ______ ______, för vi trivs inte här.
14 – Den här restaurangen verkar inget vidare. Kan vi inte gå till den ______ där borta i stället. – Jovisst.
15 – Den där kaffekoppen är visst sprucken. Du ska få en ______. – Tack.
16 – Jag gillar inte det här brödet. Har vi inget ______? – Nej, det har vi inte.
17 Du får inte gå med de där smutsiga skorna inomhus. Ta på dig ett par ______!
18 – Ska du verkligen ha på dig de där kläderna på festen?
– Ja, det ska jag. Jag har faktiskt inga ______.
19 Vårt soffbord är för lågt. Vi måste köpa ett ______.
20 – Kan vi inte gå på bio i kväll? Eller har du något ______ ______?
– Nej, det låter bra.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

21 Indefinita pronomen – självständiga

andra annat

Välj rätt pronomen. Se exempel.

1 – Nu har vi diskuterat kärnkraften hela kvällen. Kan vi inte tala om något annat?
– Jo, det tycker jag.

2 Somliga vill resa utomlands på semestern. ____________ vill helst stanna i Sverige.

3 – I går berättade Lars att han skulle säga upp sig. Han trivs visst inte på jobbet.
– Jaså. Berättade han inget ____________? Har han något nytt jobb på gång?
– Det sa han inget om.

4 – Jag vill inte ha fisk till middag i dag. Det fick vi till lunch i skolan. Kan jag inte få något ____________, mamma?
– Jo, du kan få rester från i går om du vill.

5 En del vill ha monarki. ____________ vill ha republik.

6 Jag tror att jag ska byta yrke. Det vore kul att syssla med något ____________.

7 – Vill du ha vin till maten?
– Nej tack. Jag dricker gärna något ____________, öl eller vatten till exempel.

8 Vi har ännu inte bestämt vart vi ska åka på skolresan. Några vill åka till Köpenhamn.
____________ vill åka till Göteborg.

9 Nu har jag suttit här och lyssnat på dig i en timme. Har du något ____________ att tillägga så gör det nu. I morgon är det för sent.

10 – Lisa, fanns det inget ____________ än räkningar med posten i dag?
– Nej, resten var faktiskt bara reklam.

11 – Nu är jag klar med städningen. Är det något ____________ som jag kan hjälpa dig med?
– Ja, du kan stryka om du vill.

12 Den här boken handlar om djur, natur och mycket ____________.

13 Nu för tiden stressar alla. ____________ var det förr i tiden. Då tog man det mycket lugnare.

14 Pelle är duktig. Han kan klara både det ena och det ____________.

15 Vissa tycker att grammatik är roligt. ____________ tycker tvärtom.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

22 Indefinita pronomen – förenade

all … allt … alla …

Skriv ett lämpligt substantiv. Se exempel.

1 Allt *socker* är slut, så jag kan inte baka någon sockerkaka.

2 Alla ________ under 16 år får barnbidrag.

3 Nu är jag trött på allt ________. Det har ju regnat i två veckor.

4 Mina gäster åt upp all ________.

5 Allt ________ blir brunt när det är torra somrar.

6 Nu har jag gjort alla ________. Engelskan var svårast.

7 Familjen Jansson tar inte ut all ________ under sommaren, utan de brukar spara en vecka till vintern.

8 Allt ________ är slut, så vi måste köpa nytt.

9 Det var översvämning i källaren i går. Allt ________ rann ut på golvet.

10 Det finns inte tvättmaskin i alla ________.

11 Äntligen är all ________ borta. Snart kommer de första vårblommorna.

12 Alla ________ på året är inte lika långa.

13 All ________ är förbjuden utanför Elins förskola.

14 Joakim kunde inte komma in i vårt hus, för alla ________ var låsta.

15 Krister har hängt all ________ i torkskåpet.

16 Alla ________ har slagit ut. Det är så vackert i naturen nu.

17 Katarina ägnar all ________ åt sina barn.

18 Allt ________ är ute. Man har slutat leta efter den försvunna pojken.

19 Nu har vi snart skrivit alla ________. Bara ett återstår.

20 Man hinner inte läsa all ________ som kommer med posten.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

23 Indefinita pronomen – självständiga

alla	allt = allting

Välj rätt pronomen. Se exempel.

1 I Sverige läser _alla_ engelska i skolan.

2 Man ska nog inte berätta ________ för ________.

3 ________ har inte råd att åka bort på semestern.

4 – Jag har inte sagt ________ än. Vänta bara! – Oj då!

5 En matallergiker kan inte äta ________.

6 ________ har tyvärr inte fått lära sig att simma.

7 Man ska inte tro på ________ man hör. Folk pratar så mycket.

8 – ________ klarade provet bra förra veckan. – Så roligt!

9 När brudparet kom in i kyrkan reste sig ________.

10 – När du har diskat ________ kan du börja städa. – Inte det också!

11 – Jag vet inte om ________ har kommit, men vi börjar nu, sa Anders.

12 ________ föds lika men får inte samma möjligheter senare i livet.

13 Man vet aldrig vad som kommer att ske i framtiden. ________ kan hända.

14 ________ som tjänar pengar måste deklarera.

15 Ellinor är bortskämd. Hon får nästan ________ hon pekar på.

16 – Du behöver inte berätta mer. Jag vet redan ________. – Jaså?

17 – Ät upp ________ du har på tallriken. Vi får ju ingen mat förrän om flera timmar. – Får vi inte?

18 – Tänk på att ________ inte dricker alkohol!
– Ja, jag ska köpa lite alkoholfritt vin också.

19 – Jag förstår inte ________ vad du säger. Kan du förklara vad du menar?
– Ja, jag ska försöka.

20 Nu kan du snart ________ om dessa pronomen.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

24 Indefinita pronomen – förenade

många – fler – flest	få – färre

Välj pronomen som passar. Se exempel.

1 – Har du varit i Stockholm någon gång? – Javisst, ___många___ gånger.

2 "Fem myror är ________ än fyra elefanter" är titeln på ett känt barnprogram.

3 Det är ________ dagar i februari än i någon annan månad på året.

4 – Jag har bara några ________ tändstickor kvar. Jag har faktiskt bara tre.
– Du kan få några av mig.

5 Det parti som får ________ röster i ett val får i uppdrag att bilda regering.

6 Folkmängden ökar. Det blir ________ och ________ människor på jorden.

7 Det var bara ________ personer i kyrkan i söndags. Det var endast ett tiotal.

8 I går var det inte så många elever i vår klass, men i dag är det ________ eftersom ytterligare tre har blivit sjuka.

9 – Vem har ________ syskon i klassen?
– Ola. Han har sju bröder och en syster.

10 Lena har varit i Spanien ________ gånger, för hennes dotter bor där.

11 Det händer ganska ________ olyckor i hemmen på grund av att barn får i sig farlig medicin.

12 Stig är inte alls intresserad av att läsa. Han har bara läst några ________ böcker i hela sitt liv.

13 Björn har sålt 10 lotter i dag, men Bosse har sålt 25 lotter. Bosse har alltså sålt ________ lotter än Björn.

14 Det är ________ kvinnor än män som jobbar inom vården.

15 – Vet du vilken plats i Sverige som har ________ soltimmar?
– Nej, jag är inte säker på det. Det är kanske någonstans på Öland.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

25 Indefinita pronomen – man

subjekt	*objekt*	*reflexivt pronomen*	*possessivt pronomen*	*reflexiva possessiva prononomen*
man	en	sig	ens	sin – sitt – sina

(Jämför med personliga pronomen.)

Man måste stanna om polisen stoppar **en**.
Om polisen frågar efter **ens** körkort måste **man** visa det.
Man är skyldig att ha med **sig sitt** körkort när **man** är ute och kör bil.

Skriv rätt pronomen. Se exempel.

1 Man blir ledsen om man märker att folk ljuger för en.

2 – Vad ska ________ göra när ________ pengar har tagit slut?
– Ja, det är den stora frågan det.

3 Det är viktigt att ha goda vänner som ________ kan ha förtroende för.
Det är bra om ________ kompisar finns i närheten när ________ behöver dem, men ________ bör inte utnyttja ________ vänner, för då kan de tröttna på ________.
Dessutom bör ________ hålla ________ löften. Annars litar ________ kamrater inte på ________.

4 Det är kanske tur att ________ inte vet vad som kommer att hända ________ i framtiden. Om det nu är så att ________ trots allt vill veta hur ________ framtid kommer att bli kan ________ gå till en spåkvinna.

5 När ________ har lärt ________ språket i ________ nya hemland är det lättare för ________ att klara ________ där. Det går ofta snabbare att lära sig något nytt om ________ är intresserad och motiverad.
Det är bra att veta vad ________ lärare och klasskamrater heter och vilket telefonnummer de har om ________ behöver ta kontakt med dem.
Det är sant att ________ lär så länge ________ lever.

6 ________ måste själv anstränga ________ för att lösa ________ problem.
________ måste ta ansvar för ________ egna handlingar.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

7 – Vad gör _________ om _________ plötsligt upptäcker att _________ plånbok är borta? – Om _________ inte hittar den får _________ göra en stöldanmälan.

8 Om _________ har blivit av med _________ nycklar får _________ ringa efter en låssmed. Han kräver att _________ visar _________ legitimation innan han öppnar dörren åt _________.

9 _________ måste visa vad _________ har i _________ bagage om _________ blir stoppad i tullen.

10 _________ har ansvar för _________ barn tills de är vuxna och kan klara sig utan _________ hjälp.

11 Om _________ inte uttrycker _________ klart och korrekt kan det vara svårt för andra att förstå vad _________ menar.

12 _________ bör inte vara så envis att _________ inte kan ändra _________ om _________ har fel.

13 _________ måste vara ärlig mot _________ medmänniskor. Annars kan de bli besvikna på _________.

14 Det kan vara svårt att veta vart _________ ska vända _________ när _________ är nyinflyttad i Sverige. Det finns så många olika myndigheter.

15 I en storstad vet _________ ofta inte vad _________ grannar heter.

16 _________ måste ringa till _________ arbetsplats när _________ är sjuk.

17 _________ måste uppge _________ namn, _________ personnummer och _________ adress i många olika situationer.

18 Vart femte år måste _________ förnya _________ pass och vart tionde år _________ körkort.

19 Det sägs att _________ alltid kan lära _________ något av _________ misstag.

20 Efter en sådan här övning kan _________ kanske känna _________ helt förvirrad, eller möjligen lite klokare.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

26 Interrogativa pronomen

Interrogativa pronomen inleder frågor.

Förenade (och självständiga om tidigare nämnd person eller sak)

en-ord	*ett-ord*	*plural*	
vilken	vilket	vilka	
vems	vems	vems	– genitiv
vad ... för	vad ... för	vad ... för	– Endast förenat. Kan ibland användas i stället för *vilken – vilket – vilka*

– **Vilken** person har betytt mest för dig?
– Min far.

– **Vilken** medicin tar du?
– Värktabletter.

= – **Vad** tar du **för** medicin?

– **Vilket** stadsråd har hand om budgeten?
– Finansministern.

– **Vilket** yrke har du?
– Jag är snickare.

= – **Vad** har du **för** yrke?

– **Vilka** flickor är det som dansar i vår klass?
– Det är bara Pia och Åsa.

– **Vilka** skor ska jag ta på mig?
– Ta de svarta!

= – **Vad** ska jag ta på mig **för** skor?

– **Vems** bok är det här?
– Det är Evas.

– **Vems** häfte är detta?
– Det är Jovankas.

– **Vems** pennor är det här?
– Det är Pelles.

Självständiga

vad	– syftar på en eller flera saker/aktiviteter
vem, vilka	– används när man frågar om en person eller flera personer
vems	– genitiv

– **Vad** heter din syster?
– Hon heter Elisabeth.

– **Vad** gör du på dagarna?
– Jag läser svenska.

– **Vad** ska ni ha till middag?
– Kyckling och ris.

– **Vem** tänker du på?
– På min son.

– **Vilka** är det som inte kan komma i morgon?
– Marta och Jimmy.

– **Vems** är den här boken?
– Evas.

– **Vems** är det här häftet?
– Jovankas.

– **Vems** är de här pennorna?
– Pelles.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

27 Interrogativa pronomen – förenade

Välj lämpliga substantiv. Se exempel.

1 – Vilket fotbollslag är bäst i Sverige, tycker du?
– Malmö FF.

2 – Vad har du för ____________________?
– Jag är civilingenjör.

3 – Vilket ____________________ går ditt pass ut?
– År 2022.

4 – Vilka ____________________ gränsar till Sverige?
– Danmark, Norge och Finland.

5 – Vilken ____________________ skriver du med?
– Vänster. Jag är vänsterhänt.

6 – Vems ____________________ är det här? De har legat här sedan i går.
– Oh! Det är ju mina. Jag behöver dem, för jag ska handla på loppis i dag.

7 – Vad är det för ____________________ till Kalmar?
– 0480.

8 – Vilka ____________________ var roligast i skolan, tyckte du?
– Matematik och kemi.

9 – Vilken ____________________ lider Petra Andersson av?
– Reumatism.

10 – Vilka ____________________ vill du ha?
– Dem med ost på.

11 – Vilket ____________________ ligger Karlstad i?
– Värmland.

12 – Vilken ____________________ beundrar du mest?
– Min farmor. Hon var fantastisk.

13 – Vilken ____________________ lyssnar du helst på?
– Flöjtmusik.

14 – Vilket ____________________ är det i din tröja?
– Bomull.

15 – Vad talar du för ____________________?
– Japanska, engelska och spanska.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

28 Interrogativa pronomen – förenade och självständiga

Använd interrogativa pronomen i frågorna. Se exempel.

1	Vad heter du?	– Jan Kowalski.
2	________ land kommer du från?	– Polen.
3	________ år kom du till Sverige?	– 1982.
4	________ länder har du bott i?	– Bara Polen och Sverige.
5	________ har du ________ yrke?	– Jag är journalist.
6	________ skriver du om?	– Mest kultur.
7	________ gata bor du på?	– Sjövägen 18.
8	________ har du ________ telefonnummer?	– Det är hemligt.
9	________ bor du tillsammans med?	– Med min sambo.
10	________ har du ________ mobil?	– Jag har ingen mobil.
11	________ är den där mobilen då?	– Det är min kusins.
12	________ är det ________ modell?	– Det är en Mobillix.
13	________ gör du på fritiden?	– Jag brukar träffa mina vänner.
14	________ är dina bästa vänner?	– Marek och Göran.
15	________ språk talar ni när ni träffas?	– Svenska. Göran kan ju inte polska.
16	________ andra intressen har du?	– Jag läser mycket, och jag spelar schack.
17	________ läser du?	– Mest skönlitteratur, men jag läser också tidningar på olika språk.
18	________ språk kan du?	– Förutom polska och svenska kan jag ryska, tyska och engelska.
19	________ saknar du mest från ditt hemland?	– Den polska gästfriheten, och så mina föräldrar förstås.
20	________ är ditt bästa råd till en nyanländ invandrare i Sverige?	– Lär dig svenska så fort du kan!

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

29 Interrogativa pronomen

vad ... för

Använd *vad ... för* i stället för *vilken, vilket, vilka* i frågorna. Se exempel.

1 – Vilket postnummer har du? – 216 21

Vad har du för postnummer?

2 – Vilka böcker läser du? – Mest skönlitteratur.

____?

3 – Vilken färg är det på din nya kappa? – Den är brun.

____?

4 – Vilka program är det på tv i kväll? – Det är mest serier.

____?

5 – Vilken adress har polisen? – Jag vet inte.

____?

6 – Vilket väder ska det bli i morgon? – Det ska bli sol.

____?

7 – Vilka filmer har du sett i vår? – Inte en enda.

____?

8 – Vilka intressen har du? – Sport och dans.

____?

9 – Vilken storlek har du på skor? – 40.

____?

10 – Vilka planer har du för framtiden? – Jag ska bli veterinär.

____?

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

30 Interrogativa pronomen – utropssatser

Interrogativa pronomen används i utropssatser när man vill tala om vad man tycker om något. Om dessa pronomen står utan adjektiv kan de vara uttryck för ett positivt eller ett negativt omdöme beroende på betoningen. Observera ordföljden!

Vilken film!	*(positivt/negativt)*	Vilken snygg jacka!	Vilken snäll mamma **du har**!
Vilket väder!	*(positivt/negativt)*	Vilket tråkigt program!	Vilket bra program **vi såg** i går!
Vilka elever!	*(positivt/negativt)*	Vilka fina villor!	Vilka kalla nätter **det har** varit!

Vad snäll **du är**!	*eller*	Vad du är snäll!
Vad dum **han är**!		Vad han är dum!
Vad mörkt **det är**!		Vad det är mörkt!
Vad fort **tiden går**!		Vad tiden går fort!
Vad trevliga **de är**!		Vad de är trevliga!

Ändra meningarna. Se exempel.

1 Mannen är konstig. Vilken konstig man!

2 Avtalet var dåligt. ______!

3 Idéerna är tokiga. ______!

4 Kakan är kladdig. ______!

5 Vädret är härligt. ______!

6 Åke berättade en sorglig historia. Vilken sorglig historia Åke berättade!

7 Du har bakat goda bullar. ______!

8 Ni har ett rymligt kök. ______!

9 Ni har en fantastisk utsikt. ______!

10 Olle har busiga ungar. ______!

11 Du har en bussig man. ______!

12 Jag spillde kaffe på chefens byxor. Det var pinsamt. Vad pinsamt det var!

13 Ni klarade provet. Ni är duktiga. ______!

14 Du har ju svårt att tala. Du är hes. ______!

15 Jag träffade Tom i går. Han är snygg. ______!

16 Jag var på disko i går. Det var roligt. ______!

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

31 Relativa pronomen (= bisatsinledare)

Relativa pronomen syftar tillbaka på närmast föregående *ord*, *uttryck* eller *sats* (= korrelat).
Relativa pronomen inleder alltid en bisats och kan vara subjekt, objekt eller adverbial i satsen.

1 som	– syftar tillbaka på substantiv och pronomen i singular och plural
2 vilken, vilket, vilka	– används i stället för *som* då bisatsen inleds av en preposition samt i formellt språk
3 vilket, något som	– syftar tillbaka på ett verb, en verbfras eller en hel sats
4 vars	– är genitiv och står tillsammans med sitt huvudord

1

Kan du ge mig tidningen **som** ligger där borta?	*subjekt (s)*
Har du läst brevet **som** du fick i går?	*objekt (o)*

2

Där ligger gatan **på vilken** Erik bor.	*adverbial (a)*
Där ligger gatan **som** Erik bor **på**.	
Nu ska man riva huset **i vilket** jag bodde som barn.	*a*
Nu ska man riva huset **som** jag bodde **i** som barn.	
Jag ska köpa två pärmar **i vilka** jag kan sätta in alla lösa papper.	*a*
Jag ska köpa två pärmar **som** jag kan sätta in alla lösa papper **i**.	
På presskonferensen ställde en journalist en fråga **vilken** tyvärr inte hann bli besvarad.	*s*
En ung man har gripits för mordet **vilket** ägde rum natten till i går.	*s*
Svenska språket har några pronomen **vilka** kan vara svåra att lära sig.	*s*

3

Jag brukar motionera **vilket** är nyttigt för kroppen.	*s*
Jag älskar katter **vilket** min man inte gör.	*o*
Folk stressar för mycket **vilket** inte är bra.	*s*
Lasse kan inte komma i morgon **vilket** är synd.	*s*
Sverige är med i EU **vilket** alla inte gillar.	*o*

4

En bil, **vars motor** är sönder, har stått övergiven på vår gata i flera veckor.	*s*
Jag vill bo i ett land **vars klimat** är varmt året om.	*s*
Emilia, **vars föräldrar** är skilda, bor hos sin mormor och morfar.	*s*

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

32 Relativa pronomen

som (subjekt, objekt, adverbial)

Komplettera bisatserna med de meningar som står inom parentes. Se exempel.

1 Där kommer mannen som du tydligen är ganska intresserad av. (Du är tydligen ganska intresserad av honom.)

2 När går tåget som ______? (Du ska åka med det.)

3 Där är huset som ______. (Jag har alltid bott i det.)

4 Det här är Katja som ______. (Hon ska kanske börja på vårt företag.)

5 Jag har två arbetskamrater som ______. (Du har inte träffat dem.)

6 Där är två hundar som ______. (Ni måste nog akta er för dem.)

7 I kväll ska jag träffa Bosse som ______. (Du talar alltid så mycket om honom.)

8 Där är parken som ______. (Vi brukar ofta ta långa promenader i den.)

9 Här får du en tidning som ______. (Du kan kanske titta i den på tåget.)

10 Där kommer grannen som ______. (Hon är alltid så pigg och glad.)

11 Har du antecknat adressen till hotellet som ______? (Ni ska eventuellt bo på det.)

12 Var har du ställt tårtan som ______? (Vi ska äta den i kväll.)

13 Vem ska tolka åt Adnan som ______? (Han förstår inte svenska.)

14 Jag har hittat katten som ______. (Ni går tydligen omkring och letar efter den.)

15 Finns det någon som ______? (Han/Hon förstår fortfarande inte det här.)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

33 Relativa pronomen

vilk/en, -et, -a   vilket   vars

Välj rätt pronomen. Se exempel.

1 På vinden i vårt hus finns det många förråd i vilka vi kan förvara olika saker.

2 Min son har börjat röka ____________ jag inte gillar.

3 I kväll börjar ett tv-program för ____________ Ola Ekström är programledare.

4 Maten har blivit billigare ____________ är bra för hushållskassan.

5 – Har du talat med eleverna ____________ lärare ska ha tjänstledigt? – Jadå.

6 Man kan hyra ett bankfack i ____________ man kan lägga sina värdehandlingar.

7 Urban jobbar med ungdomar ____________ föräldrar är alkoholister.

8 1947 infördes allmänt barnbidrag ____________ har varit till stor hjälp för många barnfamiljer.

9 Leif fick ett sms i ____________ det stod att han skulle ringa hem.

10 En matberedare är en maskin i ____________ man t.ex. kan blanda ihop en deg.

11 Peter Larsson försökte trösta en liten pojke ____________ cykel hade blivit stulen.

12 Åke sa att han ville skilja sig ____________ kom som en chock för hans fru.

13 Någon har stulit kuvertet i ____________ Claes Nilsson hade lagt sitt testamente.

14 Petra har en elev ____________ hemförhållanden är svåra.

15 Nu har polisen stängt restaurang "Lyktan" ____________ anställda är misstänkta för narkotikahandel.

16 Mia arbetar för mycket ____________ hennes man inte tycker om.

17 Bo jobbar med ett projekt ____________ mål är att hjälpa gatubarnen i Brasilien.

18 Elena kommer ofta för sent till skolan ____________ är mycket irriterande.

19 Det är farligt att köra med bilar ____________ däck är slitna.

20 Ahmed gillar att studera grammatik ____________ kanske inte alla gör.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

34 Relativa pronomen – inskjuten relativsats

jag lånade av dig	står på hållplatsen
jag bland annat hade mitt körkort	alibi var falskt
blodtryck var mycket högt	priser är låga
~~spelar piano så vackert~~	har börjat kursen i svenska
jag ska bo under semestern	kreditkort var spärrat
dansar i baletten	strejkar
jag har anmält mig	vi betalar 10 % ränta
lönsamhet är dålig	ligger i vardagsrummet
vi ska titta på	spelar i finalen
ska spela på Stadshotellet	jag arbetar på
vi handlar mat i	jag är medlem
vann två miljoner på Lotto	ena vinge var sönder
föräldrar är missbrukare	

Komplettera meningarna med hjälp av ovanstående information. Se exempel.

1 Flickan, som *spelar piano så vackert*,
har studerat musik i Paris i 4 år.

2 Mattorna, som ______________________,
är äkta.

3 Plånboken, i vilken ______________________,
har blivit stulen.

4 Livsmedelsaffären i centrum, vars ______________________,
har många kunder.

5 Boken, som ______________________,
var jättebra.

6 Lånet, på vilket ______________________,
ska vara amorterat om 5 år.

7 Apoteket, som ______________________,
ligger mitt i stan.

8 Eleverna, som ______________________,
kommer från olika länder.

9 Programmet, som ______________________,
handlar om djur.

10 Damen, vars ______________________,
fick inte ut några pengar i bankomaten.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

11 Pojkarna, som ______
vann semifinalerna utan problem i går.

12 Hotellet, på vilket ______,
ligger vid havet.

13 Affären, som ______,
stänger klockan sju.

14 Kurserna, till vilka ______,
är ganska dyra.

15 Barn, vars ______,
far ofta illa.

16 Mannen, som ______,
väntar på bussen.

17 Kvinnan, som ______,
ska åka jorden runt.

18 Den mörka tjejen, som ______,
har gått på Balettakademin i Göteborg.

19 Sjuksköterskorna, som ______,
vill ha högre lön.

20 Den gamle mannen, vars ______,
avled på intensivvårdsavdelningen under natten.

21 Föreningen, i vilken ______,
ska få nya stadgar.

22 Flygplanet, vars ______,
tvingades att nödlanda.

23 Orkestern, som ______,
består av sex musiker.

24 Den tilltalade, vars ______,
fick tre års fängelse.

25 AB Svedberg, vars ______,
ska läggas ner.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

35 Relativa pronomen

Skriv färdigt meningarna. Se exempel.

1 Har du någon bra bok som _jag kan få låna under semestern_ ?

2 Skolan, i vilken ______.

3 Räntorna ska sänkas vilket ______.

4 Vi talar ofta om Karin vars ______.

5 Tåget, som ______.

6 Man bör inte köra med bilar vars ______.

7 Paulina behöver ett kassaskåp i vilket ______.

8 Man får inte behålla alla pengar som ______.

9 Arbetslösheten bland ungdomar är hög vilket ______.

10 I går ringde det en man vars ______.

11 De anställda på vårt kontor har köpt en present som ______.

12 Pelle har två lån på vilka ______.

13 Det är rökförbud i alla offentliga lokaler vilket ______.

14 På min födelsedag fick jag en parfym vars ______.

15 Erik har skrivit på ett hyreskontrakt i vilket ______.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

ADJEKTIV
(och substantiv)

Adjektiv är ord som beskriver och ger information om substantiv och pronomen. Adjektivet böjs efter det substantiv eller pronomen som det står tillsammans med.

	en-ord	*ett-ord*	*plural*
Obestämd form:	fin	fint	fina
Bestämd form:	fina	fina	fina

Den bestämda formen slutar på -a både i singular och plural.

Adjektivet står
- **predikativt** efter bl.a. följande verb:

vara	Ulf är **snäll**. Ulf och Per är **snälla**.
bli	Maria blev **sjuk** i går. Maria och Lena blev **sjuka** i går.
se ... ut	Den där tårtan ser **god** ut! Det där äpplet ser **gott** ut!
känna sig	Jag känner mig **glad**. Vi känner oss **glada** nu.
verka	Den boken verkar **rolig**! Det programmet verkar **roligt**.
låta	Vad du låter **hes**! Vad ni låter **hesa**!

I predikativ ställning står adjektivet alltid i obestämd form.

- **attributivt** = direkt framför ett substantiv

Det ord som står före adjektivet bestämmer vilken form adjektivet och substantivet ska ha.

A *Obestämd form + obestämd form*

en någon ingen annan varje (var) varenda vilken sådan	fin båt	ett något inget annat varje (vart) vartenda vilket sådant	fint hus	många några inga andra – – vilka sådana	fina båtar, hus

B *Bestämd form + bestämd form*

den den här/där	fina båten	det det här/där	fina huset	de de här/där	fina båtarna, husen

C *Bestämd form + obestämd form*

min Evas denna samma nästa följande	fina båt	mitt Evas detta samma nästa följande	fina hus	mina Evas dessa samma – följande	fina båtar, hus

Observera: Ofta slutar adjektivets bestämda form i singular på -e. (Förr hade vi -e framför maskulina substantiv och -a framför feminina substantiv) Exempel: den unge mannen, den snälle pojken

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

1 Adjektiv med speciella former

en-ord	*ett-ord*	*plural*	Fler exempel:
enkel	enkelt	**enkla**	dubbel, simpel, usel, ädel
ilsken	ilsket	**ilskna**	ledsen, öppen, mogen, vaken, naken, galen, nyfiken, belåten, mulen
säker	säkert	**säkra**	vacker, mager, nykter
gammal	gammalt	**gamla**	
blå	**blått**	blåa	grå, fri, ny, slö, rå, kry
våt	**vått**	våta	blöt, söt, vit, fet, het, slät, tät, rät
trött	trött	trötta	flott, matt, platt, mätt, lätt, rätt
svart	svart	svarta	kort, tyst, stolt, halt, elegant, intressant
röd	**rött**	röda	glad, god, bred, sned, vid, död, spröd
mild	**milt**	milda	vild, hård, värd, ond, blond, rund
tom	tomt	**tomma**	öm, dum, ljum, stum, grym, ensam, långsam (Jämför: lam, lamt, lama; tam, tamt, tama)
allmän	allmänt	allmänna	(Jämför: sen, sent, sena; ren, rent, rena; len, lent, lena)
sann	sant	sanna	tunn, grann, noggrann
liten	**litet**	**små**	= obestämd form
lilla	**lilla**	**små**	= bestämd form
Oböjliga adjektiv			
bra	bra	bra	gratis, inrikes, utrikes, extra, äkta, stilla, orange, beige, lila, rosa, kul, öde
Presens particip = oböjliga			
leende	leende	leende	spännande, kommande, nuvarande, pågående etc.
Perfekt particip			
grillad	grillat	grillade	intresserad, begagnad, möblerad
stängd	stängt	stängda	beställd, höjd, byggd, tänd, känd, berömd
rökt	rökt	rökta	gift, sänkt, stekt, kokt, låst, släckt
klädd	klätt	klädda	sydd, bredd
tillåten	tillåtet	tillåtna	förbjuden, upptagen, välkommen

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

2 Adjektiv och substantiv – A och B (Se s. 143!)

Skriv rätt form av adjektiv och substantiv. Se exempel.

1 – Finns det något säkert ställe där jag kan gömma mina pengar?
– Ja, men göm dem inte i madrassen! (säker, ställe)

2 Det finns inga ______ nu, så jag får a-kassa ett tag. (ledig, arbete)

3 – Vilket hus bor du i? – I det ______ där borta. (hög, hus)

4 Sara har ingen ______, så hon kan inte köpa några ______. (hög, lön; dyr, julklapp)

5 Ellen har en ______, så hon har plats för många ______. (rymlig, lägenhet; stor, gammal, möbel)

6 – Vad ska vi bjuda Bert och Kristin på på lördag?
– Du kan väl laga den där ______ som vi hade på fars dag. (god, köttgryta)

7 Vilken ______! En sådan ______ skulle jag behöva. (snygg, jacka; tjock, varm, jacka)

8 Om man vill ha ett ______ i något ämne måste man klara alla ______. (bra, betyg; svår, prov)

9 – Det finns tyvärr inget ______, så ni får faktiskt hålla till godo med ______. – Okej. (mjuk, bröd; hård, bröd)

10 – Kan jag få byta de här stövlarna?
– Javisst, det går bra. Vill du prova ett par andra ______?
– Ja, gärna. (brun, stövel)

11 Nu är det rent och fint här hemma. Vartenda ______ är borta. (liten, dammkorn)

12 – Har du bestämt dig för vilka blommor du vill ha?
– Ja, jag tar de här ______. (röd, nejlika)

13 Jag hoppas att det snart dyker upp något annat ______, för nu är vi nästan färdiga med det här. (intressant, projekt)

14 – Vilka ______ ni har! (dålig, betyg) – Usch ja!

15 Tänk att jag ska behöva vakna tidigt varenda ______! (ledig, dag)

16 – Ett sådant ______ det är i dag! Vi kan väl åka ut till havet?
– Ja, gärna. (vacker, väder)

17 – Vad är det för ______ du vill ha? (svart, sko)
– Det är sådana ______ som Lena har? (svart, sko)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

18 Familjen Ask har två stora rum och ett litet. Det ______________________ är ______________________ är vardagsrum och det barnkammare. Ett av de ______________________ andra är kombinerat arbetsrum och sovrum. (liten, rum; stor, rum)

19 Varje ______________________ får kämpa om stöd från väljarna. (ny, politisk, parti)

20 – Har ni någon ______________________ att rekommendera?
– Ja, den kokta laxen är mycket fin. (god, fiskrätt)

21 – Tack för lånet! Jag har läst den här boken nu. Har du någon annan ______________________ att låna mig? – Javisst. (intressant, bok)

22 – Jag skulle vilja ha ett ______________________ med dig den här veckan, sa chefen. (personlig, samtal)

23 – Det här ______________________ skulle passa bra i vårt sovrum.
– Ja, det är snyggt. (rutig, överkast)

24 – Tror du att vi någonsin kommer att få någon ______________________ ______________________ i Sverige? – Nej, det tror jag inte. (full, sysselsättning)

25 På Perssons bilfirma finns det bilar i olika storlekar. De ______________________ är tuffa men ganska dyra. (liten, bil)

26 På nätet hittade jag ett ______________________ om min skola. (utförlig, reportage)

27 I Malmö finns det många ______________________. (vacker, park)

28 Vi har ännu inte fått några ______________________ angående uppsägningarna på vårt företag. (definitiv, besked)

29 Det är ett ______________________ mellan lärare och administration på vår skola. (god, samarbete)

30 På torget står två politiker. Den ______________________ talar om studiebidrag medan den äldre talar om pensioner. (ung, politiker)

31 Familjen Svensson har ______________________ för mat och hyra. (hög, kostnad)

32 Pontus har många ______________________ från sitt jobb som journalist. (positiv, erfarenhet)

33 Det finns många ______________________ i Småland. (liten, företag)

34 – Vad heter den ______________________ på vårdcentralen?
– Ylva Sonesson. (kvinnlig, läkare)

35 Nu gör du nog inga ______________________ på detta i fortsättningen. (dum, fel)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

3 Adjektiv och substantiv – A, B och C (Se s. 143!)

Skriv rätt form av adjektiv och substantiv. Se exempel.

1 – Har du sett den bruna borsten?
– Ja, den ligger i ditt lilla toalettskåp. (brun, borste; liten, toalettskåp)

2 – Hur ska vi göra med våra ______________________?
– Vi kan väl spara alla kvitton och sedan dela på kostnaderna. (gemensam, utgift)

3 – Hur trivs ni i ert ______________________?
– Jättebra. Bättre än i det ______________________. (ny, hus; gammal, hus)

4 – Hur ska Peter bli av med sin ______________________?
– Genom att följa läkarens ______________________ att sluta röka.
(besvärlig, hosta; god, råd)

5 Lyssna nu! Följande ______________________ har kommit från rektorn:
"All undervisning är inställd på grund av strejk." (kort, meddelande)

6 – När ska vi äta all denna ______________________?
– Det är inga problem. Den kommer nog att gå åt under den
______________________. (god, mat; lång, julhelg)

7 – Vem är det som ska köra oss till matchen i Göteborg i morgon?
– Det är min ______________________. (snäll, storasyster)

8 Malmös ______________________ är mycket vackert. (ny, bibliotek)

9 – Vad ska alla ______________________ göra?
– Jag vet inte. Det är ett av de ______________________ i samhället.
(arbetslös, ungdom; stor, problem)

10 Nu har Malin Månsson startat ett ______________________ igen. Alla hennes
______________________ tisslar och tasslar om det.
(ny, företag; avundsjuk, granne)

11 – Var är Tommy och Annika?
– Deras ______________________ fyller år, så de är och gratulerar honom.
(gammal, farfar)

12 – Vad ska vi göra med alla dessa ______________________?
– Sälj dem på auktion! Det finns säkert många som är intresserade av dem.
(värdefull, smycke)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

13 Nu är julen slut. Nästa ________________ är inte förrän i slutet av mars. (stor, helg)

14 – Tror du att Karl trivs i sitt ________________?
– Ja, det är jag säker på. (ny, äktenskap)

15 – Kan du hjälpa mig med det här ________________?
– Nej, du får gå till din storebror i stället. Han är bättre i matte än jag. (svår, mattetal)

16 Den ________________ är treårig. Rikard går i tvåan, och han trivs bra på det ________________. (svensk, gymnasieskola; naturvetenskaplig, program)

17 – Varifrån kommer detta ________________?
– Från Australien. Därifrån kommer många ________________. (god, vin; fin, vin)

18 Jag får nog ta fram vinterkappan nu. I går frös jag i min ________________ ________________. (tunn, höstkappa)

19 Vid gårdagens ________________ fick man information om regeringens ________________. (lång, presskonferens; ny, sparpaket)

20 – Var kommer dessa ________________ ifrån?
– Jag har lånat dem av Ulla. (gammal, serietidning)

21 Elin fyllde 20 år i går. Nästa ________________ i släkten är mormor Irmas 90-årsdag. (jämn, födelsedag)

22 – Vad ska du ha på dig i kväll?
– Jag tror att jag ska ha samma ________________ som jag hade på Lennarts bröllop. (mörk, kostym)

23 – Vad ska vi ha det här ________________ till?
– Vi kan väl sy gardiner av det. (vit, tyg)

24 Birgit Nilssons memoarer kom ut 1995. Boken fick ________________, och det är många som vill läsa om hennes ________________. (fin, kritik; intressant, liv)

25 – Du har väl ingen ________________ att oroa dig för testet i dag?
– Jo, jag glömde mina ________________ i skolan i går, så jag har inte kunnat läsa allt. (särskild, anledning; anteckning)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

4 Adjektiv och substantiv – A – C + predikativt (Se s. 143!)

Skriv rätt form av adjektiv och substantiv. Se exempel.

1 Den *nya datorn* på vårt jobb är mycket bra. (ny, dator)

2 Det förekommer mycket våld i vårt ______________________.
(modern, samhälle)

3 – Det här är Bo, min ______________________. – Trevligt att träffas! (ny, kille)

4 – Hur många anställda har det här ______________________?
– 350. (stor, företag)

5 – Ska jag berätta en ______________________ för dig?
– Ja, vad spännande! (rolig, nyhet)

6 Bara de ______________________ gav chauffören dricks efter utflykten i går.
(nöjd, passagerare)

7 Dagen efter luciafirandet i vår skola var eleverna ______________. (trött)

8 Alfs ______________________ är verkligen ______________.
De läses av många. (politisk, artikel; intressant)

9 Ali läser mycket och gör ______________________. (enorm, framsteg)

10 De sista åren har man talat mycket om Sveriges ______________________,
både i Sverige och utomlands. (ekonomisk, situation)

11 Om man som vittne lämnar ______________________ i rätten kan man
bli dömd för mened. (felaktig, uppgift)

12 Arbetet som polis kan vara ett ______________________. (tuff, jobb)

13 Karin kommer med det ______________________ från Rom i kväll. (sen, plan)

14 Ett ______________________ låg på marken i morse. (tunn, snötäcke)

15 De ______________________ bör respekteras av alla.
(mänsklig, rättighet)

16 I går dömdes två ynglingar till samma ______________________. De fick sex års
fängelse för införsel av narkotika. (hög, straff)

17 Det var ______________ att promenera i det ______________________ i går kväll.
(skön; lätt, snöfall)

18 Anna har slutat spela fotboll. Hennes ______________________ har tvingat
henne till det. (svår, knäskada)

19 – Har Sverige någon ______________________?
– Ja, många. (duktig, tennisspelare)

20 – Oxköttet ser ______________ ut. Vad kostar det per kilo? – 179 kronor. (mör)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

21 Det är inte många som har sådana ______________________ som Ulf och Nisse. De tjänar cirka 80 000 kronor i månaden. (hög, månadslön)

22 – Ska du sälja alla dessa ______________________? – Ja. (gammal, möbel)

23 Trots allt elände som drabbat Eva och Lars känner de sig ganska ______________________. (lycklig)

24 Emil har aldrig blivit dömd för något ______________________ trots att han har gjort många ______________________. (grov, brott; hemsk, sak)

25 Sveriges ______________________ lockar många turister. (vacker, natur)

26 Det ______________________ gav 11 % i löneförhöjning. (treårig, avtal)

27 Den svenska VM-truppens ______________________ är ______________________. (ny, kläder; jättesnygg)

28 Liberalerna är kända för sina ______________________. (liberal, idé)

29 Statsministern lät ganska ______________________ under intervjun i går. (arg)

30 Det är ______________________ att kunna ett sådant ______________________ som engelska. Därför är det ett obligatoriskt ämne i den svenska skolan. (viktig; stor, språk)

31 – Prova den där ______________________! Den klär dig nog. – Ja! (kort, jacka)

32 – Vad ni verkar ______________________! Vad är det? – Inget särskilt. (ledsen)

33 Det finns inget ______________________ på tv i kväll. (rolig, program)

34 – Var har du köpt de här ______________________? – På Livs. (god, äpple)

35 Det här området verkar ______________________. Här skulle jag vilja bo. (lugn)

36 – Var är Karin? Hennes ______________________ är ledsna och letar efter henne.
– Jag vet faktiskt inte. (liten, dotter)

37 – Vem har råd att bo på detta ______________________?
– Ja, säg det! (flott, hotell)

38 – Är det lika ______________________ att snusa som att röka? – Jag tror det. (farlig)

39 – Nu har jag kollat vartenda ______________________ i texten, sa Evy. (liten, ord)

40 – Vet du vem som ska flytta in i den ______________________?
– Nej, men jag tror att det är en barnfamilj. (tom, lägenhet)

41 – Var ska ni göra av alla era ______________________?
– Vi ska sätta in dem i album. (gammal, foto)

42 – Hur länge ska de här ______________________ ligga här och skräpa?
– Jag ska ta bort dem i kväll. (smutsig, kläder)

43 Mats hälsar ofta på sin ______________________. (ensam, faster)

44 – Tror du att det är ______________________ att ha en hälsokostaffär? – Ja. (lönsam)

45 Alla anställda på Bo & Hus verkar ______________________ med de nya arbetstiderna (belåten)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

46 – Finns det inga ______________________ på Olsson & Söner?
– Nej tyvärr. Alla tjänster är tillsatta. (ledig, jobb)

47 – Var sitter Ingrid?
– I det ______________________ till vänster. (liten, rum)

48 – Inga motgångar tycks påverka ditt ______________________. – Nej. (god, humör)

49 – Är det inte ______________________ att Kajsa har sagt upp sig?
– Jo, men hon blev visst ovän med chefen. (underlig)

50 Finansministerns svar angående skattehöjningar lät ______________________. (hoppfull)

51 – Vilket ______________________ jag hade på det senaste matteprovet! Jag måste skärpa mig till nästa gång, sa Mia. (usel, resultat)

52 – Du ska väl inte ha på dig den där ______________________?
– Jo, det hade jag faktiskt tänkt. (gräslig, hatt)

53 – Hur ska man finansiera all denna ______________________?
– Man måste kanske höja skatten. (dyr, sjukhusvård)

54 Vi har ingen ______________________ hemma, så vi får ta mjölk till jordgubbarna. (färsk, grädde)

55 – De där ______________________ som står där borta är ______________________.
Akta dig för dem! (arg, hund; farlig) – Ja, ja.

56 – Ett ______________________ är skönt för dina ______________________,
sa sköterskan Kajsa till patienten Greta Pålsson. (het, fotbad; kall, fot)

57 Det är ______________________ att dricka mycket vatten. (nödvändig)

58 – Finns det några ______________________? frågar tomten. (snäll, barn)

59 Varje ______________________ måste registreras. (ny, företag)

60 – En sådan ______________________ du har!
– Ja, det är sant. (underbar, man)

61 I går åkte vi med det ______________________ till Göteborg. (ny, snabbtåg)

62 När Lisas arbete blev för ______________ för henne blev hon omplacerad. (tung)

63 Revisorn kollar varenda ______________________ i bokföringen. (liten, siffra)

64 I morgon ska det bli ______________ till ______________________ i södra Sverige.
(måttlig, hård, vind)

65 – Vet du vad firmans ______________________ heter?
– Ja, han heter Karl-Emil men kallas för Kalle Mil. (ny, vaktmästare)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

5 Sammansatta adjektiv

Vilka enskilda ord känner du igen i de sammansatta orden? Gör ett exempel.

Adjektiv + adjektiv

rödbrun röd + brun rödbrunt hår

sötsur söt + sur sötsur sås

helnykter hel + nykter helnyktra förare

halvfärdig ______

fulsnygg ______

långtråkig ______

kortkort ______

storblommig ______

torrolig ______

smårutig ______

småsnål ______

lillgammal ______

mörkblå ______

klarblå ______

ljusblå ______

klarvaken ______

yrvaken ______

högaktuell ______

bredrandig ______

frivillig ______

dövstum ______

nygammal ______

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Substantiv + adjektiv

iskall ____________________

stendöv ____________________

hemtrevlig ____________________

vattenfast ____________________

vindtät ____________________

skitbra ____________________

kanonbra ____________________

lekfull ____________________

ljudlös ____________________

sockerfri ____________________

miljövänlig ____________________

livrädd ____________________

ljuskänslig ____________________

bergsäker ____________________

bottendålig ____________________

toppenskön ____________________

gravallvarlig ____________________

knallröd ____________________

kolugn ____________________

spegelblank ____________________

guldgul ____________________

silvergrå ____________________

kristallklar ____________________

lusfattig ____________________

sjösäker ____________________

bilsjuk ____________________

skattskyldig ____________________

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Verb + adjektiv (infinitivens *-a* försvinner)

åksjuk ____

spelgalen ____

sittriktig ____

flygrädd ____

pratsjuk ____

köpstark ____

tänkvärd ____

stekhet ____

spyfärdig ____

hagalen ____

gråtfärdig ____

Precis som för substantiven sker förändringar i vissa sammansättningar.

dödstyst ____

livsfarlig ____

ansvarsfull ____

svarslös ____

minnesrik ____

dagsfärsk ____

föräldrafri ____

viljestark ____

docksöt ____

skolmogen ____

sagolik ____

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

6 Adjektivets komparation

Man komparerar adjektivet för att uttrycka *jämförelse*. Det finns olika sätt att komparera adjektiven.
Komparativ är oböjlig. Superlativ böjs bara i bestämd form.

Grupp 1

Positiv (= grundform)	Komparativ	Superlativ	Bestämd form superlativ
	-are	**-ast**	**-aste**
rolig, -t, -a	roligare	roligast	roligaste
tråkig, -t, -a	tråkigare	tråkigast	tråkigaste
snygg, -t, -a	snyggare	snyggast	snyggaste
ful, -t, -a	fulare	fulast	fulaste
etc.			
enk/-el, -elt, -la	enklare	enklast	enklaste
nyfik/-en, -et, -na	nyfiknare	nyfiknast	nyfiknaste
vack/-er, -ert, -ra	vackrare	vackrast	vackraste
dum, -t, -ma	dummare	dummast	dummaste

De flesta adjektiv kompareras enligt grupp 1.

Adjektiv som slutar på **-el, -en, -er** förlorar **-e** i komparativ och superlativ precis som pluralformen i positiv.
Adjektiv som slutar på **långt, betonat -m** får **-mm-** i komparativ och superlativ precis som pluralformen i positiv.

Grupp 2

Positiv	*Komparativ*	*Superlativ*	*Bestämd form superlativ*
	-re	**-st**	**-sta**
hög, -t, -a	högre	högst	högsta
ung, -t, -a	yngre	yngst	yngsta
tung, -t, -a	tyngre	tyngst	tyngsta
låg, -t, -a	lägre	lägst	lägsta
lång, -t, -a	längre	längst	längsta
stor, -t, -a	större	störst	största
grov, -t, -a	grövre	grövst	grövsta
Observera:			
få	färre	– *(pronomen)*	

I grupp 2 finns det bara ett fåtal adjektiv.
Alla adjektiv i denna grupp, utom *hög*, får **omljud**: u → y, å → ä, o → ö

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Grupp 3

Positiv	Komparativ	Superlativ	Bestämd form superlativ	
	-re	**-st**	**-sta**	
gam/-mal, -malt, -la	äldre	äldst	äldsta	
lite/-n, -t, små	mindre	minst	minsta	
bra	bättre	bäst	bästa	
dålig, -t, -a	sämre/värre	sämst/värst	sämsta/värsta	
Observera:				
många	fler(a)	flest	flesta	(pronomen)
mycket	mer(a)	mest	mesta	(adverb)

I grupp 3 finns bara dessa adjektiv. De är oregelbundna.

Grupp 4

Positiv	Komparativ	Superlativ	Bestämd form superlativ
	mer	**mest**	
praktisk, -t, -a	mer praktisk, -t, -a	mest praktisk, -t, -a	mest praktiska
musikalisk, -t, -a	mer musikalisk, -t, -a	mest musikalisk, -t, -a	mest musikaliska
teknisk, -t, -a	mer teknisk, -t, -a	mest teknisk, -t, -a	mest tekniska
intressera/-d, -t, -de	mer intressera/-d, -t, -de	mest intressera/d, -t, -de	mest intresserade
kän/-d, -t, -da	mer kän/-d, -t, -da	mest kän/-d, -t, -da	mest kända
läst, -, -a	mer läst, -, -a	mest läst, -, -a	mest lästa
omväxlande	mer omväxlande	mest omväxlande	mest omväxlande
förstående	mer förstående	mest förstående	mest förstående

Med *mer* och *mest* kompareras:
- adjektiv som slutar på *-isk*
- vissa perfekt particip
- vissa presens particip

Observera: Man måste böja de adjektiv som står efter *mer* och *mest*, dock ej presens particip som är oböjligt.

Komparativformen kan ibland användas i betydelsen *ganska + grundformen* av ett adjektiv.

Exempel:
en yngre man = en ganska ung man
ett mindre hus = ett ganska litet hus
äldre människor = ganska gamla människor

En gammal man är äldre än en äldre man.
Ett stort hus är större än ett större hus.
Små städer är mindre än mindre städer.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

7 Komparation

Komparera följande adjektiv. Se exempel.

Positiv	Komparativ	Obest. och best. form superlativ
lugn	lugnare	lugnast, -e
	nyare	
		farligast, -e
hög		
	större	
		lägst, -a
bra		
	sämre	
		minst, -a
systematisk		
	mer optimistisk	
		mest praktisk, -a
chockad		
	mer spännande	
		mest beroende, -
gammal		
	snabbare	
		mest komplicerad, -e
kort		
	längre	
		säkrast, -e
förvånad		
	yngre	
		kraftigast, -e
lätt		
	grövre	
		mest skadad, -e

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Positiv	*Komparativ*	*Obest. och best. form superlativ*
enkel		
	mer utvecklad	
		tyngst, -a
skrämmande		
	viktigare	
		modernast, -e
övertygad		
	svagare	
		fullast, -e
allvarlig		
	intressantare	
		hårdast, -e
typisk		
	gladare	
		duktigast, -e
försiktig		
	belåtnare	
		klokast, -e
grym		
	magrare	
		grannast, -e
fet		
	mer förstående	
		mildast, -e
pedantisk		
	flottare	
		kallast, -e
intresserad		
	svårare	

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

8 Komparativ eller superlativ?

bra	låg	~~romantisk~~	svår
dum	lång	sen	säker
grov	mager	snygg	trygg
intresserad	praktisk	spännande	viktig
liten			

Välj bland ovanstående adjektiv. Skriv dem i rätt form. Se exempel.

1 Kvinnor är ofta mer klimatmedvetna än män.

2 – Vilken kavaj är ____________, tycker du? – Den svarta. Prova den!

3 Det är ofta ____________ kvalitet på dyra kläder än på billiga.

4 Eftersom alla utom jag fattade vad läraren sa, kände jag mig ____________ i klassen.

5 Gästrikland är ____________ än Jämtland.

6 Det är inte ____________ att göra köttbullar än att göra köttfärssås, men det tar kanske lite ____________ tid att göra köttbullar.

7 Patrik kommer alltid i sista minuten, men i går kom han ____________ än vanligt. Lektionen hade redan börjat.

8 Sjuksköterskorna har ____________ lön än läkarna.

9 När man är ute och vandrar i skogen är det ____________ att ha sina grejer i en ryggsäck än att ha dem i en kasse.

10 – Vad är ____________ i livet, tycker du? – Att få vara frisk.

11 Marja kände sig ____________ och ____________ på sitt gamla jobb än på sitt nya. På den gamla arbetsplatsen visste hon precis vad hon skulle göra, och hon kände all personal.

12 Filmen, som jag såg i går, var ____________ än jag hade trott. Allt kunde hända, och slutet var verkligen oväntat.

13 Mäns röster är oftast ____________ än kvinnors.

14 – Vad är du intresserad av?
– Jag har många intressen, men jag är nog ____________ av motorsport.

15 Jag undrar om Petra är sjuk. Hon har ju gått ner så mycket i vikt. Nu är hon ännu ____________ än hon var för några månader sedan.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

9 Bestämd form superlativ

Adjektivet står i *bestämd form*, både i positiv och i superlativ efter:

> den (här, där)
> det (här, där)
> de (här, där)
>
> possessiva pronomen
>
> genitiv

Exempel:

den vackraste visan (*Jämför:* den vackra visan)
det finaste huset
de friskaste barnen

den största staden (*Jämför:* den stora staden)
det högsta trädet
de minsta barnen

min trevligaste kompis
mitt roligaste jobb
mina vackraste smycken
Sveriges rikaste kommun

min bästa vän
mitt yngsta barn
mina äldsta släktingar
världens längsta flod

den mest musikaliska flickan
det mest energiska barnet
de mest optimistiska pojkarna

min mest praktiska väska

den mest intresserade eleven
det mest kända landskapet
de mest lästa böckerna

skolans mest omtyckta lärare

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

10 Bestämd form superlativ

Skriv bestämd form superlativ. Se exempel.

1	*stor*	Vänern är Sveriges __största__ sjö.
2	*lång*	Amazonfloden är en av världens ______ floder.
3	*liten*	Familjen Skog bor i det ______ huset på vår gata.
4	*bra*	Jag ska hälsa på min ______ vän på söndag.
5	*mörk*	December är årets ______ månad här i Sverige.
6	*ung*	Elisabeths ______ dotter är bara fem månader.
7	*billig*	– Var kan man köpa de ______ grönsakerna? – På torget.
8	*gammal*	Uppsala är en av de ______ städerna i Sverige.
9	*fin*	Anna hade på sig sin ______ klänning på festen i går.
10	*hög*	– Har vi världens ______ skatter här i Sverige? – Ja, det tror jag.
11	*bekväm*	Jag ska ta på mig mina ______ skor och ta en lång promenad när jag har slutat jobba i dag.
12	*vacker*	– Vilket är världens ______ land? – Mitt hemland.
13	*krävande*	Roger får ta hand om de ______ arbetsuppgifterna på jobbet.
14	*känd*	Alfred Nobel är en av de ______ svenskarna i världen.
15	*läst*	Icakuriren är en av Sveriges ______ veckotidningar.
16	*intresserad*	– Matti är klassens ______ elev, säger läraren till Mattis föräldrar.
17	*komplicerad*	Ingen kunde svara på de ______ frågorna på provet i teknik.
18	*typisk*	– Vilken är den ______ maträtten i Sverige? – Det är kanske köttbullar med lingonsylt.
19	*optimistisk*	Lena är den ______ person som jag känner.
20	*betydande*	Skogen har alltid varit en av de ______ naturtillgångarna i Sverige.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

11 Komparativ eller superlativ + substantiv

Skriv rätt form av adjektiven (*komparativ* eller *superlativ*) och substantiven. Se exempel.

1 *vacker, park* — Pildammsparken är en av de vackraste parkerna i Malmö.

2 *gammal, exemplar* — Jag har ett ______ ______ av "Svensk grammatik" än du. Jag får nog köpa ett nytt.

3 *stor, problem* — Arbetslösheten har länge varit det ______ ______ i Sverige.

4 *ung, son* — Ola har två söner. Hans ______ ______ bor i Rom.

5 *dålig, väder* — Det är ofta ______ ______ i november än i december.

6 *vanlig, efternamn* — Andersson är ett av de ______ ______ i Sverige.

7 *bra, egenskap* — – Vilka är dina ______ ______?
– Jag är ärlig och pålitlig.

8 *skicklig, skådespelare* — Stellan Skarsgård anses som en av Sveriges ______ ______.

9 *sen, cd* — – Har du köpt Zara Larssons ______ ______?
– Nej, jag lyssnar bara på nätet numera.

10 *låg, pris* — "Vi har de ______ ______ i stan, och
snygg, kläder — vi har de ______ ______," stod det i reklamen för den nya klädaffären i City.

11 *liten, fågel* — – Vilken är den ______ ______ i världen?
– Det måste väl vara kolibrin?

12 *givande, diskussion* — Vi hade en ______ ______ på mötet i går än vi brukar ha.

13 *omtyckt, lärare* — Max är skolans ______ ______.

14 *avancerad, teknik* — Det finns ______ ______ nu än det fanns förr i tiden.

15 *musikalisk, elev* — De ______ ______ fick var sitt stipendium.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

12 Bestämd form superlativ + substantiv (skriftlig/muntlig övning)

Skriv färdigt frågorna med rätt form av adjektiven och substantiven. Se exempel.
Svara sedan på frågorna och ge eventuellt ytterligare information,
t.ex. om varför X är din bästa vän.

1 – Vad heter din bästa (bra) vän (vän)?

2 – Vilken är din ______ (hög) ______ (önskan) just nu?

3 – Vad heter din ______ (gammal) ______ (släkting)?

4 – Vilken är den ______ (god) ______ (maträtt), tycker du?

5 – Vad heter de ______ (stor) ______ (stad) i ditt hemland?

6 – Var finns den ______ (vacker) ______ (natur), tycker du?

7 – Vilket är det ______ (trevlig) ______ (husdjur), tycker du?

8 – Vilket är ditt ______ (stor) ______ (problem) just nu?

9 – Vem är den ______ (musikalisk) ______ (person) i din familj?

10 – Vilken är den ______ (typisk) ______ (maträtt) i ditt hemland?

11 – Vilket var ditt ______ (dålig) ______ (ämne) i skolan?

12 – Vilka är de ______ (kall) ______ (månad) i ditt hemland?

13 – Vilken är den ______ (viktig) ______ (helg) i ditt hemland?

14 – Vilken är den ______ (rolig) ______ (sport), tycker du?

15 – Vem är den ______ (läst) ______ (författare) i ditt hemland?

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

13 Sök adjektiv i texten!

Läs texten och stryk under adjektiv/particip. (Vilka är grundformerna?)

En liten by

Det är tyst i den lilla byn. De små röda husen ser sömniga ut. Om man själv är alldeles tyst kan man nästan höra hur de snarkar. De ser mindre ut än förr, och vägen, som går genom byn, verkar smalare och krokigare än förr. Det är tur att trafiken inte är så livlig. Två bilar kan knappast mötas på de smalaste ställena.

Ett par månader på sommaren vaknar byn upp ur sin djupa sömn. Då fylls husen av glada och förväntansfulla men också stressade och trötta sommargäster som har en skön semester framför sig. Många av sommargästerna är tyskar som vill koppla av i en lugn och behaglig miljö. På sommaren öppnas också affären i den lilla byn. Under många mörka höst- och vinterkvällar har affärens vänliga ägare kört in till centralorten där han har gått på kurs i tyska för att kunna prata lite med sina tyska kunder.

Affären ser inte ut som den gjorde förr. Nu är den likadan som alla andra små svenska butiker med dagligvaror, djupfryst snabbmat, glass, läsk och tidningar. Förr kunde man köpa allt man behövde i den här affären, t.ex. grova arbetskläder, tunna, fina tyger, salt sill, rökt fläsk, korta och långa spikar, fotogen, mjuka, hårda, söta eller syrliga karameller och dyrt, doftande kaffe som maldes i en stor kaffekvarn. Nu kommer folk in och köper vad de ska ha, betalar och skyndar vidare. De är ofta svettiga och stressade, och de har alltid bråttom.

Förr i tiden var affären byns viktigaste samlingspunkt. Det var där man fick veta vem som hade gift sig, vem som var sjuk och vem som hade dött. Ja, man fick reda på det mesta utan

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

att vara direkt nyfiken. Alltid fanns det någon som hade något nytt att berätta. I affären diskuterade man aktuella, politiska frågor, och man löste ibland de stora världsproblemen medan man handlade.

Den lilla byn ligger vid en stor, vacker sjö. Nu för tiden ligger sommargästernas snabba, lyxiga plastbåtar med starka motorer vid stranden. Förr hade invånarna i byn små, enkla träbåtar utan motorer. Det har alltid funnits fisk i sjön, då som nu. Vattnet är rent och klart, så man kan faktiskt bada där. Det är aldrig så kallt, utan det känns varmt, mjukt och skönt. I de stora skogarna runt byn kan man fortfarande plocka bär och svamp. Om man har tur kan man hitta söta, röda smultron och hallon samt mörkblåa, ja nästan svarta blåbär. I september är skogen full av blanka, röda lingon. De är ganska sura, men man kan koka en härlig sylt av dem. Många tycker att lingonsylt är det bästa man kan äta till såväl köttbullar som till pannkakor. I utkanten av den lilla byn finns det ett litet berg som är ungefär 200 meter högt.

Från bergets högsta punkt har man en underbar utsikt över gröna skogar och spegelblanka sjöar. Vid klart väder kan man också se tre spetsiga kyrktorn bland trädtopparna. Vid bergets fot syns fortfarande spåren efter en gammal dansbana där byns ungdomar dansade under ljusa sommarkvällar för länge, länge sedan. Nu åker de som är unga till diskoteken i staden och dansar till dunkande musik i blixtrande, artificiellt ljus.

Tiden går. Allt förändras. Den lilla byn fortsätter att sova.

Skrivuppgift:

1 Jämför den stad/by som du bor i nu med den stad/by du bodde i tidigare.

2 Kom till fantastiska …! (Du skriver en text som ska stå i en resebroschyr och berättar så noga som möjligt om en plats/ett område som du vill locka turister till.)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

14 Finn felen!

Mannen i texten skriver ett svar på en annons. Tyvärr har det smugit sig in några felaktiga böjningsformer på en del adjektiv. Försök hitta dem och rätta dem.

Svar till "Vår bästa tid är nu".

Hej!

Egentligen läser jag aldrig några kontaktannonser, men i morse fick jag syn på din trevliga annons i tidningen. Det verkar vara en sympatisk och humoristisk kvinna, tänkte jag. Varför inte göra ett försök?

Jag vet inte hur man skriver sådana här brev, men jag antar att du vill ha en liten beskrivning av mig själv.

Jag är en ensamstående pappa med en son på 15 år. Efter ett kort äktenskap lämnade min före detta fru mig och vår liten son för att återvända till vårt gamla hemland. Ja, nu förstår du redan att jag inte är någon vanlig svensk man trots att jag känner mig svenskare än de flesta. Jag älskar detta vackra land. Jag kom hit när jag var mycket ung. Det dröjde inte länge förrän jag hade lärt mig mitt nytt språk och fått fast anställning på ett stort företag. Där arbetar jag fortfarande, och numera är jag avdelningschef. Jag har faktiskt aldrig varit arbetslös någon gång i Sverige. Sedan många år är jag också svensk medborgare.

Jag tror att det är riktigt att beskriva mig själv som en ärlig, pålitlig och optimistisk människa. Min sämsta egenskap är nog att jag är ganska blyg. Det är svår för mig att ta kontakt med okända personer, särskilt kvinnor, och stor fester är ingenting för mig. Det låter kanske som om jag var väldigt tråkigt, men det tror jag inte att jag är. Jag känner mig i alla fall aldrig ensam, och jag har många goda vänner. Jag tycker om att dansa, gärna till lugna, stillsamma låtar. Jag är nog ganska romantisk och tror på den stora kärleken, även om jag själv har blivit besviken på den.

Jag har ett ganska alldagligt utseende. Man kan väl säga att jag ser ut som folk gör mest, alltså varken direkt snygg eller ful. Jag är av medellängd, och jag är ganska smal. Jag har bruna ögon och mörka hår som börjar bli lite grått. Om du är intresserad skickar jag gärna ett foto. Man kan nog säga att jag är en man i mina bästa år. Efter vad jag förstår av annonsen är du och jag lika gammal.

Jag skulle kunna skriva mycket mer, men jag ska sluta nu. Det skulle vara roligt om du ville skriva till mig och berätta lite om dig själv. Jag hoppas att du gör det, och jag hoppas också att vi kan träffas!

Marco

PS. Jag har en ny bil, en BMW. Jag kommer gärna och hämtar dig om du vill. Vi kan göra en utflykt tillsammans eller gå på någon fina restaurang och äta något gott och kanske dansa. Vad säger du om det? DS.

Skrivuppgift: Berätta om dig själv. Ta upp både positiva och negativa sidor hos dig.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

ADVERB

Några exempel på olika sorters adverb:

Frågande adverb

När? Var? Vart? Varifrån?
Hur? Hur ofta? Hur länge? Varför?

Tidsadverb

då, nu, i dag, i går, i morgon, i morse
alltid, ofta, ibland, sällan, aldrig

Rumsadverb

hit – här – härifrån, dit – där – därifrån
hem – hemma – hemifrån,
bort – borta – bortifrån

Sättsadverb

noga, annorlunda, bra, illa
fort, snabbt, sakta, långsamt

Gradadverb

mycket, lite, ganska, rätt
lagom, nästan

Satsadverb

inte, icke, ej, knappast
kanske, möjligen
bara, endast, enbart

också, även, dessutom
ju, nämligen
emellertid, dock, ändå
alltså, följaktligen

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

1 Frågande adverb

När? Var? Vart? Varifrån? Varför? Hur?

(Kombinationer med **Hur** se s. 169.)

Skriv frågor som passar till svaren. Se exempel.

1 – När kommer Markus? – Han kommer klockan tre.
2 – ____________________? – De kommer från Bosnien.
3 – ____________________? – Jag missade bussen.
4 – ____________________? – På Drottningholms slott.
5 – ____________________? – Hem.
6 – ____________________? – Mycket bra.
7 – ____________________? – Hon är arg på honom.
8 – ____________________? – I hallen.
9 – ____________________? – Därför att den var för dyr.
10 – ____________________? – I september.
11 – ____________________? – Till vårdcentralen.
12 – ____________________? – Den går från Centralen.
13 – ____________________? – I badrummet.
14 – ____________________? – Till Skogskyrkogården.
15 – ____________________? – Dåligt.
16 – ____________________? – På torget.
17 – ____________________? – I fredags.
18 – ____________________? – Pengarna tog slut.
19 – ____________________? – I västra Sverige.
20 – ____________________? – Från Sydafrika.
21 – ____________________? – Så där.
22 – ____________________? – Jag har glömt mina nycklar.
23 – ____________________? – Fort.
24 – ____________________? – Strax.
25 – ____________________? – Ut.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

2 Frågande adverb – kombinationer med Hur

Några vanliga exempel:

Hur många
Hur mycket
Hur dags
Hur ofta
Hur länge

en-ord	*ett-ord*	*plural*
Hur gammal	Hur gammalt	Hur gamla
Hur stor	Hur stort	Hur stora
Hur lång	Hur långt	Hur långa

– Hur många barn har du?	– Två.
– Hur många talar arabiska i din klass?	– Fem.
– Hur mycket mjölk ska jag köpa?	– Tre liter.
– Hur mycket betalar du i hyra?	– 6 900 kronor i månaden.
– Hur dags vaknar du?	– Halv sju.
– Hur ofta städar du?	– En gång i veckan.
– Hur länge har du bott i Sverige?	– I ett år.
– Hur gammal är din fru?	– 32 år.
– Hur gammalt är ditt barn?	– 4 år.
– Hur gamla är dina föräldrar?	– Mamma är 60 år och pappa är 62 år.
– Hur stor tomt har ni?	– 530 kvadratmeter.
– Hur stor är din lägenhet?	– 75 kvadratmeter.
– Hur stort källarförråd har ni?	– Det är bara på 2,5 kvm (kvadratmeter).
– Hur stort är köket?	– 16 kvadratmeter.
– Hur stora klassrum har ni i er skola?	– Det finns plats för 30 personer i varje.
– Hur stora är rummen i er bostad?	– Vardagsrummet är 24 kvadratmeter, och sovrummet är 18 kvadratmeter.
– Hur lång uppsats måste vi skriva?	– Minst 200 ord.
– Hur lång är er soffa?	– Ungefär två meter.
– Hur långt hår har Sally?	– Till axlarna.
– Hur långt är ert bord?	– En och en halv meter.
– Hur långa pauser har vi mellan lektionerna?	– Högst tio minuter.
– Hur långa är era sängar?	– 200 cm.
– Hur långt är det från Malmö till Göteborg?	– Cirka 30 mil.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

3 Frågande adverb

Använd lämpliga kombinationer med *Hur*. Se exempel.

1 – Hur gammalt är det där vackra skåpet? – Det är nästan 200 år.

2 – ______________ smörgåsar vill du ha? – Tre.

3 – ______________ ska Lars stanna här? – I en månad.

4 – ______________ tjänar Anna? – 28 000 kronor i månaden.

5 – ______________ är rummen i din lägenhet? – Det ena är på 20 kvm, och det andra är på 16 kvm.

6 – ______________ slutar du skolan? – Klockan tre.

7 – ______________ är Per? – 1,87 m.

8 – ______________ handlar du? – Två gånger i veckan.

9 – ______________ lägenhet har du? – Tre rum och kök.

10 – ______________ är ditt badrum? – Cirka åtta kvadratmeter.

11 – ______________ betalar du i hyra? – 5 850 kronor i månaden.

12 – ______________ har du gått på kurs? – I en månad.

13 – ______________ är det från Malmö till Stockholm? – Cirka 60 mil.

14 – ______________ måste barnen gå i skolan? – I tio år.

15 – ______________ kan du simma? – Ungefär 1 000 meter.

16 – ______________ är din son? – Tre år.

17 – ______________ äter du middag? – Klockan fem.

18 – ______________ är det från din bostad till skolan? – En och en halv kilometer.

19 – ______________ brukar du gå på bio? – Ett par gånger i månaden.

20 – ______________ får jag låna böckerna? – I tre veckor.

21 – ______________ invånare finns det i Sverige? – Cirka 10 miljoner.

22 – ______________ träffar du dina släktingar? – Några gånger om året.

23 – ______________ ska vi vänta här? – I tio minuter.

24 – ______________ personer får plats i din bil? – Fem.

25 – ______________ är dina bröder? – 27 och 30 år.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

4 Frågande adverb – kombinationer med Hur

Skriv frågor som passar till svaren. Använd kombinationer med *Hur*. Se exempel.

1 – Hur mycket betalar du i hyra?
– 6375 kronor i månaden.

2 – ______________________________?
– Två gånger i veckan.

3 – ______________________________?
– Tre. En bror och två systrar.

4 – ______________________________?
– Beata är 18 år, och Beatrice är 20 år.

5 – ______________________________?
– 83 kvadratmeter.

6 – ______________________________?
– 72 kilo.

7 – ______________________________?
– De är från 1800-talet.

8 – ______________________________?
– I fem veckor.

9 – ______________________________?
– 14.08.

10 – ______________________________?
– Två. En svart och en vit.

11 – ______________________________?
– Tre gånger om dagen.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

12 – ____?

– Vid sjutiden.

13 – ____?

– Cirka tre kilometer.

14 – ____?

– 1,86 m.

15 – ____?

– I två år.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

5 Tidsadverb

Exempel på tidsadverb som uttrycker dåtid, nutid och framtid:

Dåtid	*Nutid*	*Framtid*
då	nu	
i morse		sedan (sen)
i går	i dag	i morgon bitti
i förrgår		i morgon
häromdagen		i övermorgon
i fjol/i fjor		
i förrfjol/i förrfjor		
häromåret		
just, nyss, nyligen		
förr, förut, tidigare	nu för tiden, numera	snart, strax

Andra tidsadverb:

ännu, än
fortfarande, alltjämt
redan
länge (längre, längst)
genast, meddetsamma
omedelbart, omgående
äntligen; slutligen, till slut, till sist
hittills
någonsin

alltid, jämt, ständigt
ofta (oftare, oftast)
ibland, emellanåt
sällan
aldrig

Observera:

då syftar tillbaka på tidigare nämnt tidsuttryck

På måndag fyller Karin 50 år. Jag ska uppvakta henne **då**. (**Då** ska jag uppvakta henne.)
Ylva föddes **1944**. Hennes föräldrar hade redan tre barn **då**. (**Då** hade hennes föräldrar redan tre barn.)

då (= när) kan även vara ett relativt tidsadverb som syftar tillbaka på närmast föregående tidsuttryck och då inleder en bisats.

Klockan tio, **då** Åke egentligen skulle vara hos tandläkaren, satt han i en lång bilkö.
På 60-talet, **då** Anita blev färdig med sin examen, var det lätt att få jobb.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

6 Tidsadverb

Välj rätt alternativ. Se exempel.

1 Pia har jobbat länge på vårt företag. Det är 15 år om jag inte minns fel.
a) ännu (b) länge c) ofta d) redan

2 Tomas stiger ______ upp klockan sju även om han är ledig.
a) redan b) äntligen c) jämt d) nyss

3 – Ring hem ______! Dina föräldrar har sökt dig hela dagen. – Oj då!
a) meddetsamma b) hittills c) just d) ännu

4 ______ händer det att man vaknar mitt i natten och är alldeles klarvaken.
a) Slutligen b) Emellanåt c) Nyligen d) Genast

5 Vi satt uppe och pratade ______ i natt. Klockan var tre när vi la oss.
a) ofta b) strax c) äntligen d) länge

6 – Var är Olle? – Han har ______ gått till skolan.
a) snart b) redan c) någonsin d) förr

7 Rut glömmer inte midsommaren 1975. Det var ______ hon träffade sin man.
a) genast b) strax c) äntligen d) då

8 Ali började läsa vid Umeå universitet 2020, och han är ______ kvar där.
a) omgående b) alltjämt c) emellanåt d) sällan

9 – Chefen har tyvärr inte kommit ______, så vi får skjuta upp det planerade mötet. – Jaha.
a) fortfarande b) redan c) nyss d) än

10 Nu jobbar Elin i en affär. ______ jobbade hon inom hemtjänsten.
a) Genast b) Tidigare c) Alltid d) Ännu

11 ______ mötte jag Ana på stan. Det kan ha varit i lördags eller i söndags.
a) I morse b) I går c) Häromdagen d) Hittills

12 I början av 1900-talet, ______ det var mycket fattigt i Sverige, utvandrade många svenskar till USA.
a) förr b) då c) länge d) ännu

13 Teresa hade ______ kommit innanför dörren när telefonen ringde.
a) snart b) förut c) då d) just

14 Lisa försov sig ______ och kom två timmar för sent till jobbet.
a) i morgon b) redan c) i morgon bitti d) i morse

15 Adam känner inte till stan så bra än, för han har ______ flyttat hit.
a) aldrig b) emellanåt c) omgående d) nyligen

16 – Minns du något från din barndom? – Ja mycket, t.ex. somrarna. ______ bodde jag och alla mina kusiner hos mormor och morfar på landet.
a) Då b) Snart c) Sedan d) Nyligen

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

17 ______________ var jag i Luleå. Jag tror att det var 2019.
a) I fjol b) Häromåret c) I år d) I förrgår

18 – Vänta lite! Jag är ______________ tillbaka. Jag ska bara kasta soporna. – Ja, ja.
a) redan b) strax c) länge d) ännu

19 I dag är det måndag. ______________ hade vi gäster. Det har vi ofta på lördagar.
a) I går b) I förrgår c) Tidigare d) Just

20 – Har du ______________ ätit sniglar? – Nej, aldrig! Fy, vad det låter äckligt!
a) omedelbart b) snart c) någonsin d) fortfarande

21 Patrik skriver ______________ brev till sina föräldrar, bara ett par gånger om året.
a) ofta b) sällan c) emellanåt d) nyligen

22 Uno är gift med Lena nu. ______________ var han gift med Pernilla från Tomelilla.
a) Förut b) Alltid c) Ibland d) Sedan

23 Jag minns mycket väl min första skoldag. ______________ hade jag på mig en gul klänning.
a) Sedan b) Redan c) Då d) Genast

24 ______________ tog Anders studenten i juni. Sedan började han sommarjobba.
a) I fjol b) Numera c) Slutligen d) Redan

25 – Ta med paraplyet! Det började ______________ regna. – Det var bra du sa det.
a) nyss b) fortfarande c) ibland d) strax

26 – När ska vi äta? – ______________. Maten är klar om tio minuter.
a) Ännu b) Snart c) Just d) Redan

27 ______________ har du skrivit 26 exempel. Nu har du bara några kvar.
a) Fortfarande b) Omedelbart c) Slutligen d) Hittills

28 – Varför måste ni ______________ gräla med varandra? – Vi diskuterar bara.
a) länge b) ständigt c) sällan d) äntligen

29 Nu har vi väntat på våren i flera veckor. ______________ är den här! Så härligt!
a) Hittills b) Omgående c) Äntligen d) Förr

30 – Jag har beställt en taxi till klockan sex ______________. – Vad bra!
a) i morgon bitti b) i morse c) i går d) i förrgår

31 ______________ börjar min semester. Bara två dagar kvar att jobba!
a) I morgon b) I övermorgon c) I morse d) Nyss

32 Erik äter ______________ gröt på morgonen. Det är gott och mättande, tycker han.
a) sällan b) jämt c) aldrig d) någonsin

33 Bussen var mycket försenad i morse, men ______________ kom den.
a) ännu b) någonsin c) till sist d) nyligen

34 ______________ får man börja övningsköra när man har fyllt sexton år.
a) Just b) Emellanåt c) Nu för tiden d) Snart

35 – Har du ______________ varit uppe en hel natt? – Oh ja, flera gånger!
a) fortfarande b) någonsin c) slutligen d) genast

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

7 Rumsadverb

Vart? *(riktning)* *Till vilken plats?*	**Var?** *(befintlighet)* *På vilken plats?*	**Varifrån?** *(riktning)* *Från vilken plats?*
in	inne	inifrån
ut	ute	utifrån
upp	uppe	uppifrån
ner	nere	nerifrån
hem	hemma	hemifrån
bort	borta	bortifrån
fram	framme	framifrån
hit	här	härifrån
dit	där	därifrån

Observera:

hit, här, härifrån
dit, där, därifrån

syftar ofta tillbaka på tidigare nämnt rumsuttryck

Jag har bott **i Malmö** i två år. Det finns många vackra parker **här**. (**Här** finns det många vackra parker.)
Jag flyttade **hit** när jag hade gift mig. (**Hit** flyttade jag när jag hade gift mig.)
Jag vill inte flytta **härifrån**. (**Härifrån** vill jag inte flytta.)

Johan ska åka till **New York** på måndag. Han har aldrig varit **där** tidigare. (**Där** har han aldrig varit tidigare.)
Han ska flyga **dit** med SAS. (**Dit** ska han flyga med SAS.)
Han ska fortsätta till Florida **därifrån**. (**Därifrån** ska han fortsätta till Florida.)

där, dit

kan även vara relativa rumsadverb som syftar tillbaka på närmast föregående rumsuttryck och då inleder en bisats.

I går besökte Lena den plats **där** hon alltid lekte som barn.
= I går besökte Lena den plats **som** hon alltid lekte **på** som barn. (Se relativa pronomen s. 137!)
= I går besökte Lena den plats **på vilken** hon alltid lekte som barn.

Klubben "Grottan", **dit** många ungdomar brukar gå, ska tyvärr slå igen.
= Klubben "Grottan", **som** många ungdomar brukar gå **till**, ska tyvärr slå igen.
= Klubben "Grottan", **till vilket** många ungdomar brukar gå, ska tyvärr slå igen.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

8 Rumsadverb

in	inne	inifrån	ut	ute	utifrån
hit	här	härifrån	dit	där	därifrån
upp	uppe	uppifrån	ner	nere	nerifrån
hem	hemma	hemifrån	bort	borta	bortifrån
fram	framme	framifrån			

Svara på frågorna. Välj ett lämpligt adverb från rutan. Se exempel.

1 – Du vill sitta i köket. Vart går du om du vill sätta dig där? – dit
2 – Du sitter och tittar på tv i din bostad. Var är du? – ______
3 – Eva går in genom sin ytterdörr. Varifrån kommer hon? – ______
4 – Du vill inte vara borta längre. Vart går du? – ______
5 – Karin är i källaren. Var i huset är hon? – ______
6 – Du åker bort från din bostad. Varifrån åker du? – ______
7 – Du vill inte vara inne. Vart går du? – ______
8 – Var i bussen sitter busschaffören? – ______
9 – Du går från vinden till källaren. Varifrån kommer du? – ______
10 – Du står i ditt kök och lagar mat. Var är du? – ______
11 – Du besöker en kompis i Paris. Varifrån kommer du när du har varit där? – ______
12 – Vart går du om du inte vill vara ute? – ______
13 – Du gillar Folkets Park. Var vill du vara om du går dit? – ______
14 – Varifrån kommer du om du går ut? – ______
15 – Vart går du om du går från 2:a till 4:e våningen? – ______
16 – Var vill Lena vara om hon kommer hit? – ______
17 – Varifrån kommer du om du går från 3:e till 5:e våningen? – ______
18 – Ulla, en passagerare i bussen, vill fråga busschauffören något. Vart går hon? – ______
19 – Var är du om du sitter och fiskar? – ______
20 – Varifrån går Kalle om han har varit här? – ______
21 – Vart åker Pelle om han vill vara här? – ______
22 – Var i huset är du om du är på vinden? – ______
23 – Vart går du om du går från 4:e våningen till källaren? – ______
24 – Var är du om du har åkt hemifrån? – ______
25 – Varifrån kommer vinden om den blåser i ansiktet? – ______
26 – Var vill du vara om du går in? – ______
27 – Vart reser du om du inte vill vara hemma på semestern? – ______

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

9 Rumsadverb – adverb + preposition

Skriv lämpliga prepositioner efter adverben. Se exempel.

1 – Vi måste gå *ut* _i_ trädgården och titta på vårblommorna. – Ja, det gör vi.

2 – Du kan väl sitta *här* ________ mig och prata en stund? – Ja, gärna.

3 – Skulle du vilja gå *bort* ________ kiosken och köpa en tidning åt mig? – Javisst.

4 – Ser du fåglarna som sitter *uppe* ________ taket? – Ja, så söta de är!

5 – Var är Kalle och Lisa? – De är *ute* ________ lekplatsen och leker.

6 Emma är ofta *hemma* ________ sin mormor på eftermiddagarna.

7 – Kom *hit* ________ mig är du snäll! – Ja, jag kommer.

8 – Jag ska flytta *hem* ________ en kompis nästa vecka. – Jaså.

9 – Det står en okänd man *borta* ________ kiosken. Vem kan det vara?
– Det undrar jag med. Han ser skum ut.

10 – Vi ska åka *upp* ________ Norrland i sommar. – Så trevligt!

11 Adam står *framme* ________ tavlan och skriver svenska vokaler.

12 – Polisen gick *in* ________ grannens lägenhet för en stund sedan. – Oj då!

13 – Var är Pricken? – Han ligger *inne* ________ sovrummet i sin korg.

14 – Usch, vad jag mår illa! Jag måste gå *fram* ________ chauffören och be honom stanna bussen, tänkte Sandra.

15 – Kan du inte komma *hem* ________ mig i kväll? Jag är ensam hemma.
– Jovisst.

16 – Var kan man köpa kaffe?
– Det finns en kaffeautomat *ute* ________ korridoren.

17 – Var har du varit? – Jag har varit *hemma* ________ Elin och pluggat.

18 – Var är mina skidor? – De är *nere* ________ källaren.

19 – Vill du gå *ut* ________ köket och hämta kaffet? – Javisst.

20 Vi har ett förråd *uppe* ________ vinden.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

10 Rumsadverb – adverb + adverb

Skriv här/hit eller *där/dit*. Se exempel.

1 – Kom hit! Här borta finns det gott om svamp.
– Ja, men hur ska jag kunna komma ________ bort till dig?
– Du kan väl hoppa över bäcken.

2 – Hej Lisa! Hur har du det ________ uppe i Kiruna? frågar Lotten i Jönköping.
– Jättebra. Jag ångrar verkligen inte att jag flyttade ________ upp, svarar Lisa.

3 – Var sitter chefen?
– Han sitter ________ inne i det lilla rummet till höger. Han är ledig, så du kan gå ________ in nu.

4 – Ställ dig ________ borta vid det blommande körsbärsträdet så ska jag ta en bild på dig!
– Nej, jag vill inte gå ________ bort. Jag kan väl stå här?

5 – Hej mamma! Hur har ni det ________ hemma?
– Jo tack, det är bara bra. Jag hoppas att du kommer hem och hälsar på snart.

6 – Vem är det som är på vinden?
– Det är vaktmästaren.
– Vad gör han ________ uppe?
– Han lagar ett element.
– Men det var ju länge sedan han gick ________ upp.

7 – Ulla, var är du?
– Jag sitter ________ ute i trädgården. Vill du ha kaffe så får du komma ________ ut.
– Tack, men jag föredrar att stanna ________ inne. Det är svalare inomhus.

8 – Har du hälsat på din far på sista tiden?
– Ja, flera gånger, och jag ska åka ________ hem i kväll, för vi ska tippa.

9 – Kan du hjälpa mig med en sak?
– Tyvärr har jag inte tid, men ________ framme vid kiosken står en polis. Han kan nog hjälpa dig. Gå ________ bort och fråga honom!

10 – Ser du segelbåten som ligger ________ ute på havet?
– Ja, vad härligt det ser ut! Ska vi simma ________ ut?
– Du är inte klok! Det finns ju strömmar i vattnet.

11 – När kom du ________ ner till Trelleborg från Norrland?
– För ett par månader sedan.
– Trivs du ________ nere i södra Sverige?
– Jadå. Men det var bättre i Norrland. Jag ska åka ________ upp i sommar.

12 – Det är väl skönt att sitta ________ inne och läsa när det regnar och blåser ute?
– Jaa.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

11 Rumsadverb

dit, där, därifrån hit, här, härifrån	syftar ofta tillbaka på redan nämnt rumsuttryck.
där, dit	är även relativa rumsadverb som syftar tillbaka på närmast föregående rumsuttryck och då inleder en bisats.

Välj rätt rumsadverb. Se exempel.

1 I går åkte vi till Stockholm _där_ vi skulle träffa migrationsministern.

2 – Oh, vad jag längtar ut till havet! – Då kan vi ju åka ______________ i morgon.

3 I morgon ska Rolf gå på en anställningsintervju på AB Skrotsam. Han ska vara

______________ klockan tio.

4 – När flyttade du hit till Umeå? – För tio år sedan och jag trivs jättebra ______________.

5 Elin sitter och läser om Indien ______________ hon ska åka på sin semester.

6 Vi kommer fram till Arlanda 9.05. Planet till Umeå går inte ______________ förrän 10.00, så vi behöver inte jäkta.

7 I Karlsborg, ______________ jag bodde som barn, har det funnits flera regementen.

8 – Hej Sara! Jag skulle gärna vilja komma och hälsa på dig.

– Ja, det vore verkligen roligt! Du kan väl komma ______________ på lördag?
– Ja, gärna.

9 Uno trivs inte i den här staden, så han ska flytta ______________ så snart han får ett jobb någon annanstans.

10 I morgon ska vi besöka vänner på Dragön ______________ man bara kan komma med båt.

11 – Ursäkta, var ligger biblioteket? – På andra sidan kanalen, inte så långt ______________.

12 Emil ska åka till England i sommar, men han vet inte riktigt hur han ska ta sig ______________. Det blir antagligen med flyg.

13 – Finns det någon affär ______________ man säljer begagnade skidor? – Jadå.

14 – Kom genast ______________! Jag vill tala med dig. – Ja, vad är det nu då?

15 Gotland är en vacker ö. ______________ tillbringar många turister sin semester.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

12 Sättsadverb

Sättsadverben
– svarar på frågan *"Hur?"* (På vilket sätt?)
– står som bestämning till *verb*.

Exempel på sättsadverb:

bra, illa, sakta, fort, noga, annorlunda

Kalle skriver bra.
Lena kör fort.

Gammal ost luktar illa.
Ulla diskar noga.

Snigeln rör sig sakta.
Pia klär sig annorlunda nu för tiden.

Förutom sättsadverb av ovanstående typ finns också sättsadverb som är bildade av *adjektivets grundform* + **-t**.

snabbt, långsamt, vackert, fult, dåligt, högt, tydligt, bekvämt
lågt, ordentligt, slarvigt, falskt, försiktigt, sparsamt, noggrant

Tomas springer snabbt.
Jag skriver fult.
Sitt ordentligt vid bordet!
Frida sjunger falskt.

Gamla människor går ofta långsamt.
Oskar hör dåligt.
Per och Eva talar lågt med varandra.
Kör försiktigt!

Åsa sjunger vackert.
Ola skrattar högt.
Sven städar slarvigt.
Texta tydligt!

De flesta sättsadverben kan kompareras, t.ex:

bra – bättre – bäst
illa – sämre/värre – sämst/värst
dåligt – sämre/värre – sämst/värst
snabbt – snabbare – snabbast
vackert – vackrare – vackrast

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

13 Sättsadverb

Svara på frågorna. Använd lämpliga sättsadverb. Se exempel.

1 Sven-Åke kör i 20 km/tim. Hur kör han?

Han kör sakta.

2 Asta sover. Jag kan inte väcka henne. Hur sover hon?

________________________.

3 Elisabeth, vår nya lärare, talar så att alla hör vad hon säger. Hur talar hon?

________________________.

4 Ola, som är ambulansförare, hade en mycket brådskande transport i går.
Hur körde han?

________________________.

5 Mattias är så sjuk att han inte kan gå upp ur sängen. Hur mår han?

________________________.

6 Roland städar i varje vrå av huset. Det får inte finnas ett dammkorn någonstans.
Hur städar han?

________________________.

7 Ingen kan läsa vad Josef och Ruben skriver. Hur skriver de?

________________________.

8 Alla njuter när Emma sjunger. Hur sjunger hon?

________________________.

9 Mårten sover hela natten, och han är alltid utvilad på morgonen. Hur sover han?

________________________.

10 Marja-Lena följer alltid alla trafikregler. Hon tar inga risker i trafiken. Hur kör hon?

________________________.

11 Fredrik känner att han måste kräkas. Hur mår han?

________________________.

12 Mats och Linda Lovén slösar inte. De planerar sina inköp.
De handlar alltid där det är billigast. Hur lever de?

________________________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

14 Sättsadverb

Hur gör du?
Svara på följande frågor med ett passande adverb.
Använd helst varje adverb bara en gång.

1 – Hur skriver du? – ________________.
2 – Hur läser du läxan? – ________________.
3 – Hur sjunger du? – ________________.
4 – Hur talar du svenska? – ________________.
5 – Hur bor du? – ________________.
6 – Hur brukar du cykla? – ________________.
7 – Hur kör du bil? – ________________.
8 – Hur simmar du? – ________________.
9 – Hur springer du? – ________________.
10 – Hur sitter du nu? – ________________.
11 – Hur har du sovit i natt? – ________________.
12 – Hur brukar du diska? – ________________.
13 – Hur klär du dig? – ________________.
14 – Hur borstar du tänderna? – ________________.
15 – Hur ser du? – ________________.
16 – Hur mår du i dag? – ________________.
17 – Hur brukar du städa? – ________________.
18 – Hur dansar du? – ________________.
19 – Hur lyssnar du på din lärare? – ________________.
20 – Hur trivs du i Sverige? – ________________.

Ställ samma frågor till en kamrat. Berätta sedan om honom eller henne.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

15 Sättsadverb

Stryk under sättsadverben i nedanstående meningar. Se exempel.

1 Frida har vunnit flera kocktävlingar, för hon är så duktig.
2 Kalle är snygg, och han klär sig trevligt.
3 Ahmed ser trevlig ut och är alltid vänlig mot alla.
4 Sara sjunger vackert. Hennes röst är klockren.
5 Trädet utanför mitt sovrumsfönster är vackert.
6 Vårt hus ligger vackert vid en sjö.
7 En vacker tavla hänger över soffan i Perssons vardagsrum.
8 Barbara har sovit gott hela natten, så hon känner sig pigg och utvilad.
9 – Det där brödet ser gott ut. Det måste jag smaka, sa Fredrik.
10 Klas har många goda vänner.
11 – Den här boken verkar dålig, så den orkar jag inte läsa, tänkte Lars.
12 Erik hör dåligt. Han måste skaffa sig en hörapparat.
13 Många hus från 60-talet är fula.
14 Jonny skriver fult trots att han har försökt förbättra sin handstil.
15 – Tala högt! Annars hör jag inte vad du säger, sa Ola.
16 Svalorna flyger högt när det ska bli vackert väder.
17 De höga träden i vår trädgård är gamla.
18 Läkaren Karin Roos talar lugnt med sina patienter.
19 Läkaren Karin Roos patienter känner sig lugna.
20 – Henrik dansar bra. Jag tror att jag ska bjuda upp honom, tänkte Karin.
21 Sofia läser en bra bok just nu. Den har hon lånat av en kompis.
22 Johan kör alltid fort. Han har blivit tagen för fortkörning flera gånger.
23 Karl Olsson går sakta.
24 – Du måste tvätta dig noga innan du går till doktorn, sa Peters mamma.
25 Ninas farfar röker långa cigarrer.
26 Gammal fisk luktar illa.
27 Alla hör vad Eva säger, för hon talar så tydligt.
28 Paul får inte vara med i skolkören, för han sjunger falskt.
29 Människor lever annorlunda i dag än de gjorde förr i tiden.
30 Man bör äta långsamt. Det är bra för matsmältningen.

Hur många sättsadverb hittade du? ____________

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

16 Gradadverb

Gradadverb står som bestämning till *adjektiv* eller *andra adverb*. Dessa adverb svarar på frågan *I vilken utsträckning?* (Hur mycket? Hur lite?).

Exempel på gradadverb:

mycket, lite, ganska, rätt, (allt)för, lagom, alls, nästan, alldeles

Förutom ovanstående adverb kan gradadverb också bildas av *adjektivets grundform* + **-t**, t.ex.:

hemskt, väldigt, fantastiskt, otroligt

Vissa gradadverb kan också stå som bestämning till *räkneord*, t.ex.:

ungefär, cirka, omkring, drygt, knappt

Exempel:

Eva blev **mycket** glad för presenten.
Adam är **lite** sjuk i dag.
Bengt är **ganska** tjock.
Kaffet är **lagom** varmt.
Jan är inte **alls** trött.

Det blåser **ganska** mycket i dag.
Jag röker **för** mycket.
Stina sover **för** lite.

Natalie är **fantastiskt** vacker, och hon sjunger **otroligt** vackert.
Det är **hemskt** kallt i dag, och det blåser **förskräckligt** mycket.

Det finns plats för **ungefär** 20 personer i vårt klassrum.
Lena tjänar **cirka** 23 000 kronor i månaden

Observera: mycket och *lite* kan kompareras.

mycket – mer(a) – mest
lite – mindre – minst

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

17 Gradadverb

Välj ett passande adverb. Se exempel.

1 Jag är inte ___alls___ hungrig, för jag har precis ätit.
(väldigt, rätt, alls)

2 Lydia är alltid klädd i snygga, dyra kläder. Hon klär sig __________ elegant.
(ungefär, otroligt, alldeles)

3 – Hur mycket kostade din väska? – Den kostade __________ 450 kronor.
(mycket, ungefär, ganska)

4 Birger Lönn har nyligen fyllt 76 år. Han är __________ gammal.
(lite, drygt, rätt)

5 Gun vet att några talar illa om henne. Hon tycker att det är __________ obehagligt.
(väldigt, lagom, ungefär)

6 Ola äter fyra chokladkakor om dagen. Han äter __________ mycket choklad.
(för, lagom, knappast)

7 Stefan äter bara en halv smörgås på morgonen. Han äter inte __________ mycket då.
(lagom, alls, ganska)

8 Det finns __________ tio miljoner invånare i Sverige.
(ungefär, alldeles, ganska)

9 Det var __________ roligt att träffa dig igen. Jag har saknat dig.
(lite, alldeles, hemskt)

10 Helen tycker att det är jätteroligt att städa. Hon har ett __________ välstädat hem.
(ungefär, fantastiskt, lite)

11 Tore säger dumma saker till mig ibland. Jag är __________ irriterad på honom.
(cirka, alldeles, lite)

12 Jag har berättat det mesta. Det finns inte __________ mer att tillägga.
(lite, rätt, mycket)

13 Kom på mötet på torsdag! Vi har några __________ viktiga beslut att fatta då.
(alldeles, väldigt, nästan)

14 De här skorna passar mig. De är __________ stora.
(lite, mycket, lagom)

15 – Är ni trötta nu? – Ja, vi är __________ trötta nu.
(rätt, drygt, ungefär)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

18 Satsadverb

Satsadverb står som bestämning till en hel sats.

Exempel på satsadverb:

inte, icke, ej, knappast, knappt
nog, kanske, kanhända; möjligen; eventuellt
förmodligen, troligen, antagligen
väl
bara, enbart, endast

verkligen
tyvärr
faktiskt
naturligtvis, givetvis, förstås
gärna (– hellre – helst)

Observera: Beträffande nedanstående adverb se s. 190.

också, även, dessutom; inte – heller
förresten

ju; nämligen

emellertid, dock, ändå, i alla fall
däremot; tvärtom
egentligen; åtminstone

alltså, följaktligen, därför
tydligen

Cyklar får **ej** ställas framför porten.
Anna har **knappast** fått en blund i ögonen i natt.

– Det blir **nog** vackert väder i morgon.
– Ja, det får vi hoppas.

– Östen sa att han **kanske** skulle komma hit.
– Vad roligt!

– Har du **möjligen** en pappersnäsduk att låna mig?
– Javisst har jag det.

– Pia och Paul ska **antagligen** köpa vårt hus.
– Säger du det?

– Du kan **väl** stänga fönstret? Jag fryser.
– Okej.

– Ni behöver **bara** skriva en kort uppsats, sa vår lärare.

– Är det **verkligen** sant att du inte fattar någonting?
– Ja.

– Benny sa att han **tyvärr** inte hade tid att hjälpa mig.
– Så synd!

– Mirjam begriper **faktiskt** ingenting av det du säger.
– Jaså.

– Jag förstår **naturligtvis** allt vad du säger.
– Vad bra!

– Jag dricker **gärna** te, men jag skulle **hellre** vilja ha en kopp kaffe. **Helst** skulle jag vilja ha ett glas iskallt vatten.
– Du ska få vatten med is i. Det ska jag ordna.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

19 Satsadverb

Välj lämpliga satsadverb. Se exempel.

1 "Nysått! Gräsmattan får _____ beträdas", stod det på en skylt.
a) verkligen b) hellre (c) ej d) helst

2 Man blir _____ berusad om man dricker fem snapsar på fastande mage.
a) naturligtvis b) inte c) gärna d) knappast

3 De nya tågen är så bekväma att man _____ märker när de stannar eller börjar gå.
a) enbart b) knappt c) eventuellt d) gärna

4 Om man vill byta en vara bör man _____ ha kvittot med sig till affären.
a) bara b) inte c) knappast d) förstås

5 – Ulf har _____ blivit sjuk eftersom han ännu inte har kommit hit. – Ja, kanske det.
a) gärna b) knappast c) endast d) kanske

6 Lina skulle gärna vilja ha en katt, men hennes son är _____ allergisk mot pälsdjur.
a) inte b) gärna c) tyvärr d) verkligen

7 Marianne är _____ bortrest eftersom hon inte har hört av sig.
a) inte b) enbart c) faktiskt d) förmodligen

8 – Har du _____ en hundralapp att låna mig? – Javisst.
a) gärna b) naturligtvis c) knappast d) möjligen

9 Det är så kvavt i dag. Det blir _____ åska framåt kvällen.
a) nog b) inte c) gärna d) endast

10 Jag kommer snart hem. Jag ska _____ uträtta ett ärende på banken först.
a) icke b) förmodligen c) bara d) knappast

11 Eftersom Mårten lever för sitt arbete jobbar han _____ övertid om det behövs.
a) bara b) hellre c) inte d) gärna

12 Vi kunde _____ se när vi gick hem i går kväll. Alla gatlyktor var släckta.
a) tyvärr b) knappt c) verkligen d) väl

13 Katrin tjänar mycket bra, så hon har _____ råd att unna sig en hel del.
a) faktiskt b) inte c) möjligen d) kanhända

14 "Du skall _____ stjäla!" är ett av de tio budorden i Bibeln.
a) kanhända b) endast c) icke d) faktiskt

15 – Du gillar _____ inte gravad lax? – Jodå. Jag är väldigt förtjust i all sorts fisk.
a) hellre b) enbart c) ej d) kanhända

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

16 Nadja ska _____ fortsätta studera i höst, men hon har inte bestämt sig riktigt än.
a) naturligtvis b) eventuellt c) tyvärr d) inte

17 – Du kommer _____ på bröllopet? – Ja. Jag tror det.
a) väl b) nog c) gärna d) tyvärr

18 – Vad tycker du om dina nya grannar? – Jag vet inte, för jag har _____ träffat dem som hastigast.
a) tyvärr b) gärna c) helst d) bara

19 Andreas dricker _____ öl än vin.
a) hellre b) gärna c) helst d) tyvärr

20 – Tror du _____ på allt vad Joakim säger? – Ja, det gör jag.
a) tyvärr b) verkligen c) naturligtvis d) väl

21 Filmen, som jag såg i går, var _____ bättre än jag hade trott.
a) antagligen b) endast c) gärna d) faktiskt

22 Ivan uppförde sig illa mot mig i går. Han kommer _____ att be om ursäkt.
a) verkligen b) nog c) gärna d) tyvärr

23 Man måste _____ repetera alla nya ord som man träffar på. Annars glömmer man dem.
a) bara b) inte c) givetvis d) knappast

24 – Vad står det på skylten därborta? – Det står: "Obehöriga äger _____ tillträde".
a) endast b) faktiskt c) kanske d) ej

25 Vi hade _____ lagt vår nya matta på golvet förrän vår hundvalp kissade på den.
a) eventuellt b) knappt c) gärna d) bara

26 – Varför bråkar du alltid med Jack? Du vet _____ att han blir ledsen? – Ja, jag vet.
a) endast b) helst c) väl d) tyvärr

27 Linnea drack _____ mineralvatten på festen i lördags eftersom hon skulle köra hem.
a) inte b) endast c) kanhända d) antagligen

28 Jan-Erik har en besvärlig ekonomisk situation, så han har det _____ inte lätt.
a) gärna b) helst c) verkligen d) bara

29 – Nu behöver du _____ inte öva mer på satsadverben. – Jo, det här var svårt.
a) antagligen b) gärna c) endast d) hellre

30 – Vad vill du _____ göra nu? – Ta en paus och koppla av lite.
a) tyvärr b) helst c) knappast d) troligen

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

20 Konjunktionella adverb

Konjunktionella adverb fungerar som kopplingsord mellan meningar och satser precis som konjunktionerna.
Dessa adverb kan stå på adverbialets och/eller på satsadverbialets plats.
Ofta har man både en konjunktion och ett konjunktionellt adverb.

Den här dagen har inte börjat bra. Jag vaknade för sent i morse, och **dessutom** upptäckte jag att vi hade haft inbrott under natten.

– Varsågoda! Middagen är klar! – Tack, men jag tror att jag står över. Jag är mätt, för jag har **nämligen** varit hos mormor, och hon bjöd på en massa mat som vanligt.

också, även, dessutom	– uttrycker ett tillägg
inte ... heller	– är motsats till *också*
förresten	– uttrycker ett tillägg när man plötsligt kommer att tänka på något annat än det man just talar/talade om

(Jämför med *och*)

Boken är spännande. Den är **också (även, dessutom)** lärorik.
Den är lärorik **också (dessutom)**. **Dessutom** är den lärorik
Jämför: Boken är spännande, *och* den är lärorik.

Evert har ingen dator. Lisa har **inte heller** någon dator.
– Jag gillade inte filmen i går.
– Det gjorde **inte** jag **heller**.

– Det var verkligen roligt att prata med dig en stund. Vi måste träffas lite oftare.
Förresten, har du hört att Elsa ska gifta sig med Olof?
– Nej, vad säger du?

ju	– uttrycker en förklaring (både talaren och lyssnaren vet eller bör veta)
nämligen	– uttrycker en förklaring (bara talaren vet)

Jämför med *för; därför att, eftersom*)

Observera: **Ju** och **nämligen** kan bara placeras på satsadverbialets plats.

Det tar inte så lång tid mellan Stockholm och Malmö. Det finns **ju** goda förbindelser mellan de städerna.
Jämför: Det tar inte så lång tid mellan Stockholm och Malmö, *för* det finns goda förbindelser mellan de städerna.
Det tar inte så lång tid mellan Stockholm och Malmö *därför att (eftersom)* det finns goda förbindelser mellan de städerna.

Pelle är hemma från jobbet. Han är **nämligen** inte frisk.
Jämför: Pelle är hemma från jobbet, *för* han är inte frisk.
Pelle är hemma från jobbet *därför att (eftersom)* han inte är frisk.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

emellertid, dock ändå, i alla fall däremot tvärtom	– uttrycker motsats
egentligen åtminstone	– uttrycker ett tillrättaläggande, en korrigering – uttrycker en inskränkning, en modifikation

(Jämför med men, utan; trots att, även om)

Erik är reumatiker. Han arbetar **emellertid (dock, ändå, i alla fall)** som vanligt.
Emellertid (Dock, Ändå, I alla fall) arbetar han som vanligt.
Han arbetar som vanligt **ändå (i alla fall)**.
Jämför: Erik är reumatiker, *men* han arbetar som vanligt. *Trots att* Erik är reumatiker arbetar han som vanligt.

Jag gillar rött vin. Jag gillar **däremot** inte vitt vin. **Däremot** gillar jag inte vitt vin.
Jag gillar inte vitt vin **däremot**.
Jämför: Jag gillar rött vin, *men* jag gillar inte vitt vin.

Jag är inte så förtjust i opera. Jag tycker **däremot** mycket om operett.
Däremot tycker jag mycket om operett. Jag tycker mycket om operett **däremot**.
Jämför: Jag är inte så förtjust i opera, *men* jag tycker mycket om operett.

Persson är inte rik. Han är **tvärtom** fattig. **Tvärtom** är han fattig.
Jämför: Persson är inte alls rik, *utan* han är fattig.

Bo jobbar som kock. Han är **egentligen** bagare. **Egentligen** är han bagare. Han är bagare **egentligen**.
Jämför: Bo jobbar som kock, *men* han är bagare.

– Det här mattetalet är för svårt för mig. – Asch, du kan väl **åtminstone** försöka lösa det?
Jämför: Även om det här mattetalet är svårt kan du väl försöka lösa det?

alltså, följaktligen därför tydligen	– uttrycker följd, slutsats – uttrycker följd – uttrycker en tänkbar slutsats

(Jämför med *så)*

Planet från Tokyo har inte fått landningstillstånd. Det blir **alltså (följaktligen)** försenat.
Alltså (följaktligen) blir det försenat.
Jämför: Planet från Tokyo har inte fått landningstillstånd, *så* det blir försenat.

Eva är sjuk. **Därför** är hon hemma från skolan.
Jämför: Eva är sjuk, *så* hon är hemma från skolan.

Pelle svarar inte. Han har **tydligen** inte kommit hem ännu. **Tydligen** har han inte kommit hem ännu.
Jämför: Pelle svarar inte, *så* han har nog inte kommit hem ännu.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

21 Konjunktionella adverb

Välj rätt alternativ. Se exempel.

1 – Paul kommmer inte på festen i kväll, och Sune kommer _____.
– Så tråkigt! Då blir vi två färre än vi hade trott.
a) egentligen b) alltså ⓒ inte heller d) ju

2 Min bror heter _____ Lars-Olof, men alla kallar honom Lasse.
a) åtminstone b) egentligen c) också d) nämligen

3 Per Kvist tjänar 650 000 kronor om året. Han har _____ en bra lön.
a) emellertid b) dessutom c) alltså d) tvärtom

4 Planen var att vårt grannhus skulle användas som förskola. Så blev det _____ inte. I dag är det ett hem för funktionshindrade.
a) därför b) emellertid c) också d) där

5 Patrik är duktig på att simma och spela tennis. Nu har han _____ planer på att lära sig att spela golf.
a) därför b) ändå c) också d) ju

6 Även om man tycker att läxan är svår bör man _____ försöka göra den.
a) åtminstone b) nämligen c) alltså d) förresten

7 – Nej, nu får vi nog sluta prata. Jag måste laga mat. _____, du har väl inte glömt Fias födelsedag? – Nej då. Jag har redan köpt en present åt henne.
a) Alltså b) Ändå c) Även d) Förresten

8 – Varför kommer du hem så sent? Vi bestämde _____ senast klockan elva, och nu är klockan över tolv. – Ursäkta mamma, men jag missade bussen.
a) då b) ju c) därför d) också

9 Jag måste nog gå hem nu. Klockan är mycket, och _____ är jag trött.
a) däremot b) dessutom c) också d) emellertid

10 Åsa älskar inte sin man längre. _____ avskyr hon honom, och hon tänker begära skilsmässa.
a) Dessutom b) Tvärtom c) Därför d) Alltså

11 Eva och Oskar håller på att packa, för de ska _____ flytta på lördag.
a) följaktligen b) också c) nämligen d) dock

12 Olle har läst matte och fysik i Umeå. Nu ska han _____ satsa på språk.
a) ju b) alltså c) även d) där

13 Paul talar inte så bra engelska, men _____ talar han flytande spanska.
a) dessutom b) däremot c) alltså d) tvärtom

14 – Gå och tvätta dig! Du är _____ alldeles kladdig om händerna. –Ja, ja.
a) därför b) ju c) också d) i alla fall

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

15 Lisbet är inte intresserad av fotboll. Hennes man är faktiskt _____ intresserad av det, så de tittar aldrig på några fotbollsmatcher.
a) också b) däremot c) inte heller d) ändå

16 En 15-årig pojke hade rånat flera kvinnor. Polisen frågade honom varför han hade gjort det. – Jag behövde pengar. _____ rånade jag dem, sa han.
a) Nämligen b) Därför c) Dessutom d) Däremot

17 Facket och arbetsgivaren har förhandlat hela natten. De kunde _____ inte komma överens, så förhandlingarna återupptas om ett par dagar.
a) alltså b) dessutom c) ju d) dock

18 Persson kunde inte komma på mötet i går, för han hade _____ fått förhinder i sista minuten.
a) därför b) nämligen c) då d) också

19 Peter klarade inte sin sista tenta. _____ måste han göra om den om han vill få ut sin examen.
a) Däremot b) Också c) Följaktligen d) Ändå

20 – Du kan väl _____ äta lite av den här salladen även om du inte är så hungrig.
– Ja, men bara lite då.
a) tydligen b) åtminstone c) nämligen d) därför

21 Efter att ha blivit mordhotad flera gånger känner Katja sig ganska trygg nu. Hon har _____ fått direktlarm till polisen.
a) dock b) därför c) nämligen d) alltså

22 – Var det trevligt på festen i går?
– Ja, jättetrevligt. Varför var du inte där?
– Jag fick inte tag på någon barnvakt.
– Jasså. Det var synd. Du _____, fick du det där jobbet som du sökte?
– Nej, tyvärr.
a) dessutom b) alltså c) i alla fall d) förresten

23 Kalle har kontaktat en advokat, för han vill skiljas. Ryktena om att han har träffat en annan kan _____ vara sanna.
a) där b) nämligen c) alltså d) ändå

24 Vi jobbade två timmar extra i måndags. _____ kan vi gå hem lite tidigare på fredag.
a) Tvärtom b) Även c) Därför d) Nämligen

25 Kim är inte alls dålig i kemi längre. _____ klarar han sig mycket bra nu.
a) Där b) Nämligen c) Tvärtom d) Förresten

26 Jag talar inte spanska. Min man talar _____ spanska.
a) också b) tydligen c) inte heller d) tvärtom

27 Jag har ett möte efter jobbet i dag. _____ kommer jag hem lite senare.
a) Där b) Här c) Därför d) Däremot

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

28 Lisa har haft stora framgångar med sina senaste låtar, och nu har hon _____ gett ut en diktsamling som fått fin kritik.
a) då b) också c) nämligen d) tvärtom

29 I går fick våra barn vara uppe till klockan tio, men _____ skulle de ha lagt sig redan klockan åtta.
a) också b) tvärtom c) därför d) egentligen

30 Ted tjänar bra på sitt jobb, men han jobbar _____ extra varje helg.
a) där b) ändå c) alltså d) därför

31 – Du måste vara hemma senast fem i åtta, för gästerna kommer _____ klockan åtta.
– Ja, ja. Jag vet.
a) där b) ju c) då d) dock

32 Min arbetsgivare drar 30 % i skatt på min lön varje månad. _____ drar han 1 000 kronor extra för att jag ska slippa kvarskatt.
a) Dessutom b) Däremot c) Förresten d) Alltså

33 Mats har tillräckligt med pengar för att kunna leva gott resten av sitt liv. Han vann _____ sju miljoner på en Bingo-lott för några veckor sedan.
a) därför b) nämligen c) ändå d) då

34 – Åke sa att han älskade mig. Han sa _____ att han ville gifta sig med mig.
– Nej, vad säger du!
a) nämligen b) alltså c) även d) i alla fall

35 – Varför kommer du så sent? Du vet _____ att vi börjar klockan nio.
– Ursäkta, men jag försov mig i morse.
a) nämligen b) följaktligen c) dessutom d) ju

36 Joakim är en duktig 100-meterslöpare. Han vill _____ inte ställa upp i någon stor tävling. Han är nog rädd att bli nervös och göra bort sig.
a) där b) emellertid c) alltså d) tvärtom

37 Det ska bli kallare i morgon. _____ är det risk för en och annan snöby.
a) Ändå b) Emellertid c) Dessutom d) Nämligen

38 Malin vill inte åka till Öland i sommar igen, men _____ kan hon tänka sig att semestra på Västkusten.
a) dessutom b) där c) alltså d) däremot

39 Evy har inte godkänt betyg i engelska från gymnasieskolan. _____ är hon inte behörig att läsa engelska vid universitetet
a) Dock b) Alltså c) Förresten d) I alla fall

40 – Kom genast hit! Det har _____ hänt något fantastiskt. – Oj då!
a) åtminstone b) därför c) nämligen d) dock

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*
Skannat med CamScanner

KONJUNKTIONER

Konjunktioner är ord som binder samman olika delar i en mening.
Det finns två typer av konjunktioner:

Samordnande konjunktioner = bindeord
Dessa konjunktioner binder samman satser och satsdelar av samma sort.

och, samt, både ... och
eller, antingen ... eller, varken ... eller
men, fast, utan
för, ty
så

Underordnande konjunktioner = bisatsinledare
Dessa konjunktioner inleder en bisats.

Allmänt underordnande (påstående)	att
Interrogativa (fråga)	om, ifall
Kausala (orsak)	därför att, eftersom då, emedan
Konsekutiva (följd)	så (att), så ... att
Temporala (tid)	när, då sedan, efter det att innan medan förrän tills just som
Konditionala (villkor)	om, ifall
Koncessiva (motsats)	trots att, fast, fastän även om
Finala (avsikt)	för att, så att
Deskriptiva (sätt)	genom att, utan att
Komparativa (jämförelse)	som, som om, än, ju

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

1 Samordnande konjunktioner

Samordnande konjunktioner binder samman satser och satsdelar av samma slag. (De kan även binda samman bisats och huvudsats, men bisatsen är då en del av den föregående huvudsatsen.)

Kommatecken sätts framför de samordnande konjunktionerna när de binder ihop fullständiga huvudsatser. Vid uppräkning sätts kommatecken ut, och konjunktionen står mellan de två sista leden.

och	– uttrycker ett tillägg
både … och	– är mer betonat än bara *och*
samt	– används i formell stil samt när man inte vill upprepa *och*

Eva **och** Olle är på bio.	*subjekt*	*+ subjekt*
Eva ligger **och** läser en bok.	*verb*	*+ verb*
Olle har köpt bär, frukt **och** grönsaker.	*objekt*	*+ objekt*
Eva handlar på Ica **och** på Konsum.	*adverbial*	*+ adverbial*
Eva ska gå på bio, **och** Olle ska passa barnen.	*huvudsats*	*+ huvudsats*
Olle sa att han var färdig, **och** sedan gick han.		
Olle säger att han är sen **och** att han måste skynda sig.	*bisats*	*+ bisats*

Både Karin **och** Per jobbar på SJ.
Orvar **både** röker **och** dricker.
Man kan läsa **både** engelska **och** tyska på högstadiet.
Elsa brukar jobba **både** på lördagar **och** på söndagar

Olle serverade öl och vin till de vuxna **samt** läsk till barnen.

eller	– uttrycker alternativ
antingen … eller	– är mer betonat än bara *eller*
varken … eller	– uttrycker att inget av alternativen gäller

– Jag ringer dig på lördag **eller** på söndag. – Ja, gör du det!
Patrik undrade om jag åkte tåg **eller** om han skulle följa mig hem.
– Ska du komma hem till mig, **eller** ska jag komma hem till dig? – Du kan väl komma hem till mig?
– Vet du om Torsten kommer, **eller** ska jag ringa och fråga? – Han kommer i kväll.

Lars ska **antingen** åka till Paris **eller** till London på semestern.

Varken Pelle **eller** Olle talar tyska.
Kalle kan **varken** sy **eller** sticka.
Sylvia har **varken** man **eller** barn.
Jag behöver **varken** köpa skor **eller** stövlar i vinter.
Sven berättade **varken** att han var sjuk **eller** att han hade varit hos doktorn.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*
Skannat med CamScanner

men	– uttrycker en motsats eller en motsättning
fast	– används ofta i stället för *men*, speciellt i vardagligt språk
(visserligen) … men	– är mer betonat än bara *men*
utan	– används ofta i stället för *men* efter en negation (t.ex. *inte, aldrig, knappt)* vid en tydlig motsats

Vår lärare är hård **men** (han är) rättvis.
Karin läste mycket före provet **men** (hon) klarade sig inte.
Pontus ringde och sa att han hade råkat ut för en olycka **men** att han inte hade blivit skadad.
Jag ringde till Anna flera gånger i går, **fast** jag fick inte tag på henne.
Visserligen har jag mycket att göra just nu, **men** jag ska försöka hjälpa dig.
Olle sa att han skulle komma, **men** han kom inte.
Roland är inte hemma just nu, **men** han kommer snart.

Obs! Kommatecken sätts före fullständig sats.

Roland är inte hemma, **utan** han är på jobbet.
Karin frågade inte om hon fick komma in, **utan** hon öppnade bara dörren och gick in.

för ty	– uttrycker en orsak eller en förklaring – används i formellt språk i stället för *för*

För och *ty* är synonymer till *därför att, eftersom* etc., men *för* och *ty* kan bara samordna fullständiga huvudsatser.

Niklas var hemma, **för** han var sjuk.
AB Prima tvingas säga upp tio anställda, **ty** orderingången har tyvärr minskat drastiskt på senare tid.
Jag skulle vilja veta var Inga är, **för** jag måste faktiskt tala med henne.

så	– uttrycker konsekvens och betyder "och därför" – uttrycker en tänkbar slutsats

Lennart hade inga pengar, **så** han kunde inte betala hyran.
= Lennart hade inga pengar, och därför kunde han inte betala hyran.
Jag hörde att grannarna slogs, **så** jag ringde polisen.
Fredrik svarar inte i telefonen, **så** han har troligen inte kommit hem än.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

2 Samordnande konjunktioner

Välj rätt konjunktion. Se exempel.

1	*för – utan – så*	Mikael vill ha skilsmässa, för han har träffat en annan.
2	*utan – men – eller*	Portiern frågade om vi ville ha två enkelrum _____ ett dubbelrum.
3	*så – men – eller*	– Vad kan jag hjälpa till med? – Du kan antingen diska _____ torka.
4	*och – eller – utan*	Åke ringde nyss från bilen och sa att han var på väg hem _____ att han skulle komma hem i tid.
5	*för – så – och*	Peter sa att han skulle köpa blommor _____ choklad till Lotta.
6	*och – eller – men*	Uno undrade om jag ville sova över _____ om jag skulle åka hem.
7	*men – och – eller*	Elin går på kurs i engelska både på måndagar _____ på onsdagar.
8	*utan – eller – så*	Mikaela vill antingen ha en kattunge _____ en hundvalp.
9	*för – så – men*	Mats har feber i dag, _____ han är hemma från skolan.
10	*och – men – eller*	– Vill du gå på bio _____ ska vi stanna hemma och ta det lugnt? – Jag föredrar nog att gå på bio.
11	*så – för – men*	Oskar vann fem miljoner på Lotto häromåret, _____ han fortsätter att jobba som vanligt.
12	*och – eller – men*	Jag har inte ringt till Johan än, _____ jag ska göra det senare i kväll.
13	*så – eller – och*	Först ska jag jobba, _____ sedan ska jag ta en promenad på stan.
14	*och – eller – men*	Antingen Ester _____ Anders kommer på Torgnys fest. En av dem måste stanna hemma och passa barnen.
15	*eller – så – men*	Janne sprang till bussen i morse, _____ han missade den i alla fall.
16	*så – för – utan*	Anita kan inte komma på lördag _____ tidigast på söndag.
17	*för – eller – så*	Tomas trivs inte på sitt jobb, _____ han försöker hitta ett annat.
18	*så – eller – men*	Visserligen är jag sen, _____ jag tror att jag hinner till tåget.
19	*och – eller – för*	Hjalmar gillar varken boxning _____ brottning.
20	*eller – utan – och*	Jag ringde inte till Lena på födelsedagen, _____ jag åkte hem till henne och överraskade henne med present och blommor.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

3 Samordnande konjunktioner

Skriv färdigt meningarna. Se exempel.

1 I går kväll drack Patrik varm choklad, för han kände sig frusen
______________________________________.

2 Lennart tycker om att spela kort, men ______________________________________
______________________________________.

3 I dag ska det bli regn, så ______________________________________
______________________________________.

4 Rolf älskar Karin, men ______________________________________
______________________________________.

5 På fritiden brukar Olle fiska, och hans pappa ______________________________________
______________________________________.

6 Pontus har ärvt mycket pengar, men ______________________________________
______________________________________.

7 Adam hade inte lust att gå till skolan i morse, för ______________________________________
______________________________________.

8 Tar du en taxi hit, eller ______________________________________
______________________________________?

9 Per vill inte fira jul i Sverige, utan ______________________________________
______________________________________.

10 Kristina hade druckit ett par glas vin, så ______________________________________
______________________________________.

11 Efter semestern på Mallorca ville Eva inte börja arbeta, utan ______________________________________
______________________________________.

12 Ska vi fira din födelsedag hemma, eller ______________________________________
______________________________________?

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

13 I dag skiner solen, men i går ______________________________

____.

14 I påsk är vi lediga, och då ______________________________

____.

15 I går tittade jag inte på tv, för då ______________________________

____.

16 På landet finns det inte så många höghus, utan där ______________________________

____.

17 Orvar har förlorat alla sina pengar på hästar, så nu ______________________________

____.

18 I eftermiddag ska jag gå på gymnastik, och sedan ______________________________

____.

19 Monica sa att hon var upptagen hela eftermiddagen och att ______________________________

____.

20 Evy frågade om vi ville ha juice eller om ______________________________

____.

21 Simon är visserligen lite förkyld, men ______________________________

____.

22 I morse vaknade mina barn tidigt, så ______________________________

____.

23 I dag ska Bengt och jag inte äta hemma, utan ______________________________

____.

24 Barn ser sig ofta inte för i trafiken, utan ______________________________

____.

25 Tidigare tyckte jag att det här var svårt, men ______________________________

____.

26 Tora och Alf kunde inte få egna barn, så ______________________________

____.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

27 Alla undrade om Viktoria skulle fortsätta studera eller om ______________________

____.

28 Jag måste kolla om köksfönstret är stängt och om ______________________

____.

29 I går kväll ville Linda inte gå och lägga sig, utan ______________________

____.

30 Mormor måste nog skaffa nya glasögon, för ______________________

____.

31 Lars vill inte gifta sig med Lena, för ______________________

____.

32 Matildas lärare vill veta varför hon inte var i skolan i går och varför ______________________

____.

33 Meteorologerna påstår att det ska bli snö i morgon och att ______________________

____.

34 I går fick jag ta bussen till jobbet, för ______________________

____.

35 Jag tror att jag kan det här nu, så ______________________

____.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

4 Underordnande konjunktioner = bisatsinledare

Underordnande konjunktioner inleder en bisats och talar om vilken relation som finns mellan bisatsen och huvudsatsen. (Se s. 224 angående ordföljden i bisats!)

Allmänt underordnande

att	– inleder indirekta påståendesatser

Kristina påstår **att** hon har sökt den lediga tjänsten på TV4.
Grannarna klagar på **att** våra barn väsnas för mycket.
– Det var tråkigt **att** du inte kunde komma. – Det tycker jag med.
Miljöpartiets åsikt är **att** kärnkraften måste avvecklas.

Interrogativa

om, ifall	– inleder indirekta frågor som inte börjar med ett frågeord

Min advokat frågade **om** jag verkligen ville ändra mitt testamente.
En av frågorna på mötet i går var **om** vi skulle vara lediga mellan jul och nyår.
Det är lite oklart **om** Gösta kommer i kväll eller inte.

Kausala

– uttrycker *orsaken* till handlingen i huvudsatsen
– orsaken är redan ett faktum

därför att, eftersom	– *eftersom* måste användas i stället för *därför att* när bisatsen står före huvudsatsen
då, emedan	– används i formellt språk

Per är ledsen **därför att (eftersom)** han inte klarade sin tenta i går.
Eftersom Per inte klarade sin tenta i går måste han göra den en gång till.

Härmed säger undertecknad upp sig **emedan (då)** familjen ämnar flytta från staden.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Konsekutiva – uttrycker *följd, konsekvens* eller *resultat* av handlingen i huvudsatsen

så (att), så … att	– man kan ta bort *att* om det inte står något ord mellan *så* och *att*

Lars frös **så (att)** han skakade.
– Skynda dig **så (att)** du inte kommer för sent till skolan! – Sluta tjata, mamma!
I natt skrek grannarnas barn **så** högt **att** vi inte kunde sova.

Temporala – uttrycker *tid*

när, då	Handlingen i bisatsen kan vara *före, efter* eller *samtidig med* handlingen i huvudsatsen. I svenskan uttrycker man dessa tidsförhållanden med hjälp av olika tempus. *Då* tillhör formellt språk.
sedan efter det att	Handlingen i bisatsen äger rum *före* handlingen i huvudsatsen.
innan medan	Handlingen i bisatsen äger rum *efter* handlingen i huvudsatsen. Handlingen i bisatsen äger rum *samtidigt som* handlingen i huvudsatsen.
förrän	– uttrycker en slutpunkt (= inte före den tidpunkt då) – måste föregås av en negation, t.ex. *inte, aldrig, knappt,* i huvudsatsen
tills	– uttrycker en slutpunkt (= till den tidpunkt då)
just som	= precis när

1 = handling nr 1
2 = handling nr 2

När vi har inrett vår nya lägenhet (1) ska vi ha fest (2).
Eva började jobba (2) **när** hon hade slutat gymnasieskolan (1).
När jag kom hem (2) hade Per lagat middag (1).
Jag läser tidningen (1) **när** jag äter frukost (1).
Man har vissa förmåner (1) **då** man har en tillsvidareanställning (1).

Eva blev mycket gladare (2) **sedan** hon hade sagt upp sig (1).
Lennart mådde mycket bättre (2) **efter det att** han hade slutat röka (1).

Anders och Britta förlovade sig (1) **innan** de gifte sig (2).
Medan Agneta studerade (1), jobbade hon extra på sjukhuset (1).

Lars hade *knappt* blivit frisk **förrän** han blev sjuk igen.
Man ska ta penicillinet **tills** tabletterna är slut.
Just som jag hade kommit hem ringde det.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Konditionala – uttrycker *villkor* för handlingen i huvudsatsen

om, ifall	– *ifall* används ofta i vardagligt språk
frågeformad sats	– kan stå i stället för *om + bisats*

Du måste ringa till skolan **om** du inte kan komma.
Ifall vår lärare är sjuk kommer en vikarie.
Kommer du blir jag glad. = Om du kommer, blir jag glad.
Blåser det inte går jag ut. = Om det inte blåser, går jag ut.

Koncessiva – uttrycker en *motsats, en motsättning* till handlingen i huvudsatsen

trots att, fast(än)	– uttrycker ett faktum
även om	– uttrycker ett villkor, något osäkert, ett eventuellt hinder, en eventuell ursäkt

Trots att David tog sin medicin blev han inte frisk.
Lisa har dåliga tänder **fast** hon sköter dem noga.
Även om provet är svårt ska jag klara det.
Jag måste stiga upp **även om** jag är trött.
Även om Åke ber om ursäkt förlåter jag honom aldrig.
Även om jag är ledig från jobbet har jag mycket att göra.

Finala – uttrycker *avsikt, vilja, mål, plan* för handlingen i huvudsatsen
"Vad vill(e) … med det?"
I bisatsen har man oftast *ska/skulle* för att uttrycka denna vilja eller detta mål. Handlingen i bisatsen ligger i framtiden.

för att	
så att	– används ofta i vardagligt tal i stället för *för att*

Oskar slutade röka **för att** (han skulle) må bättre. (Målet var att må bättre.)
Jämför: Oskar slutade röka därför att han hade rökhosta. (Orsaken var att han hade rökhosta. Innehållet i bisatsen är redan ett faktum.)

Ulla vilar **för att** (hon ska) bli pigg.
Jämför: Ulla vilar därför att hon är trött.

Ulf höjde volymen **för att (så att)** vi skulle höra bra.
Jämför: Ulf höjde volymen därför att han hörde dåligt.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Deskriptiva – uttrycker *sätt, metod*

genom att	– talar om hur handlingen i huvudsatsen blir möjlig
utan att	– talar om att handlingen i huvudsatsen blir möjlig trots att man *inte* gör något

Kalle blev miljonär **genom att** han spelade på Lotto (genom att spela på Lotto).
Lena blev frisk **utan att** hon tog medicin (utan att ta medicin).

Komparativa – uttrycker *jämförelse*

som	– kan betyda *i likhet med, på samma sätt som, liksom* – står i kombinationerna: *lika (...) som* *samma (...) som* *likadan, -t, -a (...) som* *(så) som* *så ... som*
som om	– uttrycker likhet och möjligt tillstånd
än	– står efter *komparativformer* och efter *annan, annat, andra annorlunda, annanstans*
ju ... (desto)	– både *ju* och *desto* följs av komparativ

Morfar klär sig **som** en tonåring (gör).

Eva är *lika* glad i dag **som** (hon) alltid (brukar vara).
Anna lärde sig svenska *lika* snabbt **som** (hon hade lärt sig) engelska.
Jag har *samma* kappa i år **som** (jag hade) i fjol.
Erik har en *likadan* bil **som** Patrik (har).

Lilla Petra gjorde alltid *så* **som** hennes mamma sa.
Ring så fort **som** möjligt!
Det verkar **som om** det skulle bli åska.
Nils uppför sig **som om** han ägde hela världen.

Morfar är tio år *yngre* **än** mormor (är).
Chile har ett *annat* klimat **än** Sverige (har).
Man lever *annorlunda* i Sverige **än** (man gör) i Afrika.
Lisa vill semestra någon *annanstans* **än** hennes man (vill). De kan inte komma överens.

Ju *äldre* Paul blev **desto** *vackrare* blev han.
Ju *mer* man lär sig **desto** *mer* vill man veta.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

5 Underordnande konjunktioner = bisatsinledare

Välj rätt alternativ. Se exempel.

1 I går fick jag veta _____ jag får tillsvidareanställning när min provanställning är slut.
a) om (b) att c) som d) därför att

2 Polisen undrade _____ jag hade hört något om mordet förra veckan.
a) om b) att c) än d) som

3 Vi ska gå på teater på lördag _____ vi kan skaffa biljetter.
a) ifall b) som c) medan d) för att

4 I går kväll stannade våra barn ute och lekte ända _____ det blev mörkt.
a) sedan b) medan c) tills d) när

5 – Polisen har gripit Lars _____ han har gjort något kriminellt. – Vad konstigt!
a) om b) så att c) trots att d) utan att

6 Tom söker ett nytt arbete _____ han är uppsagd från sitt nuvarande jobb.
a) eftersom b) när c) att d) fastän

7 I lördags gick Patrik till jobbet _____ han var ledig.
a) genom att b) trots att c) utan att d) så att

8 Katarina bor i en likadan lägenhet _____ hennes mormor gör.
a) som b) än c) att d) fast

9 Det är så dimmigt ute i dag _____ man nästan inte kan se något.
a) som b) att c) om d) trots att

10 Emma hänger tvätten ute _____ den ska lukta gott.
a) trots att b) för att c) genom att d) som

11 Läkaren Ledman undrade _____ jag hade haft hosta länge.
a) om b) att c) som d) eftersom

12 – Det ser ut _____ du har feber. Hur känner du dig? – Inget vidare.
a) som om b) ifall c) att d) trots att

13 _____ jag inte är helt frisk i morgon ska jag gå till jobbet.
a) Även om b) Om c) Medan d) Eftersom

14 Man brukar redigera sin uppsats _____ man lämnar in den till läraren.
a) medan b) sedan c) innan d) eftersom

15 – Jag måste ha lagt bilnyckeln någon annanstans _____ jag brukar, för jag kan inte hitta den. – Är det kanske den som låter så i tvättmaskinen?
a) som b) att c) om d) än

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

16 Karl-Anton har blivit utfattig _____ spela bort sina pengar på trav.
a) ifall b) som c) genom att d) trots att

17 Ulrika vill flytta hemifrån _____ hon inte trivs hemma hos sina föräldrar.
a) trots att b) därför att c) så att d) utan att

18 _____ Kalle har erbjudits högre lön på sitt jobb har han sagt upp sig.
a) Eftersom b) Genom att c) Trots att d) Ifall

19 Resan till Moskva tog längre tid _____ vi hade trott att den skulle göra.
a) att b) som c) än d) om

20 – Ta på dig vantar _____ du inte fryser om händerna! – Ja, ja.
a) eftersom b) så att c) innan d) utan att

21 I natt gick Anna och bar på sina tvillingar i flera timmar _____ de skulle sluta skrika.
a) för att b) trots att c) genom att d) innan

22 Elin tar vitamintabletter varje dag _____ hon ska få bättre motståndskraft mot infektioner.
a) som b) även om c) utan att d) för att

23 Pelle sov så djupt i morse_____ han inte hörde väckarklockan.
a) som b) att c) för att d) trots att

24 _____ närmare diskot vi kom desto tydligare hörde vi musiken.
a) Så b) Som c) Ju d) När

25 – _____ du tycker att matten är lätt måste du öva lite före provet i morgon. – Ja.
a) Om b) Även om c) När d) Eftersom

26 _____ Olle inte hade hört av sig på länge ringde jag upp honom i går kväll.
a) Innan b) Eftersom c) Därför att d) Som

27 Häromdagen köpte Janne en ny bil _____ hans fru visste om det.
a) därför att b) trots att c) utan att d) för att

28 _____ jag var på semester passade grannen min katt.
a) Tills b) Medan c) Fastän d) Därför att

29 _____ taxin inte kommer snart måste jag ringa taxibolaget igen.
a) När b) Eftersom c) Ifall d) Fastän

30 – Har du något emot _____ jag fikar? – Nej.
a) att b) när c) eftersom d) som

31 Jag ska ringa och fråga _____ jag möjligen kan få en annan tid hos doktorn.
a) att b) som c) om d) för att

32 Eva skaffade bil i våras _____ hon lättare skulle kunna ta sig till jobbet.
a) eftersom b) utan att c) för att d) trots att

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

33 I natt hostade min lilla pojke _____ han nästan tappade andan.
a) för att b) så att c) trots att d) genom att

34 Jag är lika lång _____ min mamma är.
a) som b) att c) än d) eftersom

35 Börje ska gifta sig med Karin _____ han inte älskar henne.
a) därför att b) utan att c) trots att d) så att

36 _____ överklaga ett domslut kan man få sin sak prövad en gång till.
a) Trots att b) Genom att c) Så att d) Ifall

37 Sara blev inte politiskt medveten _____ hon började jobba.
a) förrän b) medan c) tills d) innan

38 _____ jag minns rätt heter du Persson i efternamn, eller hur? – Ja.
a) När b) Om c) Som d) Trots att

39 Läkaren sa _____ min far var på bättringsvägen vilket gladde mig mycket.
a) om b) tills c) att d) som

40 Jag måste ta reda på _____ jag får kvarskatt eller inte.
a) att b) om c) när d) eftersom

41 Elsa har gift sig med en ny man _____ hon ska få det bra ekonomiskt.
a) trots att b) för att c) innan d) som

42 Våra nyinflyttade grannar spikar och hamrar _____ vi inte får en lugn stund.
a) för att b) genom att c) utan att d) så att

43 Olof arbetar på samma arbetsplats _____ hans pappa gör.
a) än b) som c) eftersom d) trots att

44 _____ filmen på tv slutar sent i kväll ska jag se den.
a) Därför att b) Även om c) Utan att d) Tills

45 För en tid sedan slutade Åke röka _____ han hade hostat väldigt länge.
a) därför att b) även om c) så att d) om

46 Albin kan inte somna _____ ta en whisky innan han lägger sig.
a) därför att b) utan att c) genom att d) så att

47 – _____ det har slutat regna ska jag ta en lång promenad. – Vad skönt!
a) Förrän b) Medan c) När d) Därför att

48 – Man måste läsa mycket _____ man vill ha bra betyg. – Det har du rätt i.
a) om b) att c) som d) så att

49 – Det är troligt _____ jag får jobbet som jag har sökt. – Så roligt för dig!
a) om b) som c) att d) när

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

50 Alla undrar _____ Petrus inte ska gifta sig med sin sambo någon gång.
a) att b) som c) om d) så att

51 Magnus ska lägga sig tidigt i kväll _____ han ska vara utvilad i morgon.
a) när b) för att c) fastän d) tills

52 – Se upp _____ du inte ramlar! – Ja, ja. Tjata inte! Hjälp!
a) därför att b) genom att c) så att d) när

53 _____ mer man motionerar desto bättre kondition får man.
a) När b) Eftersom c) Ju d) Fast

54 _____ jag inte klarar provet i morgon ska jag gå ut och dansa på kvällen.
a) Trots att b) Även om c) Utan att d) Genom att

55 Jag ska ge Anita en bukett blommor _____ hon har hjälpt mig så mycket.
a) trots att b) därför att c) så att d) innan

56 – Alf har varit borta från jobbet en vecka _____ han har hört av sig. – Konstigt!
a) eftersom b) utan att c) när d) trots att

57 Man kan inte äta vetebullar _____ man är glutenallergiker.
a) så att b) som c) om d) fast

58 Oskar tog en taxi till jobbet i morse _____ han inte skulle komma för sent.
a) när b) som om c) utan att d) för att

59 Bengt är så rädd för min hund _____ han aldrig vågar klappa den.
a) som b) att b) därför att d) trots att

60 På sitt nya jobb träffar Adam andra människor _____ han är van vid.
a) än b) att c) som d) om

61 – _____ Jan Olsson är rik är han mycket snål. – Ja, det är typiskt!
a) Eftersom b) Därför att c) Trots att d) Utan att

62 _____ Mattias Karlsson hade ljugit som vittne i rätten dömdes han för mened.
a) Därför att b) Eftersom c) Trots att d) Även om

63 Monica säger precis vad hon tycker och tänker _____ bry sig om vad andra tycker.
a) genom att b) utan att c) trots att d) för att

64 På midsommarafton är man ofta uppe _____ solen går upp.
a) även om b) tills c) förrän d) så att

65 – Jag är nästan säker på _____ alla kan det här nu. – Det är inte jag.
a) som b) att c) om d) så att

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

6 Underordnande konjunktioner = bisatsinledare

Skriv färdigt meningarna. Se exempel.

1 Vet du om posten har kommit ____________________?

2 Har du hört att ____________________?

3 Vi ska resa till Paris om ____________________.

4 Jag hade knappt kommit innanför dörren förrän ____________________

____________________.

5 En tjuv hade tagit sig in i vårt hus genom att ____________________

____________________.

6 Jag måste följa min son till skolan därför att ____________________

____________________.

7 Pia och Åsa gick ut utan ytterkläder trots att ____________________.

8 Ju ____________________ desto mer solbränd blev hon.

9 Vår lärare pratar så tyst att ____________________

____________________.

10 Hela förra året jobbade Kerstin extra på helgerna för att ____________________

____________________.

11 Har du ingen annan tröja att ta på dig än ____________________?

12 Jag måste berätta sanningen för dig även om ____________________

____________________.

13 Eftersom ____________________

går han in till grannen och lånar hans laddare.

14 I förmiddags kom rektorn in i vårt klassrum utan att ____________________

____________________.

15 Du kan ringa mig ifall ____________________.

16 Det är faktiskt synd att ____________________.

17 Vi måste vänta med att köpa hus tills ____________________

____________________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

18 Jag skulle vilja veta om ______________________________.

19 För en tid sedan flyttade familjen Persson ut på landet för att ______________________________
______________________________.

20 Lisa har kikhosta. Hon hostar så att ______________________________.

21 Per bor fortfarande på samma gata som ______________________________
______________________________.

22 I natt kunde jag inte sova trots att ______________________________.

23 Många röstar på Miljöpartiet därför att ______________________________
______________________________.

24 Niklas har lärt sig japanska genom att ______________________________
______________________________.

25 Har man inte busskort ______________________________.

26 Glöm inte att låsa dörren innan ______________________________!

27 Barnen på lekplatsen berättade för mig att ______________________________
______________________________.

28 Skulle du kunna ta reda på om ______________________________?

29 En ung student vikarierade i vår klass medan ______________________________
______________________________.

30 Arnes och Silvias flytt blev mycket jobbigare än ______________________________
______________________________.

31 Anna har en likadan jacka som ______________________________.

32 Ju ______________________________ desto gladare blir man.

33 Eva sparar pengar varje månad för att ______________________________
______________________________.

34 I morse blev jag så arg att ______________________________.

35 Man måste göra läxorna även om ______________________________.

36 Eftersom ______________________________ måste jag skynda mig.

37 I lördags kväll kom familjen Carlsson hem till oss utan att ______________________________
______________________________.

38 Ann Larsson vilade en stund när ______________________________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

39 Anders har skapat en profil på en dejtingsajt för att ______________________

____.

40 Det här var svårare än ____.

41 I morse cyklade Marie och Sven till arbetet trots att ____________________

____.

42 Det verkar som om ____.

43 Det är så mörkt i källaren att _____________________________________.

44 Det var inte lika jobbigt i grundskolan som __________________________

____.

45 Jag måste gå på gymnastiken i kväll även om ___________________________

____.

46 Eftersom ____

får jag varken äta eller dricka efter klockan tolv i kväll.

47 Telefonen ringde just som ____.

48 Solar man för mycket ____.

49 Filmen, som jag såg i lördags, var så tråkig att ______________________

____.

50 Lena går till skolan utan att ____.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

PREPOSITIONER

En preposition står för det mesta framför sitt huvudord vilket kan vara ett *substantiv, ett pronomen i objektsform, ett infinitivuttryck* eller en *bisats*. Prepositionen uttrycker en relation mellan huvudordet och andra ord i satsen.

1 Prepositioner

av	bland	bakom	efter

Martin Ek lider **av** migrän.
De flesta njuter **av** att lyssna på vacker musik.
Anna har lånat en bok **av** mig.
Vår klass består **av** 20 elever.
Många ringar är gjorda **av** guld.
"Röde Orm" är skriven **av** Frans G. Bengtsson.
Erik är intresserad **av** att fiska.
Frida skrattade högt **av** glädje.
– Det var snällt **av** dig att komma. – Det var så lite så.
Sveriges union med Norge upplöstes i början **av** 1900-talet.

Det känns skönt att vara **bland** vänner.
Kalle är **bland** de bästa i vår klass.

Jag kände att mannen, som satt **bakom** mig i biosalongen i går kväll, luktade vitlök.
Regeringen har en majoritet av riksdagen **bakom** sig i de flesta frågor.

En hund gick **efter** mig hela vägen hem i går kväll.
Du kan ringa **efter** klockan fem. Då är jag hemma.
Ring **efter** ambulansen! Det har hänt en olycka.
Nils har letat **efter** sitt pass, men han har inte hittat det någonstans.
De flesta längtar **efter** sol och värme.

Välj rätt preposition. Se exempel.

1 Det är svårt att välja rätt person bland alla sökande till den nya tjänsten.
2 Jag var på bio i går. Eftersom jag satt __________ en man med en jättestort hår såg jag nästan ingenting i början av filmen, så jag var tvungen att byta plats.
3 Den värdefulla tavlan, som blev stulen i fredags, var målad __________ Picasso.
4 __________ en massa gamla papper hittade jag ett brev som jag hade letat __________ länge.
5 I natt somnade Ylva inte förrän __________ midnatt. Klockan var närmare två.
6 Vi ska ha semester i mitten __________ juli.
7 Bokstaven S kommer __________ R i alfabetet.
8 Siv Jönsson, som är väldigt nyfiken, står ofta __________ gardinerna för att se vad grannarna gör ute på gården.
9 Jag var tvungen att ringa __________ en låssmed i går eftersom jag hade låst mig ute.
10 Mitt skrivbord är tillverkat __________ ek.
11 Rättegången, som vi inte fick komma in på i tisdags, hölls __________ stängda dörrar.
12 Man brukar kasta ut julgranen __________ trettondagen.
13 Amina längtar __________ att få träffa sina föräldrar och syskon.
14 Sten blev alldeles röd i ansiktet __________ ilska när han fick höra sanningen.
15 Redaktören Eva Roos fanns __________ gästerna på Mattias Eks middag i lördags.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

enligt	framför	från	för

Enligt finansministern måste statens utgifter begränsas.
"Hårfint" är det bästa schampot **enligt** reklamen.
Per får lön **enligt** avtal.

Damen, som stod **framför** mig i kön, var irriterad.
Framför vårt gamla hus växer en mängd rosor.
Torsten föredrar att cykla **framför** att köra bil.

Matti kommer **från** Finland.
Gustav Vasa var kung i Sverige **från** 1523 till 1560.
Ulf har blivit uppsagd **från** sitt arbete.

Vera är rädd **för** ormar.
Sverige är känt **för** sin vackra natur.
Det är svårt **för** många att hitta ett nytt jobb.
Jag ska berätta en rolig historia **för** dig.
Maria intresserar sig bara **för** kläder.
Föräldrar oroar sig ofta **för** sina barn.
Matti har bestämt sig **för** att återvända till Finland.
– Kan du förklara det här **för** mig en gång till?
– Javisst.
Det är viktigt att kämpa **för** fred och frihet.
Man måste ta ansvar **för** vad man gör.
– Tack **för** hjälpen! Det var snällt av dig att hjälpa mig.
– Varsågod.

Välj rätt preposition. Se exempel.

1 Många svenska författare har kommit _från_ Värmland.

2 Det är lättare ________ barn än ________ vuxna att lära sig ett nytt språk.

3 ________ meteorologerna kommer det vackra vädret att fortsätta ytterligare en tid.

4 – Du får inte berätta det här ________ någon. Det är en hemlighet. – Nej då.

5 Ina och Ola bor ensamma i sin stora villa. Deras hus är för stort ________ dem.

6 Jag har en jobbig vecka ________ mig. Jag vet inte hur jag ska hinna med allt.

7 Erik har intresserat sig ________ fotografering ända sedan han var tolv år.

8 ________ vad min mamma har berättat kom hennes mormors mor från Frankrike.

9 Ann-Katrin föredrar att cykla ________ att köra bil.

10 Mia är orolig ________ sina gamla föräldrar eftersom de bor ensamma på landet.

11 ________ besiktningsprotokollet är min bil i bra skick, men jag är ändå inte nöjd med den.

12 ________ mig på bussen satt två äldre herrar och pratade om sina pensioner.

13 När Ulf har kommit hem ________ jobbet lägger han sig ofta och vilar en stund.

14 Redan som barn bestämde sig Elisabeth ________ att bli sjuksköterska.

15 Trots att Sara gång på gång har förklarat ________ sina barn att de inte har råd, vill de åka till Australien på lovet.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

före	genom	hos	i	inom

Alf kände till vägen till Stadion, så han körde **före** mig.
Ivan är hemma **före** Lisa, så han hinner laga mat tills hon kommer hem.
Caesar mördades år 44 **före** Kristus.
Det är mycket att göra dagarna **före** jul.

Det var inbrott hos oss i går. Tjuven hade tagit sig in **genom** ett fönster i källaren.
När jag körde **genom** Göteborg i natt var det tyst och öde på gatorna.
Det kändes kusligt att gå ensam **genom** Stadsparken i lördags natt.

Jag firade nyår hemma **hos** min syster förra året.
Per var **hos** tandläkaren i går.

Carl arbetar bara fyra dagar **i** veckan.
Han tjänar 28 000 kronor **i** månaden.
Torbjörn fyller 30 år **i** mars.
Gun har bott **i** Åmål **i** hela sitt liv.
Jenny är mycket duktig **i** svenska.
En del hundar är förtjusta **i** att bada.
Jeanette har ofta ont **i** huvudet.
Vi ska flytta **i** slutet av månaden.
Alla barn **i** Sverige måste gå **i** skolan **i** tio år.
Eleverna **i** vår klass har tre lektioner **i** idrott varje vecka.

Min väckarklocka står alltid **inom** räckhåll för mig.
Brevet, som jag har fått från försäkringsbolaget, måste besvaras **inom** en vecka.

Välj rätt preposition. Se exempel.

1 Tommy tjänar 220 kronor ___i___ timmen.

2 – Du kan inte gå in __________ dörren på framsidan av Stadshuset, för den är låst just nu. – Jaså.

3 Mina barn är ute och leker ensamma, men de håller sig __________ synhåll för mig.

4 När vi skulle äta var Ann inte hungrig, för hon hade ätit två chokladkakor __________ middagen.

5 – Ni får gärna övernatta __________ oss om ni vill. – Tack. Det var snällt.

6 Ted lyssnar inte på sin lärare utan sitter för det mesta och tittar ut __________ fönstret i stället.

7 Man blir ofta irriterad när folk tränger sig __________ en i kön.

8 Anneli arbetar som sekreterare __________ en advokat.

9 Roger är inte bra __________ fysik, men han är duktig __________ kemi.

10 Vi ska nog resa bort __________ sommar.

11 Daniel bodde __________ sin mormor och morfar tills han var tre år.

12 Det blev alldeles mörkt när tåget körde __________ en tunnel.

13 Man hade lovat mig att jag skulle få de beställda varorna __________ en vecka, och det fick jag. Det tog bara fem dagar.

14 Förra året började det snöa __________ mitten av december.

15 Hanna är så förtjust __________ att cykla att hon tänker köpa en lådcykel och jobba extra som cykelbud.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

längs	med	mellan	mot	om

Peter har en bokhylla **längs** ena väggen i vardagsrummet.
I söndags tog vi en lång promenad **längs** stranden.

Det är svårt att äta **med** pinnar, tycker jag.
Läraren hade markerat alla fel i min uppsats **med** en rödpenna.
Britta säger att hon är släkt **med** statsministern.
Ove var förlovad **med** Maj innan han gifte sig **med** Åsa.
– Kom hit! Jag måste prata **med** dig. – Ja, jag kommer.

Hamid sitter **mellan** Reza och Milan i klassrummet.
Det går många tåg **mellan** Malmö och Lund.
– Du får välja **mellan** ost och salami på mackan, sa Anne till sin pojkvän.

På hösten kan man se fåglarna flyga **mot** söder.
Thomas Blom är alltid vänlig **mot** andra människor.
En försäljare får inte vara otrevlig **mot** sina kunder.
Arbetarna på den mekaniska verkstaden har länge protesterat **mot** den dåliga arbetsmiljön.
Många människor kämpar **mot** våld och förtryck.
– Hej älskling! sa Mona och log **mot** Kurt.
Harald har bytt sin gamla bil **mot** en ny, fin cykel.

Den här kursen slutar **om** en vecka.
Arne äter bara två gånger **om** dagen.
Finland ligger öster **om** Sverige.
En man sitter till vänster **om** sin bordsdam.
Nina är rädd **om** sin nya, fina klocka.
Jag är medveten **om** att det är farligt att röka.
Leo är övertygad **om** att Katarina älskar honom.
Det var kallt ute i går, så vi frös **om** fötterna.
Eva har bett mig **om** hjälp många gånger.
Boken, som jag fick i julklapp, handlade **om** katter.
Läraren i historia har berättat **om** vikingatiden.
De flesta drömmer nog **om** en värld utan krig.

Välj rätt preposition. Se exempel.

1 Du måste vara rädd ___om___ dina nya skor! Vi har inte råd att köpa några nya.

2 Norge ligger väster __________ Sverige.

3 Det stod folk __________ hela vägen i det lilla samhället när kungen kom på besök.

4 – Kan vi inte ta paus nu? – Nej. Den här lektionen slutar ju inte förrän __________ tio minuter.

5 En kompassnål pekar alltid __________ norr.

6 Eftersom jag ska betala mina varor __________ kort måste jag slå in koden.

7 Miljöaktivisterna brukar samlas för att demonstrera __________ bl.a. kärnkraften.

8 – Jag skulle vilja be dig __________ en tjänst. – Ja, vad då?

9 Ann och Bo ska byta sina små lägenheter __________ en större, för de ska flytta ihop.

10 På vår resa __________ Västkusten i somras såg vi många vackra platser.

11 Det är slut __________ Vera och Viktor. Han har redan träffat en annan.

12 – Ta på dig en mössa! Du fryser ju __________ öronen. – Nej, det gör jag inte.

13 Det går båtar __________ Stockholm och Helsingfors.

14 Ebbas mormor brukar berätta __________ hur barnen hade det förr i tiden.

15 Ola Sjöö är en riktig gentleman. Han är så artig __________ alla människor.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

omkring på till under ur

Det finns ett högt staket **omkring** Larssons hus.
Vi var **omkring** 25 personer på Olssons fest i lördags.

Till sommaren ska vi köpa en båt.
Sven är en god vän **till** mig.
Jag längtar **till** Italien.
– Hälsa **till** Annika när du träffar henne! – Javisst.
Vill du vara snäll och köpa mjölk och fil **till** mig? – Ja.
Malin har vänt sig **till** en advokat för att få hjälp med att upprätta ett testamente.
– Varsågoda! Nu sätter vi oss **till** bords. – Tack.

Under 1600-talet var Sverige med i många krig.
Det regnade **under** hela min semester i fjol.
Det är dammigt **under** Pelles säng.

Den maskerade rånaren tog upp en kniv **ur** fickan när han kom in på banken.
I morse gick Wilhelm ut **ur** vårt klassrum utan att säga ett ord.

På fredagarna brukar jag handla.
Flyttfåglarna kommer tillbaka **på** våren.
Jag har inte träffat min syster **på** ett år.
Per cyklar till skolan **på** tio minuter.
Vi bodde **på** ett fint hotell när vi var i London.
Ulrika arbetar **på** ett sjukhus, och hennes man jobbar **på** en restaurang.
Mats har en lägenhet **på** två rum och kök.
Lisa har en liten dotter **på** fyra månader.
Jag är säker **på** att jag låste dörren i morse.
– Var inte arg **på** mig! Jag menade inget illa. – Nej.
Våra grannar bjöd oss **på** middag i fredags.
– Vänta **på** mig! Jag är strax klar. – Okej.
– Tro **på** mig! Jag ljuger inte. – Jaså.
– Lyssna **på** mig! Jag har något att säga dig. – Va?
Olle sitter och tittar **på** tv varje kväll.
Strömavbrottet i går berodde **på** den hårda stormen.
Du behöver inte bestämma dig nu. Tänk **på** saken!
Man måste kunna lita **på** sina vänner.
Erik Ek lyfter alltid på kepsen när han hälsar **på** en.

Välj rätt preposition. Se exempel.

1 – Du kan faktiskt tro ___på___ vad Johan säger. Han ljuger aldrig. – Det är bra.

2 ____________ det gamla fängelset här i stan finns det en hög mur.

3 Mahmoud längtar efter sina föräldrar. Han har inte sett dem ____________ sex år.

4 Det kom många danska flyktingar till Sverige ____________ andra världskriget.

5 I fredags hade Nisse bråttom, så han städade hela sin lägenhet ____________ en kvart.

6 Bodil Jönsson är irriterad ____________ sina grannar som har fest varje vecka.

7 Åke tjänar ____________ 30 000 kronor i månaden. Hans lön varierar lite.

8 Bertil sopar ofta allt skräp ____________ mattan. Han tror inte att någon märker det.

9 – Är du säker ____________ att Erik kommer i morgon? – Ja, det är jag.

10 Många skolungdomar arbetar ____________ hela sommarlovet.

11 Hugo tog fram en stor näsduk ____________ byxfickan och snöt sig ljudligt i kyrkan.

12 – Jag träffade en bekant ____________ dig häromdagen. Hon hälsade ______ dig. –Tack.

13 – Får jag bjuda dig ____________ en kopp kaffe? – Tack, gärna!

14 Carl-Henrik har köpt en vacker ring ____________ sin fru.

15 – Ut ____________ mitt hus! skrek Linus Vråk när han fick se två personer som höll på att bryta upp hans kassaskåp.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

utan	utom	vid	åt	över

Jag dricker kaffe **utan** socker och grädde.
I kväll ska Johan gå på fest **utan** sin fru.
Vi klarar oss bra **utan** bil.

Man måste förvara medicin **utom** räckhåll för barn.
Alla **utom** Nils förstår skillnaden mellan huvudsats och bisats.

Många svenska städer ligger **vid** havet.
Amanda Svensson brukar stiga upp **vid** sjutiden.
Det kan vara svårt att vänja sig **vid** nya förhållanden.
En veterinär är van **vid** att ta hand om djur.

– **Åt** vilket håll ska jag köra?
– Du ska först svänga **åt** höger och sedan **åt** vänster.
Mary har stickat en fin tröja **åt** sin bror.
Skratta inte **åt** mig om jag bär mig konstigt åt! Jag har ju aldrig gjort detta förr.

Jag känner inte dem som bor i våningen **över** mig.
Kerstin Bergman går alltid långsamt **över** gatan.
Det är **över** 30 år sedan Fredrik slutade skolan.
Maj-Britt blev glad **över** den fina presenten som hon fick på sin 50-årsdag.
Jakob är stolt **över** sin nya elbil.
Ulla blev förvånad **över** att Kurt kände igen henne efter 35 år.
I slaget vid Poltava 1709 segrade den ryska armén **över** den svenska.

Välj rätt preposition. Se exempel.

1 Det är inte tillåtet att köra bil *utan* körkort.

2 Jag äter allt __________ blodkorv.

3 Det finns en stor skoaffär __________ Busstorget.

4 Antonio har inte vant sig __________ den svenska vintern trots att han har bott här i många år.

5 – Du ska gå __________ det andra hållet om du ska till biblioteket. – Jaha. Tack.

6 Barn brukar skratta hjärtligt __________ clowner.

7 Det finns en lång bro __________ Kalmarsund.

8 Maria har inga släktingar i Sverige __________ en kusin som bor i Uddevalla.

9 Det är __________ 100 år sedan kvinnlig rösträtt infördes i Sverige.

10 – Köp en tidning __________ mig, är du snäll!
– Jaha. Vad ska du ha för en?
– Ta den vanliga kvällstidningen!

11 Åsa och Alf ska åka på semester __________ sina barn. Åsas mor ska nämligen passa barnen.

12 I går var alla elever närvarande __________ Irena, för hon var sjuk.

13 Ebba Viklund är mycket stolt __________ sin son som ska bli läkare.

14 Henry är van __________ att flyga. Han har nämligen varit pilot i många år.

15 Alexandra är förvånad __________ hur snabbt hennes son har lärt sig svenska.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

2 Prepositioner

Skriv rätt preposition. Se exempel.

1 Många människor är rädda ___för___ åskan.

2 – Skriv ________ en blyertspenna så att du kan radera om det blir fel! – Okej.

3 Lisa var förvånad ________ att så många gratulerade henne på födelsedagen.

4 Pelle är alltid snäll ________ sin gamla mamma.

5 Dynamiten uppfanns ________ Alfred Nobel på 1860-talet.

6 ________ 1900-talet har man genomfört många viktiga sociala reformer.

7 Måns har ingen egen bostad, så han bor fortfarande hemma ________ sin mor.

8 Man har feber om man har ________ 37 grader.

9 ________ vad somliga tror, finns det liv på andra planeter än jorden.

10 Den här räkningen ska betalas ________ 30 dagar. Annars får man betala en extra avgift.

11 Det finns gott om rastplatser ________ vägarna i Sverige.

12 Om det är vackert väder ________ söndag ska jag åka ________ stranden.

13 Det är inte lätt att välja ________ alla olika sorters parfymer.

14 – När ska vi komma? – Kom ________ sjutiden!

15 – Den här spegeln är gammal. Den är faktiskt ________ 1800-talet. – Oj då!

16 Min katt hoppade ut ________ köksfönstret i morse.

17 Långfingret sitter ________ pekfingret och ringfingret.

18 Albin är irriterad ________ Pia som sitter ________ honom ________ klassrummet. Hon brukar nämligen prata högt för sig själv.

19 Man måste ringa till doktor Carl Pihl ________ klockan 12, för han har telefontid ________ 11 och 12 varje dag.

20 – Vilken obekväm stol! – Lägg en kudde ________ ryggen, så blir det nog lite bekvämare ________ dig!

21 November kommer ________ oktober.

22 – Ta på dig dina handskar! Annars fryser du ________ händerna. – Ja, jag ska.

23 När Stina skulle ta fram sin plånbok ________ väskan märkte hon att plånboken var borta.

24 Petra har berättat ________ mig ________ alla vackra platser som hon har besökt.

25 Victoria och Gabriel har bestämt sig ________ att åka tillbaka ________ sitt hemland eftersom de längtar ________ sina släktingar och vänner där.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

26 Emma skrek till __________ rädsla när hon plötsligt märkte att någon stod bakom henne. Hon hade inte hört ett ljud.

27 – Har ni tackat mormor och morfar __________ julklapparna? – Ja, det har vi.

28 – Jag är säker __________ att hostan går över inom en vecka, sa doktorn.

29 Häromdagen satt Roger och tänkte __________ sin dåliga ekonomi. Han var verkligen orolig __________ hur han skulle klara alla utgifter.

30 "Den inbillade sjuke" heter en pjäs som är skriven __________ Molière.

31 – Varför är du så arg __________ mig? Jag har väl inte gjort någonting?
– Jo, det har du. Du var faktiskt inte snäll __________ mig i går. Har du glömt det?

32 Alla var mätta __________ den goda middagen som Tore hade lagat.

33 __________ reklamen för aktiehandelsappen "Aktie" kan man tjäna 2% __________ veckan utan att anstränga sig.

34 Vi gjorde ett kort besök __________ min gamla faster __________ somras.

35 Nils hade influensa förra veckan. Han hade hög feber och ont __________ hela kroppen.

36 Jag måste be Karin __________ ursäkt. Jag var verkligen dum __________ henne i går.

37 Lars ser mycket bättre __________ sina nya glasögon. De gamla var för svaga.

38 När Kerstin skulle klappa min katt sprang den och gömde sig __________ sängen.

39 – Jag behöver inget glas. Jag kan dricka direkt __________ flaskan. – Som du vill.

40 Margit och Ulla är mycket glada __________ att ses igen. De har inte träffats __________ många år.

41 Kalle gömde sig __________ ett träd för att ingen skulle se honom.

42 Gun, som tog betalt av kunderna, blev avskedad __________ sin tjänst när man upptäckte att hon hade tagit pengar __________ kassan.

43 Man kan inte bli tolk __________ goda språkkunskaper.

44 – När jag stod och väntade __________ bussen i morse pratade jag __________ en granne __________ dig.
– Jaså. Vem var det?
– Han som är lite knepig.

45 Det finns många prepositioner att välja __________. Ibland kan det vara svårt att välja rätt.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

3 Prepositioner

Skriv färdigt meningarna. Använd lämpliga prepositioner. Se exempel.

1 Jag är intresserad av matlagning ______.

2 Just nu sitter jag och tänker ______.

3 Kerstins nya väska är tillverkad ______.

4 Roger lyssnar helst ______.

5 Jag är mycket stolt ______
______.

6 Tro inte ______!

7 Demonstranterna, som gick genom staden i går eftermiddag, protesterade ______
______.

8 Eftersom Gun-Britt har ont ______.

9 Robin är rädd ______.

10 Linda och Jenny är arga ______.

11 Amnesty är en organisation som kämpar ______
______.

12 Tyra längtar ______.

13 Det är svårt ______.

14 Alexander har berättat ______
______.

15 Jag föredrar ______.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

4 Finn femton fel!

Femton av nedanstående meningar har felaktiga prepositioner. Rätta dem. Se exempel.

1 Jag längtar efter en kopp starkt kaffe. ________
2 Kalle är rädd ~~av~~ hundar, men han gillar katter. för
3 Petra nästan grät från glädje när hon fick ett brev från Leo. ________
4 Många förpackningar är gjorda av returpapper. ________
5 Enligt de senaste nyheterna kommer räntan att sjunka. ________
6 Det är svårt till mig att sluta röka, men jag ska göra ett nytt försök. ________
7 Mormor berättar många sagor till sina barnbarn. ________
8 Vi var hemma hos goda vänner i lördags. Det var trevligt. ________
9 Per föredrar stekt potatis framför kokt potatis. ________
10 Mitt kylskåp står till vänster från spisen. ________
11 Finland är känt för sina vackra sjöar. ________
12 Små barn bör inte gå ensamma genom en gata. ________
13 Britta är mycket hjälpsam till sina grannar. ________
14 Filmen, som jag såg i går, handlade om ufo. ________
15 Man måste vara rädd om sina vänner. ________
16 I sommaren ska vi resa till Fårö. Det ska bli roligt. ________
17 Jag måste skynda mig. Jag har bara ett par minuter på mig. ________
18 Anna har inte varit i skolan för tre veckor. Hon är nämligen sjuk. ________
19 Erik går till jobbet på tio minuter. ________
20 Jag tror att Eva är arg till mig, fast jag förstår inte varför. ________
21 Arvid dricker ofta starkt kaffe utom socker och grädde. ________
22 Magnus har köpt en dyrbar klocka åt sig själv. ________
23 Björn fryser på öronen, för han har ingen mössa på sig. ________
24 Jag skulle vilja ha en sommarstuga på havet. ________
25 Peter Larsson är ofta ovänlig mot andra personer. ________
26 Göran och Birgitta är släkt med varandra på långt håll. ________
27 I somras hade vi semester för fyra veckor. ________
28 Gunnar är intresserad av släktforskning. ________
29 Många turister åker till varmare länder för att njuta av sol och bad. ________
30 Det tog två veckor för Tage att vänja sig vid sina nya glasögon. ________
31 Alla i vår klass talar engelska utom Amir. ________
32 Martin intresserar sig bara av hus och trädgård. ________
33 Ingrid har en son på 15 år. ________
34 Varvsarbetarna har protesterat mot att varvet ska läggas ner. ________

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

ORDFÖLJD

s = subjekt

v1 = första verbet
v2 = andra verbet
etc.

o = objekt

a = adverbial
x = satsadverbial (Se s. 187!)

Huvudsats

I en huvudsats kan man ändra placeringen av satsdelarna för att betona en satsdel eller göra olika typer av huvudsatser.

Påstående

	s	*v1*	*x*	*v2*	*o*	*a*
	De	**lagar**	inte	–	middag	klockan tre.
	De	brukar	inte	laga	middag	klockan tre.
	De	lagar	inte	–	middag	när klockan är tre.
	De	brukar	inte	laga	middag	när klockan är tre.

a/o	*v1*	*s*	*x*	*v2*	*o*	*a*
Klockan tre	**lagar**	**de**	inte	–	middag.	–
Klockan tre	brukar	de	inte	laga	middag.	–
När klockan är tre	lagar	de	inte	–	middag.	–
När klockan är tre	brukar	de	inte	laga	middag.	–
Middag	lagar	de	inte	–	–	klockan tre.
Middag	brukar	de	inte	laga	–	klockan tre.

Fråga

	s	*v1*	*x*	*v2*	*o*	*a*
	Vem	**lagar**	alltid	–	middag	klockan tre?
	Vem	brukar	alltid	laga	middag	klockan tre?

	v1	*s*	*x*	*v2*	*o*	*a*
	Lagar	**de**	inte	–	middag	klockan tre?
	Brukar	de	inte	laga	middag	klockan tre?
Varför	lagar	de	inte	–	middag	klockan tre?
Varför	brukar	de	inte	laga	middag	klockan tre?

Uppmaning

v1		*x*	*o*	*a*
Laga	–	inte	middag	klockan tre!

Huvudsatsen har **rak ordföljd** *(s – v1)*

– i påstående som börjar med subjektet
– i fråga som börjar med subjektet

Huvudsatsen har **omvänd ordföljd** *(v1 – s)*

– i satser som inte börjar med subjektet

Satsadverbialet placeras *efter* gruppen | *s – v1* / *v1 – s* | *x*

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Bisats

Bisatsen är en del av huvudsatsen (subjekt, objekt, adverbial, attribut).

Att han inte kommer är troligt. *s* *v1*	Jag vet **att han inte kommer.** *s* *v1* *o*
Han kommer **när klockan är tre.** *s* *v1* *a*	Han kommer inte **därför att han är sjuk.** *s* *v1* *a*
Jag har en båt **som inte är så gammal.** *s* *v1* *o* *attribut*	Jag har en båt **som jag inte har betalat än.** *s* *v1* *o* *attribut*

Bisatsen börjar alltid med **en bisatsinledare** som kan vara:

en underordnande konjunktion, t.ex.	*ett frågande pronomen/adverb, t.ex.*	*ett relativt pronomen/adverb, t.ex.*
att, om därför att, eftersom trots att, fast, även om innan, medan, när	vad, vem, vilka var, vart, varifrån när, hur, varför	som, vilk/en, -et, -a vars vilket, något som där, dit, då
(Se s. 195!)	(Se s. 98 och 167!)	(Se s. 137, och 176,180!)

Bisatsen har i regel **rak ordföljd** *(s – v1).*

Satsadverbialet placerar man mellan subjektet och det första verbet: *s x v1*

Observera:

På satsadverbialets plats i huvudsats och bisats står förutom satsadverbial även många tidsadverbial, t.ex. *alltid, aldrig.* (Se s. 223!)

Vissa satsadverbial kan placeras på annan plats i huvudsatsen då man vill betona dem.

Kanske kommer jag i morgon. *Tyvärr* kan jag inte hjälpa dig nu.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

1 Huvudsatser

Skriv orden i rätt ordning. Börja med de markerade orden. Se exempel.

1 du, *Vad*, studerar, nu

– Vad studerar du nu ?

studerar, svenska, *Jag*, nu

– Jag studerar svenska nu .

ska, jag, *Sedan*, engelska, läsa

Sedan ska jag läsa engelska .

2 vill, *De flesta*, länge, leva

– ______________________ .

de, bör, göra, inte, *Vad*

______________________ ?

bör, inte, *De*, och dricka för mycket alkohol, röka

– ______________________ .

3 du, i London, varit, *Har*

– ______________________ ?

Nej, jag, aldrig, *där*, varit, har

– Nej, ______________________ .

Jag, dit, skulle, åka, gärna, vilja

______________________ .

4 en cykel, du, reparera, *Kan*

– ______________________ ?

Ja, gjort, många gånger, har, *det*, jag

– Ja, ______________________ .

5 du, alltid, på kvällen, läxan, läsa, *Brukar*

– ______________________ ?

Nej, ofta, läser, på morgonen, *jag*, läxan

– Nej, ______________________ .

pigg, *Då*, är, jag

______________________ .

6 Erkki, *När*, till Sverige, kom

– ______________________ ?

kom, förra året, hit, *Han*

– ______________________ .

7 laga, ska, hemma hos er, *Vem*, i dag, mat

– ______________________ ?

alltid, min man, lagar, mat, *Hos oss*

– ______________________ .

jag, *Det*, gillar

______________________ .

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

8 du, inte, komma, kan, *Varför*, i kväll

– ____?

Eftersom jag är upptagen, inte, jag, komma, i kväll, kan

– ____.

9 ska, din bil, sälja, *När*, du

– ____?

ska, sälja, den, jag, *När jag har kört 10 000 mil*

– ____.

10 svårast, *Vilket ämne*, i skolan, är

– ____?

nog, *Kemi*, svårast, är

matte, *Efter kemi*, kommer

– ______________________. ______________________.

11 skulle, *Vilket råd*, vilja, du, ge, en nyanländ invandrare

– ____?

inte bara, *Gå*, på kurs i svenska

också, få, *Försök*, med svenskar, kontakt

– ____!

____!

12 just nu, *Vilka intressen*, du, har

– ____?

mina största intressen, *Simning och fiske*, är, nog, just nu

– ____.

13 Eva, ge, *Vad*, ska, du, när hon fyller år

– ____?

önskat sig, alltid, har, *En kamera*, hon

henne, ge, *Det*, ska, jag

– ______________________. ______________________.

14 skulle, du, säga, *Vad*, vilja, till en bilförare

– ____?

aldrig, alkohol, *Drick*, när du kör bil

– ____!

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

2 Bisatser

Skriv färdigt bisatserna. Se exempel.

1 Man måste motionera och äta rätt om man vill må bra.

2 Det är bra att ha hög skyddsfaktor på solkrämen när ______________________.

3 Många ungdomar bor kvar hemma hos sina föräldrar därför att ______________________.

4 Familjen Eks pengar räckte inte till någon utlandssemester trots att ______________________.

5 I fredags natt hämtade Harry sin dotter på 20-årsfesten för att ______________________.

6 Ella stannade hemma från jobbet i går utan att ______________________.

7 Ju ______________________ desto mer lär man sig.

8 Man bör nog skaffa barn innan ______________________.

9 Man kan bli magsjuk ifall ______________________.

10 Många har inte råd att stanna hemma från jobbet även om ______________________.

11 Staten får in mycket pengar genom att ______________________.

12 Ju ______________________ desto räddare blev jag.

13 Mina grannar är så gamla att ______________________.

14 I Sverige måste man gå i skolan tills ______________________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

15 Ibland kan man inte somna fastän ____________________

____________________.

16 I morse var vi tvungna att ta tåget för att ____________________

____________________.

17 Många 18-åringar röstar utan att ____________________

____________________.

18 Akta dig så att ____________________

____________________!

19 På radion hörde jag nyss samma låt som ____________________

____________________.

20 Sverige gick inte med i EU förrän ____________________

____________________.

21 Man höjer priset på tobak för att ____________________

____________________.

22 Man måste kunna använda datorer om ____________________

____________________.

23 Nu för tiden är det viktigt att ha goda språkkunskaper eftersom ____________________

____________________.

24 Man kan få ett bra jobb även om ____________________

____________________.

25 Ta på dig glasögonen så att ____________________

____________________!

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

3 Satsadverbial i bisatser

Sätt in satsadverbialen i de *kursiverade* bisatserna genom att markera med ett kryss. Se exempel.

1	*Trots att eleverna* x *hade repeterat allt* klarade de sig bra på provet i går.	~~*inte*~~
2	Elsa, 65 år, går i trafikskola *eftersom hon vill ta körkort.*	*gärna*
3	Berusade personer talar ibland så otydligt *att man hör vad de säger.*	*inte*
4	Pia är tvungen att gå till tandläkaren *eftersom hon har bitit av en tand.*	*tyvärr*
5	Evy flyttade pengar från sparkontot *för att hon skulle köpa en elcykel.*	*eventuellt*
6	– Kör *tills du har skog på båda sidor!* Sedan bor jag i första huset till höger. – Jaha.	*bara*
7	Erik sa *att han skulle komma lite senare än vanligt.*	*kanske*
8	– Jag undrar *om du skulle kunna hjälpa mig.* – Javisst.	*möjligen*
9	*Eftersom jag var tvungen att stiga upp tidigt i morse* vaknade jag naturligtvis tidigare än vanligt.	*inte*
10	– *Om du vill se den nya filmen* kan vi gå på bio i kväll. – Vad bra!	*gärna*
11	Per-Åke tränar varje dag *för att hans kondition ska bli sämre.*	*inte*
12	*Även om det är 14 grader i vattnet* ska jag bada i dag.	*bara*
13	– Ta det lugnt *så att du får njuta av din lediga dag!* – Ja, det ska jag.	*verkligen*
14	Kajsa säger ofta dumma saker *utan att hon menar det.*	*egentligen*
15	Familjen Ek har fått bättre ekonomi *genom att alla i familjen är sparsamma.*	*verkligen*
16	Min man tog på sig en tjock jacka i morse *för att han skulle frysa.*	*inte*
17	Vår lärare kom till jobbet i går *trots att hon hade 38,5 i feber.*	*faktiskt*
18	*Eftersom väderprognosen ser dyster ut* föredrar jag att inte åka på utflykt.	*tyvärr*
19	Man måste ta en sak i sänder *om man ska hinna med allt* man har planerat.	*verkligen*
20	I lördags städade Gillis *tills det fanns ett dammkorn kvar i hans lägenhet.*	*inte*

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

4 Mer om satsadverbialets placering i huvudsats

1 Satsadverbialet står oftast *efter* gruppen

s – v1 v1 – s	x

Patrik dricker inte sprit.
s v1 x o

Dricker han inte sprit?

Patrik har aldrig druckit sprit.
s v1 x v2 o

Har han aldrig druckit sprit?

2 Satsadverbialet står *efter* ett obetonat pronomen som objekt (personligt eller reflexivt) när satsen bara innehåller en *enkel verbform.*

Jag träffar inte Anders varje dag. *Jämför:* **Jag träffar honom inte** varje dag.
Jag hörde inte väckarklockan i morse. *Jämför:* **Jag hörde den inte** i morse.
Drick inte vattnet! *Jämför:* **Drick det inte!**
Lägg inte nycklarna på bordet! *Jämför:* **Lägg dem inte** på bordet!

Frida tvättar sig inte före frukost.
Lisa målar sig aldrig.
Vi lägger oss alltid sent.

Observera att man har normal placering vid:

– två verb

Erik ska inte gratulera Ulf.
Maja har inte lagt nycklarna på bordet.

Erik ska inte gratulera honom.
Maja har inte lagt dem på bordet.

– sammansatta verb (verb + partikel/preposition)

Jag tycker inte om Helena.
Vi hälsar alltid på farbror Lars på somrarna.
Jag håller inte med Sonja.
Ove känner inte igen det här huset.
Jag tror inte på Paul.
Tänk inte mer på det där problemet nu!

Jag tycker inte om henne.
Vi hälsar alltid på honom på somrarna.
Jag håller inte med henne.
Ove känner inte igen det.
Jag tror inte på honom.
Tänk inte mer på det nu!

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

5 Satsadverbialet efter obetonat pronomen som objekt

Svara på frågorna. Använd ett pronomen i svaret. Se exempel.

1 – Såg du Lena i går?

– Nej, jag såg henne inte. *inte*

2 – Läser du tidningen på morgonen?

– Ja, ______. *alltid*

3 – Hörde du musiken i natt?

– Nej, ______. *inte*

4 – Träffar du Olle nu för tiden?

– Nej, ______. *aldrig*

5 – Hör du mig?

– Nej, ______. *inte*

6 – Hämtar Anders er på lördag?

– Ja, ______. *nog*

7 – Såg du tv-programmet om elefanter i går?

– Nej, ______. *inte*

8 – Lägger du dig tidigt?

– Ja, ______. *alltid*

9 – Lär ni er mycket i skolan?

– Ja, ______. *faktiskt*

10 – Rakar ni er varje dag?

– Nej, ______. *bara*

11 – Klipper du dig själv?

– Ja, ______. *alltid*

12 – Tvättar ni er i köket?

– Nej, ______. *aldrig*

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

6 Satsadverbialet efter obetonat pronomen som objekt

anmäla	glömma	släcka	störa
anställa	klappa	sminka	sätta
avbryta	klippa	spänna	~~tro~~
dricka	läsa	ställa	väcka
fråga	röra	stänga	äta

Vad ska ... *inte* göra? Välj lämplig aktivitet. Varje verb ska bara användas en gång. Se exempel.

1 Lars-Ove ljuger, så tro honom inte !

2 Det är farligt att stå där, så ______ !

3 De här svamparna är giftiga, så ______ !

4 Lennart vill inte svara, så ______ !

5 Den där hunden är farlig, så ______ !

6 Du måste komma ihåg mitt telefonnummer, så ______ !

7 Lisbets båda barn sover gott, så ______ !

8 Ulrika är mycket upptagen just nu, så ______ !

9 Du är vacker utan make-up, så ______ !

10 Ni vill ju inte gå på språkkursen, så ______ !

11 Anna pratar nu, så ______ !

12 Du måste stå alldeles stilla, så ______ !

13 Den här boken är dålig, så ______ !

14 Stearinljuset brinner så vackert, så ______ !

15 Det gör inte ont när tandläkaren bedövar, så ______ !

16 Du är snygg i långt hår, så ______ !

17 Karl är oärlig, så ______ !

18 Det här vinet är ju surt, så ______ !

19 De stolarna är upptagna, så ______ !

20 Dörrarna ska vara öppna, så ______ !

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

7 Två adverbial (rum + tid)

När man har ett rumsadverbial och ett tidsadverbial i samma sats placerar man tidsadverbialet sist eller först i en huvudsats.

	Vi	badar	alltid		i havet *(rum)*	på sommaren. *(tid)*
På sommaren	badar	vi	alltid		i havet.	
	Jag	vågar	inte	promenera	i parken	på kvällarna.
På kvällarna	vågar	jag	inte	promenera	i parken.	

Bilda meningar. Börja med de markerade orden i den första meningen och med tidsadverbialet i den andra meningen. Se exempel.

1 på kvällarna, *Margareta*, städar, på ett kontor

Margareta städar på ett kontor på kvällarna.

På kvällarna städar Margareta på ett kontor.

2 *Lars*, har, matte, sedan i våras, studerat, i Lund

________________________________.

________________________________.

3 ska, *Vi*, en stuga, kanske, i Smögen, i sommar, hyra

________________________________.

________________________________.

4 besöker, i Stockholm, sina släktingar, *Karin*, varje jul

________________________________.

________________________________.

5 brukar, ofta, *Joakim*, gå, på nattklubb, på helgerna

________________________________.

________________________________.

6 betalar, *Erik*, alltid, via internetbanken, sina räkningar, i slutet av månaden

________________________________.

________________________________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

7 får, leka, *Mina barn*, ute, inte, på kvällarna

____.

____.

8 ska, *Eva och Lennart*, i Malmö, till våren, köpa en lägenhet

____.

____.

9 en öl, *Vi*, väl, i kväll, ta, kan, på puben

____?

____?

10 *Katarina*, i Madrid, lärde sig, förra sommaren, spanska

____.

____.

11 vill, inte, åka, i juli, till Norrland, *Jag*

____.

____.

12 i kyrkan, kanske, sjunga, *Mia och Elin*, på söndag, ska

____.

____.

13 sitter, på pauserna, *Paul och Per*, och dricker kaffe, alltid, i fikarummet

____.

____.

14 hela kvällen i går, satt, i köket, *Vi*, och pratade

____.

____.

15 under ett parasoll, sitter, när solen skiner, *Min man*, helst

____.

____.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

8 Partikelverb

Man kan ändra ett verbs betydelse genom att kombinera verbet med en partikel. Partikeln är alltid betonad.

tycka	– tycka om	ta	– ta av/på (sig)	dricka	– dricka ur
ställa	– ställa fram	klä	– klä av/på/om (sig)	tala	– tala om
åka	– åka hem	måla	– måla om	hyra	– hyra ut
komma	– komma ihåg	hälsa	– hälsa på	fylla	– fylla i

Partikeln placerar man på sista verbplatsen före objektet/adverbialet. Satsadverbialet *(x)* står som vanligt

efter gruppen | *s – v1* / *v1 – s* | *x*

Eva *s*	hälsar *v1*	ofta *x*	på *v2*		sin mormor *o*	på helgerna. *a*
Eva *s*	brukar *v1*	alltid *x*	ta hem *v2*		böckerna *o*	från skolan. *a*
Eva *s*	skulle *v1*	gärna *x*	vilja *v2*	måla om *v3*	sitt hus *o*	i sommar. *a*

Skriv orden i rätt ordning. Börja med de understrukna orden. Se exempel.

1 bananer, Teresa, har, *tyckt*, aldrig, *om*

Teresa har aldrig tyckt om bananer.

2 *hälsa*, Vi, kanske, ska, i kväll, farmor, *på*

______________________________________.

3 mjölken, Varför, du, *dricker*, inte, *upp*

______________________________________?

4 inte, *Skriv*, det där kontraktet, *under*

______________________________________!

5 alltid, böckerna, *Ta*, till skolan, *med er*

______________________________________!

6 du, *Kommer*, sent, alltid, *hem*

______________________________________?

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

7 *sätta*, Skulle, en fruktskål, du, *fram*, kunna, på bordet, inte

____?

8 *tar*, skorna, Pappa, alltid, *av sig*, i hallen

____.

9 *stänga*, kan, tv:n, *av*, du, inte, Varför

____?

10 Ingrid, alltid, *plockar*, sina saker, *undan*

____.

11 *körde*, tyvärr, Jag, en parkerad bil, i morse, *på*

____.

12 kan, du, Varför, *hålla*, mig, aldrig, *med*

____?

13 Persson, alltid, *Hyr*, cyklar, *ut*, på sommaren

____?

14 *lånar*, aldrig, Jag, *ut*, mina glasögon

____.

15 du, *fyllt*, redan, *i*, Har, den där blanketten

____?

16 era böcker, Ni, får, *ta*, i dag, *hem*, gärna

____.

17 aldrig, brukar, Jag, *komma*, namn, *ihåg*, kunna

____.

18 behöver, Du, väl inte, *på*, *sätta*, tv:n, nu igen

____?

19 ni, Skulle, *lämna*, denna övning, *in*, kunna, i morgon, möjligen

____?

20 jag, *åka*, meddetsamma, nog, måste, *hem*, Efter skolan

____.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

9 Indirekt tal = bisats

Som bisatsinledare använder man:

– att	i indirekta påståendesatser
– om	i indirekta frågor som *inte* börjar med ett frågeord
– frågeord	i indirekta frågor som börjar med ett frågeord

att Lisa: "Jag har inte ont i magen nu."
Lisa säger att hon inte har ont i magen nu.

om Anders: "Blir det möjligen regn i kväll?"
Anders frågar om det möjligen blir regn i kväll.

när Lars: "När går bussen?"
Lars vill veta när bussen går.

vad Ulla: "**Vad** säger Håkan?"
o
Ulla undrar **vad** Håkan säger.
o

vad som Ulla: "**Vad** har hänt med Karl-Olof?"
s
Ulla undrar **vad som** har hänt med Karl-Olof.
s

Observera att man måste ha ett extra *som* på subjektsplatsen i bisatsen när frågeordet är subjekt.

Frågande adverb		*Frågande pronomen*
när	hur	vad (som)
var	hur ofta	vem (som)
vart	hur länge	vilka (som)
varifrån	hur långt	
varför	hur stor, -t, -a (...) (som)	vilken ... (som)
	hur mycket (...) (som)	vilket ... (som)
	etc.	vilka ... (som)

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Skriv färdigt meningarna. Se exempel.

1 Jag anser att *Albert Jönsson är en skicklig läkare*.

2 Jag tycker inte att __________.

3 Jag undrar faktiskt om __________.

4 Min chef frågade mig om __________.

5 Jag skulle vilja veta när __________.

6 Jag undrar var __________.

7 I går fick jag veta att __________.

8 Min lärare säger att __________.

9 Vet du om __________?

10 Jag måste ringa till receptionen och ta reda på om __________.

11 Jag måste fråga någon vart __________.

12 Kan du säga mig var __________?

13 Det sägs att __________.

14 Många påstår att __________.

15 Jag skulle gärna vilja veta om __________.

16 Den stora frågan just nu är om __________.

17 Vet du hur __________?

18 Har du tagit reda på hur ofta __________?

19 I går trodde jag inte att __________.

20 Vet du att __________?

21 Pontus ringde och frågade om __________.

22 Vårt fackombud undrade om __________.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

23 Känner du till varifrån ____________________?

24 Kan du förstå varför ____________________?

25 Min åsikt är att ____________________.

26 Jag visste inte att ____________________.

27 Fråga din lärare om ____________________!

28 Jag är lite osäker på om ____________________.

29 Jag vet inte hur länge ____________________.

30 Vet du hur långt ____________________?

31 Säg till Marianne att ____________________!

32 Det var synd att ____________________.

33 Har du frågat doktorn om ____________________?

34 Jag funderar ofta på om ____________________.

35 Jag kan inte begripa vad ____________________.

36 Det var roligt att ____________________.

37 Nu förstår jag vad ____________________.

38 Många frågar sig kanske om ____________________.

39 Vd:n Ulf Asp frågade sin sekreterare vem ____________________.

40 I går undrade Lotta om ____________________.

41 Jag måste ta reda på vem ____________________.

42 Jag undrar vilka ____________________.

43 Torsten visste inte om ____________________.

44 Vet du vilka ____________________?

45 Vet du vilken buss ____________________?

46 Rose-Mari frågade mig om ____________________.

47 Kan du tala om för mig på vilken våning ____________________?

48 Vet du vilket bilmärke ____________________?

49 Vet du vilka elever ____________________?

50 Har du fått något meddelande om vilka dagar ____________________?

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

51 Är det någon som kan säga vems uppsats ______________________?

52 Jag undrar hur mycket ______________________.

53 Jag undrar vems cykel ______________________.

54 Har universitetet meddelat hur många ______________________?

55 Är det någon som vet hur mycket ______________________?

56 Vet du hur många ______________________?

57 Man ska inte fråga hur gammal ______________________.

58 Har du hört vem ______________________?

59 Kan du förklara för mig varför ______________________?

60 Har ni fått information om när ______________________?

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

10 Indirekt tal – Vem säger/frågar vad? (muntlig övning)

arbetsförmedlaren	fackombudet	Joakim 7 år	polisen
doktorn	fotografen	journalisten	servitören
domaren	frisören	läraren	tandläkaren
~~eleverna~~	företagsledaren	mamma	tidningsbudet
expediten	hyresvärden	meteorologen	turisterna

1 "Kan vi inte slippa läxa till måndag?"

Eleverna undrar om de inte kan slippa läxa till måndag.

2 "Hugo Larsson dömes till 6 månaders fängelse."

3 "Det är faktiskt risk för halt väglag under natten."

4 "Medlemmarna vill inte gå med på arbetsgivarens bud."

5 "Varför kan jag inte få lite godis i dag?"

6 "Hur många skivor skinka vill Beata Ask ha?"

7 "Det är bara tio kvar att dela ut."

8 "Kan jag få titta på ditt körkort?"

9 "Vem har beställt biff med lök?"

10 "Vad har du sysslat med tidigare?"

11 "Var har Agnes Persson ont?"

12 "Har alla läst läxan till i dag?"

13 "Varför måste alltid politiker svara så undvikande på frågor?"

14 "Kan ni inte se lite gladare ut?"

15 "Tio personer kommer att varslas om uppsägning på fredag."

16 "I vilken tand har du ont?"

17 "Vad har hänt i skolan i dag?"

18 "Vilket schampo brukar du använda?"

19 "Varför har Olsson inte betalat hyran i tid?"

20 "Vilken ort har flest soltimmar i Sverige?"

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

11 Emfatisk omskrivning

Man använder emfatisk omskrivning när man vill betona en satsdel.

– Är det **Eva** som ska diska? – Nej.	(Jag vet att någon ska diska, men jag är inte riktigt säker på om det är Eva.)
– **Vem** är det som ska diska?	(Jag vet att någon ska diska, men jag vet inte vem.)
– Det är **Kalle** som ska diska.	(Kalle och ingen annan ska diska.)

Konstruktion:

- fråga som inte börjar med ett frågeord

Är det ... (som)	+ nu-tempus i bisatsen
Var det ... (som)	+ då-tempus i bisatsen

- fråga som börjar med ett frågeord

Frågeord + är det (... som)	+ nu-tempus i bisatsen
Frågeord + var det (... som)	+ då-tempus i bisatsen

- påstående

Det är ... (som)	+ nu-tempus i bisatsen
Det var ... (som)	+ då-tempus i bisatsen

presenssystemet	*preteritumsystemet*
Det är Eva som diskar.	Det var Eva som diskade.
Det är Eva som har diskat.	Det var Eva som hade diskat.
Det är Eva som ska diska	Det var Eva som skulle diska.

Olika satsdelar kan sättas i emfas, t.ex.

Det är **Kalle** som ska diska.	*(subjekt)*
Det är **köket** (som) du ska städa.	*(objekt)*
Det är **i morgon** (som) kursen börjar.	*(adverbial)*

Som måste inleda bisatsen om *som* är subjekt. Annars tar man oftast bort *som*.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

12 Emfatisk omskrivning

Skriv satsens delar i rätt ordning. Börja med de understrukna orden.
De ord som står med *kursiv* stil är betonade. Se exempel.

1 – det, Är, bestämmer, *kungen*, i Sverige, som — Nej.

– Är det kungen som bestämmer i Sverige?

– det, är, bestämmer, *Vem*, här, som

– Vem är det som bestämmer här?

– Det, är, bestämmer, *riksdagen*, här, som

– Det är riksdagen som bestämmer här.

2 – *din bok*, ligger, Är, som, det, på golvet — Nej.

– ______?

– *Vems bok*, ligger, är, som, det, där då

– ______?

– *Karins bok*, ligger, är, som, Det, där

– ______.

3 – har, min penna, *du*, som, tagit, Är, det — Nej.

– ______?

– har, den, *Vem*, som, tagit, är, det

– ______?

– har, den, *Bertil*, som, tagit, är, Det

– ______.

4 – *ni*, öl, Var, skulle, det, som, ha — Nej.

– ______?

– *Vilka*, öl, var, skulle, det, som, ha

– ______?

– *Åsa och Per*, öl, var, skulle, Det, som, ha

– ______.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

5 – det, *i måndags*, började, Var, din kurs — Nej.

– ____?

– det, När, började, var, den

– ____?

– Det, *i tisdags*, började, var, den

– ____.

6 – ni, åka, *till London*, Var, skulle, det — Nej.

– ____?

– ni, åka, *Vart*, var, skulle, det

– ____?

– vi, åka, *till Paris*, var, skulle, Det

– ____.

7 – ska, i kväll, Är, *20 personer*, komma, det, som — Nej.

– ____?

– ska, i kväll, är, *Hur många*, komma, det, som

– ____?

– ska, i kväll, är, *25 personer*, komma, Det, som

– ____.

8 – det, Är, man, *så här*, gör — Nej.

– ____?

– det, är, man, *Hur*, gör

– ____?

– Det, är, man, *så här*, gör

– ____.

9 *någon*, ringt, som, har, det, Är

– ____?

– Ja, flera stycken.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

10 är, *något*, inte, som, Det, stämmer

– ____.

– Det var inte bra.

11 som, röka, har, Det, *många*, är, slutat

– ____.

– Ja, det är bra.

12 *andra*, ofta, är, bestämmer, som, Det

– ____.

– Ja, tyvärr.

13 bor, Är, *ingen*, det, här, som

– ____?

– Nej, alla har flyttat.

14 hörde, var, Det, *ingen*, som, vad du sa

– ____.

– Jaså, det var ju synd.

15 *något*, Är, kan, jag, hjälpa till med, det

– ____?

– Ja, du kan diska.

16 bara, Det, *få*, sina resultat, är, har, som, fått reda på, hittills

– ____.

– Jaså.

17 *någonting mer*, Är, vill, du, nu, säga, det

– ____?

– Nej, inte just nu.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

13 Lucktext

Välj rätt alternativ. Se exempel.

God morgon, mamma!

– Johan, vakna! Johan, vakna! Det är någon i köket!

– Mm.

– Hör du inte? Det är någon i köket!

– Mm! Vad säger du?

– Du måste gå ut i köket och kolla. Jag vågar inte.

– Ja, ja.

Krasch! Bom! Bang!

Nu vaknade Johan, och han blev med ens alldeles klarvaken. Nu förstod han att det verkligen var något som hände i köket, så han steg upp. Jag riktigt såg hur *(1)* han spände musklerna – och blicken – och gick mot köket. Jag tassade tyst efter.

– Vad är det som händer här? hörde jag honom säga högt och bestämt precis som om han försökte skrämma bort den ovälkomna gästen. När vi kom ut i köket såg vi att det ena köksfönstret stod på vid gavel.

– Ah, det är ju bara fönstret som har blåst upp, sa Johan lite tufft, men *(2)* ______________ ______________ lättad ut. Sedan gick han fram och stängde fönstret. Just då kom Sofia, vår yngsta dotter, ut i köket. Hon kom från badrummet, nyduschad och våt i håret. Jag undrade vad hon gjorde uppe mitt i natten, *(3)* __________ klockan var ju bara tre.

– Jag har bara duschat och borstat tänderna, sa hon precis som om *(4)* ______________ något konstigt med det. Varför är inte frukosten klar än? Jag ska ju iväg på morgonträningen snart. Jag trodde att jag – *(5)* __________ hon – hade blivit galen. Frukost klockan tre på natten?

– Klockan är ju bara tre, sa jag.

– Men mamma, du har ju varit uppe länge.

– Jag?

Sofia bor på källarvåningen, och vårt sovrum ligger ovanför hennes rum.

– Ja, jag hörde att du gick runt i huset, *(6)* __________ jag trodde att du var uppe och lagade frukost. Trots att jag var jättesömnig och yrvaken *(7)* __________________________ och gick upp i badrummet.

1 a) ~~han spände~~	3 a) men	5 a) men	7 a) jag steg upp
b) spände han	b) och	b) utan	b) steg jag upp
c) han har spänt	c) så	c) eller	c) jag upp steg
d) har han spänt	d) för	d) och	d) upp jag steg
2 a) han sett samtidigt	4 a) det var inte	6 a) utan	
b) såg han samtidigt	b) det inte var	b) för	
c) samtidigt han såg	c) var det inte	c) eller	
d) han såg samtidigt	d) var inte det	d) så	

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

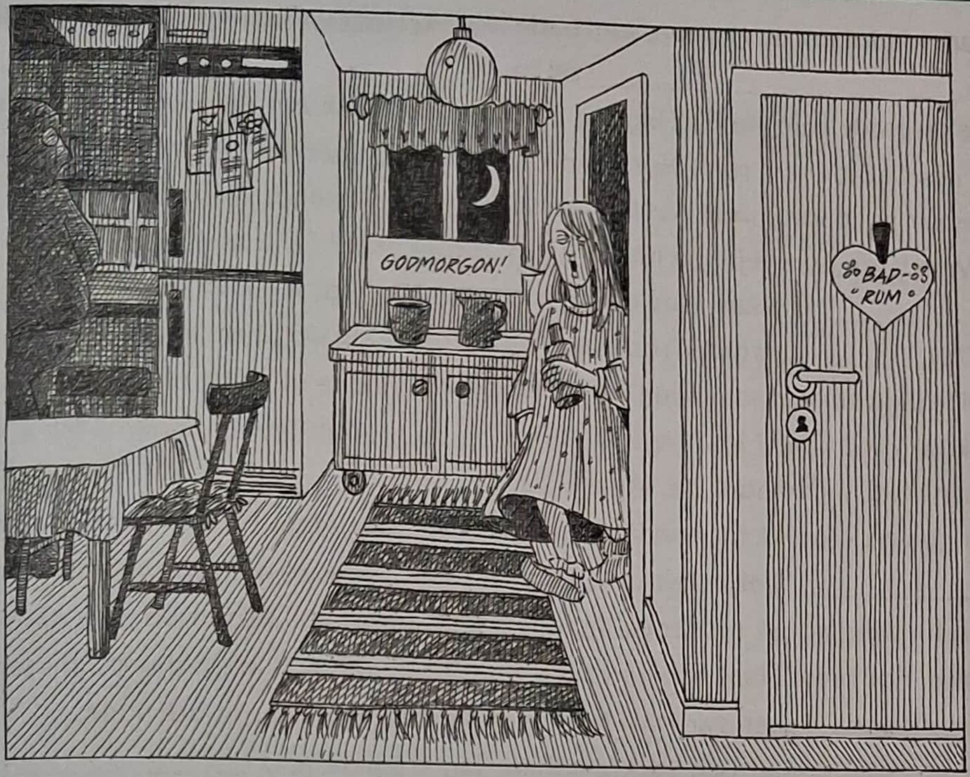

(8) ______________ komma till badrummet måste man passera köket. Man kan se rakt in i köket från hallen eftersom det inte finns någon hel vägg mellan hallen och köket.

– Jag sa ju "God morgon" till dig i köket, mamma. Det *(9)* ______________________?

– Va?

– Du svarade visserligen inte, *(10)* _________ du var väl trött precis som jag? Jag bad dig ju koka ett ägg åt mig också.

– Nej, vad säger du?

– Men vad var det för ett konstigt ljud som *(11)* ______________ nyss? fortsatte Sofia.

– Vi vet inte. Troligen fönstret, sa Johan och försökte verka lugn.

– Medan jag stod och borstade tänderna hörde jag ett fasligt brak utanför huset. Det hördes tydligt *(12)* ________________ jag hade öppnat badrumsfönstret. Jag blev alldeles skräckslagen och stängde genast fönstret. Sen väntade jag en lång stund innan jag vågade lämna badrummet. Jag vågade inte gå ut *(13)* ____________ jag hörde era röster.

– Nej, nu går vi och lägger oss. *(14)* _______________ fönstret som blåste upp, sa Johan.

Sofia gick ner till sitt rum och la sig igen. Hon somnade nog direkt och sov *(15)* ___________ väckarklockan ringde i normal tid klockan sex.

8 a) Genom att	b) För att	10 a) eller	b) utan	12 a) eftersom	b) som	14 a) Det bara var nog
c) Utan att	d) Så att	c) men	d) och	c) trots att	d) så att	b) Det nog bara var
						c) Det nog var bara
9 a) du väl kommer ihåg		11 a) hörs	b) hade hörts	13 a) tills	b) så att	d) Det var nog bara
b) kommer du väl ihåg		c) hördes	d) har hörts	c) ifall	d) förrän	
c) du kommer väl ihåg						15 a) innan b) förrän
d) du kommer ihåg väl						c) tills d) eftersom

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Snart snarkade Johan, och katten, som hade lagt sig i min säng, spann högt. Det var bara jag som *(16)* ______________________ till ro.

Tankarna snurrade runt medan jag låg där i sängen. Tänk om det hade varit någon inne i vårt hus, i vårt kök, i våra rum! Hur kunde Sofia säga att hon hade hört att jag var uppe och gick? Hon var ju i badrummet när jag och Johan kom till köket. Nej, det var något som inte stämde. Vem hade hon hejat på när hon gick förbi köket? Tänk om någon var kvar i huset!

(17) ___________ klockan bara var fem nu steg jag upp. Jag kunde bara inte ligga kvar i sängen, *(18)* ________ jag gick ut och satte mig i köket. Jag var så nervös att jag kallsvettades, men nu ville jag veta vad som hade hänt. Min blick fastnade plötsligt på Johans hylla i köket.

Plånboken! Var är den? Inte i hyllan *(19)* __________ den brukar ligga. Stulen? Skulle jag väcka Johan? Nej, jag väntar lite, tänkte jag.

Under tiden gick jag ut till brevlådan, som ligger vid gatan, för att hämta tidningen. Då *(20)* _______________ köksfönstret såg jag att blomsterlådan hängde rakt ner mot marken. Under den hittade jag en tumstock, Johans gamla tumstock. Bilden började klarna något. Jag fortsatte mot brevlådan, och på vägen dit hittade jag en kam, Johans kam som brukar ligga i hans plånbok. Saken var klar! Någon hade varit inne i huset och stulit.

Jag gick in i sovrummet och väckte Johan. Jag frågade *(21)* ___________________ sin plånbok, och han svarade att den låg i hyllan i köket. Sedan berättade jag om den tomma hyllan, kammen, blomsterlådan och tumstocken.

Då *(22)* _________________ att han hade suttit och *(23)* ___________________________.
Han hade öppnat fönstret för att vädra ut röken. Han hade bara haspat fönstret, och sedan *(24)* ____________________________________ att stänga det innan han gick och la sig.

Tjuven hade alltså öppnat fönstret med tumstocken, klättrat in i köket, gått runt i huset, först väckt Sofia och sedan mig. Han hade flytt när Sofia sa "God morgon" till någon som hon trodde var jag.

Allting ordnade sig till slut. Johan fick tillbaka sin plånbok – tom – efter någon vecka. Man bör kanske kolla *(25)* ______________________ när man är uppe och går på nätterna!

16 a) kunde inte komma
b) inte kunde komma
c) kan inte komma
d) inte kan komma

17 a) Eftersom b) Om
c) Trots att d) Medan

18 a) men b) och
c) för d) utan

19 a) var b) där
c) som d) vilken

20 a) jag gick förbi
b) jag har gått förbi
c) gick jag förbi
d) har jag gått förbi

21 a) var hade han
b) var har han
c) var han hade
d) var han har

22 a) Johan kom på
b) Johan kommit på
c) kom Johan på
d) kommit Johan på

23 a) i köket rökt på kvällen
b) på kvällen rökt i köket
c) rökt i köket på kvällen
d) rökt på kvällen i köket

24 a) han hade naturligtvis glömt
b) hade han naturligtvis glömt
c) naturligtvis han hade glömt
d) han naturligtvis hade glömt

25 a) vem hälsar man på
b) vem som man hälsar på
c) vem man hälsar på
d) vem som hälsar man på

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Starka verb (efter avljudsserier)

Infinitiv	*Imperativ*	*Presens*	*Preteritum*	*Supinum*		*Perfekt particip*
i			a	u		
binda	bind!	binder	band	bundit		bund/en, -et, -na
brinna	brinn!	brinner	brann	brunnit		-brunn/en, -et, -a
brista	brist!	brister	brast	brustit		brust/en, -et, -na
dricka	drick!	dricker	drack	druckit		(-)druck/en, -et, -na
finna	finn!	finner	fann	funnit		funn/en, -et, -a
finnas	–	finns	fanns	funnits		–
försvinna	försvinn!	försvinner	försvann	försvunnit		försvunn/en, -et, -a
hinna	hinn!	hinner	hann	hunnit		-hunn/en, -et, -a
rinna	rinn!	rinner	rann	runnit		-runn/en, -et, -a
sitta	sitt!	sitter	satt	suttit		-sutt/en, -et, -na
slippa	slipp!	slipper	slapp	sluppit		–
spinna	spinn!	spinner	spann	spunnit		spunn/en, -et, -a
spricka	sprick!	spricker	sprack	spruckit		spruck/en, -et, -na
springa	spring!	springer	sprang	sprungit		sprung/en, -et, -na
sticka	stick!	sticker	stack	stuckit		stuck/en, -et, -na
stinka	–	stinker	stank	–		–
vinna	vinn!	vinner	vann	vunnit		vunn/en, -et, -a
i			e	i		
bita	bit!	biter	bet	bitit		bit/en, -et, -na
bli(va)	bli!	blir	blev	blivit		-bliv/en, -et, -na
driva	driv!	driver	drev	drivit		driv/en, -et, -na
glida	glid!	glider	gled	glidit		-glid/en, -et, -na
gnida	gnid!	gnider	gned	gnidit		(-)gnid/en, -et, -na
gripa	grip!	griper	grep	gripit		grip/en, -et, -na
kliva	kliv!	kliver	klev	klivit		-kliv/en, -et, -na
knipa	knip!	kniper	knep	knipit		-knip/en, -et, -na
lida	lid!	lider	led	lidit		-lid/en, -et, -na
pipa	pip!	piper	pep	pipit		–
rida	rid!	rider	red	ridit		rid/en, -et, -na
riva	riv!	river	rev	rivit		riv/en, -et, -na
skina	skin!	skiner	sken	skinit		–
skrika	skrik!	skriker	skrek	skrikit		–
skriva	skriv!	skriver	skrev	skrivit		skriv/en, -et, -na
slita	slit!	sliter	slet	slitit		slit/en, -et, -na
smita	smit!	smiter	smet	smitit		-smit/en, -et, -na
stiga	stig!	stiger	steg	stigit		-stig/en, -et, -na
strida	strid!	strider	stred	stridit	*Obs!*	-stri/dd, -tt, -dda
svida	–	svider	sved	svidit		–
svika	svik!	sviker	svek	svikit		svik/en, -et, -na
tiga	tig!	tiger	teg	tigit		–
vrida	vrid!	vrider	vred	vridit		(-)vrid/en, -et, -na
u			ö	u		
bjuda	bjud!	bjuder	bjöd	bjudit		bjud/en, -et, -na
hugga	hugg!	hugger	högg	huggit		hugg/en, -et, -na
ljuga	ljug!	ljuger	ljög	ljugit		-ljug/en, -et, -na
njuta	njut!	njuter	njöt	njutit		-njut/en, -et, -na

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Infinitiv	Imperativ	Presens	Preteritum	Supinum	Perfekt particip
sjuda	sjud!	sjuder	sjöd	sjudit	sjud/en, -et, -na
sjunga	sjung!	sjunger	sjöng	sjungit	sjung/en, -et, -na
sjunka	sjunk!	sjunker	sjönk	sjunkit	sjunk/en, -et, -na
skjuta	skjut!	skjuter	sköt	skjutit	skjut/en, -et, -na
suga	sug!	suger	sög	sugit	(-)sug/en, -et, -na
supa	sup	super	söp	supit	-sup/en, -et, -na
tjuta	tjut!	tjuter	tjöt	tjutit	–
y			ö	u	
bryta	bryt!	bryter	bröt	brutit	brut/en, -et, -na
flyga	flyg!	flyger	flög	flugit	-flug/en, -et, -na
flyta	flyt!	flyter	flöt	flutit	-flut/en, -et, -na
frysa	frys!	fryser	frös	frusit	(-)frus/en, -et, -na
knyta	knyt!	knyter	knöt	knutit	knut/en, -et, -na
krypa	kryp!	kryper	kröp	krupit	-krup/en, -et, -na
ryta	ryt!	ryter	röt	rutit	–
skryta	skryt!	skryter	skröt	skrutit	–
smyga	smyg!	smyger	smög	smugit	-smug/en, -et, -na
snyta	snyt!	snyter	snöt	snutit	snut/en, -et, -na
stryka	stryk!	stryker	strök	strukit	struk/en, -et, -na
a/å			o	a	
dra(ga)	dra!	drar	drog	dragit	drag/en, -et, -na
fara	far!	far	for	farit	-far/en, -et, -na
ta(ga)	ta!	tar	tog	tagit	tag/en, -et, -na
slå	slå!	slår	slog	slagit	slag/en, -et, -na
ä			a/o	u	
bära	bär!	bär	bar	burit	bur/en, -et, -na
skära	skär!	skär	skar	skurit	skur/en, -et, -na
stjäla	stjäl!	stjäl	stal	stulit	stul/en, -et, -na
svära	svär!	svär	svor	svurit	svur/en, -et, -na
å			ä	å	
gråta	gråt!	gråter	grät	gråtit	-gråt/en, -et, -na
låta	låt!	låter	lät	låtit	-låt/en, -et, -na
ä			å	ä	
äta	ät!	äter	åt	ätit	-ät/en, -et, -na
a/å			ö	å	
falla	fall!	faller	föll	fallit	fall/en, -et, -na
hålla	håll!	håller	höll	hållit	håll/en, -et, -na
i			a	i	
giva, ge *se s. 25!*	giv! ge!	giver, ger	gav	givit, gett	giv/en, -et, -na
o			o	o	
komma	kom!	kommer	kom	kommit	kommen, kommet, komna
sova	sov!	sover	sov	sovit	–
a			a	a	
vara	var!	är	var	varit	–

Obs! Listan är ej komplett.

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Oregelbundna verb

Infinitiv	*Imperativ*	*Presens*	*Preteritum*	*Supinum*		*Perfekt particip*
be(dja)	be!	ber	bad	bett		-be/dd, -tt, -dda
ge	ge!	ger	gav	gett		giv/en, -et, -na
dö	dö!	dör	dog	dött		–
få	–	får	fick	fått		–
gå	gå!	går	gick	gått	*Obs!*	gång/en, -et, -na
le	le!	ler	log	lett		–
se	se!	ser	såg	sett		se/dd, -tt, -dda
stå	stå!	står	stod	stått		-stå/dd, -tt, -dda
ha(va)	ha!	har	hade	haft		-havd, havt, havda
–	–	måste	måste	måst		
heta	–	heter	hette	hetat		–
kunna	–	kan	kunde	kunnat		–
leva	lev!	lever	levde	levt/levat		lev/d, -t, -da
ligga	ligg!	ligger	låg	legat		-lega/d, -t, -de
skola	–	ska	skulle	skolat		–
vilja	–	vill	ville	velat		–
veta	vet!	vet	visste	vetat		–

© 1997 Fasth–Kannermark • *Kopiering förbjuden*

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner

Skannat med CamScanner